Dzisiaj 28 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 160 **Poznań, sobota dnia 5 kwietnia 1930** **Rok XXV**

Zamiast pokoju — zatrucie atmosfery

Zdaje się, że konferencja morska w Londynie niebawem zakończy swój żywot. Dotychczasowe jej wyniki wskazują, że zamiast zaprowadzić pokój w świecie, gotowa rozpętać burzę o nieobliczalnych następstwach. Nie po raz pierwszy pacyfizm doprowadza do zatargów.

Nadzieje na dojście do skutku paktu pięciu mocarstw, zebranych w Londynie, zdaje się, upadły ostatecznie. Mówi się natomiast o pakcie trzech mocarstw: Stanów Zjednoczonych, Anglji i Japonji. Ma się to stać dzięki przyjęciu przez Tokio kompromisowej formuły, opracowanej przez delegacje amerykańską i japońską w Londynie. Według tej formuły Japonja już teraz uzyska prawo do posiadania floty, równającej się 70 proc. floty amerykańskiej. Coprawda stosunek ten odnosi się do ogólnej sumy tonnażu i w najważniejszym dziale krążowników z działami ośmiocalowemi nie będzie stosowany, lecz za to zrównano tonnaż japońskich łodzi podwodnych z amerykańskiemi. Jest to poważny sukces Japonji, zwłaszcza, że Tokio zawiera porozumienie pod warunkiem, że po r. 1936 będzie mogło zażądać 70 procentowego tonnażu we wszystkich działach marynarki.

Czy jednak trójporozumienie morskie jest możliwe? Przecież Anglja, która zgodziła się na zrównanie swej floty z amerykańską, nie będzie mogła do niego przystąpić, nie będąc pewną, czy Francja i Włochy nie zechcą tak podwyższyć swoich flot, że obalą jej obecną tezę, która głosi, iż flota brytyjska musi się równać dwom największym marynarkom Europy. Jeżeli floty Francji i Włoch przewyższą tonnaż floty brytyjskiej, Anglja będzie musiała budować nowe krążowniki, za nią pójdzie Ameryka i cały rachunek z Japonją będzie przekreślony.

P. Mac Donald, który konferencję bardzo słabo przygotował, zrozumiał wreszcie ścisły związek, zachodzący pomiędzy poszczególnemi krajami i zaczął pertraktować na serjo z Francją. Rząd paryski oświadczył, że zmniejszy flotę, o ile otrzyma nowe gwarancje bezpieczeństwa. Anglja odmówiła: po pierwsze ze względu na swoją opinję publiczną, która obawia się wciągania Anglji do zatargów wojennych, a po drugie ze względu na Stany Zjednoczone Wystąpienie zbrojne Anglji może ją natychmiast wplątać w zatarg z Ameryką, która nie zniesie, aby flota brytyjska, urządzając blokadę jakiego państwa, uniemożliwiała jej handel. Dlatego Anglja tak się obawia udziału w sankcjach Ligi Narodów, które Stanów Zjednoczonych nic nie obchodzą, bo państwo to do instytucji genewskiej nie należy.

Nieobecność Ameryki w Genewie wyklucza wszelką nawet teoretyczną wiarę w sankcje i gwarancje międzynarodowe. To jest pierwsza nauka trzeźwości, jaka wypływa z obrad londyńskich A jednak Francja na tych międzynarodowych gwarancjach chce oprzeć swe bezpieczeństwo. W mozolnych naradach z p. Hendersonem, p. Briand starał się wydobyć od Anglji korzystną interpretację art. 16 paktu Ligi Narodów, który mówi o sankcjach, przez uzyskanie pewności, że Londyn weźmie w nich udział. Anglja broniła się przed tym atakiem niefortunną interpretacją, jaką nadano temu artykułowi w Locarno, gdzie dla zrobienia przyjemności Niemcom, stwierdzono, że udział w sankcjach zależy od położenia geograficznego i wojskowego danego państwa. Niemcom chodziło w ten sposób o wykpienie się z pośredniego choćby udziału w sankcjach w obronie Polski, pod pozorem swego ... rozbrojenia. Obecnie chce się wykpić w podobny sposób Anglja.

Ostatecznie p. Briand osięgnął tyle, że p. Henderson zobowiązał się, iż rząd brytyjski przystąpi bezwzględnie do wszystkich sankcyj, o ile będą uchwalone jednomyślnie przez Radę Ligi Narodów. Ale czy na tej podstawie może Francja oprzeć swe bezpieczeństwo i ograniczyć swe zbrojenia? Przecież jednomyślna uchwała Rady Ligi Narodów musi zapaść również głosem delegata Anglji. A zatem w praktyce nic się nie zmienia.

Pewne jednak zbliżenie francusko-angielskie w Londynie zaalarmowało Włochy. Nie wiemy, co powiedział p. Grandi p. Mac Donaldowi, ale prasa włoska zajęła bojowe stanowisko, oświadczając, że Włochy nie odstąpią od żądania zrównania swojej floty z francuską i że w razie dojścia do skutku czwórporozumienia Anglji, St. Zjedn., Japonji i Francji zachowają wolne ręce i całą sprawę wytoczą w Genewie. Najbardziej znamienna była jednocześnie zapowiedź wystąpienia w razie czego Włoch z układów locarneńskich, gdzie Rzym, podobnie jak Londyn, pełni rolę gwaranta. W związku z tem prasa włoska dawała do zrozumienia, że Italja znajdzie sobie poparcie gdzieindziej. Czyżby wskazywano na Berlin?...

W tych różnych głosach przebija zapewne w dużym stopniu zdenerwowanie i przemęczenie nieszczęsną konferencją. Niemniej przeto „pacyfistyczne dzieło" p. Mac Donalda dostatecznie już zatruło atmosferę, wytwarzając sytuację, którą Niemcy, zwłaszcza pod rządami prawicy, będą mogły z łatwością wyzyskać, wygrywając Włochy przeciw Francji i naodwrót. A może Anglji właśnie chodziło o skłócenie Paryża i Rzymu? Czyżby tej ewentualności nie widziano nad Tybrem i nad Sekwaną i czyżby nie chciano pokrzyżować planów tych, którym przyjaźń narodów łacińskich jest bardzo nie na rękę?

Niemcy — mostem z zachodu na wschód

Znamienny artykuł „Berliner Tageblattu"

Berlin, 5. 4. (Tel. wł.) „Berliner Tageblatt" zamieścił znamienny artykuł wstępny p. t. „Most", w którym powołując się na nową erę polityki niemieckiej po przyjęciu umów haskich i układu likwidacyjnego z Polską — zwraca uwagę, że nadeszła pora, aby Niemcy stały się nareszcie upragnionym mostem między zachodem i wschodem Europy Znaczne wyrównanie stosunków z Polską może Niemcom misję tę ułatwić i spełnić życzenia tych niemieckich mężów stanu, którzy dążyli do szczerego nawiązania stosunków z Sowietami, zawierając z nimi traktat w Rapallo.

Niestety Rosja czyni wszystko możliwe, aby wbrew tendencjom Lenina, odstręczyć od siebie Niemców i uniemożliwić im zbawienną dla pokoju i rozwoju Europy rolę mostu pośredniczącego między wschodem a zachodem.

O pomoc dla wschodniego pogranicza Niemiec

Berlin, 5. 4. (PAT) Prezydenci izb rolniczych Prus Wschodnich, Pomorza niemieckiego, Marchji granicznej, Górnego i Dolnego Śląska niemieckiego odbyli pod przewodnictwem prezesa wschodnio - pruskiej Izby Rolniczej, dr. Brandesa, konferencję z przywódcami Landbundu wschodnio-niemieckiego, celem zajęcia stanowiska wobec rządowego programu pomocy, dla wschodnich prowincyj Niemiec. Konferencja uchwaliła jednogłośnie powołać do życia specjalną organizację, której zadaniem ma być przeprowadzenie programu pomocy dla wschodniego pogranicza niemieckiego. Uchwała ta odpowiada życzeniom, wyrażonym przez ministra wyżywienia i rolnictwa — Schielego.

Dzienniki podkreślają, że w konferencji tej nie brali udziału przedstawiciele organizacyj włościańskich i z tego względu charakteryzują ją jako organizację wielkich właścicieli ziemskich, nawołując rząd pruski, aby sprawy pomocy dla wschodnich prowincyj niemieckich nie wypuszczał ze swoich rąk.

Konferencja morska

Znowu nastroje pesymistyczne — Niezadowolenie w prasie francuskiej

Londyn, 5. 4. (Tel. wł.) Według „Daily Herald" i „Daily Telegraph" — zanikła niemal doszczętnie nadzieja zawarcia paktu morskiego pięciu mocarstw. Dojdzie chyba jedynie do umowy między trzema mocarstwami: Ameryką, Anglją i Japonją. Być może, że kompleks 5 mocarstw dojdzie do porozumienia tylko co do szczegółów drugorzędnych.

Zabiegi francusko-angielskie dążą do zgodnej interpretacji artykułu 16 paktu Ligi Narodów i do ustalenia wspólnego poglądu na konieczność odwołania się do opinji Trybunału w Hadze, w razie, gdyby w łonie Ligi Narodów nie nastąpiła zgoda co do zastosowania sankcyj karnych.

Paryż, 5. 4. (PAT.) Powstające w Londynie nowe przeszkody w dojściu do porozumienia wywołują w prasie francuskiej ożywione protesty. „Figaro" oświadcza", że wszystkie epizody tej nadzwyczajnej konferencji są systematycznie wyzyskiwane przeciwko Francji. Gdy rokowaniom grozi zerwanie, wywołuje to gwałtowne napaści na Francję, którą się oskarża o przeszkadzanie rozbrojeniu. Lecz opinja francuska w parlamencie i poza nim wykazuje niezachwianą stanowczość. Francja pamięta, że w czasie rokowań pokojowych mocarstwa sprzymierzone odmówiły oparcia jej linji obronnej o Ren, obiecując wzamian pakt gwarancyjny anglo-amerykański. Francja nie otrzymała jednak ani linji obronnej nad Renem, ani paktu gwarancyjnego anglo-amerykańskiego.

Wzrost bezrobocia na G. Śląsku

Katowice, 5. 4. (PAT.) — Śląski Urząd Wojewódzki komunikuje, że w czasie od 19 do 25 marca liczba bezrobotnych na terenie województwa śląskiego zwiększyła się o 246 osób i wynosiła 33.173 osób. Z tej sumy przypada: na górnictwo 3 856, hutnictwo 602, hutnictwo szkła 21; przemysły: metalowy 1929, włókienniczy 668, budowlany 6 120, papierniczy 59, chemiczny 32, drzewny 463, ceramiczny 714.

Wykwalifikowanych bezrobotnych było 902, niewykwalifikowanych 16 725, rolnych 28, umysłowych 1 054. Uprawnionych do pobierania zasiłków było 21 029 bezrobotnych.

Program pierwszomajowy socjalistów — rządowych

„Przedświt", organ prorządowej socjalistycznej Frakcji Rewolucyjnej, pisze, czego Frakcja żądać będzie 1 maja od rządu p. Sławka. A więc czytamy:

„W dniu 1 maja zażądamy jak najszybszego rozwiązania palącego zagadnienia podwyżki płac urzędników i robotników państwowych.

„W dniu 1-szym maja klasa robotnicza Polski zażąda skrócenia czasu służby wojskowej, a następnie zrealizowania socjalistycznego hasła zmiany armji stałej na powszechne obronne pogotowie ludu.

„W dniu 1-szym maja zażądamy również pełnego równouprawnienia wszystkich obywateli bez względu na wyznanie i narodowość.

„W dniu 1-szym maja zażądamy szybkiego i radykalnego przeprowadzenia reformy rolnej, gwarantującej ziemię służbie folwarcznej i małorolnym".

Co o tym programie swych towarzyszów „sanacyjnych", złączonych z resztą tego obozu „ideologją marszałka Piłsudskiego", myślą towarzysze — konserwatywni?...

Korpus dyplomatyczny przy Watykanie

Rzym, 5. 4. (Tel. wł.) W roku 1929 w skład korpusu dyplomatycznego, akredytowanego przy Stolicy Apostolskiej, wchodziło 12 ambasad i 21 poselstw. Ambasady przy Stolicy św. mają: Argentyna, Belgja, Boliwja, Brazylja, Chile, Francja, Hiszpanja, Kolumbja, Niemcy, Peru, Polska i Włochy. Za pośrednictwem posłów reprezentowane są: Bawarja, Costa-Rica, Wielka Brytanja, Haiti, Honduras, Jugosławja, Łotwa, Liberia, Litwa, Monako, Nikaragua, Austrja, Panama, Portugalja, Prusy, Rumunja, San Salvador, San Marino, Czecho-Słowacja, Węgry i Wenezuela.

Amatorze!! Warto zwiedzić wystawę fotograficzną „Kodaka"

w sali Domu Rzemieślniczego przy ul. Fr. Ratajczaka 21g, otwarta od godz. 11 do 10 wiecz.

zw 2275

Zebranie obywatelskie w sprawie podstaw moralnych życia publicznego

Mnożą się coraz bardziej objawy, które wstrząsają całym ustrojem moralnym społeczeństwa, podkopując jego wiarę w naród, jego cześć dla tego, co wzniosłe i szlachetne, a szerząc kult tego, co niskie i złe.

Przeciwko objawom tym buntuje się gorące serce młodzieży naszej, protestując przeciwko zatruwaniu duszy narodu, a wołając o urzeczywistnienie ideału, którym młode pokolenie żyje: ideału Polski narodowej, wewnętrznie spoistej i zwartej, a nazewnątrz mocnej i nieugiętej.

Tak czuje i myśli również pokolenie starsze w dużej swej większości. Ale przyznać musimy, że nie zaznacza tego publicznie dostatecznie stanowczo i dobitnie tak, że może to robić wrażenie, jakoby społeczeństwo starsze mniej od młodszego było wrażliwe na niebezpieczeństwa, grożące moralnym podstawom naszej egzystencji państwowej, czy zgoła zostawiało młodych w odosobnieniu.

Ażeby stwierdzić, że tak nie jest, i stwierdzić wyraźnie, jakie w tej mierze są poglądy i dążenia społeczeństwa, niżej podpisani zwołują zebranie obywatelskie w tej sprawie, które się odbędzie we wtorek, dnia 8 kwietnia r. b. o godz. 20-tej w sali p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8.

Komitet:
Adamczewski Bolesław, Brzostowska Marja, dr. Celichowski Stanisław, Drobnik Jerzy, Drobnikowa Izabela, Dehmel Antoni, Godlewski Feliks, prof. Grabowski Tadeusz, Grabowska Marja, Kawecki Józef, Kędzierska Walerja, dr. Krysiewicz Bolesł., Krzyżagórska Wład., Koszewski Aleksy, Koszewska Katarzyna, prof. Kostrzewski Józef, Kostrzewska Jadw., Koralewski Marcin, Leitgeber Roman, Leitgebrowa Józefa, Łyczywek Franciszek, Łyczykowa Michalina, Małkiewicz Józef, Matelski Jan, dr. Meissner Czesław, Otmianowski Telesfor, dr. Paczkowski Romuald, poseł, Paczkowska Marja, prof. Piasecki Eugenjusz, Piasecka Gizela, dr. Piotrowski Stefan, dr. Rozmiarek Andrzej, Rozmiarkowa Halina, dr. Rydlewski Celestyn, Rydlewska Marja, dr. Seyda Marjan, senator, Syrokomski Wacław, Szeredziński Edmund, Tułodziecka Aniela, Wagner Wacław, Wiśniewski Stanisław, Witkowski Stanisław, prof. Winiarski Bohdan, poseł, Winiarska Wanda, Zerbowa Magdalena.

Zebranie odbędzie się za zaproszeniami, które można otrzymać w poniedziałek i wtorek w godzinach 9—15 i 18½—19½ w Stronnictwie Narodowem, św. Marcin 65 I. p. (tylny dom, lewo.)

Dziwaczny pomysł

Trójporozumienie Francji, Niemiec i Polski

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w marcu.

Zawzięci zwolennicy locarnizmu odznaczają się nietylko krótkowzrocznością, ale co więcej zagraża już im ślepota oraz zaczynają zdradzać pewne objawy choroby... germanofilstwa. Na poparcie tego twierdzenia, wystarczy powołać się na artykuł, jaki ukazał się na łamach dziennika „La Rèpublique", organu p. Daladier, przywódcy partji radykalnej.

Autor tego artykułu, p. Roux wykazuje równą dozę optymizmu, co zaślepienia. Uważa bowiem, że nigdy Niemcy nie były mniej groźne, niż obecnie! Jego zdaniem, republika niemiecka opiera się na solidnych podstawach, ruch monarchistyczny blednieje, stowarzyszenia nacjonalistyczne rozsypują się! Pozatem Niemcy wyrzekli się ostatecznie Alzacji, podobnie jak Francuzi, lewego brzegu Renu; zagadnienie Saary jest już tylko kwestją czasu, niepokojąca zaś sprawa odszkodowań wojennych jest już obecnie uregulowana przez ekspertów finansowych, a tem samem przestała należeć do polemik politycznych.

Wobec tak idealnie układających się stosunków, p. Roux uważa, że należy pogłębić i rozwinąć politykę lokarneńską, inaczej mówiąc nie zadawalniać się już umocnieniem zbliżenia francusko-niemieckiego, ale dążyć do zawarcia „porozumienia francusko-niemieckiego!"

Autor motywuje swój plan w sposób następujący. Porozumienie to byłoby dla Francji pożyteczne z dwóch powodów: 1) Ostateczne pojednanie największych potęg kontynentalnych, stanowiłoby pierwsze ogniwo gmachu europejskiego; 2) Ren nie jest już obecnie jedynem źródłem niepokoju dla Francji, gdyż w ostatnich latach zmieniła się ogromnie sytuacja na południowych granicach... Włochy stały się teraz państwem pierwszorzędnem, a agresywność i ekspansja „mussolinizmu" zagraża północnej Afryce francuskiej.

Dla uzupełnienia idylli francusko-niemieckiej potrzebna jest Polska. Niestety pomiędzy nią a Berlinem istnieją poważne trudności, spowodowane Pomorzem i Górnym Śląskiem. Nie przeszkadza to, że p. Roux nie szczędzi Polsce komplementów, do jakich nie są zazwyczaj skłonni radykali, bo twierdzi, że Polska stała się wielką potęgą, ale jest otoczona dotąd przeciwnikami.

W Warszawie jednak — zdaniem autora — rozprasza się niepokój, wywołany Locarnem. Leży też w interesie Polski, aby przyłączyła się do porozumienia francusko - niemieckiego. P. Roux sugeruje nawet z pewnym machiavelizmem, że byłoby ze strony Warszawy zręcznem posunięciem przystąpić do tego systemu, chociażby dla czuwania nad nim... Polska zresztą niczego nie ryzykuje, bo przecież jej niepodległość nie może być zakwestjonowaną.

I oto po tym pięknym ustępie wychodzi szydło z worka i autor odkrywa wreszcie swoją grę, pisząc: „Jeżeliby nawet Polska miała okupić porozumienie z Niemcami pewnemi ustępstwami, to otrzyma dzięki nim uspokojenie sytuacji, potrzebne do ukończenia wielkiego dzieła jej odbudowy. W innym bowiem wypadku, ogromny budżet wojskowy może zagrozić ruiną krajowi!"

Interes zatem wszystkich wymaga zawarcia porozumienia pomiędzy Francją, Niemcami i Polską, które stanowiłoby pierwszą i zasadniczą podstawę „federacji europejskiej".

Projekt podobnego porozumienia był i jest poruszany w kołach masońskich, zarówno francuskich jak i niemieckich. Ale Polska powinna, według niego opłacić się Berlinowi ustępstwami w zakresie korytarza i Górnego Śląska, gdyż tego wymaga pokój europejski!

Należy nadmienić, że opinja ta nie jest tutaj odosobniona i znajduje wyznawców. Do nich należy także p. Martel, znany ze swojej polonofobji, a głoszący zupełnie te same teorje. Wysuwa on, podobnie jak p. Roux niebezpieczeństwo włoskie, utrzymując, że wobec niego nie wystarczy Francji sojusz z Polską, ale musi on dążyć do zjednania sobie nowego sojusznika, w osobie Niemiec.

Ponieważ zaś wątpliwem jest, aby konferencja londyńska przyczyniła się do zacieśnienia węzłów pomiędzy Paryżem a Rzymem; ponieważ, z drugiej strony, położenie polityczne w Polsce bynajmniej nie umacnia jej autorytetu, gdyż jakkolwiek o wywiadzie p. Piłsudskiego nie pisze się tutaj, to jednak w bardzo kompetentnych sferach jest on szeroko omawiany, więc w tych warunkach zrozumiałem jest, jak szkodliwą może być propaganda i robota, prowadzona przez pp. Roux, Martel i Spółkę.

I. Briares.

A. D.
1782
NAJSTARSZA
CHRZEŚCIJAŃSKA FABRYKA
NAJLEPSZE WYROBY
W KRAJU i ZAGRANICĄ

J. A. BACZEWSKI

POLECA

GRIOTTE, ORANGE TR. SEC,
CURACAO TR. SEX ANTIQUE

Na żądanie wysyłamy spis wyrobów.

nw 10143

Co myślą w Niemczech o umowach z Polską

„Journal de Genève" w korespondencji z Berlina na temat stosunku opinji niemieckiej do umów z Polską notuje znamienne głosy zwłaszcza o umowie likwidacyjnej. Pisze on, że „specjaliści berlińscy" wyraźnie oświadczają, iż umowa ta gwarantuje Niemcom prawa do 50 tys. hektarów uprawnej ziemi oraz do licznych nieruchomości miejskich w Polsce. Pozatem przyznaje kolonistom prawa odkupu. „Jak z tego widać — pisze korespondent genewski — postanowienia te posiadają wartość, która bije w oczy, zapewniając mniejszości niemieckiej zachowanie germanizmu zwłaszcza w poznańskiem. Prawa te będą mogły być bronione z większą skutecznością przez kierowników Rzeszy wobec trybunałów międzynarodowych obecnie, gdy opierają się na tekście porozumienia".

Korespondent przytacza zdanie p. Curtiusa, że umowy z Polską nie mogą uchodzić za Locarno wschodnie, gdyż już Streseman oświadczył, iż ofiary (?) niemieckie na zachodzie mogą być usprawiedliwione jedynie zachowaniem dla Niemiec wolnych rąk na wschodzie.

Ale najbardziej znamienne są dalsze uwagi koresp. genewskiego, wspominającego o Niemcach, którym się wydaje, że „dobra wola" okazana już teraz przez Polskę będzie mogła być stosowana i w innych okolicznościach. Dowodzi on mianowicie, że Niemcy mają nadzieję, iż położenie w t. zw. korytarzu, które „rozgorączkowuje umysły, nie będzie trwało wiecznie dzięki dobrej woli, jaką oba narody okazały, zawierając ostatnie umowy". — Lecz, według korespondenta genewskiego, Niemcy mają na tyle rozsądku że zdają sobie sprawę, iż zagadnienie to będzie mogło być rozwiązane tylko w Paryżu i że to rząd Rzeszy winien przygotować drogę w tym kierunku. Słowem niezwykła ustępliwość Polski zachęciła jedynie Niemców do łudzenia się, że Polacy okażą podobnie „dobrą wolę" w sprawie granic i że będzie można teraz śmielej działać w kierunku ich rewizji. Że Niemcy tak przyjmą ustępliwość Polski, to było do przewidzenia dla każdego, znającego jako tako umysłowość niemiecką.

Badanie nastrojów społeczeństwa

Warszawa, 5. 4. (Tel. wł.) Władze miejscowe w Wilnie zwróciły się do ministerjum spraw wewnętrznych z zapytaniem, jak będzie z kadencją rady miejskiej w Wilnie, której okres 4-letniej działalności mija. Ministerjum spraw wewnętrznych odpowiedziało, że będą zarządzone wybory. To samo odnosi się do rady miejskiej warszawskiej. Chodzi tu mianowicie rządowi o wybadanie nastrojów społeczeństwa przy pomocy wyborów do rad miejskich. (w)

Owoce propagandy p. Boya

„Słowo Pomorskie" z dn. 2 bm. podaje, że w okolicy Zabrza aresztowano żonę pewnego górnika za spędzanie płodu w 120 wypadkach. Podczas przesłuchania oświadczyła ona, iż jest „wolnomyślicielką" i zabiegi wykonywała ze względów „zasadniczych" (!), nie pobierając za to żadnych wynagrodzeń, a jedynie za zwrotem „kosztów własnych".

Niewątpliwie jest to jedna z czytelniczek i adeptek zasad Boy'a - Żeleńskiego, głoszonych na łamach „Kurjera Porannego".

Grypę, kaszel i bronchit uleczysz systematycznem piciem szczawnickich wód kruszcowych **„Stefana" i „Józefiny"**. Choroby żołądka i przemian materji usunie Ci szczawnicka **„Magdalena" i „Wanda"**. Do nabycia w aptekach i sklad. aptecznych.
nw 7766

OSTRZEZENIE!
Tyle dobre się naśladuje i fałszuje
Dlatego musisz chroniąc się przed bezwartościowemi naśladownictwami żądać wyraźnie znanych od dziesiątek lat
czekoladek przeczyszczających
DARMOL
Nr. rej. M. S. W 1199.
Na każdej tabletce znajduje się napis **Darmol J. Brady.**
Do nabycia we wszystkich aptekach!
Tw 1021

CZYŚĆ ZĘBY PASTĄ
DENS
MAJOLA
Pw 9691-62.162

„Człowiek człowiekowi nie równy“

Berlin, 5. 4. (Tel. wł.) „Der National-Socjalist“ organ berlińskiego odłamu „hitlerowców“ oburza się na część prasy niemieckiej za „przesadę“ w oświetlaniu procesu rewizji Jakubowskiego.

„Człowiek człowiekowi nie jest równy“ — oświadcza to pismo — „Możemy żałować 21 Niemców, których zgładził Żyd Schlesinger, bo to byli nasi Niemcy, mający tu rodziny i swój zakres działania. Ale ten słaby na umyśle, analfabeta Jakubowski zupełnie nas nie wzrusza! Śmiejemy się z tych naszych salonowych apostołów, którzy unikali zawsze zetknięcia swych eleganckich tużurków z bluzą niemieckiego robotnika — jak teraz rozczulają nad chłopem polskim, którego na oczy nie widzieli. Panowie, powiemy wam tylko tyle: „Ugotujcie sobie waszego Jakubowskiego na kwaśno!“

Działalność misyj katolickich

Citta del Vaticano, 5. 4. (PAT) Kongregacja „Propaganda Fide“ przeprowadziła niedawno spis misyj i misjonarzy katolickich na całym świecie. Według tego spisu misjonarze katoliccy prowadzą 691 szpitali, 1848 aptek, 1525 zakładów dla sierot i podrzutków, 81 kolonji i schronisk dla trędowatych, 299 przytułków dla starców i nieuleczalnie chorych, i 134 zakłady szpitalnicze i przytułkowe o charakterze mieszanym. W misjach przebywa przynajmniej od 30-tu lat 1156 księży świeckich, 400 zakonników i 2301 zakonnic, conajmniej od 15-tu lat 3294 księży, 849 zakonników i 460 zakonnic.

Poprawa sytuacji gospod. w Stanach Zjednoczonych

Nowy Jork, 5. 4. (Tel. wł.) Pomimo trudnej sytuacji gospodarczej w St. Zjednoczonych, zamówienia na wycieczki letnie do Europy są bardzo liczne. Uderza tylko spadek zamówień na kabiny luksusowe.

Naogół daje się zauważyć w ostatnich tygodniach polepszenie warunków gospodarczych. Wzrasta ruch budowlany i fabrykacja samochodów wykazuje postęp w porównaniu do wytwórczości w miesiącu lutym.

Kradzieże na stacji Wilno

Wilno, 5. 4. (PAT). Tutejsza dyrekcja kolejowa rozwiązała umowę ze związkiem robotników transportowych na stacji Wilno. Wśród zatrudnionych dotychczas robotników transportowych było kilkunastu, co do których posiadano informacje, że trudnią się systematycznemi kradzieżami przewożonych ładunków. W celu zapewnienia bezpieczeństwa przewozowi towarów dyrekcja zażądała od związku usunięcia tych robotników. Związek jednak odmówił. Wobec tego dyrekcja kolejowa rozwiązała umowę ze wspomnianym związkiem, natomiast zawarła umowę z nową grupą robotników transportowych, złożoną wyłącznie z inwalidów i b. wojskowych.

Nowe stacje telegraficzne

Warszawa, 5. 4. (PAT.) W agencjach pocztowych Czyżów Szlachecki, (powiat Opatów) i Mrażnica (powiat Drohobycz) zaprowadzono służbę telegraficzną i telefoniczną.

Echa awanturniczej wyprawy

Gdynia, 5. 4. (Tel. wł.) Na sensacyjny proces przeciw właścicielowi i kapitanowi niemieckiego statku „Falke“, który w roku ubiegłym odbył awanturniczą podróż do wybrzeży Venezueli, wezwany został do Hamburga na 9 bm. jako świadek obrony Polak Waleńczak z Gdyni, który pełnił na okręcie funkcje stewarda.

Skauci angielscy do Polski

Gdynia, 5. 4. (Tel. wł.) Na święta Wielkanocne przybędzie do Gdyni na pokładzie statku „Batavia“ wycieczka skautów angielskich w liczbie 150. Po obejrzeniu Gdyni, skauci angielscy udadzą się w głąb Polski.

Samobójstwo

Warszawa, 5. 4. (Tel. wł.) W Krakowie popełnił samobójstwo przez powieszenie się w hotelu sekretarz i pełnomocnik b. senatora miljonera Długosza, Stanisław Socha. (w)

Żałoba w Sztokholmie

Sztokholm, 5. 4. (PAT) Na wiadomość o śmierci królowej, wszystkie teatry odwołały lub przerwały rozpoczęte przedstawienia. Całe zwykłe życie wieczorne stolicy uległo zmianie. Publiczność tłumnie zbierała się przed witrynami wydawnictw, gdzie wystawione były nekrologi. Muzyka i tańce w zakładach rozrywkowych zostały przerwane. We wszystkich kościołach biły dzwony. Dziś popołudniu w kaplicy pałacu królewskiego odbędzie się uroczyste nabożeństwo żałobne.

Po zamachu na generała

Tallin, 5. 4. (PAT). Pomimo wyznaczenia nagrody w wysokości tysiąca koron za przyczynienie się do wykrycia sprawcy zamachu na gen. Unta, nie zdołano trafić na ślad zabójcy. Przypuszczają ogólnie, że zamach jest dziełem komunistów. Stan gen. Unta jest bardzo groźny.

Wypadek syna Hindenburga

Berlin, 5. 4. (PAT.) Syn prezydenta Rzeszy a zarazem jego adjutant podpłk. v. Hindenburg uległ wczoraj wieczór w czasie konnej przejażdżki nieszczęśliwemu wypadkowi. W pobliżu ogrodu zoologicznego koń spłoszył się, zrzucając jeźdźca, który spadł tak nieszczęśliwie, iż jedna noga pozostała w strzemieniu. Podpłk. Hindenburg uległ dotkliwemu potłuczeniu, doznał złamania obojczyka i zgniecenia kilku żeber.

S. p. Modesta Styczyńska

W dniu 3 bm. zasnęła w Bogu w Gnieźnie śp. Modesta z Kunowskich Styczyńska, przeżywszy lat 90, matka wybitnych i zasłużonych działaczy narodowych, żyjącego ks. kanonika Tadeusza Styczyńskiego, b. posła na Sejm pruski i pierwsze dwa Sejmy polskie, obecnie kanonika w Gnieźnie, oraz tragicznie zmarłego od kuli Orgeszowca w Gliwicach śp. dr. Wincentego Styczyńskiego, komisarza plebiscytowego na powiat gliwicki, i córki Marji Antoniowej Marwegowej. Śp. Zmarła była wcieleniem cnót matki - Polki i obywatelki i do ostatnich dni swego życia zachowała rzeźkość i bystrość umysłu. Pogrzeb śp. Zmarłej odbył się dziś rano w Poznaniu. Zwłoki przewieziono z Gniezna do kościoła św. Wojciecha. Tutaj o godz. 10 rano mszę żałobną w obecności liczniejszego grona duchowieństwa i rodziny odprawił syn śp. Zmarłej ks. kan. Tadeusz Styczyński, poczem wyruszył kondukt na cmentarz św. Wojciecha. W pochodzie żałobnym zauważyliśmy ks. protonotarjusza Hozakowskiego, ks. prał. Janasika, ks. kan. Furmana, ks. kan. Steuera, ks. kan. Józefa Prądzyńskiego, ks. Antoniego Ludwiczaka, ks. prob. Putza i in. Zwłoki złożono w grobie familijnym. — Osieroconej rodzinie wyrażamy ze swej strony serdeczne współczucie.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie 8,90 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212.45 do 212.75 zł, gotówką 212.05 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173.16 do 173,42 zł, w gotówce 172,82 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 5 kwietnia 1930.

Dzisiejsza giełda była więcej ożywioną i nastrój był utrzymany.

Z pap. procent. wzgl. łokacyjnych większy popyt na 5 proc. poż. konwers. po 54,50 proc. oraz płacono za 6 proc. listy żytnie 21,75—22,— (za 1 ctr. mtr.), zaś 8 proc. listy dolarowe Pozn. Ziemstwa Kredyt. oddawano po 94,50—94,25 proc. (przy dewizie 8,90) i 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 42 proc.

W akcjach bankowych wzgl. przemysłowych zainteresowanie trwa w dalszym ciągu. Wszystkie notowane papiery były w poszukiwaniu i w płaceniu, mianowicie: Bank Polski 167,—, Cegielski 44,—, Herzfeld 28,— i R. May 71—72,—. Poza tem płacono bez notowania za Brow. Grodziskie 53,—, Centr. Rolników 90,— i za Lubań 40.

Z dniem dzisiejszym notuje się akcje Piechcin ex. kupon 1929 r. Dywidenda wynosi 24 proc. t. j. 4,80 od akcji 20-złotowej.

Cedula urzędowa z dnia 5 kwietnia 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 54,50% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred 94,50—94,25% O.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred 42% O.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 21,75—22,— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 167,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 44,— P.
Herzfeld - Victorius I—II em. zł. 28,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 71—72,— P.

Tendencja: Utrzymana.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 5 kwietnia 1930.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 696 gr. (118,5 f. w. h.); b) pszenicy 753 gr. (128,0 f. w. h.); c) jęczmienia 673 gr. (114,1 f. w. h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f. w. h.).

„Ceny transakcyjne“

Żyto 600 tonn parytet Poznań	26,00

„Ceny orjentacyjne“

parytet Poznań

Żyto	24,00—25,00
Usposobienie niejednolite.	
Pszenica	38,50— 39,50
Usposobienie stałe.	
Jęczmień przemiałowy	23,50— 24,00
Jęczmień browarowy	25,00— 27,00
Usposobienie mocne.	
Owies	20,00— 21,00
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	39,00
Usposobienie stałe.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	59,50— 63,50
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	12,00— 13,00
Otręby pszenne	14,50— 15,50
Wyka latowa	27,00— 29,00
Peluszka	23,00— 25,00
Groch polny	26,00— 29,00
Groch Victoria	27,00— 32,00
Groch Folgera	26,00— 29,00
Łubin niebieski	21,00— 23,00
Łubin żółty	23,00— 25,00
Seradela	26,00— 30,00
Koniczyna czerwona	145,00—165,00
Koniczyna biała	170,00—220,00
Koniczyna szwedzka	170,00—200,00
Koniczyna żółta odtłuszcz.	120,00—135,00
Koniczyna żółta w łuskach	55,00— 60,00
Przelot	80,00—105,00
Inkarnatka	200,00—220,00
Tymoteusz	42,00— 50,00
Rajgras angielski	90,00—110,00
Tatarka	25,00— 27,00

Ogólne usposobienie stałe.

Owies biały wyborowy ponad notowania.

Uwaga: Dzisiejsze notowanie cen zbożowych stało pod znakiem dalszej stałej tendencji.

Muzyka — to najlepsza pociecha.
(H. Sienkiewicz).
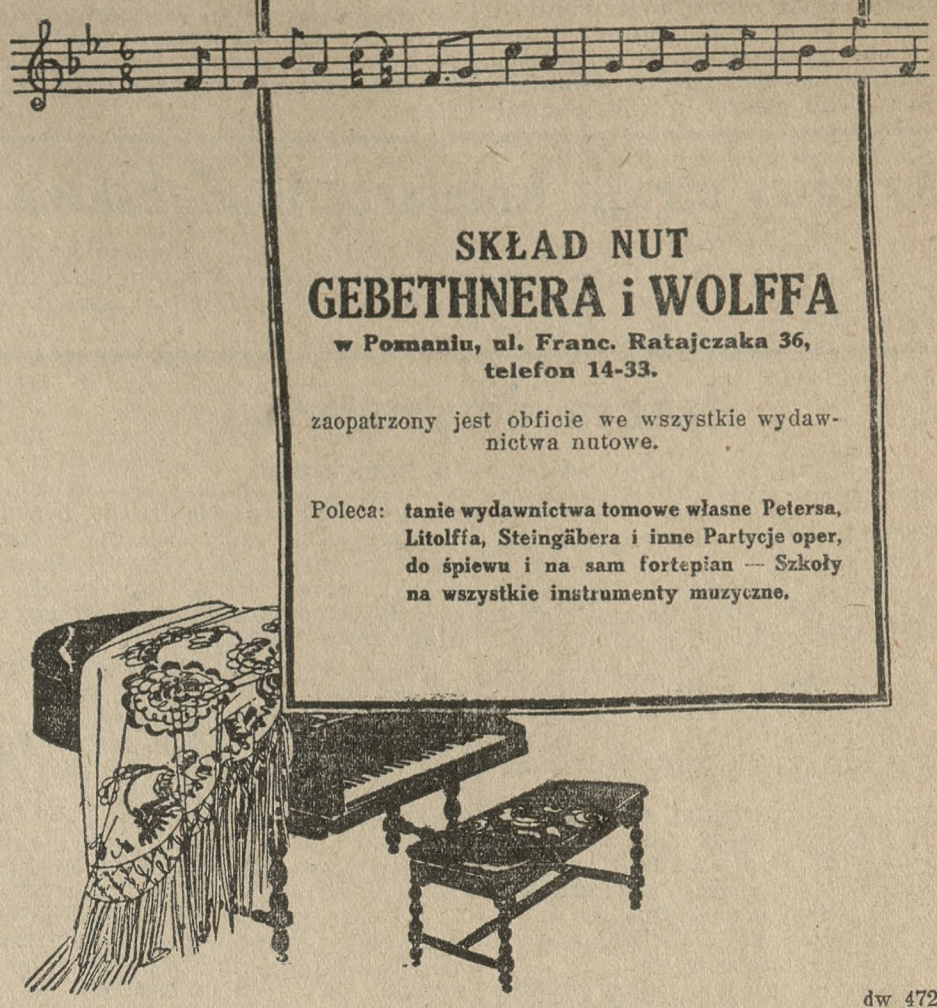
SKŁAD NUT
GEBETHNERA i WOLFFA
w Poznaniu, ul. Franc. Ratajczaka 36, telefon 14-33.

zaopatrzony jest obficie we wszystkie wydawnictwa nutowe.

Poleca: tanie wydawnictwa tomowe własne Petersa, Litolffa, Steingäbera i inne Partycje oper, do śpiewu i na sam fortepian — Szkoły na wszystkie instrumenty muzyczne.

dw 4724

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 5. 4. 1930.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjed. tr.: 8,90 sp.: 8,92 kup.: 8,88

Dewizy:

	trans	sprzed.	kup.
Belgja	124,46	124,77	124,15
Gdańsk	173,51	173,94	173,08
Holandja	358,10	359,00	357,20
Londyn	43,39	43,50	43,28
Nowy Jork	8,90,8	8,92,8	8,88,8
Paryż	34,91	35,00	34,82
Praga	26,42	26,48	26,36
Szwajcarja	172,78	173,21	172,35
Sztokholm	239,82	240,42	239,22
Włochy	46,76½	46,88	46,65

Tendencja przeważnie mocniejsza.
Tendencja niejednolita.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż. inwest.	121,50	122,00
5% poż. premj. dol.	73,75	74,00
5% poż. konw.		55,00

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	115,00—116,00
Bank Polski	168,50—168,00
Bank Zw. Sp. Zarob.	00,00— 78,50
Kijewski	00,00— 55,00
Siła i Światło	95,00— 97,00
W. T. F. Cukru	00,00— 28,00
W. T. Węgla	0,00— 54,50
Lilpop	25,50— 26,00
Rudzki	00,00— 24,00
Starachowice	21,25— 21,00
Zieleniewski	00,00— 58,00

Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 5 kwietnia 1930.

Pszenica march. od st. załad 76-77 kg. przeciętn. jakości	262,00—265,00
Tendencja słaba.	
Żyto march. od stacji załad. 72 kg. przeciętnej jakości	163,00—165,00
Tendencja słaba.	
Owies march do stacji zał.	159.00—169,00
Tendencja słaba.	
Jęczmień browarowy	189.00—202,00
Tendencja słaba.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	178,00—188,00
Tendencja słaba.	
Mąka pszenna	29,25—37,25
Tendencja nieco słabsza.	
Mąka żytnia	23,75—26,75
Tendencja słaba.	
Ospa pszenna	10,00—10,75
Tendencja stała.	
Ospa żytnia	10,25—11.00
Tendencja stała.	
Groch Victoria	23.00—28,00
Groch dr. jadalny	19.00—23.00
Groch pastewny	18.00—19 00
Peluszka	17,00—19,00
Bób polny	16,00—17.50
Wyka	20,00—22.50
Łubin niebieski	14,50—16 00
Łubin żółty	20.00—22.00
Seradela nowa	33,00—37.00
Makuch rzepakowy	15,00—15.50
Makuch lniany	19 00—19.50
Wytłoki suche	07.20—07.50
Śrót Soya	16,00—16 60
Płatki ziemniaczane	15,50—16,00

Ogólna tendencja wsteczna.

Notowania złotego w Berlinie z dnia 5. 4. 1930.

Wypłaty na Warszawę	46,875—47.075
Noty wielkie	46,70 —47,10

Strajk w gdańskich obwodach wiejskich

Gdańsk, 5. 4. (PAT). Od kilku dni trwa w obwodach wiejskich Gdańska strajk robotników rolnych, wywołany przez komunistów. Strajk nie zdołał przybrać dotąd większych rozmiarów, wobec czego komuniści proklamowali obecnie strajk generalny robotników rolnych na obszarze w. m. Gdańska, przyczem zamierzają się nawet uciec do środków gwałtownych, aby odstraszyć robotników od pracy. Mimo to znaczna część robotników rolnych pracuje w dalszym ciągu.

Krwawy strajk kolejarzy londyńskich

Londyn, 5. 4. (PAT). Doszło tu do starcia między policją i strajkującymi kolejarzami, którzy usiłowali wtargnąć siłą na dworzec. Około 30 osób odniosło rany. Dopiero po skierowaniu strzałów w stronę strajkujących udało się przywrócić spokój.

Rażąca dysproporcja

Port duży — miasto małe

Gdynia, w kwietniu.

Dyrektor jednego z tutejszych przedsiębiorstw mówi:

— Mam 46 urzędników. Z tego ośmiu mieszka w Gdyni, reszta zaś w Chylonji, Zagórzu, Wejherowie, Sopotach i Gdańsku. Rano przyjeżdżają do pracy, po zamknięciu biur wracają do domów. Zarobkują w Gdyni, ale pieniądze wydają gdzieindziej. Tutaj, w Gdyni, jest właściwie tylko port; miasta jeszcze niema.

Wspomniany dyrektor ma dużo racji. Obliczenia władz administracyjnych dowodzą, że połowa ludzi, zatrudnionych w Gdyni, mieszka poza granicami miasta. Nie poza obwodem „śródmieścia", lecz poza t. zw. „Wielką Gdynią".

Są to warunki niezdrowe.

Dąży się do tego, żeby port gdyński nie był zawsze miejscem przeładunkowem towarów masowych z wagonów na okręty i odwrotnie, lecz, żeby, z czasem, stał się oparciem polskiego handlu zamorskiego i przemysłu, korzystającego z wygodnej i taniej drogi morskiej.

Do osiągnięcia tych celów port potrzebuje stosownego warsztatu, miasta. Potrzebę tę rozumiemy wszyscy, ale mimo to, gdy przyjdzie co do czego, to na budowę tego warsztatu niema najpotrzebniejszych funduszów.

Na sam port gdyński wydatkowano do tej pory zgórą 130 miljonów złotych, a na miasto, przez ręce samorządu, w ciągu ostatnich trzech lat, tylko 11 miljonów. Za te pieniądze magistrat wybudował 7 kilometrów ulic, 14 kilometrów kanalizacji, 23 i pół kilometra wodociągów ze zbiornikiem i stacjami pomp, dwie 4-piętrowe kamienice na biura, kolonję rybacką, szkołę powszechną i strażnicę pożarną.

Gdynia, której obrót portowy przewyższył w roku ubiegłym obroty przedwojenne Gdańska, nie posiada ani rzeźni, ani łaźni, ani hali targowej, ani gazowni, ani gimnazjum, ani nawet porządnego cmentarza. Niema w Gdyni również elektrowni, ale dlatego, że światło i siłę elektryczną dostarcza Gródek. Zdaje się jednak, że gdyby Gródka nie było, to miasto nie byłoby również w posiadaniu podobnego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej.

Czy w podobnych warunkach możliwy jest rozwój miasta? Czy miasto takie, jakiem jest obecnie, może dać portowi potrzebnych kupców, przemysłowców i przedsiębiorców? Czy może powstać tutaj zdrowa atmosfera, jeżeli niema jeszcze warstwy obywatelstwa gdyńskiego, jeżeli jeszcze każdy człowiek tutaj zarobkujący uważa swój pobyt w Gdyni za przelotny, przejściowy?

Wszyscy zgadzają się z tem, że inwestycje w porcie są konieczne, ale również konieczne są inwestycje w samem mieście. Wolnych mieszkań w Gdyni niema, ani „wprost od gospodarzy", ani za „odstępne". Przynajmniej dziesięć dużych kamienic stoi niewykończonych, bo właściciele nie mają pieniędzy. W jednej szkole powszechnej, obliczonej na 600 dzieci, jest 1375 młodzieży. Miesięczny czynsz za sklepik o 3—4 metrach frontu wynosi 400 złotych. Robotnik jest drogi, bo przyjeżdża zdaleka, rzemieślnik podobnie, bo płaci wiele za lokal i utrzymanie. Jarzyny, mleko i piwo sprowadza się z Gdańska.

Do tej pory jest jeden wielki chaos; urozmaicony licznemi... konferencjami międzyministerjalnemi, inspekcjami i rewizjami. Memorjałów o potrzebie szybkiej i solidnej rozbudowy miasta przybywa z dnia na dzień, ale na tem koniec. Raz poraz pojawia się pogłoska, że jednak Szwajcarzy chcą dać pożyczkę, lub, że Bank Gospodarstwa Krajowego będzie znowu rozdzielał kredyty budowlane, to wszystko. Pieniędzy, potrzebnych koniecznie dla Gdyni, jak niema, tak niema.

Port rozwija się, aż miło patrzeć, natomiast miasto stanęło na martwym punkcie.

Fob.

Z braku czytelników

„Sanacyjna" „Gazeta Pucka" przestała wychodzić z powodu braku czytelników.

Niejeden inny „organ" tego obozu musiałby przestać wychodzić, gdyby go zawiodły subwencje „sanacyjne".

Wypadki

Warszawa, 5. 4. (Tel. wł.) — W Świętochłowicach zderzyły się ze sobą dwa dalekobieżne tramwaje. Wskutek zderzenia 7 osób ciężko rannych.

Między Woźnicami i Kaletami w powiecie lublinieckim przewrócił się autobus. 9 osób rannych. (w)

Krawawy napad bandycki

Warszawa, 5. 4. (Tel. wł.) — Na drodze Kiwerce Kołki w odległości o 7 klm. od Kiwerc, banda, uzbrojona w rewolwery i karabiny, napadła na kupców, jadących przez las do miasteczka na targ. Ponieważ zrabowano niewielkie sumy, bandyci z lasu zaczęli ostrzeliwać jadących. Jedna Żydówka zabita; leśniczy, który pospieszył z pomocą napadniętym, ciężko ranny. (w)

Z strajku czeladzi rzeźnickiej

Jak się dowiadujemy strajk czeladzi rzeźnickiej wywołany przez grupę czeladzi zorganizowanej w Zw. Robotniczym — Odziale spożywczym, poczyna słabnąć. Po sztucznem podnieceniu, nastąpiło u większości otrzeźwienie rozgorączkowanych umysłów i wielu przystępuje z powrotem do pracy. Niestety nie wszyscy do opuszczonych warsztatów mogą powrócić, gdyż w niektórych w czasie strajku przyjęto już nowe siły.

Mistrzowie jednak z względów ludzkich przyjmują o ile to jest możliwem, zgłaszających się. Szeregi strajkujących zmniejszają się z każdym dniem.

Wczoraj zwołali jeszcze ogólne zebranie, na którem powzięto uchwałę kontynuowania strajku. Zadecydowano także urządzić manifestacyjny pochód ulicami miasta do czego jednak nie doszło, gdyż wielu nie widzą, by w ten sposób mogli osiągnąć swój cel. Dodać należy,, że parę dni jeszcze temu kilku mniej rozważnych strajkujących usiłowało zagradzać drogę tym, którzy pracowali, niektórych nawet dotkliwie pobito. Na tem tle często powstawały gwałtowne zatargi, które likwidowała policja. Oczywiście, że wybryki urządzano przeważnie pod wpływem alkoholu. Słowem — strajk ma się ku końcowi. (z)

Na Dom Jubileuszowy T. C. L. w Poznaniu

Pokwitowanie 7.

J. Łucjanowa Wichlińska — Tuczno 5 zł, Z Pluciński — Lusówko 20 zł, Dr. Laskowski — Wągrówiec 2 zł, J. Kucharczyk — Bydgoszcz 3 zł, M. Mietliński — Śrem 2 zł, X Filipowski — Szamocin 5 zł, Wawrzyniak i Rybski — Bydgoszcz 5 zł, K. Jankowski — Września 1 zł, X. dziekan J. Braun — Kamionna 20 zł, A. i M. Hejnowicz — Gostyń 5 zł, Dr. Wałczyński — Środa 3 zł, Konrad Korytowski — Rogowo 10 zł, P. Drabęcki — Krobia 1 zł, W. Jasiński — Kobylin 2 zł, Nieżychowski — Granówko 5 zł, N. Smigaj, drog. — Kiszkowo 3 zł, M. Ziembowski — Książ 2 zł, X. Wł. Karasiewicz — Kiekrz 3 zł, J. Wisławski — Leszno 2 zł, J. Walczak — Miłosław 2 zł, Ignacy Andrzejewski — Zaniemyśl 5 zł, Bank Ludowy — Koronowo 100 zł, A. Maciejewski — Januszkowo 5 zł, Leon Dorożyński — Bydgoszcz 5 zł, Red. Roman Leitgeber — Poznań, X rata 25 zł, Art. mal. Fr. Tatula — Poznań 5 zł, Dom Komis.-Zbożowy — Ostrów 1 zł, M. Rejewska — Bydgoszcz 10 zł, Adw. Dr. Mercik — Września 1 zł, K. Grabowski, radca ziemski, Zbietka 10 zł, Biuro parafjalne — Nietrzanowo 10 zł, St. Deglerówna — Żędowo 5 zł, Bank Ludowy — Rawicz 5 zł, X prob. Przyniczyński — Mikorzyn 2 zł, X. Panewicz — Chrzypsko 10 zł, X Kalawski — Lutom 10 zł, T. Pilarczyk — Koźmin 5 zł, Jan Knach, adw. i not. — Łobżenica 10 zł, Z Wojciechowski — Kostrzyn 2 zł, A. Graszewicz — Szamotuły 5 zł, X. Jan Paczkowski — Ostrzeszów 2 zł, R. Liberek, apt. Solec Kujawski 2 zł, Dr. J. Jórga — Leszno 5 zł, Idzi Matczak — Ostrów 3 zł, Stefan Stoiński — Pniewy 5 zł, A. Degórski, budown — Pniewy 10 zł, J. Kujawa — Inowrocław 3 zł, Dyr. T. Brzeski — Poznań, Bank Zw. Sp. Zarobk. 50 zł, Kom. TCL Wolsztyn 10 zł, Michał Bojcun — Poznań 10 zł. Inż. M. Andrzejewski — Poznań 20 zł, pp. Ansion — Poznań 10 zł, p gen. Kazimierz Sosnkowski — Warszawa 100 zł, Firma Bon Marché — Poznań 5 zł, X. W. Falkowski — Prusce 2 zł, Łukasz Andrzejewski — Poznań-Winiary 2 zł Jan Antczak — Poznań 2 zł, Inż. J. Breliński — Poznań 10 zł, St. Busza — Pogorzela 5 zł, Czeszewska w Krosinie 2 zł, X. prob. Matuszewski — Góra 5 zł, J. Narożyński — Oborniki 2 zł, Maj. Węgierskie p Pławce 10 zł, L. Żarnowski — Września 3 zł, J. Banaszyk — Poznań 3 zł, Bronisława Au — Poznań 10 zł, St. Jankowski — Bydgoszcz 10 zł. Ogółem 633 zł. — Razem z dotychczas pokwitowanemi zł 7 603,50. Zarząd Główny TCL.: X. Antoni Ludwiczak.

Pw 10344-72.60

Dr LUSTRA
KOSMETYCZNY
BORAKS
AROMATYCZNY
NIEZRÓWNANY DZIĘKI WŁASNOŚCI ZMIĘKCZANIA NAJTWARDSZEJ WODY
Tw 9 365

Bankructwo rodziny?

Do najpoważniejszych problemów współczesnych należy bezsprzecznie walka o przywrócenie autorytetu życiu rodzinnemu. Autorytet ten, niestety zbyt często z powodzeniem podkopują liczni wrogowie jawni i ukryci. A przecież zgodna rodzina jest fundamentem ładu, porządku i rozwoju społecznego. Dlatego poza kardynalnym obowiązkiem przestrzegania zasad wiary i dobrych obyczajów, nie należy unikać żadnych środków zbliżających do siebie członków rodziny i zespalających w harmonji ich współżycie. Do takich środków, opromieniających życie rodzinne, należy bezwątpienia przepiękna i szlachetna rozrywka **fotografowania.** Czyż nie jest bowiem przemiłą i godziwą rozrywką, dającą niezapomniane wrażenia dokonywanie zdjęć z życia rodzinnego, z życia naszych dzieci, począwszy od małego rozkosznego „BOBO" do dorastającego młodzieńca czy panienki? — Album zdjęć fotograficznych wśród swoich najbliższych sprawia zawsze najżywszą radość, budzi najmilsze wspomnienia i doskonale przyczynia się do wzmocnienia poczucia solidarności i wzajemnej przynależności. **Fotografujcie więc.** Sztuka fotografowania jest niezmiernie łatwą i dostępną każdemu. W największym i najpoważniejszym w Polsce magazynie aparatów i przyborów fotograficznych KAZIMIERZ GREGER w Poznaniu, ul. 27. Grudnia 20 — znajdziecie wszystko, co w zakres tej sztuki wchodzi. Cenniki i katalogi bezpłatnie. Bezinteresowne porady i wskazówki w zakresie fotografji amatorskiej. Pw 10 608-14,204

LIKIERY-WÓDKI Kantorowicza BEZKONKURENCYJNEJ JAKOŚCI

Salon Okrężny Sztuki Fotograficznej.

W dniach od 4 do 8 b. m., włącznie gości w Poznaniu, w Domu Rzemieślniczym, ul. Ratajczaka 21g, I. Salon Okrężny Sztuki Fotograficznej w Polsce, zorganizowany przez znaną firmę Kodak w Warszawie.

Na program Salonu składają się: bogata wystawa zdjęć największych polskich artystów - fotografów, ciekawe zdjęcia początkujących amatorów, interesujące i pouczające odczyty znanego artysty - fotografa inż. M. Dederko oraz pokazy najprostszych prac fotograficznych, jak wywoływania, kopjowania, zdjęcia przy magnezji i t. p. Ogólne zainteresowanie wzbudzają również demonstrację kinematografji domowej.

Salon odwiedził już szereg miast, wszędzie wzbudzając ogromne zainteresowanie.

Salon jest czynny od godz. 11 rano do 10 wieczorem, odczyty odbywają się o godzinie 8, pokazy przez cały dzień.

Bezpłatne bilety wstępu można otrzymać w każdym większym składzie przyborów fotograficznych. Tw 1362

Pw 10586-Po 593

SOLEC

wyleczy najlepiej i najskuteczniej

choroby reumatyczne artretyczne, przymiot i jego następstwa choroby skórne, zołzy, krzywicę, choroby nerwowe, zapalenie stawów i kości, zatrucie metalami

NAJSILNIEJSZE w EUROPIE wody siarczano-słone z zawartością jodu i soli glauberskiej.

Sezony od 1-go maja do 30-go września.

Poczta i telegraf: SOLEC-ZDRÓJ. nw 10098

— Informacje i prospekty w każdej chwili na żądanie odwrotnie.

WENANCJUSZ dramat religijny, oparty na prześladowaniu chrześcijan za czasów cesarza Decjusza 250 lat po Chrystusie

wykona pod reżyserją **p. Wiśniewskiego, art. opery poznańskiej**

sodalicyjna młodzież kupiecka w niedzielę, 6 bm. o godz. 19,30 w sali Ogrodu Zoologicznego

Bilety do nabycia przy kasie o godz. 18-tej.

zw 22793

Interpelacja Klubu Narodowego w sprawie zachowania się policji pozn.

Na ostatniem posiedzeniu Sejmu posłowie Klubu Narodowego wnieśli do ministra spraw wewnętrznych interpelację w sprawie zachowania się policji poznańskiej w dniu 23 marca rb. Interpelacja ta, która — częściowo z winy poczty — doszła nas z opóźnieniem, brzmi, jak następuje:

W niedzielę, dn. 23 marca, w Poznaniu odbyła się kontrmanifestacja, protestująca przeciwko praktykowanym sposobom obchodzenia imienin p. ministra spraw wojskowych oraz w szczególności przeciwko twierdzeniom i usiłowaniom wytworzenia pozorów, jakoby cały Poznań łączył się w tym obchodzie. W kontrmanifestacji brały udział liczne grupy publiczności, wśród której przeważała młodzież akademicka. Policja, w dodatku wspomagana przez strzelców, wtargnęła na teren uniwersytecki i nawet do samego gmachu uniwersytetu, do czego nie miała prawa bez upoważnienia rektora. To naruszenie prawa będzie z pewnością przedmiotem właściwych kroków ze strony władz uniwersyteckich.

Natomiast nie możemy pozostawić bez protestu zachowania się policji wobec kontrmanifestującej młodzieży. Policja piesza i konna bez należytej po temu podstawy użyła broni, atakując młodzież ze szczególną zajadłością; w rezultacie jest kilku ciężko rannych bagnetami i szablami, kilkunastu lżej rannych, potłuczonych lub stratowanych; przypadkowi tylko zawdzięczać należy, że niema zabitych.

Używanie przez policję broni bez koniecznej potrzeby jest przekroczeniem władzy, więc czynem bezprawnym. Manifestujący nie popełnili, ani zamierzali popełnić żadnej zbrodni; niczyjemu życiu, ani mieniu nie groziło najmniejsze niebezpieczeństwo ;nie zachodziła obawa poważnego naruszenia porządku publicznego; manifestanci nie byli uzbrojeni, jedynym ich celem było remonstrować przeciwko innej manifestacji o charakterze partyjnym. Nie zachodził więc żaden warunek, który w myśl rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej z 14 lutego 1928 r. upoważnia organy bezpieczeństwa publicznego do użycia broni. W tych warunkach użycie broni przez policję było nietylko niczem nieusprawiedliwioną nieludzką brutalnością, ale naruszeniem prawa. Okoliczności tej krwawej masakry wywołały w opinji powszechne oburzenie. Nie bez słuszności wskazuje się na to, że w stosunku do antypaństwowych wystąpień komunistów, albo mętów społecznych, rozbijających i rabujących składy, policja postępowała z większą względnością, niż wobec manifestującej patrjotycznej młodzieży.

Nie można winić szeregowców policji, gdyż oni spełniali tylko z pewnością — wbrew własnemu sumieniu — otrzymane rozkazy. Ale wypadki te wskazują, że miejscowe organy władzy, w szczególności oficerowie policji, nietylko nie stoją na wysokości zadania, ale z lekkiem sercem dopuszczają się przekroczenia władzy, za co winny być pociągnięte do surowej odpowiedzialności. Nie możemy tu wyłączyć także p. wojewody poznańskiego, który formalnie odpowiada za podwładne organy bezpieczeństwa.

Wobec tego zapytujemy Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, czy znane mu są opisane wypadki oraz nazwiska winowajców masakry, i czy zamierza przeprowadzić najenergiczniejsze śledztwo celem przykładnego ukarania winnych.

Porażka Niemców i „sanacji“ w wyborach komunalnych na Śląsku

Poseł Korfanty pisze w katowickiej „Polonji“ z powodu uzupełniających wyborów komunalnych na Śląsku, co następuje:

„Lud nasz przeszedł znowu próbę ogniową i przeszedł ją świetnie, sławnie i chwalebnie. Mimo bezprawi „sanacyjnych“, mimo szykan, mimo krzywd, mimo korupcji, mimo ciężkiego kryzysu gospodarczego, zaostrzonego nieroztropną i nierozumną polityką gospodarczą i skarbową rządów pomajowych, mimo 40.000 bezrobotnych a drugież tyle pracujących tylko po kilka dni w tygodniu, ten lud nasz dał wyraz prawdzie i w wyborach komunalnych przypieczętował polski charakter Śląska.

„Z zadowoleniem stwierdza Polska, że liczba głosów niemieckich stale się cofa, że w wszystkich radach gminnych i miejskich Polacy zdobyli przewagę, że takie twierdze niemczyzny jak Katowice, Mysłowice, Pszczyna, Tarnowskie Góry, Siemianowice, wykazały większość polską. Niemcy zakordonowi rozdzierają szaty z żalu i rozpaczy, że tracą narzędzie propagandy rewizjonistycznej i irredentystycznej i winę przypisują gwałtom i terorowi obozu „sanacyjnego“. Jest to wprowadzanie w błąd opinji publicznej. Bezprawia, gwałty i teror „sanacyjny“ jest stosowany w równym stopniu przeciwko Niemcom, jak przeciw ludności polskiej, znajdującej się w opozycji do pomajowego systemu rządzenia.

„90 procent rzekomych Niemców, głosujących na listy niemieckie, to tacy sami Niemcy, jak 90 proc. ludu śląskiego przed 30 laty, niedostatecznie uświadomionego pod względem narodowym. To są dzieci Śląska tak, jak my uświadomieni Polacy, z przodków polskich się rodzący. Zawsze stałem na stanowisku, że tylko półgłówek albo szarlatan polityczny, albo też młokos bez wiary w trwałość Polski, może chcieć w ciągu lat kilka odrobić to, co jest wynikiem wpływów przez całe wieki działających. Czas i mądra polityka zrobią tu swoje. A Polska może poczekać. Ci nieuświadomieni narodowo Górnoślązacy głęboko korzeniami tkwią w ziemi śląskiej i nie opuszczają jej, jak ci płatni agitatorzy irredentystyczni, mocniej są do niej przywiązani, jak niejeden nadpatrjota polski, przybyły do nas.

„Równe stosowanie prawa wobec wszystkich, rządy oparte na sprawiedliwości chrześcijańskiej uważałem za najskuteczniejsze środki odgermanizowania Śląska“.

Poseł Korfanty stwierdza następnie zwycięstwo odniesione przez obóz, który reprezentuje, poczem pisze dalej:

„Równocześnie z naszem zwycięstwem patrzy Polska na kompromitującą klęskę obozu „sanacji moralnej“ i pomajowego systemu rządów. We wszystkich wielkich ośrodkach i skupieniach ludzkich obóz „sanacji moralnej“ ponosi sromotne porażki. Nie ratują go ani wielkie środki finansowe, ani nadużywanie urzędników i nauczycieli do walki z nami, ani fałsze, ani korupcja, ani nacisk, ani teror. „Sanatorzy“ okazują się wszędzie słabym odłamkiem ludności śląskiej. — Tryumfuje u nas na całej linji poczucie prawa i namiętna wprost żądza jego poszanowania przez wszystkich obywateli państwa. Jeśli gdzie, to na Górnym Śląsku obóz „sanacji moralnej“ powinien zwinąć swoje szeregi i wśród dźwięków „Pierwszej Brygady“ wycofać się z odcinka śląskiego. Przegrał tu z kretesem, okazał się tu siłą próbującą zniszczyć i zburzyć dorobek ciężkiej pracy całych pokoleń. Próba się nie powiodła, bo śląskie społeczeństwo ma twardą za sobą szkołę, poczucie moralne, hart woli i zbyt wyrobione poczucie prawa. Obrażanie tego poczucia prawa przez Prusaków głównie się przyczyniło do narodowego uświadomienia Ślązaków. Na niem też załamał się atak „sanacyjny“, rozwiał się obcy nam zupełnie duch „piłsudczyzny“.

Poseł Korfanty kończy swe wywody następującemi uwagami:

„Od 11 maja dzieli nas zaledwie 5 tygodni. Jest to dzień wyborów do Sejmu śląskiego. Dzień ostatniego porachunku z „sanacją“ na Górn. Śląsku. Niewdzięczną jest rzeczą bawić się w proroka w sprawach politycznych. Ale o dzień 11-ty maja jestem spokojny. Będzie on dniem sądu nad obozem nieprawości, korupcji, fałszu i gwałtu dniem porażki iredenty niemieckiej, a wielkim dniem triumfu polskości i tej Polski, o którejśmy śnili, walcząc o nią, Polski praworządnej i sprawiedliwej“.

List otwarty do ministra sprawiedliwości p. Cara

W ostatnim zeszycie „Tygodnia“ (nr. 14) znajduje się list otwarty do p. St. Cara, podpisany przez wybitnego prawnika Warszawy, adwokata Z. Nagórskiego, z którego podajemy poniżej główne ustępy:

Panie Ministrze i Szanow. Kolego!

Był czas, kiedy Pan, Panie Ministrze, w jednym szeregu z prawnikami stołecznymi podejmował pracę około ugruntowania w Polsce systemu, który się pospolicie nazywa państwem praworządnem. Był czas, jakże niedawno, kiedy Pan, Panie Ministrze, zakładał miesięcznik „Palestra“ i zamierzał organizować adwokaturę polską dla wspólnej pracy... Pod Pana redakcją, pod Pana, Panie Ministrze, niejako auspicjami pisał wówczas Ludwik Domański:

„Głównem zadaniem wolnej adwokatury jest zwalczanie ucisku, bezprawia i niesprawiedliwości... Walka w imię prawa i słuszności z bezprawiem i niesprawiedliwością czy to w stosunkach prywatnych, czy publicznych, jest powołaniem adwokatury, jest służbą publiczną, mającą na względzie dobro zarówno społeczeństwa, jak i państwa.“

Panie Ministrze i Szanowny Kolego, kiedy Pan powracał do adwokatury i głosy liczne dawały wyraz wątpliwości, czy działalność Pana na stanowisku wiceministra, a później ministra sprawiedliwości da się pogodzić z wysoką godnością adwokata, byłem jednym z tych, którzy uważali za nieuzasadnione czynienie jakichkolwiek trudności, gdyż ani na chwilę nie dopuszczałem myśli o zarzutach natury etycznej.

Dziś widzę się uprawnionym z tytułu dawnej naszej koleżeńskiej zażyłości, z tytułu wspólnych prac zawodowych, czuję się także zobowiązanym z uwagi na interes, tak Szanownemu Koledze niewątpliwie bliski, adwokatury polskiej, na interes wymiaru sprawiedliwości, któremu Pan ponownie służyć zamierza, na interes wreszcie najważniejszy — na dobro i sławę, na dobro i bezpieczeństwo Rzeczypospolitej — zwrócić się do Pana z publicznem zapytaniem, czy adwokat Stanisław Car został ministrem sprawiedliwości, czy też minister Stanisław Car przestał być adwokatem?

Człowiek prosty, prawnik pospolity, w arkana rozgrywki o władzę nie wtajemniczony, pojąć nie może, czemu się to dzieje, że wiceminister i minister sprawiedliwości, wbrew wyraźnemu brzmieniu ustawy, przyjmuje nielegalną nominację na generalnego komisarza wyborczego, a naczelny prokurator Rzeczypospolitej nie widzi.... niedokładności wyborczych, które powodują następnie unieważnienie przez Sąd Najwyższy wyborów w wielu okręgach.

Prostacy, wierzący w wolność słowa, jako jedną z podstaw demokracji, pytają się zdumieni, czemu to minister sprawiedliwości walczy przeciwko całemu społeczeństwu o utrzymanie w mocy uchylonego przez Sejm dekretu prasowego, opartego na policyjnem systemie zwalczania wolnej myśli politycznej.

Prawnicy wszelkich odcieni chcieliby wiedzieć, czemu minister sprawiedliwości, zamiast stać na straży ustawy konstytucyjnej, w sposób nie tyle pomysłowy, ile przejrzysty, ułatwia jej... omijanie; w imię czego tak łatwo się godzi na faktyczne konstytucji zawieszenie, a normowanie życia państwowego wedle konstytucji, ponoć podyktowanej, lecz przez żaden organ Rzeczypospolitej nie akceptowanej, a nawet wyraźnie nie sformułowanej.

Czemu od lat czterech ustrój państwowy Polski doznaje nieustających wstrząsów, a ciągłe zapowiedzi jego zmiany — zapewne na lepsze — pozostają w dziedzinie politycznych obiecanek, którym nikt już dzisiaj wierzyć nie może?

Powraca Pan, Panie Ministrze, na swój odpowiedzialny urząd w chwili, gdy konflikt pomiędzy rządem a narodem doszedł do punktu kulminacyjnego.

Staje z jednej strony władza, poparta przez nielicznych, a przeważnie od niej zależnych polityków, pewna, jak dotąd, swej siły fizycznej, opanowana przekonaniem, że społeczeństwo jest nikczemne i na wolność nie zasługujące, gardząca narodem i prawem, pełna szczerej lub obłudnej wiary w swą mądrość polityczną, — z drugiej strony naród, społeczeństwo, czy tłum, sztucznie zdezorganizowany, odarty z poszanowania dla wszelkich autorytetów, ale coraz bardziej, z coraz większą świadomością tęskniący do pogodnego autorytetu prawa, do poszanowania dla narodowych instytucyj republikańskich, do urzeczywistnienia ładu, bezstronności i sprawności w sprawowaniu władzy publicznej, do niezawisłego a mądrego sądu, do ustalenia wewnętrznej struktury państwa, do tego jednem słowem, co się pokojem wewnętrznym nazywa.

W takich chwilach minister sprawiedliwości, stróż prawa i konstytucji, być powinien osobą główną w rządzie, ośrodkiem władzy, obrońcą niezłomnym praw narodu, doradcą niezawodnym Prezydenta Rzeczypospolitej, rzecznikiem ustawy konstytucyjnej, kierownikiem prawotwórczych poczynań państwa, być może wielkim budowniczym ulepszonego ustroju Rzeczypospolitej.

Panie Ministrze Sprawiedliwości, czy Pan staje w służbie prawa, czy też uczyni Pan nadal z prawa służbę doraźnej polityki? Czy pan zamierza współdziałać z władzą, która nie chce uznawać hamulca ustawy, czy też odbudować w Polsce życie wolne, życie pełne, na prawie oparte i przez prawo zorganizowane?

Stawiam to pytanie, jako jeden z wielu prawników, czekam odpowiedzi, jako jeden z tysięcy obywateli.

Życie, społeczeństwo i państwo dłużej czekać nie mogą.

Zygmunt Nagórski.

Od redakcji: W tym samym czasie, w którym pojawił się powyższy list otwarty, P. A. T. ogłasza depesze gratulacyjne do ministra Cara szeregu prokuratorów i prezesów sądów apelacyjnych z obfitemi pochlebstwami. Obok tych głosów urzędniczych figuruje — jeden z łona adwokatów, a mianowicie:

„Poznań. Grono adwokatów poznańskich wita z wielkiem zadowoleniem powrót Pana Ministra i życzy jak najowocniejszej działalności.

(—) Dr. Jeszke
(—) Chmielewski“.

Minister Car jest tą depeszą nieznanego, poza dwoma podpisanymi, „grona“ adwokatów poznańskich niewątpliwie wzruszony. Jeden kwiatek więcej do bukietu zasług i triumfów ministra — sprawiedliwości i praworządności...

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Z życia naszych akwarjów

Brak zainteresowania — Rozwój — Budowa szklanych basenów — Jak się karmi ryby — Pożyteczne dziełko

W prześlicznej naszej palmiarni, z której Poznań słusznie może się szczycić istnieje pewien zakątek, posiadający charakter wybitnie specjalny: mamy na myśli akwarjum, minjaturowe rybie państewka. Wre tam niezwykle ciekawe oraz zupełnie odrębne życie i szkoda, doprawdy, że publiczność tak rzadko stosunkowo tam zagląda, a warto faktycznie bliżej się zapoznać z tą jedyną w swoim rodzaju dziedziną!

Zapoczątkowano nasze akwarjum w 1922 r., w skromnych rozmiarach z ilością 10 szklanych naczyń o pojemności 162 litrów wody przy 10 gatunkach ryb. Obecnie ilość szkieł dzięki staraniom wielkiego miłośnika i gorącego propagatora tej idei dr. A. K. Wernera — wynosi 24 o ogólnej pojemności 4837 litrów wody z 50 gatunkami ryb, przyczem jest nadzieja, że niedługo zostanie znacznie powiększone.

Dno w poszczególnych akwarjach składa się z dobrze przemytego piasku, w którym umieszczone są doniczki z odpowiedniemi roślinami. Woda pochodzi z wodociągów miejskich; zmienia się ją rzadko, dolewając tylko od czasu do czasu pewną ilość świeżej, w miarę możności o tej samej ciepłocie, zamiast wyparowanej. W celu lepszego utrzymania równowagi biologicznej przewietrza się akwarja przy pomocy specjalnego systemu pomp wodnych lub elektrycznych. Tłoczone w ten sposób powietrze w postaci pęcherzyków dostaje się do akwarjów za pośrednictwem odpowiednich rozpylaczy. Ciepłotę, odmienną dla każdego gatunku utrzymuje się dzięki ogrzewaczom elektrycznym.

Ryby karmi się codzień, wiosną i latem obficiej, jesienią i zimą bardziej umiarkowanie. Daje się im larwy komara pióropuszka, rozwielitki, oczliki, enchytreusy, białe robaczki specjalnie hodowane, dżdżownice, siekane mięso wołowe i końskie suszone rozwielitki i suchy pokarm, zwany „wawil". Narybek karmi się w pierwszych okresach 6 do 12 dni hodowlą wymoczków, następnie oczlikami.

P. dr. Werner napisał i wydał krótki a przystępny dla każdego przewodnik po naszem akwarjum i terrarjum. Książeczka ta powinna zainteresować wszystkich miłośników natury wogóle, a specjalnie młodzież, gdyż mogą się z niej wiele nauczyć. O życiu mieszkańców naszych akwarjów napiszemy niebawem. (z)

Zraniony przez bandytów

Napadnięty zmusił rabusiów do ucieczki

Do mieszkania Jana Bzdziela w Pęckowie w pow. szamotulskim ostatnio wieczorem wtargnęło trzech zamaskowanych i uzbrojonych osobników, by dokonać rabunku. Bandytom napadnięty gospodarz stawił bardzo silny opór i zmusił ich do ucieczki. Złoczyńcy strzelili do Bzdziela raniąc go w lewą rękę.

Opór napadniętego był widocznie niespodziewany dla bandytów i przy ucieczce zgubili oni kapelusz, czapkę sportową i rewolwer, w którego magazynie było 5 naboi. (k)

KALENDARZYK

Sobota, 5 kwietnia 1930.

Słońce: wschód 5,19 — zachód 18,33 — długość dnia 13 godzin 14 min.

Księżyc: wschód 8,06 — zachód 1,32 — przed I kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacj. Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 7 st. Cels. — Pochmurno. Wiatr wschodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 745 milimetrów. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 8 st. Cels., najniższa plus 6 st. Cels. Ilość opadu 4 milimetry.

Kal. rz. kat.: Wincenty — jutro Celestyn

Kal. słow.: Bożywoj — jutro Świętobór.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem. Stary Rynek 41. — Apteka św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12. — Apteka św. Piotra, ul. Półwiejska 1.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ulica Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka p. Plucińskiego, ul. Marszałka Focha 72, narożnik ul. Niegolewskich.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.

W innych dzielnicach miasta apteki tamtejsze.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Rekolekcje dla Urzędników** odbędą się od dnia 7 do 12 bm. o godzinie 19 w kaplicy sodalicyjnej OO. Jezuitów przy ulicy Dominikańskiej nr. 8.

— * **Zarząd Koła Chemików U. P.** podaje członkom do wiadomości, że w pierwszą rocznicę śmierci kuratora Koła ś. p. prof. dr. Antoniego Korczyńskiego odbędzie się msza św. dnia 7 bm. o godz. 9,30 w kościele Ojców Franciszkanów.

OSOBISTE

— * **Uczczenie zasług p. Anieli Tułodzieckiej.** Do pań polskich, które cel swego życia widziały w służbie narodowej, poświęcając za czasów niewoli wszystkie swe myśli ratowaniu ducha polskiego, zwłaszcza przez opiekę nad dziatwą naszą, przez tajne jej nauczanie, należy p. Aniela Tułodziecka. Przez długie lata była ona duszą towarzystwa „Warta", a za działalność swą na polu nauki polskiego niejednokrotnie narażoną była na szykany ze strony pruskich władz administracyjnych. W r. 1911 odcierpieć nawet musiała karę więzienną, nie chcąc zapłacić nałożoną nań za tajne nauczanie kary pieniężnej. Opuszczającej więzienie dzielnej pracowniczce narodowej, która działalność swą zaznaczała także na innych polach, jak n. p. w Sekcji kulturalnej „Straży", w zainicjonowanem przez tęże Tow. Opieki nad weteranami z 1863 r., — urządziła wówczas młodzież poznańska gorącą owację przed jej mieszkaniem, dzięki czemu szereg osób zasiadło na ławie oskarżonych. P. Tułodziecka za swe zasługi na polu szkolnictwa odznaczoną została swego czasu zamianowaniem honorową inspektorką szkolną, a za swą pracę narodową odznaką krzyża oficerskiego „Polonia Restituta". Wczoraj w godzinach popołudniowych p. wojewoda poznański odznakę tę wręczył zasłużonej działaczce narodowej w jej mieszkaniu, którego dla choroby nie opuszcza.

— * **Jubileusz pracy.** Dnia 3 bm. obchodził sierż. ogniowy p. J. Ławniczak swój 25-letni jubileusz pracy w zawodowej straży pożarnej. Rano o godz. 7 odbył się apel całego korpusu na głównej Strażnicy przy ul. Masztalarskiej nr. 3. Wręczono Jubilatowi podarek Magistratu w postaci pieniężnej a od druhów złoty zegarek z życzeniem dalszej pracy.

— * **Egzamin mistrzowski na mistrzów murarskich wzgl. ciesielskich** złożyli w dniu 13 marca rb. przed komisją egzaminacyjną Izby Rzemieślniczej w Poznaniu pp. Bolesław Danecki, Henryk Derkowski, Stanisław Eitner, Ludwik Michalski i Czesław Polaszek W skład komisji wchodzili p bud. Leon Eckert jako przewodniczący i pp. bud. Maniewski, W. Barcikowski i St. Kierzek jako ławnicy. Z okazji egzaminu zebrano 100 zł na budowę „Domu Rzemieślniczego".

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Koła Ulepszeń Metod Pracy Domowej.** Miesięczne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 7 bm. o godz. 17 w Poradni Gazowni Miejskiej przy ul. Grobla 15, na którem wygłoszą referaty: p. T. Skórzewska „Cele i zadania pani domu", a p. Dobrowolska — „Rezultaty prania doświadczalnego". Wstęp wolny, goście pożądani, zapisy członkiń tamże.

— * **Tow. Czytelni dla Kobiet.** Walne zebranie odbędzie się dnia 7 bm. o godz 18 w lokalu czytelni przy ul. Kantaka 7-8, drugie piętro. O przybycie wszystkich członków uprasza Zarząd.

ŻYCIE SOKOLE

— * **„Sokół" IV. Łazarz.** Dnia 6. b. m. obchodzi gniazdo 28 rocznicę. Zbiórka o godzinie 8,30 u druha Dolatkowskiego, skąd wymarsz na nabożeństwo do kościoła parafjalnego. Uroczyste zebranie i wręczenie proporczyka dla młodzieży odbędzie się w auli szkoły wydziałowej. O liczny udział członków, gości i sympatyków Sokoła uprasza Zarząd.

— * **„Sokół" gniazdo żeńskie XII, Śródmieście.** Kwartalne nadzwyczajne zebranie odbędzie się dnia 9 bm. o godz. 20 w sali „Restauracji Zamkowej", św. Marcin nr. 40. Na porządku obrad ważne sprawy organizacyjne oraz wykład p. Ireny Puzynianki na temat: „Echa kursu dzielnicowego sokolic".

— * **Baczność Sokoli, Poznań 8 (Śródka).** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 8 bm. o godz. 20,15 w sali gimnastycznej przy ulicy Bydgoskiej 4. Wobec nader ważnej sprawy przybycie członków konieczne i obowiązkowe. Czołem! Wiceprezes.

— * **Sokolice gniazda XVI. Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 20 w małej salce „Domu Amarantowego przy ul. Słowackiego 19. Na porządku obrad m. in. referat druhny Ireny Puzynianki.

WYKŁADY

— * **„Syfilis a dziecko".** Szósty poranek eugeniczny, który się odbędzie w niedzielę, dnia 6 bm. o godz. 12,15 w sali Bibljoteki Uniwers., da nam wstrząsający obraz martyrologji dziecka, pochodzącego z małżeństwa syfilityków. Najjaskrawszy ten przykład potwierdził, co już wszystkie poprzednie wykłady mówiły: Konieczność porad przedślubnych. Wstęp bezpłatny. Ponieważ dnia 23 marca wskutek przepełnienia sali część publiczności odeszła nie wysłuchawszy wykładu, a temat w ten dzień omawiany: „Choroby weneryczne a małżeństwo" jest zasadniczy, odbędzie się w niedzielę, dnia 13 bm. powtórzenie tego wykładu. Wstęp na salę 20 groszy.

WYSTAWY

— * **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych,** pl. Wolności 18. Wystawa grupy artystów wielkopolskich „Plastyka", która obecnie zajmuje sale Tow. Przyj. Sztuk Pięknych, cieszy się wielkiem powodzeniem i liczną frekwencją. W dniu otwarcia, to jest w niedzielę ubiegłą, przesunęło się przez Salon około 500 osób, czego już od dość dawna nie notowano. Wystawa otwarta od godz. 11—17, w niedziele i święta od 12—15. Wstęp dla dorosłych 1 zł, dla młodzieży 50 gr.

— * **Związek Hodowców Konia Szlachetnego w Wielkopolsce** urządza dnia 13—15 czerwca r. b. w Poznaniu w koszarach 15 pułku ułanów, regjonalną wystawę koni remontowych i użytkowych, połączoną z licytacją lub przetargiem z wolnej ręki. Licytacja koni odbędzie się dnia 14. 6. r. b. o godz. 16. Komisja remontowa będzie kupowała na wystawie tylko konie remontowe, które będą zakwalifikowane jako wybitne, bardzo dobre i dobre. Przeciętne konie wojskowe (remonty) komisja remontowa będzie zakupywała jak rok rocznie na spędach powiatowych. Zgłoszenia koni na wystawę i licytację przyjmuje sekretarjat Związku Hodowców, Poznań, ul. Mickiewicza 33 do dnia 1 maja r. b. Do zgłoszeń winien być dołączony dowód urodzenia źrebaka, po ogierach państwowych potwierdzony przez Zarząd właściwego Stada Ogierów, po ogierach prywatnych przez Związek Hodowców Konia Szlachetnego w Wielkopolsce. Konie bez powyższych dowodów będą podane w katalogu jako konie bez udowodnionego pochodzenia.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Święto pułkowe 4. p. a. p.** W czerwcu r. b. zamierza 4. p. a. p. w Inowrocławiu obchodzić uroczyście 12 rocznicę swego istnienia. Chcąc zebrać wszystkich tych, dla których imię pułku jest drogie, celem oddania wspólnego hołdu Jego przeszłości, — Dowódca i Korpus Ofic. 4. p. a. p. proszą zainteresowanych a chcących wziąć czynny udział w uroczystości o podanie swych obecnych adresów, celem wysłania zaproszeń. — Programem uroczystości święta pułkowego objęte zostanie między innemi nadanie odznaki pułkowej dla mających warunki otrzymania tej przewidzianej statutem odznaki. Prawo otrzymania odznaki pułkowej przysługuje: a) oficerom i szeregowym, którzy pozostawali w szeregach pułku w czasach wojennych od 1. 11. 1918 do 21. 3. 1921, niemniej niż trzy miesiące na froncie lub 1 rok w kraju; b) w czasie pokoju — ofic. i podofic. zaw. po faktycznem przesłużeniu conajmniej przez 2 lata; c) ofic., podofic. i szereg. niezaw. po przesłużeniu faktycznem conajmniej 1 roku. Cena odznaki ofic. 25 zł, szer. 6 zł. Prośby o nadanie odznaki wraz z należytością za odznakę winny wpłynąć do dn. 1 maja rb. na ręce Dcy 4. p. a. p.

— * **Dodatkowy pobór koni.** Prezydent stołecznego miasta Poznania wzywa właścicieli koni, zamieszkałych na terenie miasta, o ile posiadają konie 4-letnie tj. urodzone w roku 1926 oraz starsze konie, które bądź to z winy obecnego wzgl. poprzedniego właściciela nie zostały przedstawione w roku 1928-1929 Komisji poborowej i nie posiadają dowodu tożsamości, do stawienia tychże koni do Komisji poborowej, która urzędować będzie w dniu 16 bm. na targowisku Rzeźni miejskiej przy ul. Grochowe Łąki.

— * **Biura inspektora szkolnego miasta Poznania** zostały przeniesione do Domu Rzemieślniczego, ul. Fr. Ratajczaka nr. 21; wejście od strony wałów Zygmunta Starego, parter.

— * **Tegoroczne nalepki 3-Majowe** odznaczają się artystycznem wykonaniem, pomysłu i ręki znanego art. - malarza F. Tatuli. Nalepka przedstawia na tle złotożółtego wieńca laurowego, związanego szarfą z napisem 1880—1930, księgę-symbol, zaopatrzoną literami T. C. L. w kolorach biało - czerwonych. Ze względu na konieczność uregulowania nakładu wskazanem jest już obecnie poczynić zamówienia w Biurze Centralnem T. C. L., Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 16. Cena nalepki 10 groszy.

Przy dolegliwościach żołądkowo-kiszkowych, braku apetytu, atonji kiszek, wzdęciach, zgadze, odbijaniach, ogólnem podrażnieniu, bólach głowy migrenowych, zastosowanie 1—2 szklanek naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** wywołuje doskonałe opróżnienie przewodu pokarmowego. Opinje szpitalne wykazują, że nawet obłożnie chorzy chętnie biorą wodę **Franciszka Józefa** i czują potem znaczną ulgę. Żądać w aptek. i drog. nw 10 117

— * **Bibjoteka Tow. „Pielgrzym" p. w. Matki Boskiej** jest czynna w poniedziałki i czwartki od godz. 6—7 wiecz. w biurze Tow. przy ul. św. Józefa 5. Książki wydaje się tylko członkom za okazaniem legitymacji.

— * **Koło Śpiewackie Polskie i Koło Śpiewackie im. „Chopin"** przypomina swym członkom czynnym, że wspólna lekcja odbędzie się w niedzielę, dnia 6 b. m. o godzinie 12-tej w Seminarjum przy ul. Fr. Ratajczaka. Ze względu na bliski koncert, który się odbędzie 17 bm., komplet drużyny konieczny.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **O zjawiskach fotoelektrycznych.** — W tych dniach odbył się odczyt adjunkta U. P. dr. Alojzego Koteckiego na temat: „O zjawiskach fotoelektrycznych, z uwzględnieniem fultografji, telewizji oraz zasad filmu dźwiękowego". Wśród niezwykle licznie zgromadzonego audytorjum, złożonego przedewszystkiem z przedstawicieli świata naukowego, studentów oraz starszego społeczeństwa, zilustrował prelegent w sposób nadzwyczaj ciekawy najnowsze zdobycze wiedzy technicznej w zakresie omawianym. Do urozmaicenia wykładu przyczyniły się w wysokim stopniu udatne demonstracje, przyczem na specjalną uwagę zasługiwał aparat fultograficzny, wypożyczony przez firmę P. T. T. w Poznaniu. Równocześnie Radjo Poznańskie nadało drogą fultograficzną podobizny prof. U. P. dr. Denizota oraz prelegenta.

— * **Z Tow. „Opieki Polskiej nad Rodakami na Obczyźnie".** Dnia 29 marca rb. odbyło się zebranie konstytucyjne sekcji oświatowej. Zebraniu przewodniczyła p. Irena Puzyniankа. Na przewodniczącą wybrano p. dr. Zofję Dziegiecką, na zastępczynię przewodniczącej p. prof. Julję Jaworską, na sekretarkę p. Wandę Janikównę, słuchaczkę Katolickiej Szkoły Społecznej, na skarbnika ks. dr. Słomkowskiego. Program sekcji przewiduje układanie i wysyłkę lotnych bibljoteczek celem zasilenia wychodztwa wydawnictwami, zbiórkę książek, widokówek, odczyty propagandowe, tworzenie kółek „Opieki" w szkołach wśród młodzieży, nawiązanie kontaktu z nowopowstałem Tow. „Pomocy Oświatowej" we Francji i z prasą zagraniczną polską. Istnienie sekcji oświatowej umożliwi i ułatwi systematyczną pracę oświatowo - kulturalną nad wychodźcami, a zwłaszcza nad młodzieżą polską zagranicą. Konieczne jest zainteresowanie się społeczeństwa, które może przyjść emigracji z wydatną pomocą, przesyłając odłożone książki, czasopisma, pocztówki o treści historycznej i geograficznej p. adr. „Sekcja Oświatowa" Opieki nad Rodakami na Obczyźnie", Poznań, ul. Grunwaldzka 18, Hotel Polonja. Sekcja zajmie się sortowaniem i wysyłką książek na miejsce przeznaczenia. — Następne zebranie sekcji odbędzie się w sobotę, dn. 12 bm. o godz. 16 w biurze „Opieki" przy ul. Grunwaldzkiej 18, hotel Polonia.

— * **Po przebudowie przedsiębiorstwa.** Po krótkiej przerwie spowodowanej przebudową otwarto w dniu wczorajszym magazyn firmy N. Potocki przy pl. Wolności nr. 10 narożnik ul. Fr. Ratajczaka. P. Potocki prowadzi w Poznaniu od przeszło już 10 lat magazyn artykułów męskich. Prace dekoracyjne wykonała firma R Żurowski mistrz tapicersko - dekoracyjny, prace stolarskie, mistrz stolarski Franciszek Wujec, a prace elektrotechniczne firma F. Kaczmarek, przy Starym Rynku. — Z okazji 10-lecia istnienia przedsiębiorstwa i nowootworzenia magazynu pp. Nikodemostwo Potoccy składają w administracji naszego pisma 100 złotych na fundusz budowy pomnika Serca Jezusowego. (k)

— * **Otwarcie nowej placówki.** Onegdaj otwarty został nowo założony specjalny magazyn pończoch, skarpetek i trykotaży przy placu Wolności 14, pod firmą „WiWA". Aczkolwiek w ostatnich latach dużo wykazano przy urządzaniu składów inicjatywy, to magazyn ten przewyższył pod względem skromnej i mimo to podziwu godnej elegancji i praktycznego zastosowania wszystko, co dotychczas ujrzeć mogliśmy. Onegdaj odprawił ks. prob. Krajewski w kościele św. Marcina uroczystą mszę św. na pomyślność rozwoju przedsiębiorstwa. — Przedsiębiorstwo znajduje się w lokalu po firmie żydowskiej Neumark; obecnie na placu Wolności niema zupełnie składów żydowskich.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Przygoda podróżujących dzieci.** Z polecenia Starostwa pow. Mościska (woje-

wództwo lwowskie) wiózł konwojent tegoż Starostwa Ileczko Antoni, — 9-letnią Elżbietę i 4-letniego Edmunda Goroniów. Ileczko odebrał dzieci ze stacji Zbąszyń i miał je przewieźć do wspomnianego Starostwa. W drodze pod Krzesinami z niewiadomej przyczyny wypadła Elżbieta z pociągu, odnosząc potłuczenie głowy i obrażenia wewnętrzne. Dzieci odstawiono do szpitala św. Józefa w Poznaniu. (z)

— * **Zderzenie autobusu z tramwajem.** Przy Wielkich Garbarach zderzył się autobus P Z nr. 44 690 z tramwajem linji 6. Przy zderzeniu uszkodzona została latarnia uliczna, a w tramwaju i autobusie rozbite zostały szyby. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— * **P. Jan Adamski,** Zagórze 2 (nowe zabudowania) prosi nas o zaznaczenie, że notatka w nr. naszego pisma z dnia 3 bm. p. t. „Zamach samobójczy" nie odnosi się do jego żony, również Jadwigi.

— * **Podejrzana trójka.** W piątek wieczorem przodownik VIII komisarjatu Murawski napotkał przed bramą domu przy ul. Stolarskiej 1 Tomasza Wawrzyniaka (ul. Kanałowa 1), który tam stał. Jak się okazało, Wawrzyniak miał karabin wojskowy, zawinięty w spodniach. Karabin nabity był trzema ostremi nabojami. — Przypuszcza się, że Wawrzyniak wraz z Ignacym Ratajczakiem (Kanałowa 1) planowali napad na komisarjat. W związku z tem ujęto też Ludwika Ratajczaka, który po pijanemu awanturował się w komisarjacie. Podczas aresztowania Wawrzyniaka, Ignacy Ratajczak zdołał zbiec i został ujęty dopiero rano. (k)

— * **Kradzieże i włamania.** Z warsztatu p. Bąbelka Ant., ul. Klasztorna 22, skradziono skór i obuwia za 1100 zł oraz 650 zł gotówki. — Z stajni p. Gałkowskiego Stanisława przy Tamie Garbarskiej nr. 1 skradziono nowe robocze szory, wart. 250 zł. — Z piwnicy p. Sobkowiaka Teodora przy ul. Siennej 3, skradziono 3 worki grochu i 5 pilek do rżnięcia drzewa. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Zaginęła bez śladu.** Dnia 15 marca rb. wydaliła się z domu w Karolinie niedaleko Obrzycka 34-letnia Marja Nowicka i do tej pory nie powróciła. Nowicka zostawiła w domu swe nieletnie dziecko, bez żadnej opieki, udając się rzekomo do Bydgoszczy, gdzie chciała załatwić jakieś sprawy osobiste. Uprasza się każdego, ktoby co wiedział o niej i chciał się przyczynić do jej odnalezienia, aby się zgłosił do policji. (os)

— * **Handlarze żywym towarem?** W tych dniach aresztowano 30-letniego Maksymiljana Grynberga, zamieszkałego w Pucku, 23-letnią Annę Kwiatkową, bez stałego mieszkania i 23-letnią Marję Blaschke, z Napachania. Wszystkich aresztowanych podejrzewa się o uprawianie handlu żywym towarem. (k)

— * **Groźny pożar.** Z nieustalonej narazie przyczyny powstał ogień w zabudowaniach Franciszka Matjasika w Gołuchowie (pow. pleszewski). Spaliły się stodoła, chlew, szopa i narzędzia rolnicze, wartości około 4 tys. złotych. Z zabudowań Matjasika ogień przeniósł się na chlew sąsiadującej Elżbiety Kowalewskiej, paląc ją do szczętu. (k)

— * **Otruł się sublimatem.** W parku Kościuszki w Gnieźnie usiłował się otruć sublimatem wędrowny handlarz żydowski Szlama Dawid Szafran z Warszawy. Szafrana w stanie bardzo ciężkim odstawiono do szpitala Czerwonego Krzyża w Gnieźnie. (k)

— * **Włamanie do szkoły.** W nocy nieznani włamywacze wtargnęli do szkoły powszechnej we Wrześni i z kancelarji rektora skradli 275 zł gotówki zebranych ze składek dzieci szkolnych. (k)

— * **Postrzelony w czasie zatargu.** W Wierzycach w pow. gnieźnieńskim postrzelony został przez tamtejszego dzierżawcę majątku Kisielewskiego robotnik Józef Laskowski. Między wymienionymi istniał spór, na tle którego Kisielewski żądał opuszczenia mieszkania przez Laskowskiego. Zatarg ten zaostrzył się z tego powodu, że Laskowski podnosił pretensje do wypłaty rzekomo zaległego zarobku i nie chciał opuścić mieszkania. (k)

— * **Sprawą niedozwolonych zabiegów lekarskich** dokonanych na 15-letniej Marji Bartosiównie z Korytnicy, zajęły się władze sądowe w Ostrowie. B. w stanie ciężkim przewieziono do szpitala powiatowego. Pod zarzutem dokonania tego zabiegu aresztowano Józefę Pełczyńską z Ostrowa, siostrę chorej Teresę i Wincentego Kmiecika z Ligoty w pow. krotoszyńskim, ostatniego pod zarzutem uwiedzenia małoletniej i namawiania do niedozwolonych operacyj. (k)

— * **Śmiertelny wypadek.** Mistrz piekarski Józef Lewandowski z Szamotuł, jadąc rowerem do wiatraka, niedaleko Gąsawy całym pędem wpadł na roku ulicy Gąsawskiej na drzewo i złamał sobie obojczyk. Zajął się nim strażak Stiller, który odwiózł go do domu i zawezwał lekarza. Pomimo troskliwej opieki lekarskiej zmarł nieszczęśliwy wskutek złamania podstawy czaszki. Zmarły był człowiekiem bardzo pracowitym i uczciwym, osierocił żonę i dwóch chłopców w wieku 5 i 9 lat. (o)

JARMARKI

— * **Osieczna.** Jarmark ogólny, na konie, bydło, świnie, produkty rolne i towary kramne odbędzie się we wtorek, dn. 8 bm.

— * **Borek.** Jarmark na bydło, konie i nierogaciznę odbędzie się dnia 9 bm.

— * **Koźmin.** W czwartek, dnia 10 bm. odbędzie się jarmark na konie, bydło i towary kramarskie (ogólny). Spęd świń dozwolony.

— * **Janowiec.** W czwartek dnia 10 bm. odbędzie się jarmark ogólny, na konie, bydło i tow. kramne.

— * **Kórnik.** W czwartek, dnia 10 bm. odbędzie się jarmark ogólny. Spęd bydła, świń i trzody chlewnej dozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Kłecko.** (Z kroniki żałobnej.) Dnia 24 marca zmarł tu aptekarz ś. p. Klemens Grochowski, który przed 52 laty objął aptekę po ojcu i dziatku. Przed 2 laty obchodził złoty jubileusz zawodowy. Od samego początku był gorliwym członkiem Polskiego Tow. Farmaceutycznego. Wielkie zasługi oddał również jako członek dozoru kościelnego i straży pożarnej. — Ś. p. Klemens, który życie całe spędził w Kłecku, był szanowanym przez całe obywatelstwo miejscowe i okoliczne, które też oddając Mu ostatnią przysługę, licznie stawiło się na Jego pogrzebie.

— * **Szamotuły.** (Z Rady miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu Rady miejskiej przyjęto do wiadomości protokół z rewizji kas miejskich za luty. Następnie po ożywionej dyskusji wyraziła Rada miejska swą zgodę na zamianę gruntu miejskiego, położonego tuż przy kolegjacie na grunt należący do kościoła. Sprawę sprzedania szpitala miejskiego tutejszemu Wydziałowi Powiatowemu, który zamierza z niego urządzić „Dom Zdrowia", odroczono, celem zasięgnięcia opinji rzeczoznawców co do wartości tego objektu. Z powodu protestu sołtysów tutejszego powiatu przeciw przesunięciu targów z piątku na sobotę odroczono wykonanie odnośnej uchwały na przeciąg jednego roku.

— (L. O. P. P.) Dnia 23 marca odbyło się w auli tutejszego gimnazjum doroczne walne zebranie miejscowego Koła L. O. P. P., które zagaił p. Wosik. Po sprawozdaniach członków zarządu wygłosił p. por. Kiciński z Poznania obszerny referat o zadaniach L. O. P. P. Do nowego zarządu wybrano pp. Wosika, Bambra, dyr. Beika, dr. Krukowskiego i kap. Erbena. W skład komisji weszli pp. kap. Posłuszny i Schmidt.

— (Kurs pożarnictwa.) Odbył się tutaj kurs pożarnictwa pod kierownictwem inspektora p. Bednarka z Poznania. W kursie brało udział 27 strażaków z powiatu szamotulskiego i międzychodzkiego. Zamknięcie kursu nastąpiło w obecności przedstawicieli władz i korporacyj miejskich i prezesa związku Straży Pożarnych p. gen. Taczaka.

— * **Września.** (Z Rady miejskiej.) Na członka magistratu w miejsce p. Muellera wybrano p. Stefana Dzieciuchowicza. Na członków Rady Kom. Kasy Oszczędn. pp. L. Kaliszewskiego, Wolskiego i Szambelana, na członka komisji rewizyjnej p. Nicińskiego. Członek zarządu Kom. Kasy Oszczędn. p. Wituski przedstawił sprawozdanie tej instytucji i bilans. Rada miejska zgodziła się w zasadzie na oddanie dla garnizonu gruntu pod założenie strzelnicy mało - kalibrowej. O wystawie ruchomej, która odwiedzi Wrześnię w maju, referował p. burmistrz. Na skutek życzeń kół rodzicielskich pozostawiono jeszcze na przyszły rok szkolny VI. klasę męsk. szkoły wydz, poczem zostanie zupełnie zlikwidowana. Wobec niklej subwencji powiatu na rzecz gimnazjum zwraca się rada miejska z prośbą do wojewody o spowodowanie sejmiku pow. do wstawienia w budżet wyższej sumy na rzecz uczelni. Przeciwko nałożeniu przez sejmik wojewódzki na miasto podatku wojewódzkiego we wysokości 400 tys. zł rada miejska wniosła protest. (y)

— * **Kościan.** (Jubileusz kapłaństwa.) W dniu 2 bm. obchodził cieszący się dużem poważaniem tutejszej parafji ks. prob. Bednarkiewicz 25-letni jubileusz kapłaństwa. O godzinie 9,30 odprawił czcigodny Solenizant w otoczeniu licznego duchowieństwa mszę św., a kazanie wygłosił ks. prob. Bykowski. Po mszy św. ks. dziekan Ruszczyński z Czempinia odczytał nadesłane przez Ks. Kardynała Hlonda życzenia. Następnie wyruszyły delegacje towarzystw z ks. Jubilatem do hotelu „Victoria", gdzie odbyła się akademja, którą zagaił p. radca dr. Nowakowski, odczytując pismo p. ambasadora Chłapowskiego z Paryża. Chór kościelny z towarzyszeniem orkiestry odśpiewał kantatę jubileuszową. Następnie przemawiali i składali życzenia przedstawiciele władz i różnych stowarzyszeń. Uczniowie gimnazjum męskiego i żeńskiego i dziatwa szkół powszechnych wygłosiła wiersz. Jubilat, wzruszony do głębi temi objawami przywiązania, w krótkich słowach podziękował za okazaną mu życzliwość. — Wieczorem odbył się obiad, w którym wzięło udział około 100 osób z parafji i dalszych stron. (hk)

— * **Inowrocław.** (Z Tow. Powstańców i Wojaków.) W ubiegłym tygodniu odbyło się walne zebranie delegatów Tow. Powstańców i Wojaków okręgu inowrocławskiego. Okręg ten liczy 33 towarzystwa skupiające 1377 członków. Prezes okręgowy p. Czapla w swem przemówieniu przedstawił zebranym prace towarzystwa, po sprawozdaniu sekretarza i skarbnika wybrano nowy zarząd w tym samym składzie, co w roku poprzednim. Prezesem jest p. Zygmunt Czapla, wiceprezesem p. Ignacy Soliński, sekretarzem p. Mieczysław Szczepkowski, skarbnikiem p. Roman Kozłowski.

— (Odznaczenie.) P. wiceprezydent Juengst za pełną poświęcenia pracę na polu społecznem i kulturalnem otrzymał złoty krzyż zasługi.

— (Z Wystawy przeciwgruźliczej.) Dn. 30 marca otwarto przy licznym udziale gości wystawę przeciwgruźliczą. Zainteresowanie jest ogromne; pierwszego już dnia zwiedziło ją kilkaset osób. Wystawa obejmuje liczne modele plastyczne i plany lecznic i uzdrowisk, jak Zakopane, Worochta, Oborniki, Rabka i inne. Prócz tego znajdują się tam wykresy, tablice, model stacji opieki nad dzieckiem oraz szereg innych ciekawych eksponatów, nie licząc bogatego działu literatury, traktującej o gruźlicy i środkach farmaceutycznych. Osobny ciekawy dział obejmuje wpływ alkoholu na organizm ludzki. (em)

— * **Pleszew.** (Zw. Inw. Cyw.) Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę palmową o godz. 2 po poł. w lokalu pana Jerona przy ul. Molińskiej.

— * **Baszków pow. krotoszyński.** (Zakończenie kursu.) Dnia 31 marca r. b. odbyło się uroczyste zakończenie trzymiesięcznego kursu gospodarstwa domowego. Uczestniczyło w nim 45 dziewcząt, przeważnie ze Stow. Mł. Polek. Kurs odbył się głównie staraniem ks. prob. Buchwalda i księżnej Olgierdowej Czartoryskiej, która wspierała kurs dostarczaniem różnych artykułów spożywczych. Dziewczęta oprócz gotowania, prania, prasowania, szycia, robót ręcznych, miały codziennie pogadanki z dziedziny obowiązków obywatelskich i społecznych oraz wykłady z zakresu higjeny i pielęgniarstwa. — Kurs zakończył się wspólnym obiadem, w którym wzięli udział księżna Czartoryska, inspektor szkolny i duże grono zaproszonych gości. Następnie zwiedzono wystawę kursistek.

— * **Ostrów.** (Ze sceny.) Koło Miłośników Sceny wystawiło tu dwie sztuki rodzime: „Piosnka wujaszka" i „Łobzowianie" przy wypełnionej widowni i pełnym sukcesie artystycznym.

— (Zjazd nauczycieli.) W czasie Zielonych Świąt odbędzie się tutaj wielki zjazd Stow. Chrześc.-Narod. Nauczycielstwa Szkół Powsz. w Polsce. Celem zjazdu będzie wyrażenie postulatów i zamierzeń stowarzyszenia w dziedzinie szkolnictwa.

— (Film.) Staraniem miejscowej Narodowej Organizacji Kobiet wyświetlano tutaj przez trzy dni w sali Domu Kat. film z życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Dochód przeznaczyła N. O. K. na święcone" dla ubogich.

— (Tydzień emigranta polskiego.) Z inicjatywy p. starosty Kaczyńskiego powstał tutaj komitet, który zajmie się urządzeniem tygodnia emigranta. Projektuje się odbycie uroczystego nabożeństwa z kazaniem okolicznościowem, zbiórki i akademje. Do komitetu wykonawczego weszli członkowie zarządu Stow. Opieki Polskiej nad Rodakami na Obczyźnie i Związku Obrony Kresów Zach. (n)

Koncert jubileuszowy chóru męskiego „Echo"

Dnia 5 kwietnia r. b. urządza Chór Męski „Echo" w Poznaniu koncert jubileuszowy z okazji dziesięciolecia swego istnienia o godzinie 20 w Auli Uniwersyteckiej. W koncercie tym wykona „Echo" utwory znakomitych kompozytorów polskich: Żeleńskiego, Galla, Niewiadomskiego, Noskowskiego, Nowowiejskiego, Wallek - Walewskiego, Marka i Rączki. Między innemi utworami zostanie wykonana „Burza Morska" Walka - Walewskiego. Szczegóły w programach.

Koncerty „Echa" cieszą się w Poznaniu zawsze powodzeniem, obecnie znajduje się „Echo" na wysokim poziomie artystycznym do którego przyczynia się w wielkiej mierze kierownik artystyczny „Echa" profesor Feliks Nowowiejski, który też dyryguje koncertem.

Bilety na powyższy koncert w cenie od 1 do 5 złotych wcześniej do nabycia u p. Szrejbrowskiego róg ulicy Gwarnej i Fredry a w dniu koncertu przy kasie Auli Uniwersytetu.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Sercа Jezusowego: H. Hedingerowa 10 zł; — K. Rosińska 5 zł; — A. M. z prośbą o wysłuchanie 10 zł; — J. P. z prośbą o wysłuchanie 6 zł; — Franciszek Janowski 10 zł; — A. Ch. 6 zł; — Zofja Kabanicka 3 zł; — A. K. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 2 zł; — Antoniostwo Krzyżankiewiczowie zamiast kwiatów na trumnę brata śp. Piotra Krzyżankiewicza 10 zł; — Marja Metzigowa z prośbą o wyzdrowienie 10 zł; — Śniegocka 5 zł; — S. M. 20 zł; Wiciakowa 5 zł; — O. B. za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 15 zł; — Stanisława Kryzanowa 100 zł; — Dr. Pakowski, Krobia 10 zł; — Dyr. Dybizbański IV rata 5 zł; — Mroskowiak, Bojanowo 3 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 621,10 zł.

Na chleb św. Antoniego: Franciszkowie Kurczewscy, Filarecka 2, 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 142 zł.

Na budowę kościoła w Sołaczu: L. f M. J. 15 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 17 zł.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Lohengrin". W niedzielę o godz. 15 po cenach zniżonych „Krysia Leśniczanka" z pp.: Fontanówną, Karską, Nochowicz, Bratkiewiczem, Folańskim, Gruszczyńskim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Eichstaedt. Wieczorem wspaniale wystawiona i świetnie wykonana „Frasquita" z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendeckim, kapelmistrz p. Latoszewski. W poniedziałek po raz 38 „Hrabina Marica".

Ewa Bandrowska, która obecnie udaje się do Lipska, po powrocie wystąpi u nas gościnnie tylko dwa razy w najlepszych swych partjach w operach „Blanchefleur" i „Traviata" w sobotę i niedzielę 12 i 13 bm. Od jutra kasa rozpoczyna sprzedaż biletów.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś doskonała komedja M. Jewreinowa „Teatr wieczystej wojny" w koncertowem wykonaniu całego zespołu. Jutro po południu po cenach zniżonych tylko raz jeden bajka dla dzieci „Kopciuszek" Walewskiego. — Wieczorowe przedstawienie wypełni zawsze mile widziana komedja J. Rączkowskiego „Nad polskiem morzem".

Premjera krotochwilnego widowiska podług powieści Haseka „Przygody dobrego wojaka Szwejki" odbędzie się nieodwołalnie w środę; od jutra kasa rozpocznie sprzedaż biletów. Zainteresowanie „Szwejkiem" wśród bywalców teatralnych jest olbrzymie.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś, w sobotę i jutro, w niedzielę po raz 23-ci i 24-ty „Artyści". Akcja tej sztuki wprowadza widza w zamknięty i dlatego tak bardzo interesujący światek amerykańskich artystów rewjowych. Barwne epizody z ich życia przeplatają pełne humoru obrazy rewjowe. W sztuce bierze udział cały zespół Teatru Nowego z pp. Cieszkowską, Czarnecką, Fiszerówną, Chmurkowskim, Mazankiem, Smoczyńskim, Tylczyńskim i Zawistowskim w rolach głównych.

W niedzielę o godz. 15 po raz 47-my „Rywale", sensacyjna sztuka amerykańska, osnuta na tle wielkiej wojny światowej.

Koncert muzyki religijnej

który odbyć się miał w ubiegłą niedzielę, przełożony został na niedzielę, dnia 13 kwietnia, wieczorem o godzinie 8 w Auli uniwersyteckiej. Koncert ten ze względu na charakter religijny, jak i zaznajomienie się z utworami u nas rzadko wykonanemi, winien zainteresować szerokie masy naszej muzykalnej publiczności. Wykonawcy pp. Felicja Krysiewiczowa (sopran) .prof. Marja Trampczyńska (alt). Kajetan Bojarski (tenor). Janusz Nowak (bas). prof. Feliks Nowowiejski (organy). dają pełną rękojmię, że koncert ten stać będzie na prawdziwym artystycznym poziomie. Prof. Stanisław Wiechowicz wypowie słowo wstępne. Akompanjament spoczywa w ręku prof. M Sauera.

Sprzedaż biletów w cenie 1, 2, 3 i 4 zł w składzie cygar Szrejbrowskiego. ul. Gwarna 20, telefon 56-38. zw 22 744

Występ Nadziei PADLEWSKIEJ.

We wtorek, dnia 8 kwietnia, wieczorem, o godzinie 8 w sali Domu Ewangelickiego, wystąpi z własnym koncertem znana pianistka Nadzieja Padlewska, która na każdym swym występie odnosi zasłużony sukces.

Program, który artystka wykona, zainteresuje wszystkich melomanów gry fortepianowej i tak wykona p. Padlewska m. i. Chopina Sonatę h-moll i Beethovena Sonatę Es-dur. Po raz pierwszy usłyszymy Szymanowskiego Etiude atonalną i Regera Prelud i Fuge es-moll.

Przedsprzedaż biletów w składzie cygar A. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, w cenie 8 do 2 zł zw 22 674

Teatr Wielki

DZIŚ — „Lohengrin", opera Wagnera.
Niedziela, 6. 4. po poł. „Krysia Leśniczanka", operetka J. Jarno. (Ceny zniżone.)
Niedziela, 6. 4. wiecz. „Frasquita", operetka Lehara.
Poniedziałek, 7. 4. „Hrabina Marica", operetka Kalmana.
Wtorek, 8. 4. „Lohengrin", opera Wagnera.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Teatr wieczystej wojny"
Niedziela, 6. 4. po poł. „Kopciuszek". — (Ceny zniżone.)
Niedziela, 6. 4. wiecz. „Nad polskiem morzem".
Poniedziałek, 7. 4. „Walka kobiet".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Artyści".
Niedziela, 6. 4. o godz. 3 po poł. „Rywale". (Ceny zniżone.)
Niedziela, 6. 4. wiecz. „Artyści".
Poniedziałek, 7. 4. „Artyści".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W MUZYCZNYM POZNANIU

WIELKOPOLSKA ODNAWIA KULT DLA STANISŁAWA MONIUSZKI

Na niedzielę najbliższą, tj. jutro, jest zapowiedziany w Auli Uniwersytetu na godzinę 20-tą wielki koncert moniuszkowski. Urządza go okręg II. naszych chórów Poznań-powiat. Na estradzie pojawi się 420 śpiewaków, wchodzących w skład 18 chórów wiejskich, aby wykonać potężną „Litanję Ostrobramską", (I) kantatę „Milda", pieśń z chórem z „Flisa", oraz uwerturę do tejże opery.

Dyrygować będzie p. Mieczysław Barwicki, jako soliści uczestniczą pp. Gogojewiczowa (mezzosopran) Kajetan Bojarski (tenor) i Roman Heising (baryton). Orkiestra symfoniczna 68 p. p. z Wrześni.

Należy się spodziewać, że udział publiczności będzie tak liczny, aby odpowiedział poważnemu i szlachetnemu wysiłkowi naszych śpiewaków, którzy składają nowy dowód, jak drogim im jest kult naszego nieśmiertelnego pieśniarza. W Wielkopolsce dokonywa się mianowicie na naszych oczach wielki renesans Moniuszki, a ogniskiem tych chwalebnych poczynań jest nasze zorganizowane śpiewactwo. Świeżo mamy w pamięci piękny koncert w Auli Uniwersytetu, urządzony przez chór im. Moniuszki, pod dyrekcją J. Leszczyńskiego, a mający na programie „Sonety Krymskie" i „Magdę Karczmarkę" w efektownej przeróbce na chóry Piotra Maszyńskiego. Była to zaś jedna tylko z licznych w tym sezonie produkcyj.

Albowiem od jesieni 1929, z większych dzieł Moniuszki wykonano: jednoaktową operę „Loterja" w Lesznie, w Swarzędzu i w Głównej wodewil „Nowy don Kichot" — w Borku, uwerturę i pieśni chórowe z „Flisa" w Swarzędzu, Głównej, w Poznaniu i w Opalenicy. Z kantat i dzieł chóralnych wykonane były: „Milda" w Lesznie, Swarzędzu, Głównej i Opalenicy; „Litanja Ostrobramska" w Swarzędzu, Inowrocławiu i Opalenicy; „Widma" — w Bydgoszczy; „Requiem" — w Inowrocławiu. W Gnieźnie chór z towarzyszeniem kwintetu wykonał Mszę „Esdur". W Swarzędzu i w Głównej wykonano również pieśni solowe „Czaty" i „Trzech Budrysów".

Organizowały i wykonywały koncerty Moniuszkowskie następujące organizacje: w Lesznie — chór im. Dembińskiego pod dyr. p. Szymańskiego i p. R. Lubierskiego; w Swarzędzu — chór im. Dembińskiego pod dyr. Mieczysł. Barwickiego; w Głównej — chór im. ks. dr. J. Surzyńskiego pod dyr. F. Rucińskiego; w Borku — Koło Śpiewackie pod dyr. dr. Chojnackiego; w Bydgoszczy — chóry im. Moniuszki i „Echo"; w Inowrocławiu — chór „Szarotka" pod dyr. T. Sobieskiego; wykonaniem Mszy w Gnieźnie dyrygował p. Pukas; w Opalenicy — koncertem p. Rękosiewicz; w Kościanie — chór męski „Arion" pod dyr. St. Wojciechowskiego.

Okręg poznański po wspomnianym na wstępie koncercie w Poznaniu przeprowadzi w czasie letnim doniosłą akcję propagandową. We wszystkich wsiach okręgu, gdzie istnieją chóry, zorganizowane będą koncerty z udziałem chórów sąsiednich, z programem takim, jak niedzielny koncert w Poznaniu. Tym sposobem będzie można powiedzieć naprawdę o Moniuszce, że zbłądził pod strzechy... Niemała to zasługa naszych śpiewaków. Wynagródźmyż ich za to tem, o co im w ich pracy najbardziej idzie: tłumnym udziałem w niedzielnym koncercie, aby w Poznaniu osiągnęli swój cel, tj. przybliżyli Moniuszkę do jak największej liczby serc.

W. N.

Pisma nadesłane

„Przegląd Powszechny". Tom 186. — Nr. 556. Treść: Prof. F. Koneczny: „Uwaga o szkolnictwie państwowem". — Prof. W. Rubczyński: „Zróżnicowanie kierunków neotomistycznych". — S. Podoleński: „Z organizacyjnego życia nauczycielstwa szkół powszechnych w Polsce". — Z. Falkowski: „Sienkiewicz a Szekspir". — Dusza Czara: „Początki i rozwój literatury rumuńskiej". — Przegląd piśmiennictwa. — J. Urban: „Sprawy Kościoła". — J. Dorda: „Problem cyklów klimatycznych". — Dr. M. Niwiński: „Tow. Miłośników historji i zabytków Krakowa".

IMĆ PAN BOGUSZEWSKI, KROLEWSKI SERWITOR

Żył sobie w Wielkopolsce jakieś trzysta lat temu niejaki Krzysztof Boguszewski, szlachcic herbowy, który malarstwem się trudnił. Niebardzo to urodzonemu Imci panu Boguszewskiemu wypadało taką ręczną robotą się postponować. Nie godziło się zapewne razem z mieszczanami do cechu malarskiego w Poznaniu należeć. Wszakże ten cech istniał samodzielnie dopiero od paru dziesiątków lat, przedtem zaś malarze i rzeźbiarze objęci byli wspólną organizacją z hafciarzami, złotnikami i aptekarzami. Ale panował wówczas król, który nietylko w sklepionej Alchemji wawelskiej poszukiwaniem kamienia filozoficznego się trudnił, ale i o sztuki piękne był dbały, przychylność swą zarówno okazując i takim przybyszom jak Koeber, Mertens, Troschel i Dolabella i swojakom jak Lekszycki, Porębowicz i tylu innych po różnych miejskich cechach zgromadzonych. Co więcej, Zygmunt III. sam się w wolnych chwilach złotniczą robotą i malowaniem zabawiał. Za królewskim przykładem niejeden się też szlachcic do pendzla ośmielił, jak ów Szwankowski we Lwowie, lub Paweł Grodzicki, generał artylerji koronnej, który pono kilka obrazów ołtarzowych w Poznaniu wykonał.

Łaskę swoją szczególną Krzysztofowi Boguszewskiemu okazując, zamianował go Zygmunt swym królewskim serwitorem a przywilej ów w r. 1623 nadany, nietylko malarza od wszelkich z cechami konfliktów zabezpieczył, pozwalając wszędzie rzemiosło swe wykonywać, ale zarazem od ciężarów i podatków uwalniał, którym malarze podlegli byli. I było w dokumencie wyraźnie napisane, iż praktykowanie sztuki malarskiej w niczem szlachectwu Imci pana Boguszewskiego ujmy przynosić nie może.

Malował tedy nasz artysta na dworze królewskim, malował po kościołach, jak w świeżo przez Opalińskich ufundowanej farze Sierakowskiej, malował i po klasztorach, w pierwszym rzędzie u Cystersów w Paradyżu. Był tam wtedy opatem uczony ksiądz Łentowski. Ten umiał malarzowi cały obraz wymyśleć, wedle Pisma św. lub Ojców kościoła podyktować treść, pełną nieraz skomplikowanych symbolów. Pracował z nim Boguszewski a zaprzątnięcie myśli religijnemi materjałami doprowadziło wreszcie samego artystę do obleczenia duchowej szaty. Być może, iż pełnił kapłańskie obowiązki przy kościele św. Wojciecha. W każdym razie, gdy zawiązało się tam bractwo Aniołów Stróżów i postanowiło ufundować ołtarz, artysta obraz do niego sam wymalował a do dotacji przyczynił się znacznym zapisem. W 1635 r. wspominany jest X. Boguszewski jako już zmarły.

Artystą tym zajęła się p. Irena Głębocka-Piotrowska i poświęciła mu monografję: „Krzysztof Boguszewski i poznańska szkoła malarska na początku XVII wieku". Książka opatrzona starannie odbitemi tablicami i piękną okładką wykonaną przez prof. Wronieckiego, napisana jest metodą wzorową. Opierając się na szczupłych wiadomościach źródłowych i jedynym podpisanym obrazie, odtworzyła autorka życie malarza, stwierdziła jego autorstwo odnośnie do całego szeregu obrazów wielkopolskich i charakteryzując malarstwo jego i współczesnych mu poznańskich artystów, rzuciła światło na to, co możnaby nazwać ówczesną lokalną szkołą wielkopolską. Dobrze skonstruowana, indukcyjnie do syntez prowadząca książka.

Jak wygląda to malowanie Boguszewskiego? Najlepiej pójść do Tumu i przyglądnąć się umieszczonemu tam w północnej nawie „św. Marcinowi". Tłum rycerzy wjeżdża do bramy miasta o mnóstwie ciekawych gmachów, wież i wieżyczek. Nad tem, cała górna połowa obrazu założona aniołami i obłokami otaczającymi postać Chrystusa. Możnaby w pierwszej chwili być zupełnie zdezorjentowanym. Koncepcja obrazu całkiem gotycka. Niewielkie postacie o trochę kanciatych pozach, wykończone precyzyjnie. Zupełny brak szerokich efektów oświetlenia. Gdyby nie późno renesansowe motywy w architekturze, gdyby nie styl obłoków zaczerpnięty jakby z barokowych dekoracyj trybowanych w blasze, gdyby nie zbroje z epoki Wazów i portretowe fizjognomje o szwedzkich bródkach, możnaby myśleć, że to wiek XV. Długi napis stwierdza, że obraz wymalowany został w r. 1628 przez K. Boguszewskiego „wymyślony" zaś przez wielebnego opata Marka Łentowskiego.

Owocem tej samej niewątpliwie kollaboracji jest „Niepokalane Poczęcie" pochodzące również jak „św. Marcin" z klasztoru w Paradyżu. Duża postać Matki Boskiej ma za tło niezliczoną ilość drobnych figurek, poczęści widocznie portretowanych, a ułożonych w 9 warstw odpowiadających dziewięciu chórom anielskim. Symbolistyczna kompozycja, przypominająca już nie Van Eycka, ale portal średniowieczny. Ten średniowieczny charakter znamionuje całą ówczesną szkołę poznańską, wśród której Boguszewski góruje starannością rysunku i umiłowaniem dokładnego wykończenia.

Jakie to wszystko jest dalekie od tego, co nam owa epoka w malarstwie przed pamięć przywodzi! W owym roku 1628 umiera Palma młodszy. Dwa lata przedtem Ribera wymalował „Sylena". W rok po dacie naszego „św. Marcina" Van Dyck tworzy „Ukrzyżowanie" antwerpskie a Rubens ofiarowuje Karolowi I. „Dyany wśród nimf." Rembrandt jest już znany, ma niebawem wymalować „Lekcję Anatomji". Guido Reni, Callat, Poussin, są w pełni karjery.

Ale jeśli szkoła poznańska zacofana jest o półtora wieku, to przedstawia ciekawy prowincjonalny przykład samodzielnego i oryginalnego przejścia z gotyku wprost w barok. Pomiędzy temi dwoma rodzimemi stylami północy nie wstrząsnął jej głębiej powiew pełnego włoskiego renesansu.

Dzieje się to w znacznej mierze wskutek roli jaką malarstwo w społeczeństwie odgrywa, roli służenia, o ile możności, wyłącznie celom religijnym. Reakcja katolicka tępi świeckie i pogańskie tematy. Uczony Pątrycy gani artystyczne zabytki u mieszczan i radzi, aby zamiast Jowiszów i Wener wieszać na ścianach obrazy pobudzające do nabożeństwa. Zmarły w r. 1630 r. Mikołaj Wolski, marszałek w. koronny, choć znacznej kultury człowiek, poleca przed śmiercią „obrazy do grzechu pobudzające" spalić, a na innych nagim postaciom sukienki domalować. Uczeni teolodzy „wymyślają" malowidła. Niejaki ks. Nieszporkiewicz pisze oburzony: „Malarze, którzy zawsze jednakiej używali swobody na wszystko się ośmielać, do tego doszli już szaleństwa w naszym kraju, że wizerunki św. Panienki malować zaczęli na podobieństwo kobiet o których względy się ubiegali. Czyż godzi się mniemać, iżby tyle było typów Bożej Matki, ile każdemu artyście mogło podobać się pięknych kobiet? Podobne nadużycia zniewoliły starszyznę kościelną do przykazania pod surowemi karami, aby nie wolno było w Polsce przedstawiać N. M. Panny inaczej, jak podług wizerunku Częstochowskiego."

Biedna Polska, przedstawiona jako wyjątkowo zepsuta! Jakże daleko jesteśmy od wdzięcznej zakonnicy, która służyła za model Filipowi Lippi, od Fornariny, od tych Florentynek Botticellego o zadartym nosku. Pod twardą ferułą pracował malarz wedle dyrektywy teologa cz. w cieniu klasztoru. I może dlatego tak anonimowo malował i żył, dopóki nagrobek nie zapisał jego pochwały i nazwiska dla pamięci potomnych.

Jest w kościele Kapucynów w Krakowie wzruszające epitafium, brzmiące, o ile sobie przypominam, tak: „Sta viator! En Petrus Bari, pictor egregius in arte sua nemini secundus. anno aetatis suae 62 pinicello Libitinae decoloratus est." „Stój przechodniu! Oto Piotr Bari, malarz znakomity, w sztuce swej nikomu nie ustępujący, w 62 roku swego życia pendzlem Śmierci (należałoby przetłumaczyć: Kostuchy) odbarwionym został." Nic zresztą nie wiemy, co ów Piotr Bari wymalował.

Postać Krzysztofa Boguszewskiego po takiem parowiekowem odbarwieniu doczekała się kolorowego „wywołania" w wysoce interesującej książce p. Głębockiej - Piotrowskiej.

Ludwik Puget.

Poznań.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

„Sympozjon" Xenofonta. Bibljoteka Narodowa zamierzyła wydać cały szereg dzieł klasycznych Sofoklesa, Plutarcha, Ajschylosa, Eurypidesa, Arystofonesa, Homera, Wergiljusza, Horacego, Plauta, Tacyta, wreszcie liryków greckich i poetyki starożytne. Nie zapomniała i o Xenofoncie, którego arcydzieło uprzystępnił czytelnikom Artur Rapaport, omawiając zajmująco wszystkie pisma autora, którego poznaliśmy w szkole, a teraz poznajemy bliżej i lepiej, bo w przekładzie opatrzonym komentarzem. Nauka polska nie raz pierwszy zajmuje się tym pisarzem. Znano go u nas w kołach uczonych, czytali go ziemianie i żołnierze. Czerpał z niego kronikarz Stryjkowski, czytał go Chodkiewicz i może Żółkiewski. Wyzyskiwali jego opowieści poeci, studjowali Szymonowicz i Sarbiewski. Tłumaczy znalazł on dopiero w XIX w. Opracowali Xanofonta najlepiej Pawlicki i Witkowski w swych dziełach naukowych. (T. Gr.)

MUZYKA

„Mężowie na urlopie". Piszą nam z Warszawy: „Operetka warszawska" wystawiła świeżo operetkę Jana Gilberta pt. „Mężowie na urlopie". Jest to jeden ze starszych utworów płodnego kompozytora berlińskiego. Ma zabawne libretto i melodyjną muzykę. W większych rolach wystąpili: Xenia Grey, Bańkowska, Sobczakówna, Prochaska, Redo i Śliwiński. Orkiestrę prowadził dyr. Kochanowski. (m.)

Oratorja w Filharmonji. Donoszą nam z Warszawy: Piątkowy koncert Filharmonji poświęcony został oratorjom. Wykonano J. Seb. Bacha „Magnificat" oraz „Stabat Mater" Emanuela d'Astorgi. Udział wzięły chóry wydziału nauczycielskiego tutejszego konserwatorjum, polska kapela ludowa Kazury oraz jako soliści pp. Argasińska, Leska, Zadora-Wolfstalowa, Janowski i Wraga. Dyrygował prof. Kazura. (w. m.)

RUCH REGJONALISTYCZNY

O regjonaliźmie na uniwersytecie. Bardzo interesujący artykuł na ten temat napisał prof. uniw. wileńskiego Stefan Glixelli p. t. „Zadania regjonalne wydziału humanistycznego Uniw. St. Batorego w Wilnie" (Kurjer Wileński z 18. I. 1930). — Zwraca tu autor uwagę na potrzebę i konieczność silnego kontaktu uniwersytetu i jego badań naukowych z terenem najbliższym oraz promieniowania nazewnatrz zarówno w zakresie nauk przyrodniczych jak i humanistycznych. W tym też kierunku pragnąłby autor rozbudować wydział humanistyczny, uwzględniając silniej kulturę regjonalną Wileńszczyzny i terytorjów sąsiednich. Ciekawy ten artykuł wyszedł też w osobnej odbitce. (P.)

Jarmark na Kaszubach. W ostatniej „Ilustracji Wielkopolskiej" znajdujemy ciekawy artykuł p. t. „Jarmark na Kaszubach". Barwnym stylem szkicuje tu autor podchwycone na gorąco, — migawkowe obrazki z jarmarku: są tam przekupki z haftami i garncarze, i zabawkarze, i wykrzykiwacze, handlujący najprzeróżniejszym towarem. Miejsce dawnych wyrobów przemysłu ludowego zajmuje niestety coraz widoczniej fabryczna tandeta, — ale obraz jarmarku nosi jeszcze swoiste cechy regjonalne, jako jeden z wygasających przeżytków dawnej obyczajowości. Doskonałe, charakterystyczne fotografje ilustrują ciekawy feljeton. (tk)

SZKOLNICTWO

Wychowanie narodowe i państwowe. Temat ten omawia dr. Jaxa-Bykowski w nr. 11 „Przeglądu Pedagogicznego". Autor oświadcza się stanowczo i bezwzględnie za wychowaniem narodowem. Wychowanie kosmopolityczne, oderwane od wszelkich tradycyj, byłoby spłyceniem życia. Ideą zasadniczą Polski dzisiejszej winno być wzmocnienie ojczyzny. Ewolucja dziejów Europy wskaże nam dalsze drogi: czy będziemy nieść dalej kulturę łacińską na wschód, czy chronić od zagłady stracone rubieże na Zachodzie. Wychowanie państwowe, o którem w ostatnich czasach dużo się mówi, winno znaleźć realną i trwałą podstawę w wychowaniu narodowem. Przeciwieństw tu niema żadnych. Jedno jest z drugiem ściśle związane. — Mamy przecież wychować młodzież dla państwa polskiego i tylko polskiego, a to, bez wyrobienia poczucia narodowego Polaków, bez wzbudzenia w nich „nacjonalizmu", jest nie do pomyślenia. (St. N.)

VARIA

Na „Niemnie". W ostatnich numerach „Tęczy" znajdujemy ciekawe wrażenia z podróży morskich, pióra młodego poety, Janusza Stępowskiego. Pod tytułem „Na rozgniewanych Biskajach" opisuje autor podróż odbytą na polskim statku pasażerskim „Niemnie". Podróżniczy ten feljeton ilustrują zdjęcia fotograficzne, wykonane przez autora. Używane wyrażenia techniczne z zakresu słownictwa morskiego objaśnione są w krótkim indeksie na końcu feljetonu. (tk)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Nasi sojusznicy w zmaganiach z agrarjuszami niemieckimi

Oburzająca wiadomość o podwyżce ceł agrarnych w Niemczech, w kilka dni po podpisaniu traktatu z Polską, wymaga szerszego omówienia, jako że ma tło szersze, nie tylko do nas się ograniczające.

Mimo, że przysłowie „leben und leben lassen" jest pochodzenia niemieckiego, wydaje się ono być naszym sąsiadom nieznane. Jaskrawym tego dowodem jest jednostronność polityki niemieckiej wobec państw agrarnych Europy środkowej i południowej.

Politykę tę nazwać można: jednostronnem wyzyskiwaniem klauzuli największego uprzywilejowania. W praktyce tego rodzaju polityka przejawiała się w forsowaniu niemieckiego wywozu przemysłowego do wzmiankowanych państw (Jugosławja, Rumunja, Węgry, a także Czechosłowacja i Austrja) przy jednoczesnem ograniczaniu do minimum importu produktów rolnych z tych państw.

Ponieważ, poza Austrją i Czechosłowacją, reszta wymienionych krajów posiada tylko słabo rozwinięty przemysł, Niemcy w konwencjach handlowych otrzymywały znaczne ulgi na główne swe artykuły eksportowe, wzamian nie ustępując nic, albo bardzo mało z wysokich swych ceł agrarnych. Stanowisko swe tłumaczyła Rzesza koniecznością utrzymania jednolitego frontu przeciwko Polsce, z którą Niemcy przez lat pięć znajdowały się w wojnie celnej. Berlin odwoływał się stale na przewlekły tok rokowań z Polską, na potrzebę skupienia wszystkich atutów w ręku dla rozegrania kampanji celnej z tym krajem, któremu z tytułu sąsiedztwa i największego zainteresowania należy się wykupić za wysoką cenę. Dlatego Niemcy nawet w stosunku do Austrji nie uczyniły najmniejszych koncesyj taryfowych, z których w przyszłości Polska mogłaby skorzystać z tytułu klauzuli o największem uprzywilejowaniu.

Tak oto, przez długie lata trwania wojny celnej z Polską Niemcy szachowały partnerów środkowo- i południowo-europejskich, opierając się nawet pokusie wykorzystania okazyj, jakich dostarczyły mu niemało propozycje rzeczonych państw, zmierzających do zastąpienia obowiązujących konwencyj handlowych wielkiemi traktatami taryfowemi. I przez długie lata trwał stan rzeczy, w którym z jednej strony Niemcy znajdowały się na pierwszem miejscu listy eksporterów wysyłających swe wyroby do wymienionych państw, zaś z drugiej strony eksport tych krajów do Niemiec stanowił zaledwie skromny ułamek ogólnego importu do Rzeszy, który to udział nie pozostawał w żadnym stosunku do faktycznych możliwości rozwojowych eksportu Węgier, Rumunji i Jugosławji, hamowanych protekcjonizmem celnym i administracyjnym rządu Rzeszy.

Wreszcie podpisano umowę polsko-niemiecka, niezawierającą, jak wiadomo, części taryfowej. Równocześnie, wzgl. kilka dni później, ogłoszono w Niemczech projekt podwyżki ceł agrarnych. Teza niemiecka konieczności utrzymania silnego frontu agrarnego prysła. Wzamian ukazała się naga, brutalna rzeczywistość, mianowicie chęć dalszego chronienia swego rolnictwa ze szkodą dla tych państw, które za import przemysłowy z Niemiec mogą płacić jedynie eksportem rolnym.

Ruszyła się Rumunja, Czechosłowacja, Austrja, a również na Węgrzech budzi się niezadowolenie ze stosunków z Niemcami. Proces tworzenia się antyniemieckiego frontu państw agrarnych, które dotąd trzymały w szachu pertraktacje polsko-niemieckie, już się rozpoczął. W walce naszej przeciw protekcjonizmowi rolnemu Niemiec mamy poważnych sojuszników.

Krótkie informacje gospodarcze

— Według informacyj władz kolejowych, panuje obecnie wielki nadmiar wolnych wagonów towarowych. Jest to zjawisko poczęści sezonowe, a poczęści spowodowane zmniejszeniem się obrotów w związku z przesileniem gospodarczem.

Bankowość komunalna w Polsce zachodniej

(Na marginesie sprawozdania z działalności Komunalnego Banku Kredytowego w roku 1929).

W tych dniach odbył się doroczny Sejmik Komunalnego Związku Kredytowego, z którego przebiegu zamieściliśmy już krótką relację w naszem piśmie. Pozostaje jeszcze do omówienia rozwój w r. 1929 komunalnych kas oszczędności, zrzeszonych w Związku oraz Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu.

Bankowość komunalna w Polsce, a w szczególności w naszej dzielnicy, rozwija się coraz pomyślniej; odnosi się to zarówno do poszczególnych lokalnych instytucyj — powiatowych i miejskich kas oszczędności — jak i do ich centrali, jaką jest dla województwa poznańskiego i pomorskiego Komunalny Bank Kredytowy.

Zadaniem komunalnych kas oszczędności jest ułatwiać najszerszym warstwom ludności gromadzenie oszczędności oraz uprzystępniać im tani kredyt. Zadaniem zaś centralnej instytucji — Komunalnego Banku Kredytowego, który jest instytucją finansową Komunalnego Związku Kredytowego, jest piecza nad komunalnemi kasami oszczędności oraz nad organizacją kredytu komunalnego.

Rok sprawozdawczy oznacza dla kas oszczędności znaczny postęp, jakkolwiek tempo wzrostu wkładów w r. 1929 było — jak zresztą w innych instytucjach całej Polski — bardzo słabe. Stan wkładów w 123 powiatowych i miejskich kasach oszczędności wojew. pozn. i pom wykazuje (bez dopis. proc.) 110,1, a łącznie z odsetkami około 115—118 milj. zł, co oznacza wzrost ca 10—12 milj. wobec 39 milj. zł w roku 1928. Przyczyny znacznego osłabienia przyrostu kapitalizacji należy szukać w kryzysie gospodarczym, a specjalnie agrarnym, który w Polsce zachodniej, posiadającej intensywną gospodarkę rolną, ma cięższy przebieg niż w reszcie Polski. Niemniej jednak położenie finansowe kas jest silne. Bilans sumaryczny 123 kas oszczędności na koniec 1928 r. wykazuje m. in.:

(w milj. zł)	
Sumy bilansowe	156,7
wkłady	104,4
kapitały wł. (zakł. i zasob.) .	14,7
(w tem rezerwy 12,5)	
kredyty udzielone przez kasy komunom	16,1

Znaczenie kas oszczędności dla stanu średniego uwydatnia się najlepiej w powyższych cyfrach. Poważną rolę odgrywają kasy również, jak z powyższego wynika, w organizacji kredytu komunalnego, udzielając własnym związkom poręczającym(powiatom i miastom) poważnych kredytów.

Nadbudową finansową kas jest na terenie wojew. pozn. i pom. Komunalny Bank Kredytowy. Ponieważ zadania, jakie ma ten Bank, objęła zekresem swej działalności również bankowość państwowa, okaże się niewątpliwie potrzeba rozgraniczenia kompetencji między bankowością państwową a komunalną. Istniejące okręgowe związki i banki komunalne oraz stojące za niemi organizacje samorządowe są przekonania, że:

1. istnienie samodzielnych okręgowych związków rewizyjnych oraz banków komunalnych jest konieczne,

2. monopolizowanie kredytu komunalnego, choćby tylko długoterminowego, w ręku instytucyj państwowych nie jest wskazane.

Komunalny Bank Kredytowy w każdym razie wykazał, że zadaniu swemu jako centralnej instytucji kas oszczędności i komun w całej pełni — jak wynika z jego działalności w r. 1929 — sprostał.

Siłą Banku są zwłaszcza znaczne jego kapitały własne (przedewszystkiem rezerwy), które wynosiły na ult. 1929 3,6 milj. zł, a w ciągu rb. wzrosną (po uzupełnieniu kap. zakł. do 3 milj. zł) do blisko 5 milj. zł; pozatem posiada Bank poważne ciche rezerwy, przekraczające 100 proc. rezerw otwartych. Suma bilansowa Banku wzrosła z 54 na 61 milj. zł, w tem wkłady 30,6 milj. zł. Tylko 4 i pół proc. sumy wkładów pochodziło od komun i ich kas. Ogólna suma kredytów krótkoterminowych, udzielonych przez bank, wynosiła ult. 1929 — 28,67 milj zł, z czego na komuny i kasy przypadało blisko 23 milj. zł Specjalnie dla komun był Bank w okresie sprawozdawczym jedynem prawie źródłem kredytów, których suma podniosła się z 6,7 z końcem 1928 r. — na 12,7 milj. zł (pl. 90 proc.) z końcem 1929 r.; kredyty udzielone przez Bank kasom oszczędności wzrosły w znacznie mniejszym stopniu z 9,1 na 10,9 milj. zł. Razem więc kredyty komunalne czerpane z Banku wzrosły w ciągu ub. r. o blisko 8 milj. zł do 23,5 milj. zł Jeżeli tej sumie przedstawi się sumę wkładów 1,4 milj. zł, złożonych przez kasy oszczędności w Banku i sumę 1,7 milj. kap. zakł. Banku, okaże się, że komuny i kasy otrzymały od Banku 20 milj. zł więcej, aniżeli w nim złożyły, co najlepiej uwydatnia znaczenie, jakie ma dla komun i kas osobna i samodzielna instytucja centralna.

Dział długoterminowego kredytu komunalnego jest w początkach rozwoju. Posiadanego od dawna prawa emisji obligacyj komunalnych, pupilarnie pewnych, nie mógł Bank niestety z powodów od siebie niezależnych, przez dłuższy czas wykonywać. W r. 1929 wydano obligacje jedynie na 865.000 zł; w r. bież. przewidziane jest powiększenie emisji obligacyj komunalnych do 10 milj. zł. Obligacje Komunalnego Banku Kredytowego posiadają przywilej pupilarnej pewności, są 8-procentowe i umarzalne w drodze losowania w ciągu lat 20.

Zachodnio - Polskie Towarzystwo Kredytowe Miejskie, założone przy pomocy Kom. Banku Kredytowego, w celu zorganizowania i uruchomienia długoterminowego kredytu na nieruchomości miejskie (domy), rozwija się pomyślnie.

Czysty zysk Banku za rok 1929 wynosi 743.000 zł, z czego 489.000 zł przeznaczono na udotowanie rezerw; dywidenda od udziałów wynosi 8 proc.

Rozwój Kom. Banku Kredytowego w ostatnich latach widoczny jest z poniższych cyfr:

	Kapit. własne	Wkłady w tys. złotych	Sumy bil.
1926	424	11.449	47.716
1927	634	14.700	49.638
1928	2.506	20.580	54.487
1929	3.649	30.642	61.094

Ulgi podatkowe dla rolników

Z dn. 31 marca 1930 r. upływa termin płatności pierwszej raty, płatnej w myśl okólnika z 4 lutego 1930 r. L. D. V 2087/1/30. Zdarzyć się może, że niektórzy płatnicy, w dobrej zresztą wierze lub też z powodu omyłki w obliczeniu, wpłacą kwotę nieco mniejszą, niżby istotnie należało i wskutek tego utracą w zasadzie prawo do ulgowych odsetek. — Ponieważ literalne przestrzeganie tego zarządzenia mogłoby ujemnie odbić się na płatnikach, którzy bynajmniej nie ze złej woli nie dokonali dokładnie obliczonych wpłat, min. skarbu poleca urzędom skarbowym, aby w wypadkach, gdy różnica wpłaconych przez płatników kwot nie przekroczy 5 proc. pełnej raty marcowej według obliczenia urzędu skarbowego, — nie wdrażały natychmiast egzekucji i nie pozbawiały tych płatników prawa do ulgowych odsetek, lecz przyjmowały narazie dokonane wpłaty z takim skutkiem, jak gdyby płatnicy ci obowiązek swój, wynikający z powołanego okólnika, dopełnili w całości. Równocześnie należy zawezwać wszystkich płatników, aby w czasie od 1 kwietnia do końca czerwca b. r. zasięgali informacyj w urzędzie skarbowym o wysokości raty marcowej i następnych i aby najpóźniej do końca czerwca b. r., t. j. w terminie płatności raty czerwcowej, — wyrównali ewentualny niedobór raty marcowej. Przeciwko płatnikom, którzy nie zastosują się do niniejszego zarządzenia, należy w pierwszych dniach lipca b. r. wdrożyć energiczną egzekucję i ściągnąć od nich nietylko różnicę do wysokości rat marcowej i czerwcowej, lecz także kary za zwłokę w wysokości 2 proc. lub 1 proc. od pełnej kwoty tych rat, za cały czas zwłoki. Postanowienia niniejszego okólnika nie mają zastosowania do płatników, którzy wpłacą mniej niż 95 proc. raty marcowej, według obliczenia urzędu skarbowego oraz tych, którzy ratę tę uiszczą po terminie. (c)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Bilans Banku Polskiego.** Bilans Banku Polskiego za trzecią dekadę marca br. wykazuje zapas złota 701 mil. 906 tys. zł. t. j. blisko o 100 tys. zł. więcej, niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i należności zagraniczne zaliczone do pokrycia zmniejszyły się nieznacznie o 811 tys. zł. do sumy 325 mil. 188 tys. zł., natomiast nie zaliczone do pokrycia wzrosły o 8 milj. 660 tys. zł. do sumy 116 milj. 231 tys. zł. Portfel wekslowy spadł o 6 milj. 639 tys. zł. i wynosi 623 milj. 592 tys. zł. Pożyczki zastawowe wzrosły o 3 milj. 557 tys. zł. do 73 milj. 113 tys. zł. Inne aktywa wynoszą 108 milj. 235 tys. zł. zatem o 8 milj. 133 tys. zł. więcej, niż w poprzedniej dekadzie. W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań zmniejszyła się o 113 milj. 812 tys. zł. (337 milj. 153 tys. zł.). Obieg biletów bankowych wzrósł o 122 milj. 957 tys. zł. (1.324 mil. 23 tys. zł.) Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wyłącznie złotem wynosi 42.25 proc. (12.25 proc ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcowo - walutowe 61.83 proc. (21.83 proc. ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 53.01 proc.

(k) **Nowe przedsiębiorstwo eksportowe.** Jak się dowiadujemy, utworzyło się w Poznaniu przedsiębiorstwo eksportowe pod firmą „Caro-Export", spółka z ogr. odpowiedzialnością. Zadaniem firmy jest zdobywanie rynków zachodniej Europy dla eksportu mięsa, bydła i nierogacizny. Zarząd spółki stanowią pp. Gregorowicz, Gałdyński, Pilaczyński, Jankowiak i Radajewski. (k. z.)

(k) **Zebranie kupiectwa branży obuwia.** Jak nam donoszą ze Zw. Tow. Kupieckich, odbyło się pod przewodnictwem p. Wł. Szczepańskiego, sekretarza gen. Zw. Tow. Kupieckich, zebranie kupiectwa handlującego obuwiem. W zebraniu tem obok miejscowego kupiectwa brali udział również przedstawiciele większych miast Wielkopolski. Zajmowano się ustosunkowaniem się do akcji konkurencyjnej firmy Bata. — Po dłuższej dyskusji postanowiono przeprowadzić rozmowy z miejscowym cechem obuwników i rozpocząć produkcję taniego obuwia sposobem ręcznym, i to drogą odpowiedniego zorganizowania szewców. — Obuwie tym sposobem wytworzone będzie bez porównania lepsze, a w cenach konkurencyjne. Ażeby akcję móc jak najspieszniej rozwinąć, obecni zadeklarowali początkowy kapitał, który umożliwia poczynienie odpowiednich prób. Do komitetu, który tę akcję prowadzić będzie już na gruncie praktycznym, weszli pp. Pawłowski, Rogoziński i Kaźmierski. — Zebrani energicznie protestowali przeciwko postępowaniu p. Bartscha, który wiedząc dobrze o tem, że Bank Handlowy nie chciał sprzedać domu firmie Bata, kupił jednakże ten dom w tym celu, by firmie czeskiej lokal oddzierżawić. Postępowanie p. B. zebrani uważają tem więcej za niewłaściwe i nieobywatelskie, że jest on sam kupcem, a dał możność firmie zagranicznej przyczynić się do niszczenia handlu obuwianego i szewstwa oraz garbarstwa krajowego, z którego żyje znaczny procent naszego społeczeństwa. Zebrani postanowili w stosunku do p. Bartscha wyciągnąć jak najdalej idące konsekwencje.

Z ZAGRANICY

(z) **Zmiana ceł austrjackich?** W austrjackich kołach parlamentarnych słychać, że rząd austrjacki jeszcze w tym tygodniu ma wnieść do parlamentu nowelę celną. Rolnicy austrjaccy domagają się podwyższenia ceł od zboża, mąki, ziemniaków, jaj, masła, śmietanki i utrudnień przywozu mięsa. Cło od zboża miałoby według tych żądań być podwyższone z 4 na 6 koron w złocie. Odpowiednio do tego nastąpiłaby także podwyżka cła na mąkę. — Wszystkie te podwyżki mogłyby być przeprowadzone tylko za zgodą Niemiec, Jugosławji i Węgier. Gdyby rokowania z temi państwami nie wydały rezultatów, agrarjusze żądają podwyższenia podatku od mąki conajmniej o 10 groszy. Konsumenci miejscy musieliby w tym razie wpłacić na rzecz rolników 80 milj. szylingów rocznie. Przemysł austrjacki domaga się również podwyższenia ceł od szeregu artykułów i włączenia tych podwyżek do noweli celnej.

(z) **Dochody szwedzkiego monopolu zapałczanego.** Szwedzki monopol zapałczany dał państwu w roku ub. 71,92 milj. koron czystego dochodu, czyli około 6 milj. koron więcej, niż w r. ub. Całkowita cyfra sprzedaży tytoniu włącznie z cygarami, papierosami i tytoniem fajkowym wzrosła w roku ub. o 1,32 milj. koron do 116,78 milj. koron.

(z) **Przesilenie ekonomiczne w Ameryce.** Mimo zapewnień urzędowych, że konjunktura gospodarcza przeszła już przez najgorszy kryzys i że Stany Zjednoczone znów idą ku „dobrym czasom", nie ulega najmniej kwestji, że Ameryka przeżywa w tej chwili najcięższe przesilenie ekonomiczne od dwudziestu lat. Każdy wielki przemysłowiec może zaświadczyć, że depresja jest dotąd niebywała. Według obliczeń senatora Wagnera, suma wypłacanych zarobków w fabrykach spadła w ostatnich kilku miesiącach blisko o 20%.

Bardzo wymowne!

Podajemy poniżej sfotografowany dowód „uprzejmości“ niemieckiej, tem bardziej znamienny teraz, po zawarciu układów.

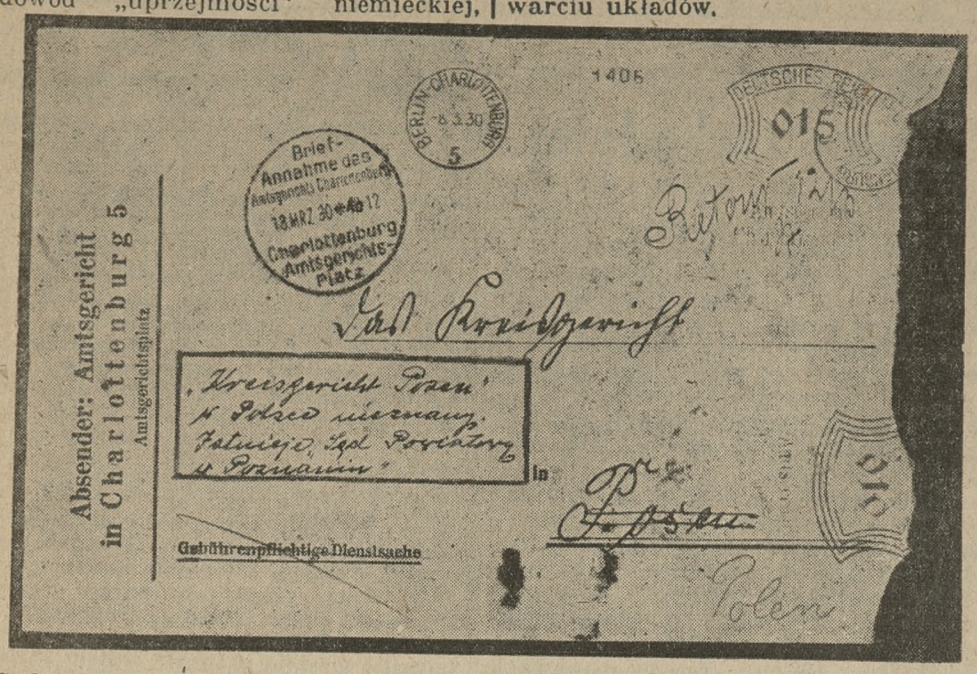

Sąd pruski w Charlottenburgu adresuje „An das Kreisgericht in Posen“, jakby się wogóle nic nie było zmieniło w ubiegłych dziesięciu latach.

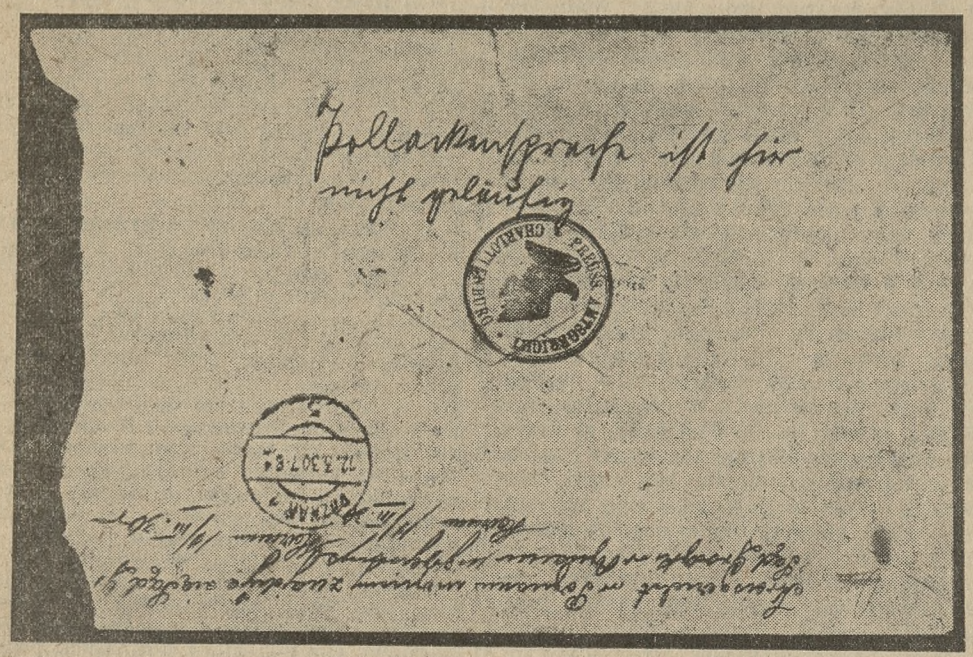

Po zwróceniu mu tego listu, przysyła go ponownie z uwagą, godną pruskich polakożerców, potwierdzoną w dodatku stemplem urzędowym.

Zapalanie światła elektr. na odległość

Od p. Mieczysława Rydlewskiego, inżyniera w Poznaniu, Rybaki 18, otrzymujemy następujące pismo, z prośbą o zamieszczenie:

„W związku z rozgłośną sprawą nibyto nowego i pierwszego pomysłu zapalania światła elektrycznego z odległości inż. Marconiego, bo o nic innego chodzić tu nie może, stawiam dowód niniejszem, że już przed 18 laty taki eksperyment publicznie wielokrotnie demonstrowałem za pomocą aparatów własnej konstrukcji, które dziś jeszcze u mnie oglądać można jakkolwiek w zniszczonym stanie — dzięki wandalizmowi władz pruskich wojskowych drugiego dnia po wybuchu wojny światowej.

Swoje aparaty budowałem naturalnie na przekaźnik odpowiedni (pod kątem nastawiony) na detektor (rureczkę fryterową) przy zastosowaniu odpowiedniej mieszanki opiłków, dość prymitywnie, jak na owe czasy, w latach pomiędzy 1909 a 1912. Zbudowałem osobny aparat odbiorczy do przesyłania znaków Morse'go za pomocą dzwoneczka, który miał detektor wbudowany w pałeczkę dzwonka, jak to dziś jeszcze widzieć można. Osobno pobudowałem aparat do zapalania światła elektrycznego na odległość i osobno aparat do zapalania środków wybuchowych na odległość (benzyny, prochu w płatkach, spirytusu absol. i innych). Uproszony w r. 1912 przez p. S. Samulskiego jako prezesa owczesnego komitetu wystawy przemysłowej w Pleszewie (od połowy sierpnia do 8 września 1912) demonstrowałem obok znanych wówczas, a furorę budzących doświadczeń prof. Tesli także moje własne doświadczenia wymienione każdego wieczora na terenie wzmiank. wystawy w Pleszewie, w sali p. Lewandowskiej, wykładając po polsku i na życzenia dla gimnazjów: krotoszyńskiego i ostrowskiego po niemiecku. W prasie ówczesnej zachęcał do udziału we wykładach w komunikatach Komitet Wystawy pod egidą p. prezesa S. Samulskiego, Gdeczyka i Mocka. Obszerniej rozpisał się o wrażeniach swych p. literat Słupski w „Gońcu Wielkopolskim“.

Dodaję, że aparat nadawczy, minjaturowy, obnoszono po sali podczas wykładu, a każdy mógł za naciśnięciem na kontakt Morsego dowolnie wywoływać odpowiednie uderzenia dzwonka aparatu odbiorczego, znajdującego się na stole eksperymentacyjnym na scenie (pod kontrolą pp. inż. A Jezierskiego, Marczyńskiego i innych), krótkie lub przeciągłe, to znowóż wybuchy środków zapalnych, to zapalenie wszystkich świateł na sali, lub otwarcie drzwi, prowadzących na scenę — bez połączenia drutowego.

Jestem przekonany, że Marconi stosuje także tylko uruchomienie przekaźnika (relais) z osobnym prądokręgiem i źródłem energji z odległości. Natomiast uważam, że przenoszenie tak wielkich mas energji, jak podano, na falach elektrycznych jest niemożliwe i polega na błędnem przedstawieniu rzeczy samej.

Dodaję, że powtórzyłem wykłady swe z eksperymentami na życzenie fachowych kół poznańskich w listopadzie 1912 r. w starej sali bazarowej w Poznaniu, lecz uzyskałem na to od ówczesnego dyrektora policji politycznej p. Zachera w Poznaniu pozwolenie na wykłady tylko w zamkniętem kółku (za zaproszeniami)“.

Z wysokiem poważaniem

Mieczysław Rydlewski.

Jak zginął morderca Mirbacha

Z wyroku moskiewskiego GPU zginął Blumkin, były rosyjski socjalista-rewolucjonista, ostatnio wybitny działacz komunistyczny, wysoki dygnitarz sowiecki... Z nazwiskiem jego związana była jedna z tajemniczych, do dziś dnia niewyświetlonych kart w dziejach rosyjskiej rewolucji.

W roku 1918, w pięknym pałacu na Arbacie w Moskwie, zainstalowała się pierwsza niemiecka ambasada w Rosji sowieckiej. Stanowisko ambasadora objął hr. von Mirbach, typowy reprezentant „junkrów“ wschodnio-pruskich, monarchista z przekonań. Pobyt jego w Moskwie był jednym z paradoksów niemiecko-bolszewickiej przyjaźni z owego okresu. Tajemnica planów ambasadora chroniona jest do dziś dnia przez archiwa ministerjum spraw zagranicznych Rzeszy, lecz musiały coś widzieć niebezpiecznego dla siebie w tych planach sowiety, gdyż pobyt pierwszego niemieckiego ambasadora zakończył się tragicznie. Pewnego dnia zjawił się w gmachu ambasady człowiek, który rzucił bombę. Nastąpiła eksplozja. Hr. von Mirbach został zabity.

„Czerezwyczajka“ skarżyła o zamach socjalistów-rewolucjonistów. Równocześnie prasa sowiecka stwierdziła, iż zamachowiec, człowiek wymienionej partji, Blumkin zbiegł. Skazano go zaocznie na karę śmierci.

Minęły lata i wyszło na jaw, iż wyrok ten był wyrokiem fikcyjnym. Blumkin znalazł się w szeregu pracowników tej instytucji t. j. G. P. U., która wydała na niego wyrok śmierci. Wrócił nawet do swego dawnego nazwiska. Miał przed sobą, jak się zdawało, zapewnioną karjerę.

Lo rozstrzygnął inaczej. Wśród przewódców rosyjskiego komunizmu nastąpiły tarcia. Trocki znalazł się na wygnaniu w Turcji. W okolicach tego miasta nastąpiło tajne spotkanie między wygnańcem a przybyłym z Moskwy Blumkinem. Po powrocie do Moskwy Blumkin zwierzył się ze swej rozmowy z Trockim Radkowi. Sądził, iż może się odnieść z zaufaniem do tego byłego przyjaciela Trockiego. Atmofera Moskwy działała jednak swoiście, gdyż Radek, zamiast przyłączyć się do proponowanej mu przez Trockiego akcji, zadenuncjował Blumkina w G. P. U. Stalin osobiście zażądał wydania ponownego wyroku, tym razem nie fikcyjnego. Po trzech dniach Blumkina rozstrzelano. Ujawnił to Trocki w piśmie, wydanem przez jego zwolenników w Paryżu. Opłakując Blumkina, grozi on Stalinowi zemstą. Kto wie jednak, czy i tym razem nie związano z nazwiskiem mordercy Mirbacha nowej prowokacji.

J. S.

Kłopoty wiosenne

Właściwie dla kobiety niema prawie sezonu wypoczynkowego pod względem kłopotów, związanych z kwestją ubraniową. Może krótkie dwa miesiące letnie, stanowiące sezon ogrókowy. Ale i wtedy kobiety przewidujące już kupują na raty futra, bo wtedy najtaniej (50 proc niżej cen kosztu! jak głoszą liczne reklamy w pismach), albo przerabiają zeszłoroczne suknie wełniane. W każdym razie do najbardziej gorączkowych miesięcy należą marzec i kwiecień. Płaszcze, kostjumy, kapelusze, zwłaszcza te kapelusze! to rzeczy konieczne, a przytem trzeba już myśleć i o lecie. W słońcu wiosennem filce, noszone w zimie, wyglądają tak żałośnie, są takie zrudziałe i nieświeże. Fanfaronada mody nakazuje już w lutym, do futra, nosić słomkowe ciemne kapelusze, czasem w połączeniu z filcem. Później jedwab, w lecie filc odzyskuje znów prawa obytelstwa na równi ze słomką, z tą różnicą, że jest bardziej lekki i miękki od tego, który nosimy w zimie. Jest to śpiewka, powtarzająca się od lat paru, dlatego też nie przynosi to nam w tym roku nic nowego. Wiadoma rzecz, że kto nie sprawił sobie słomkowego kapelusza z cienkiej, gęstej błyszczącej słomki, ten, a raczej ta, musi go sobie na gwałt sprawiać, bo i tak jest spóźniona.

Ostatecznie można jeszcze nosić zeszłoroczne bangboki, a chociaż nie jest to dernier cri, jako że bangboki trzymają się z powodzeniem w modzie już trzeci rok, będzie je można jeszcze śmiało nosić w sezonie wiosennym i letnim, nie wyglądając na prowincjonałkę.

Nowością, którą nam sezon przynosi, są kostjumy. Kostjumy, zaniedbane od kilku lat na rzecz płaszczy i różnych skomplikowanych deux, trois i quatre pieces. Od kilku lat nie widzieliśmy prawie krótkich żakiecików — teraz zato one pomściły się na nas, wyrugowując długie płaszczyki i komplety. Mowa oczywiście tylko o kompletach płaszczyków dostosowanych do sukien i tworzących całość, gdyż pozatem płaszcze, jako rzecz konieczna i pozostająca poza nawiasem zmian mody, muszą mieć zawsze należne im miejsce.

Kostjumy więc zatem będziemy nosić przedewszystkiem z cienkiego czarnego, granatowego i popielatego sukna, wylamowane taśmą tegoż koloru, do bluzek z jedwabiu prawdziwego i surowego, oczywiście tylko wpuszczanych pod spódniczkę. Spódniczki sportowe z układanemi fałdami, zlekka zmarszczone przy paseczku, (koniecznym teraz wobec bluzek wpuszczanych). Żakieciki krótkie, przeważnie smokingowym krojem z kieszeniami. Drugi typ kostjumów — to kostjumy angielskie, z tweedów, tak obecnie modnych. Płaszcze angielskie robią się również prawie wyłącznie z tweedów, wyglądają ładnie wylamowane skórą. Do takiego płaszcza może być sukienka z takiego samego, tylko cienkiego tweedu, albo jedwabna gładka, w tym samym odcieniu, sportowym krojem, bez fantazyj kloszowych. Kapelusze fasonu beretowego, zdarte z czoła, przykrywające karczek, filc z dodaniem słomki, skromne, angielskie, lub też fasonu prawie męskiego, z gładkiemi rondami, wtedy jednak bez dodania słomki tylko filcowe. Ożywienie kostumu stanowi szalik o barwach wesołych, jaskrawych.

Jeśli chodzi o obuwie sportowe, to noszone są obecnie prawie wyłącznie czółenka bez pasków, ze skóry chromowej bronzowej lub czarnej, czasem z dodaniem zamszu lub skóry wężowej. Klamry owalne, duże, z tej samej skóry, obcas oczywiście niski i skórzany. Bardzo noszone są również półbuciki, które jednak wyglądają dobrze tylko na szczupłej i zgrabnej nóżce trzeba więc wezwać do pomocy swój samokrytyzm, przed zdecydowaniem się na kupno.

H. N.

Francuzka a tytuły

Francuzi, znani z rycerskości wobec dam, już oddawna, tytułują prawie wszystkie kobiety „madame“, a zwłaszcza w wypadku, gdzie nie są pewni, czy mają przed sobą mężatkę, czy pannę. Dzisiaj jest to tem więcej zrozumiałe wobec roli, jaka przypadła kobiecie na arenie życia. Wszakże pełno jej wszędzie, we wszelkich zawodach, do których dostała się z własnej woli, przypadkiem lub z konieczności. Tytuł, przypadający w udziale mężatkom, należy się dzisiaj tym wszystkim kobietom samodzielnym, które zajmują wybitne stanowisko płatne, czy honorowe. To samo dotyczy starszych panien, chyba że same zażądają, aby im mówiono „mademoiselle“.

Wiadoma rzecz, że nawet w licznych klasztorach żeńskich przysługuje matkom i siostrom ze święceniami miano „madame“, a siostrami tytułuje się tylko pomocnice służebne. — Przez słowo „madame“ chcą uczcić błogosławioną, pełną poświęcenia pracę zakonnic. Zdaniem Francuza, lepiej uczcić zbytnio tytułem — madame kogoś, kto może na to nie zasługuje, niż obrazić mianem „mademoiselle“.

Ciekawe jest, że Francuska nie lubi, aby do miana madame dodawano tytuł męża. Przykład pod tym względem idzie z góry, bo nawet pani Poincaré, żona byłego prezydenta, nie przywłaszczała sobie godności swego męża. Kiedy go w Wersalu obrano prezydentem i z triumfem wjeżdżał na Pola Elizejskie, witany entuzjastycznie przez naród, żony obok niego w pojeździe nie było. Brała udział w tem święcie, ale narówni z innymi, zwykłymi śmiertelnikami. Stała poprostu w tłumie i jako widz przyglądała się triumfalnemu pochodowi męża. Była żoną prezydenta, ale nie prezydentową, a mimo to musiała spełniać wszelkie obowiązki, złączone z reprezentacją, i czyniła to świetnie. Każdemu wolno zresztą w wyjątkowych okolicznościach uczcić owe panie, dodając im tytuł męża, chociażby dla tego samego, aby przez to złożyć hołd jemu i jego wielkim zasługom. Dzieje się to obecnie w stosunku do pani Foch, o której mówi każdy z przyjemnością „la générale“. Powszechnie znaną jest rzeczą, że wielu wielkich ludzi znajdowało u swych żon zrozumienie, skupienie, spokój, a przedewszystkiem miłość, zagrzewającą ich do pracy i wielkich czynów.

Francuzki, które zdobyły tytuł własną pracą, używają go wszędzie i starają się nawet o to, aby wiedziano, że są lekarzami, sędziami itp. Arystokratkom dodaje się stale tytuł szlachecki. — Jest rzeczą stwierdzoną oddawna, że każdy naród wyscko kulturalny potrafi uczcić kobiety. — Zupełnie niesłusznem jest twierdzenie, że ponieważ dzisiaj jest tak wiele kobiet-kolegów, nie potrzeba im okazywać specjalnego szacunku, lecz traktować narówni z mężczyznami. Przeciwnie, w tym wypadku powinno ją spotkać uznanie, że mimo swej kobiecości potrafi zdobywać wiedzę i pracować publicznie nie gorzej od mężczyzny.

Możeby więc i panie nasze poszły za przykładem Francuzek i wystąpiły z inicjatywą likwidacji tytułów „radczyń“, „szambelanowych“ itp., które nieodpowiednio użyte, śmiech wzbudzają i politowanie. Szanujmy kobiety za ich własną pracę i wartość moralną, a nie za zaszczytne tytuły mężowskie. (kw)

Niezwykły pogrzeb

W gazetach paryskich ukazało się ogłoszenie o nagłej śmierci byłego posła Feliksa Gaborita. Przyjaciele zmarłego dostali zaproszenie, by się stawili o pół godziny wcześniej przed pogrzebem przy głównej bramie cmentarza Père la Chaise. Gaborit, przyjaciel z lat młodzieńczych Aristida Brianda, był powszechnie lubiany dzięki swemu prawdziwie złotemu humorowi. Wiadomość o jego śmierci ściągnęła więc na wspomniany cmentarz pokaźną liczbę parlamentarzystów, pragnących koledze oddać ostatnią przysługę. Przybyło również kilka znajomych kobiet z wieńcami i kwiatami, a dwóch mówców przygotowało wspaniałe mowy pogrzebowe, sławiące zasługi zmarłego. Zgromadzone towarzystwo stało u bram cmentarza, czekając na pogrzeb, w tem zajechała dorożka, a w niej rozbawiony „zmarły“. Pokazało się, że jakiś dowcipniś zmyślił sobie historyjkę o śmierci Gaborita. Sam, jak twierdził „zmarły“, dopiero z gazet dowiedział się o swej śmierci i dlatego przyjechał na cmentarz, aby się przekonać, ilu przyjaciół zostało mu wiernych poza grób. Przyjechał również po to, aby im podziękować za udział w pogrzebie, i zaprosił do pobliskiej restauracji na stypę. Humor przy stole był oczywiście nadzwyczajny, zwłaszcza, gdy Gaborit zażądał, aby podczas uczty odczytano przygotowane dla niego mowy pogrzebowe. Były poseł wzruszony oznakami przyjaźni, dziękował wszystkim gorąco, zapewniając, że chwila jego pogrzebu była najpiękniejszą chwilą jego życia.

Chemik-automat

W nowojorskim instytucie chmicznym pracowali dwaj chemicy, Partridge i Müller, metody, prowadzące do zautomatyzowania czynności chemika - analityka. Poprzez naczynie, zawierające badaną ciecz, przechodzi promień świetlny, który pada na fotodektryczną komórkę. Ponad naczyniem znajduje się rura z kwasem siarkowym, który kroplami spływa do badanej cieczy. Drobna ilość indikatora (wskaźnika) zabarwia ciecz w naczyniu na kolor czerwony, który uniemożliwia promieniowi świetlnemu pobudzenie do działania relais, związanemu z fotodektryczną komórką. Z chwilą, gdy wystarczająca do zobojętnienia ilość kwasu dopłynęła, barwa czerwona ustępuje, relais zaczyna działać i powoduje zamknięcie dopływu kwasu. Okazuje się, iż „Rob-chemik“ przeprowadza dokładniejsze analizy, niż żywy, jego elektryczne oko jest dziesięciokrotnie wrażliwsze na odcienie barw, niż oko żywego chemika.

Zebranie Korporacji Kupców Chrześc.

Wczoraj, dn. 4 bm., odbyło się doroczne zebranie Korporacji Kupców Chrześcijańskich, po raz pierwszy we własnych, wytwornych lokalach przy ul. Zwierzynieckiej.

Zebranie otworzył i zagaił p. Mazurkiewicz w zastępstwie starszego p. Otmianowskiego i podstarszego Robińskiego. Na wstępie wyraził on nadzieję, że obecnie, po skrystalizowaniu się Korporacji w jej dzisiejszej formie, po uzyskaniu własnego domu, nastąpi okres spokojnej a intensywnej pracy wewnątrz Korporacji, pracy nad podniesieniem kupiectwa na coraz wyższe poziomy i nad polepszeniem jego bytu. Własne, komfortowe lokale niewątpliwie przyczynią się do ożywienia życia korporacyjnego i do zacieśnienia węzłów zażyłości pomiędzy członkami. W czasie od ostatniego zebrania ubyło z szeregów Korporacji trzech wybitnych członków: śp. prezes dr. Pernaczyński, śp. dyr. Kratochwill i śp. Neyman. Na wniosek p. przewodniczącego uczczono ich przez powstanie. Następnie przyjęto do wiadomości rezygnację p. Langego ze stanowiska honorowego sekretarza Korporacji.

W następnym punkcie porządku obrad wysłuchano sprawozdania z czynności Korporacji za rok ubiegły, które wygłosił p. dyr. Sikorski. Rok 1929 stał na wszystkich polach pod znakiem P. W. K., która do tego stopnia absorbowała członków, iż uniemożliwiała normalne odbywanie zebrań. Z zamknięciem wystawy związana była uroczystość 500-lecia Korporacji, która z tej okazji otrzymała dyplom uznania od Prezydenta Rzeczypospolitej i doczekała się znakomitej a obszernej monografji, napisanej przez jednego z senjorów Korporacji, p. Jarosława Leitgebra. Zaznaczyć należy, że Korporacja brała aktywny udział w P. W. K. w charakterze wystawcy, zaś eksponaty jej w pawilonie Naczelnej Rady były przedmiotem ogólnego zainteresowania. Bezpośrednio po wystawie rozpoczęto zbieranie składek i subskrypcyj na Dom Kupiectwa. Owocem tych zabiegów jest fakt, że wczorajsze zebranie odbyło się już pod własnym dachem. W ostatnich wyborach do Izby Przemysłowo - Handlowej brała Korporacja oczywiście czynny udział, przeprowadzając 18 członków do rady Izby.

Sprawozdanie zarządu zatwierdzono przez aklamację.

Następnie dokonano wyborów uzupełniających do zarządu Korporacji, do którego weszli ponownie pp.: Jarczewski i Greger, zaś na miejsce p. Putiatyckiego, który zgłosił swą rezygnację, wybrano p. Romana Leitgebra, dyrektora Drukarni Polskiej.

Do komisji rewizyjnej wybrano ponownie pp. Szulca, Ziętka i Adamskiego, poczem p. Ziętek, wygłosił sprawozdanie ze swej działalności, jako kuratora Towarzystwa Uczniów Handlowych. Podkreślił on liczną frekwencję, jaką cieszy się gniazdo młodzieży przy Alejach Marcinkowskiego i zwrócił uwagę na błogi wpływ, jaki wywiera bezpośredni kontakt ucznia ze swym szefem na gruncie towarzyskim. Na koniec złożył podziękowanie za subwencje, jakie gniazdu przyznała Korporacja, Związek Tow. Kupieckich i Izba Przemysłowo-Handlowa.

Następnie przystąpiono do wyboru kandydatów ze strony Korporacji do Rady Związku Towarzystw Kupieckich. Korporacja miała w Radzie dotychczas siedmiu przedstawicieli. Koleją starszeństwa ustępuje obecnie trzech przedstawicieli. Z powodu zmniejszenia się liczby członków Korporacji w miejsce tych trzech Korporacja wybiera dwóch; przez aklamację wybrano ponownie p. Kazimierza Otmianowskiego, a na drugiego przedstawiciela Korporacji w tajnem głosowaniu kartkami p. Romana Leitgebra. Prócz tego wybrano 10 delegatów branżowych w osobach pp.: prezesa Otmianowskiego, radcy Robińskiego, Czepczyńskiego sen., Ziętkiewicza, Andrzejewskiego, Putiatyckiego, Romana Leitgebra, Nyki, dyr. Maciejewskiego i Jarczewskiego.

W dalszym ciągu obrad zabrał głos p. dyr. Sikorski i zwrócił uwagę na palącą sprawę szkolnictwa handlowego. Zdaniem mówcy, powinna Korporacja zająć się racjonalnem skierowaniem absolwentów W. S. H. do handlu, by uniknąć tego, aby dyplomowani adepci handlu, marnowali z takim trudem nabyte umiejętności po biurach i urzędach. Następnie proponuje zaprowadzić cykle wykładów na aktualne tematy dla członków Korporacji.

P. Mazurkiewicz umotywował w dłuższym wywodzie konieczność zwoływania co miesiąc zebrań plenarnych, prócz tego zaś zaproponował urządzanie co tydzień spotkań towarzyskich w lokalach Domu. Propozycje te spotkały się z ogólnym aplauzem.

W wolnych głosach zaproponował p. dyr. Maciejewski, by tematem najbliższego referatu była tak aktualna kwestja czeków, które wobec głodu gotówkowego odgrywają wielką rolę. W tym celu należałoby zaprosić fachowca prawnika lub bankowca.

P. dyr. Marcin Nowak, nawiązując do przemówienia dyr. Sikorskiego, podkreśla wagę kwestji zaopiekowania się absolwentami W. S. H i liceum handlowego. Prócz tego uważa za konieczne gruntowne przedyskutowanie na jednem z najbliższych zebrań sprawy traktatu handlowego z Niemcami.

P. dyr. dr. Piechocki uważa, że tematem jednego z referatów winna być kwestja wypłacalności i odraczania wypłat. Jest to temat, który każdego kupca pośrednio lub bezpośrednio dotyczy. Z ramienia W S. H., którego jest wykładowcą, przypomina, że w tych dniach wypuści poznańska Wyższa Szkoła swych pierwszych absolwentów i w zupełności zgadza się z tem, że obowiązkiem Korporacji jest zajęcie się ich losem.

Na tem zebranie solwowano, zaś na zaproszenie p. przewodniczącego, obecni udali się do salonów parterowych Domu, gdzie w miłym nastroju spędzili jeszcze pewien czas. (j.)

Z życia kolejarzy

Z zebrania Zjednocz. Kolejowców

W wtorek 2 kwietnia br. zwołał Zarząd Okręgowy Zjedn. Kolejowców Polskich ogólne zebranie członków w Poznaniu, odbyte w sali „Boulevard", Pl. Wolności 5. Sala zapełniła się szczelnie co świadczyło o wielkiem zainteresowaniu kolejowców.

Obrady zagaił prezes okręgowy p. Witkowski. Referat wygłosił wicepr. p. Zimny. W dyskusji przemawiało liczne grono pracowników kolejowych, którzy z żalem podkreślali, że kiedy pracownicy kolejowi pragną dla dobra Państwa i kolejnictwa pracować, następuje ograniczenie pracy od 1 — 2 dni w tygodniu i to właśnie u tych najbiedniejszych, jak warsztatowców, oddziałów mechanicznych i robotników drogowych. Na dobitkę wszystkiego, dyrekcja poznańska (specjalnie wśród wszystkich innych dyrekcyj) przymusza pracowników kolejowych dodatkowo do podpisywania deklaracji, wyrażającej zgodę na takie świętowanie i grozi nawet, że kto z pracowników deklaracji nie podpisze, będzie z służby zwolniony.

Podnoszono również, że kiedy członkowie Z. K. P. stanęli na stanowisku nie podpisywania deklaracji, to Związek Z. Z. K. (socjalistyczny) wydał okólnik, polecający podpisywanie deklaracyj. Dalej podkreślali mówcy solidarnie, że kiedy najniższa służba kolejowa ze względu na oszczędności budżetowe musi świętować, to jednak po zamknięciu roku budżetowego 29/30, znalazły się resztki oszczędności budżetowych i wypłacono sute remuneracje wchodzące w kilka set złotych.

Przebieg zebrania był wzorowy, a brali w niem również udział liczni członkowie innych organizacyj zawodowych, którzy solidaryzowali się z uchwalonemi następującemi rezolucjami:

1) Domagamy się natychmiastowego odwołania zarządzenia ogłoszonego w liście telegramowym Dyrekcji O. K P. Poznań pod L. IV/2 A. 11 8904/30 dotyczącego przymusowego podpisywania deklaracji przez pracowników tut. Okręgu tytułem redukcji dni pracy, nie stosowanego w żadnym innym Okręgu.

2) Domagamy się najrychlejszego zaniechania redukcji dni pracy, która wedle krążących pogłosek ma jeszcze i nadal być podtrzymywana.

3) Domagamy się zupełnego zniesienia wzgl. sprawiedliwego podziału remuneracji w Okręgu, który ze względu na wielkie uchybienie wywołuje wśród szerokich mas kolejowców rozgoryczenie i powoduje zanik zaufania do władz kolejowych.

4) Domagamy się natychmiastowego urlopowania Prezesa Okręgowego Kol. Witkowskiego, który prócz kierownictwa nader odpowiedzialnej agendy Zarządu Okręgowego, jeszcze do dziś spełniać musi swoje ciężkie obowiązki służbowe.

5) Domagamy się zniesienia przymusowych nadgodzin, które mimo redukcji dnia pracy, będą stosowane w niektórych warsztatach pracy tut. Okręgu dyrekcyjnego.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Koło Muzyczne im. Ign. Paderewskiego, Poznań - Główna** urządza koncert w niedzielę 6 bm. o godz. 19 u p. Jankowskiego, ul. Główna 111. Dojazd trolleybusem z tramwaju nr. 2.

— **Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny.** Zebranie odbędzie się w niedzielę, dn. 6 bm. o godz. 16 w lokalu p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8.

— **Zw. Inwalidów Cywilnych.** Zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 6 bm. o godz. 16 u p. Bohnowej, ul. Marszałka Focha 85.

— **Poznański Klub Sportowy Głuchoniemych.** Plenarne zebranie odbędzie się w dniu 6 bm. o godz. 15,30 w sali p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8.

— **Wszechstanowy Związek Białych Rycerzy Poznań - Tum.** W niedzielę, dn. 6 bm. wycieczka do Gorazdowa. Zbiórka o godz. 6 na placu Tumskim.

— **Tow. Hodowców Gołębi Pocztowych „Wesoła Nowina"** urządza zebranie plenarne dnia 6 bm. o godzinie 10,30 w lokalu p. Kasperkowej, ul. Kraszewskiego nr. 16.

— **Bractwo Wstrzemięźliwości Poznań-Tum.** Zebranie w niedzielę 6 bm. o godzinie 5 po południu w Domu Katolickim na Śródce. Na porządku obrad odczyt oraz bardzo ważne sprawy.

— **Tow. Hodowców Gołębi Pocztowych „Strzała".** Zebranie plenarne odbędzie się 6 bm. o godzinie 10 w lokalu posiedzeń p. Knasiecklego, G. Wilda 116.

— **Tow. św. Władysława, Poznań-Wilda.** Na intencję członków Towarzystwa odbędzie się w niedzielę, dn 6 bm. o godz. 8 w kościele Zmartwychwstania Pańskiego msza św. O godz. 18 w lokalu „San Domingo" u druha Staszewskiego przy Drodze Dębińskiej nr. 7 wyświetlanie obrazów treści religijnej p. t. „Dziecięctwo Chrystusa" oraz „Męka Pańska". Wstęp za okazaniem książeczki statutowej Towarzystwa.

— **Cech Czeladzi Garncarskiej.** Zebranie kwartalne odbędzie się w niedzielę, dnia 6 bm. o godz. 11 w lokalu p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8 a.

— **Zw. Werkmistrzów Polskich.** Na intencję zmarłych członków odbędzie się dn. 6 bm. o godzinie 9 msza św. w kościele Księży Salezjanów przy ul. Wronieckiej. Po nabożeństwie zebranie plenarne w lokalu p. Tomczyka.

— **Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny.** Zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 6 bm. o godz. 16 w lokalu p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8.

— **Stow. Młodych Polek par. Zmartwychwstania Pańskiego** urządza w niedzielę 6 bm o godz. 18 w dużej sali parafjalnej przedstawienie amatorskie pod tytułem: „Gdzie jesteś Panie?", dramat religijny w 6 aktach. W przerwach koncertować będzie klub mandolinistów „Lira".

— **Stow. Żeńskie św. Teresy — Łazarz.** W niedzielę, dnia 6 bm o godz. 17 zebranie plenarne na dolnej sali Domu św. Antoniego. Referat p. t. „Kobieta polska w Ameryce" wygłosi ks. prof. dr. Janicki.

— **Tow. Przemysłowe Poznań - Rataje.** W niedzielę, dnia 6 bm. po odprawionem nabożeństwie w kościele św. Rocha na Miasteczku, odbędzie się zwiedzanie urządzeń ogrodniczych i oranżerji p. Edera w Ratajach. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 26 bm. (w sobotę) o godz. 20.

— **Związek Pracowników Kupieckich Oddział w Poznaniu.** W niedzielę 6 bm. zwiedzamy warsztaty Poznańskiej Kolei Elektrycznej. Punkt zborny o godz. 9,30 przed Ogrodem Zoologicznym.

— **Tow. Powstańców i Wojaków Poznań, Stare Miasto.** Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 7 bm. o godzinie 19.30 na salce Domu Katolickiego na Śródce. Goście mile widziani.

— **Koło Pań przy Chor. Wlkp. Związku Hallerczyków.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, dnia 7 bm. o godzinie 19.30 w nowym lokalu Związku Hallerczyków, ul. św. Marcina 64 III ptr. Na porządku obrad m. in. referat członka Chorągwi Wlkp. p. red. K. Oldziejewskiego n. t. „O ideologji Związku".

— **Tow. Powstańców i Wojaków Dzielnica Łazarz - Górczyn.** Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 7 bm. o godzinie 20 w lokalu zebrań Kasyna Obywatelskiego przy ulicy Głogowskiej 80-81.

— **Tow. Śpiewu „Halka", Poznań - Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, dnia 7 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16.

— **Wszechstanowy Zw. Rycerzy Orła Białego Oddział Wilda.** Zbiórka w poniedziałek 7 bm. w lokalu p. Grotowskiego, Dolna Wilda 71 Początek o godz. 20.

— **Kat. Tow. Rzemieślników Polskich pod wezw. św. Józefa.** Zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 7 bm. o godzinie 20 na sali Domu Królowej Jadwigi. Na porządku obrad wykład p. Palczewskiego n. t. „Rzemiosło a podatki", dalej sprawozdanie z walnego zjazdu Związku.

Koncert muzyki religijnej

Chór gimnazjum im. św. Marji Magdaleny pod kierunkiem prof. J. Rosenberga urządza w poniedziałek, dn. 7 bm. o godz. 7 i pół wiecz. w auli gimnazjalnej koncert muzyki religijnej. Program wypełni: 1) Requiem C-moll L. Cherubiniego — wspaniałe dzieło stylu chóralnego i instrumentalnego — 2) Kantata „O Jezu mój" J. Seb. Bacha.

Dochód z koncertu przeznaczony na fundusz budowy pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu. Bilety do nabycia w gimnazjum.

Życie harcerskie

Kronika Chorągwi Poznańskiej

Nowa Komendantka Hufca Żeńskiego w Poznaniu. Komendantką hufca żeńskiego w Poznaniu została zamianowana dhna Włodzimiera Antoszewska.

Nowy dwutygodnik harcerski. Nakładem Komendy Hufca w Wągrówcu ukazał się pierwszy numer czasopisma harcerskiego p. n. „Nasz Znak". Pismo ukazywać się będzie 1-go i 15-go każdego miesiąca. Adres Redakcji i Administracji: Wągrówiec, ul. Kościuszki 21.

5-ciolecie druż. męskiej w Kościanie. III druż. męska im. Bolesława Chrobrego w Kościanie obchodzi w tym roku pięciolecie swego istnienia. W pięcioletniej swej działalności „trójka" kościańska posiada w swym dorobku m. in. 10 obozów.

Najstarszą drużyną żeńską w Poznaniu jest I druż. im. Emilji Plater, która niedawno obchodziła 17-tą rocznicę istnienia.

Kurs przeciwalkoholowy, zorganizowany przez Komendę Hufca Żeńskiego w Poznaniu, rozpoczął się w sobotę, dnia 5-go kwietnia b. r. o godz. 18,30 w I szkole wydziałowej, ul. Działyńskich 4. — Program dalszych wykładów jest następujący: Sobota, dnia 12. IV. 1930: Godz. 18,30 Dh. Dr. M. Mąkowska — wykład p. t. „Wpływ alkoholu na organizm ludzki"; godz. 19,30 — p. Dr. Kruppikówna — wykład p. t. „Wpływ alkoholizmu na umysł i na wolę". Sobota, dnia 26. IV. 1930: Godz. 18,30 — p. Dr. Erossowa — wykład p. t. „Rola kobiety w walce z alkoholizmem"; godz. 19,30 — p. red. Dr. Niesiołowski — wykład p. t. „Wpływ alkoholizmu na życie gospodarcze". Piątek, dnia 2. V. 1930: Godz. 18,30 — Ks. Dyr. Gałdyński — wykład p. t. „Uzasadnienie stanowiska abstynenckiego"; godz. 19,30 — p. Dr. Dobrowolski, Prof. U. P. — wykład p. t. „Przyczyny alkoholizmu". Wstęp na wykłady bezpłatny. Kurs jest na bardzo wysokim poziomie, powinny więc z niego skorzystać wszystkie harcerki.

Z kół Starszych Harcerzy

Z I-ej Akademickiej Drużyny Harcerskiej im. Zofji Sokolnickiej przy U. P. W myśl statutu, który mówi, że celem drużyny jest przygotowanie studentek - harcerek do służby obywatelskiej dla Narodu i Państwa, według zasad prawa harcerskiego, oraz do szerzenia w społeczeństwie ideologji harcerskiej, — program pracy drużyny naszej obejmuje nietylko technikę harcerską i zagadnienia ideowe czy organizacyjne, ściśle z harcerstwem związane, lecz przedewszystkiem dąży do tego, by zapomocą poważnych, bezstronnych referatów, gawęd i zebrań dyskusyjnych dać członkiniom swym możność zapoznania się z ważnemi zagadnieniami chwili bieżącej oraz wyrobienia sobie świadomego, własnego światopoglądu, opartego na ideologji harcerskiej.

Cykl referatów, poświęconych tym zagadnieniom, rozpoczął w ubiegłym miesiącu wyczerpujący wykład dha Henryka Glassa z Warszawy, redaktora nacz. „Walki z Bolszewizmem", — o socjaliźmie i bolszewiźmie. Z dalszych tematów, przewidzianych na rok bieżący, wymienić należy jako najciekawsze: akcję bolszewicką wśród młodzieży: harcerstwo a światopogląd materjalistyczny; faszyzm; państwo narodowe i narodowościowe; z zagadnień z ustawodawstwa socjalnego; religijność w harcerstwie; udział kobiety w polityce, oraz międzynarodowe organizacje kobiece. Poza referatami szczególny nacisk kładzie drużyna na to, by członkiniom uprzystępniać najnowsze książki i czasopisma, dotyczące zagadnień społecznych, państwowych oraz harcerskich.

Oczywiście wyżej wymienione szczegóły nie wyczerpują całego programu drużyny na rok bieżący. Poza zagadnieniami społecznemi do planu pracy wchodzą działy takie, jak ideologja harcerska, metodyka harc., prace poszczególnych zastępów, praca społeczna, wycieczki i sporty, śpiew i życie towarzyskie. Poza tem jako ważny dział pracy podkreślić jeszcze należy pracę nad przysposobieniem wojskowem kobiet, która odbywa się w specjalnej jednostce P. W. K. przy drużynie akademickiej.

Koło starszych harcerzy w Kościanie. Z harcerek i harcerzy, którzy w roku 1928 złożyli maturę, stworzono Koło Starszych Harcerzy im. Krzysztofa Żegockiego w Kościanie. Koło to liczy obecnie 14 członków czynnych i prowadzi ożywioną działalność na terenie miejscowym, redagując miesięcznik, rozpisując konkursy i urządzając wszelkiego rodzaju imprezy.

Z kraju i ze świata

Nadzwyczajny Walny Zjazd Związku Harcerstwa Polskiego odbędzie się w Warszawie w czasie od 26 do 27 kwietnia rb. Zjazd zajmie się zmianami statutu Z. H. P.

Konkurs na stanowisko ośrodka Harcerskiego. Zarząd Oddziału Śląskiego Związku Harcerstwa Polskiego ogłasza konkurs na stanowisko Kierownika ośrodka Harcerskiego na Buczu (Górki Wielkie pow. Cieszyn). Wymieniony ośrodek, folwark o obszarze 18 ha z zabudowaniami, będzie mieścił „Harcerską Szkołę Instruktorską", tereny na około 10 stałych obozów, schronisko turystyczne i t. p. Bliższych szczegółów udziela Zarząd Oddziału Śląskiego Z. H. P., Katowice, Wojewódzka 29.

List z Chin

MACAO-Chiny, w lutym.

Przebywając roku ubiegłego w Polsce przyrzekłem, że po mym powrocie do Chin napiszę do Redakcji, celem podzielenia się z Czytelnikami „Kurjera Pozn." wiadomościami o sobie i o naszej misji. Chociaż od powrotu do mych kochanych Chińczyków upłynęły już cztery miesiące, jednak nie dałem dotychczas żadnej o sobie wiadomości. Co było tego powodem? Czy może chorowałem po tak długich podróżach? Nie, bynajmniej. Zarówno podczas mej propagandy misyjnej w Polsce, następnie w Ameryce, w Stanach Zjednoczonych, gdzie nie rzadko przemawiałem po sześć razy i nawet więcej, jako też w czasie mych długich i uciążliwych podróży morskich (objechałem bowiem całą kulę ziemską), nie chorowałem nigdy. Pan Bóg darzył mnie zawsze zdrowiem, może dlatego, abym więcej mógł zdziałać dla Jego chwały. Powodem mego milczenia było coś innego a mianowicie: nie wiedziałem poprostu o czem pisać. Ponieważ nie znałem mego przyszłego stanowiska, więc czekałem na przyjazd naszego ks. Prowincjała, który był pojechał na uroczystości beatyfikacyjne naszego Założyciela bł. Jana Bosko do Europy.

Misja w podprefekturze Heung Shan, gdzie, jak wiadomo, pracowałem ostatnie pięć lat, została zwinięta przez przełożonych naszych w czasie mego pobytu w Polsce. Brak dostatecznej ilości misjonarzy zmusił przełożonych do tego kroku. Udali się więc do ks. biskupa z Macao, pod którego jurysdykcją misja ta należy, z prośbą o powierzenie ją innym misjonarzom. Biskup, aczkolwiek niechętnie, uczynił zadość ich prośbie. Nie mając świeckich misjonarzy, oddał ją O. O. Jezuitom narodowości portugalskiej, którzy również od kilkunastu już lat pracują w jego diecezji. W ten sposób prowincjał nasz ks. Kanazei (Tyrolczyk) mógł przenieść misjonarzy, pracujących w tej podprefekturze, do naszego wikarjatu Shiu Chow (czytaj Siu Czał), podlegającego jurysdykcji naszego biskupa salezjańskiego Versiglii. Ks. Siara, który był dawniej przełożonym misji w Heung Shan, został mianowany dyrektorem studentatu teolog. (seminarjum duch.) w Hong Kong, gdzie nasi klerycy obcokrajowcy odbywają studja teologiczne.

Ja zaś, jak szanownym Czytelnikom już wiadomo, podróżowałem przez blisko dwa lata dla propagandy misyjnej, która miała podwójny cel:

1. zapoznanie naszych Rodaków tak w Polsce jak i w Stanach Zjednoczonych z pracą misyjną w Chinach i zachęcać ich do współakcji; 2. zebranie przy tej okazji także nieco środków materjalnych na nasze misje w tym kraju, zwłaszcza na dom formacyjny (seminarjum) dla chłopców chińskich z powołaniem kapłańskiem.

Do Chin wróciłem w październiku ub. roku. Droga powrotna prowadziła przez Japonję, gdzie przy tej sposobności zwiedziłem nasze zakłady salezjańskie. Po mym powrocie nie zastałem ks. Prowincjała, który znacznie później wrócił z Europy Czekałem więc nań w naszym zakładzie salezj. w Macao (czyt. Makao). Po przybyciu ks. Prowincjonała do Chin zostałem mianowany jego pomocnikiem w charakterze ekonoma prowincjonalnego, by odtąd zajmować się sprawami finansowemi całej tutejszej prowincji chińskiej, Nasz stan personalny przedstawia się w Chinach jak następuje: 70 współbraci, tj. 32 księży, 17 braciszków i 21 kleryków.

Domem macierzystym tutejszej inspektorji jest zakład rzemieślniczy w Macao, gdzie narazie będę przebywał. O zakładach naszych i pracy misyjnej w wikarjacie ks. biskupa Versiglii napiszę później obszerniej.

Trzej nasi klerycy Polacy, którzy przybyli do Chin w grudniu ub. r. uczą się obecnie z wielkim zapałem języka chińskiego, przyczem spełniają równocześnie obowiązki asystencji nad chłopcami chińskimi po naszych zakładach. Mają więc wiele sposobności studjowania psychiki chińskiej, zagłębiania się w sposób myślenia tutejszej ludności, oraz poznania ducha chińszczyzny.

Wszystko to posłuży im później niezawodnie w przyszłem życiu misjonarskiem. Kleryk Wład. Wieczorek został przeznaczony do naszego zakładu wychowawczego w Hong Kong, kl. Wiktor Spinek przebywa w Shiu Chow, a kl. J. Buchta znajduje się w naszym zakładzie w Macao.

Oto w krótkości niektóre szczegóły naszej misji w Chinach. Ponadto chciałbym poruszyć sprawę, tyczącą się przyszłego seminarjum dla alumnów chińskich z powołaniem kapłańskiem. Dotychczas nie posiadamy odpowiedniego domu na ten cel i dlatego oglądamy się skrzętnie za miejscem o korzystnem na dom położeniu. Pod tym względem jednakże natrafia się na niejedną trudność. W wikarjacie naszym, który jest na terenie chińskim, nietrudno o wygodne miejsce, lecz wtedy mogłaby zachodzić obawa w kwestji spokoju i bezpieczeństwa naszych alumnów. Wiadomo bowiem powszechnie, że obecne położenie społeczne w Chinach nie jest najlepsze, owszem rozruchy wewnętrzne, walki domowe, napady pirackie należą nieomal do porządku dziennego. Istniejące warunki państwowe nie zapowiadają się też lepiej na przyszłość, zwłaszcza, że w styczniu br. wydany dekret rządu nankingskiego o eksterytorjalności obcokrajowców nie pozwala nam wróżyć przychylniejszych dla nas stosunków. Odtąd bowiem wszyscy obcokrajowcy podlegają prawom i sądom chińskim, co dawniej nie istniało. Po rozpatrzeniu tego wszystkiego postanowiliśmy szukać miejsca pod dom formacyjny na terenie bezpieczniejszym, pewniejszym. Przeto modlimy się w tym celu i odprawiamy nowennę, by Bóg nam wskazał najodpowiedniejsze miejsce; i zdaje się, że dobry Bóg przygotowuje nam pewne bardzo piękne miejsce na terytorjum angielskiem w Hong Kong.

W zachodniej części wyspy na której leży miasto Hong Kong znajduje się urocza osada chińska Aberlin, licząca około 20 000 mieszkańców. Tam wznieśli Chińczycy przed kilku laty wielką fabrykę papieru, dla której rząd angielski dostarczał wody ze zbiorników publicznych. Z powodu jednakże niedostatecznej ilości wody słodkiej (morska, słona bowiem nie nadaje się do wyrobu papieru) owa fabryka musiała zawiesić swą czynność. Rząd wobec tego zajął fabrykę z zamiarem przeznaczenia jej na inny cel a Chińczykom wynagrodził koszta, wydane na jej budowę. W pierwszej chwili miała służyć za koszary żołnierzom angielskim, lecz po zbadaniu różnych okoliczności okazało się, że miejsce to nieodpowiednie na koszary. Obecnie zaś nosi się z zamiarem przerobienia jej na szkołę rzemieślniczą, a nam Salezjanom proponuje, abyśmy objęli kierownictwo nad nią. Ponieważ warunki przyjęcia są naogół sprzyjające, więc mamy nadzieję, że w krótkim czasie obejmiemy nową tę placówkę.

Pertraktacje w tej sprawie są w toku. Ponieważ odnośne zabudowania są nadzwyczaj obszerne, dlatego mogłyby nam służyć nietylko na zakład wychowawczy i szkołę rzemieślniczą z pomieszczeniem dla 500 wychowanków, ale ponadto moglibyśmy część z nich przeznaczyć na wyżej wspomniane seminarjum. Miejsce to najodpowiedniejsze na ten cel. Na przeciwległym pagórku, o 10 minut drogi, rozpoczął delegat apostolski msgr. Constantini budowę nowego seminarjum duchownego, regjonalnego, zadaniem którego będzie dostarczanie kleru tubylczego dla wikarjatów Chin południowych. Kierownictwo nad niem objęli OO. Jezuici narodowości irlandzkiej.

Jak Szanowni Czytelnicy widzą otwiera się szerokie pole naszej pracy misyjnej. Możemy przy pomocy błogosławieństwa Bożego zdziałać wiele dobrego. Potrzebujemy jednak waszej, drodzy Rodacy, pomocy. Bez środków materjalnych nie będziemy mogli utworzyć żadnej nowej placówki misyjnej, żadnej szkoły dla młodzieży tubylczej. O wielkich potrzebach i nędzy naszych misjonarzy w wikarjacie przy innej okazji. Będąc w Polsce i w Stan. Zjedn. zebrałem dość pokaźną sumę pieniężną. Lecz po zamianie na miejscowe dolary, a zwłaszcza w stosunku do tutejszych potrzeb prowincji, okazuje się ona nader skromną.

Wzmiankowałem już wyżej o domu formacyjnym: otóż mamy liczną gromadkę kandydatów tj. młodzieńców chińskich, zdradzających powołanie do stanu duchownego. Z powodu braku odpowiedniego dla nich domu, są niestety dotychczas rozproszeni po różnych naszych domach i tak np. uczy się kilkunastu gorliwie łaciny w Shiu Chow; inne grono takich młodzieniaszków rozpoczęło też same nauki przy końcu ub. r. w Szanghaju (patrz załączoną fotografję); ponadto znajdują się niektórzy z nich po naszych zakładach w Macao i Hong Kong, gdzie otrzymuje przytułek przeszło 200 chłopców chińskich.

Utworzenie domu formacyjnego dla tych to właśnie synów narodu chińskiego jest w tej chwili sprawą najbardziej piekącą i stąd najwięcej mi też leży na sercu. Dla uskutecznienia tej myśli konieczną jest znacznie większa suma, niż zdołałem zebrać. Dlatego jestem zmuszony nadal oglądać się za osobami, gorliwemi o chwałę Bożą, dlatego zwracam się nadal do szlechetnych serc, aby nam wspaniałomyślnie spieszyły z pomocą.

Niektóre koła misyjne a także niejedna z osób duchownych wśród naszych rodaków w kraju ojczystym i w Stanach Zjednoczonych, przyrzekły swą pomoc, przysyłając rok rocznie 500 zł. lub 60 dolarów na utrzymanie jednego alumna. Otrzymałem już niektóre z tych stypendyj i owym wielkodusznym jednostkom osobiście podziękowałem. Niech im Pan Bóg stokrotnie wynagrodzi. Tym zaś wszystkim, którzy mieli zamiar przesłać stypendja, ale narazie tego jeszcze nie zrealizowali (nie znając może mego adresu), jak wogóle wszystkim, pragnącym mi przyjść z pomocą ofiarnem swem sercem, podaję do wiadomości, że jakiekolwiek ofiary, czy to na stypendja, czy może na inne cele misyjne mogą mi przesłać przez P. K. O w Polsce. Numer mego konta w PKO. jest: **211.168.** Najlepszy sposób postępowania pod tym względem jest: umieścić numer ten na kartce i wraz z odnośną ofiarą przekazać urzędnikowi pocztowemu. Takie przesyłanie pieniędzy jest dla mnie najlepsze, bo pewne, a dla wysyłającego najtańsze, bo go nic nie kosztuje.

Można je również przesłać przez Redakcję „Młodzieży Misyjnej" Warszawa, Lipowa 14 z wyszczególnieniem, że dana ofiara jest przeznaczona na stypendjum misyjne, względnie inny cel: „dla ks. Teodora Wieczorka w Chinach". W „Młodzieży Misyjnej" jest podawany spis stypendjów „dla kształcenia kleru krajowego w Chinach", oraz nazwiska osób fundujących stypendja. Listy zaś z doniesieniem przekazanych ofiar i wszelką inną korespondencję prosiłbym, by skierowano wprost do Chin pod niżej podanym adresem.

Za dobrodziejów naszej misji w Chinach, za osoby wspierające modlitwą i czynną ofiarą nasze wysiłki, zanosimy zarówno my jak i tutejsi chrześcijanie codziennie gorące modły przed tron Najwyższego o błogosławieństwo i obfite łaski.

Chiny. — Polscy Salezjanie pracujący na misjach w Chinach.

„Wesele na Górn. Śląsku" w Bytomiu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Bytom, w kwietniu.

Po ostatecznem załatwieniu znanego sporu teatralnego na Śląsku, odbył się 31 marca w Bytomiu, w teatrze miejskim, pierwszy gościnny występ Teatru Polskiego z Katowic. Odegrana została arcywesoła i umiłowana przez lud górno - śląski sztuka „Wesele na Górn. Śląsku". Przedstawienie snuło się wśród okoliczności jak najbardziej sprzyjających i zakończyło się prawdziwą manifestacją publiczności na rzecz polskiej sztuki teatralnej.

Bilety wstępu, których ceny wahały się między 1 do 4 marek, zostały w większej części wykupione już na tydzień naprzód. W dniu przedstawienia było zaledwie kilkanaście miejsc wolnych, które jednak momentalnie zostały zakupione, skoro rano rozeszła się wiadomość, że kasa teatralna nie będzie wydawać biletów. Przez dwie godziny korespondent Wasz był świadkiem nieustannych rozmów telefonicznych, dokonywujących się między publicznością a Polsko - kat. Tow. Szkolnem w sprawie biletów. Zapytywania telefoniczne trwały podobno do wieczora.

Już około godz. 7 stały liczne gromadki ludności przed gmachem teatralnym. Nieco później zaroiło się wnętrze teatru publicznością. — Na przedstawienie przybyły, oprócz reprezentantów naszych instytucyj społecznych i gospodarczych, także inne znakomite osobistości. Byli obecni zastępca naczelnego prezesa reg. wiceprezydent dr. Fischer, prezydent Calonder, konsul generalny Grünau, konsul generalny Malhomme, prezydent prof. Kaekenbeck, nadburmistrz dr. Knakrich, landrat dr. Urbanek, pułk. Soffner i przedstawiciel władz polskich Suchocki. Z dzienników niemieckich były zastąpione: „Lokalanzeiger" „Oberschlesischer Anzeiger", „Schlesische Zeitung", „Morgenpost", „Oberschlesische Zeitung". Z polskich „Kurjer Poznański", prasa wschodnio - pruska oraz dzienniki z polskiego i niemieckiego Śląska.

O godz. 7 i pół, gdy podniesiono kurtynę, rozległa się burza długo niemilknących oklasków, przyczem kwiaty rzucano na scenę. Oklaski powtarzały się co chwilę. Gdy zaś po trzecim akcie wszedł na scenę profesor Ligoń, publiczność zgotowała mu prawdziwą owację, darząc go hojnie bukietami kwiatów. Publiczność przybyła częściowo w stroju narodowym, przez co utrzymany został związek między nią a sceną.

Niebywała frekwencja, owacje i entuzjazm, wszystko to pozwala stwierdzić, że na Górnym Śląsku panuje ogromny głód odnośnie do przedstawień polskich, że publiczność (nawet usposobiona po niemiecku) posiada pełne zrozumienie i szacunek dla polskiej sztuki scenicznej, że potrafi ona ocenić zwłaszcza rzeczy regjonalne, w których, niby w lustrze, ogląda swoje i przodków zwyczaje.

Po przedstawieniu ludność, zarówno polska jak niemiecka, wyraziła życzenie, żeby „Wesele na Górn. Śląsku" częściej ukazywało się na scenie bytomskiej. Będzie ono odegrane jeszcze w Gliwicach, w dniu 3 kwietnia, oraz w Zabrzu 10 kwietnia.

Balticus.

POPIERAJCIE OŚWIATĘ POLSKĄ wspomagając TCL w jego obecnym roku jubileuszowym!

Przez szybkę

Przyzwyczajenia

— Ludzie mają jednak dziwny sentyment do starych wspomnień! — powiada Januszek.

— Tak, to racja! Na tem przypuszczam polegają wszystkie nałogi ludzkie i dziwaczne przyzwyczajenia. Znam np. pana, którego najulubieńszą potrawą były kluski ze szperką. Tak się złożyło, że został on później wybitnym dygnitarzem. Często, gdy wracał do domu z jakiejś wykwintnej kolacji dyplomatycznej, pyta go żona:

— No, co, Wacuś?! Najadłeś się różnych frykasów.

— Ano, niby jeść jadłem. Ale, żebyś mi tak, matka, postawiła miskę klusek ze szperką na deser, tobym sobie dopiero naprawdę podjadł.

Kwestja sentymentu, który zachował z lat dziecinnych.

Jeden z moich znajomych miał za lat młodych nauczyciela o dziwnych manierach. W przystępie dobrego humoru lub na dowód sympatji szczypał ten człowiek swoich uczniów w ramię.

Otóż ile razy tego człowieka spotka coś miłego, pytam go:

— No, co, zadowolony jesteś?

— Bardzo — powiada. — Wiesz co? Uszczypnij mnie w ramię!

Oczywiście szczypię go z utajoną satysfakcją i dopiero wtedy zadowolenie jego jest zupełne i kompletne.

Trudno! Siła starego, choć niedorzecznego sentymentu.

Jak wiadomo wyszły teraz w Poznaniu z powszechnego obiegu różne Wilhelm- i Fridrichstrassy. Ulice otrzymały nowe, polskie nazwy.

Ale cóż! Nie wszyscy potrafią odrazu wyrzec się starego przyzwyczajenia.

— Nie dziwię się — powiada Januszek — jeżeli nie wszyscy przyzwyczaili się do ulicy Fochowej, bo to niedawno wprowadzone i zlekka niezrozumiałe. Ale skąd na miły Bóg przechowuje się takie lapsusy. Nad jakimś sklepem widziałem napis: Mieszkanie właściciela na ulicy Pawła...

Ulicy tej szukałem na wszystkie strony. Nawet w planach miasta Poznania została już taka nazwa zlikwidowana. Dopiero jakiś dorożkarz poinformował mnie, że to jest obecna ulica Fredry. Czyby to było naprawdę zakorzeniony sentyment?

— Podejrzewam, mój drogi, że to jest raczej oszczędność!

X. Awery.

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Redaktor odpowiedzialny: Stefan Wyrzykowski.

Daremny trud

Jesteśmy świadkami zaciętej walki o duszę młodego pokolenia. Jednolitość ideowa dzisiejszej młodzieży, zwłaszcza akademickiej, doprowadza do szału jej przeciwników. Zagrożeni bezpotomnością heroldowie szumnych haseł zwietrzałego demo - liberalizmu, walki klas i „sanacji" moralnej, na punkcie walki z młodzieżą akademicką zawsze podają sobie dłoń.

Szczególnie „sanacja" wytęża wszystkie swe siły, by uwieść młodzież akademicką. Zdąża do tego celu różnemi drogami. Podminowuje teren, tworzy nowe organizacje, usiłuje istniejące już związki sanacyjne ożywić przez silne poparcie moralne i materjalne, protekcjonizm, lansowanie mętnych haseł i próby zamętu w pojęciach, odczyty, nacisk zgóry, represje, terror i t. p. Lecz środki te zawodzą! Tworzenie nowych organizacyj w rodzaju „Zakonu Młodej Polski", „Legjonu Młodych", kopjowanie począwszy od nazwy stowarzyszeń młodzieży narodowej nie wlało nowego ducha w topniejące z dnia na dzień szeregi młodzieży „sanacyjnej". Ożywianie rozkładających się trupów w rodzaju „Myśli Mocarstwowej", czy „Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej", w pojęciach i działaniu, przesiąkniętych nawskroś azjatyzmem, połączone z próbami opanowania przez nie terenu akademickiego, zakrawa na tragikomedję.

Od pobielanych grobów, bagien zarazy moralnej, każdy akademik stroni ze wstrętem. Złotym cielcem nie pozyska się również młodzieży akademickiej! Próby zamętu pojęć przez wprowadzenie rozróżnienia między wychowaniem państwowem, a narodowem, państwem a narodem obliczone są chyba na słabsze mózgi nielicznej „sanacyjnej" młodzieży akademickiej. Dla polskiego akademika niema jakiegoś fikcyjnego pojęcia państwa w oderwaniu od jego treści — narodu, ale istnieje jedynie państwo polskie, państwo, gdzie gospodarzem jest naród polski. O charakterze enuncjacyj ideowych sanacyjnych grup świadczy fakt, że do ich ochrony używa się policji konnej i pieszej, band strzeleckich i policji tajnej. To nie pociąga polskiego akademika.

A wreszcie represje i terror wywołują wręcz odwrotny skutek. Rodzaj broni, jaką „gasnący świat" używa w walce z młodzieżą akademicką, wskazuje na to, jak on jest już naprawdę stary, jak niezdolny do przyswojenia nowych, młodych sił. Inny świat, świat „gasnący", świat zmurszały i sypiący próchnem, zmaterjalizowany, wyzuty z wszelkiego idealizmu, schodzący bez współczucia do grobu, nie może pociągnąć za sobą młodzieży akademickiej. Od „przeżytych kształtów", nadających się jedynie do lamusa starych rupieci, młodzież akademicka odwraca się.

Polska młodzież akademicka, wrosła korzeniami swej duszy w glebę polską, owiana idealizmem, na kulturze zachodniej, łacińskiej, wychowana i nią przesiąknięta, o katolickiem na świat poglądzie nie ma nic wspólnego z azjatyzmem „sanacji", jej anarchizmem w pojęciach, bezwyznaniowością i niemoralnością. Polska młodzież akademicka, kochająca naród wszystkiemi strunami swego ducha, pragnącą Polski potężnej, mająca wrytą głęboko w umysłach i sercach ideę Wielkiej Polski, nie chce mieć nic wspólnego z pomniejszycielami Polski, uważających naród polski za „kupę idjotów". Inny świat stanowi Polska młodzież akademicka. Niechże to wreszcie sanacja zrozumie, jej bezsilny gniew i kuglarstwo „życia fal" nie cofnie. Obumierający świat nie zdoła mimo wszelkich wysiłków pociągnąć za sobą młodzieży akademickiej.

Takie jest prawo życia.

Ekonomja!

Niedawno przeczytaliśmy artykuł pod tym tytułem, lecz ze znakiem zapytania. Artykuł był przepojony goryczą i rozczarowaniem, zniechęceniem i apatją.

Taki stan psychiczny przeżywa każdy młody i myślący człowiek, który za chwilę wkracza w życie społeczne. Źródłem tego nastroju jest trochę „Weltschmerz'u", trochę tęsknoty za złotem czasem „Akademji", trochę obawy przed przyszłością i niepewnem jutrem.

Jednak w artykule tym można było wyczytać jeszcze inną nutę: poczucie swej słabości i bezradności, poczucie, że ekonomista w Polsce niema się czego uczepić, że niema pola działania.

Czy autor tego artykułu, a z nim i liczne zastępy naszej młodzieży, nie spostrzegli, że w Polsce, gdziekolwiek się spojrzy, jest tyle do odrobienia i do zdziałania, tyle do naprawienia i przekształcenia, tyle błędów do sprostowania — że trzeba być głuchym na wołanie życia i ślepym na potrzeby gospodarcze i polityczne, aby móc przetrwać w takim indyfferentyźmie psychicznym.

Czy o uszy autora nigdy nie obiło się powiedzenie, że w Polsce odczuwamy szalony brak ludzi? Czy autor nigdy nie miał okazji stwierdzić słuszności tego wołania? Czy autor nie spostrzegł, że na wszystkich prawie placówkach naszego życia społecznego z konieczności, z braku lepszych stanęli ludzie o nieodpowiednich lub niewystarczających kwalifikacjach? Że za 10 lat najdalej trzeba będzie tych ludzi zastąpić, bo do tego czasu oni albo wymrą, albo wycofają się z życia? Czy autor nie spostrzegł, że dobrzy ekonomiści są poszukiwani i cenieni na wagę złota przez wszystkie organizacje życia gospodarczego? Że dla ekonomisty, który umie zastosować swoją wiedzę w życiu praktycznem, który umie nie tylko patrzeć, ale i widzieć, jest o wiele łatwiej się wybić i wyróżnić, niż dla prawnika, lekarza lub inżyniera?

Czy autor nigdy nie odczuwał, nie miał wrażenia, że przyszłość należy do nas, ekonomistów? Że dyletantyzm, jaki powszechnie panuje dziś w społeczeństwie w stosunku do najważniejszych zagadnień społeczno-gospodarczych, z łatwością da się zwalczyć na rzecz solidnego i fachowego traktowania tych problemów?

Jeżeli młody ekonomista może mieć kłopot przy wyborze swego pola działania, to tylko „embarras de richesse"! Wszystkie dziedziny aż się proszą, żeby przyłożyć do nich nóż operacyjny: ubezpieczenie, polityka gospodarcza, polityka społeczna, polityka podatkowa, itd. itd. We wszystkich tych dziedzinach nie wystarczy wysunąć tezy, sprzeczne z dziś przyjętemi hasłami, lecz należy wady dzisiejsze poddać analizie i krytyce i udowodnić ich szkodliwość dla społeczeństwa, następnie wpoić myślącej jego części swoje poglądy i wskazać drogi naprawy.

Na tak pojętą działalność życie nawet młodego ekonomisty jest za krótkie.

Nie jeden czytelnik zapewnie mi zarzuci, że taka działalność nie jest dla wszystkich, a tylko dla wybranych.

Otóż młodzież akademicka jest predestynowana do takiej działalności. Wykształcenie, jakie zdobywa na wyższych uczelniach nakłada na nią ten obowiązek. Funkcja przyszłego przodownictwa w narodzie ciąży na niej. Jeżeli uchyli się od tego obowiązku, wtedy funkcję tę będą pełniły inne czynniki, mniej do tego przygotowane, ze szkodą i stratą dla ogółu.

W ścisłym związku z tą sprawą znajduje się pogląd na cel i zadanie studjów uniwersyteckich w zakresie nauk społecznych.

Dla inżyniera, leśnika, lekarza, rolnika działalność w przyszłości obraca się w ramach prywatnego gospodarstwa. Produkcja lub zachowanie dóbr (lekarz) jest ich bezpośredniem zadaniem.

Ekonomista i prawnik mają inne zadanie w społeczeństwie. Ich funkcja społeczna polega na tem, aby czuwać nad prawidłowem funkcjonowaniem mechanizmu społecznego. Działalność nasza jest więc w stosunku do działalności tamtych czynności nadrzędną. My jesteśmy przeznaczeni do tego, aby objąć stanowiska oficerów i kapitanów na niwie państwowej. Kształtowanie naszego przyszłego ustroju społecznego należy do nas!

To też zadania, czekające młodą generację ekonomistów w Polsce są ogromne i wprost niezmierzone.

Jeżeli z takiego stanowiska będziemy zapatrywali się na działalność ekonomisty w Polsce, wtedy oczywiście pogląd licznych — niestety — studentów — ekonomistów, upatrujący w dyplomie akademickim tylko odskocznię na dobrą posadę, musi upaść. Tacy nigdy nie będą dobrymi ekonomistami i nigdy się nie wybiją.

Apatja i zniechęcenie do ekonomji są najgorszymi wrogami naszej młodzieży akademickiej.

Per aspera ad astra! Tylko ten coś zdziała, kogo w młodości stać na to, że chce poruszyć z posad ziemię!

Jerzy Schimmel.

Stadny obłęd

Sanacja akademicka wobec krwawych imienin

Garstka młodzieży sanacyjnej, grupująca się w „Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej" i „Myśli Mocarstwowej" wydała w związku z krwawą masakrą ulotki, w których w sposób niesłychany napada na młodzież narodową.

W ulotce i oświadczeniu „Zw. P. Mł. Dem. są tego rodzaju ustępy:

„...grupka młodzieży karczemnemi okrzykami usiłowała zakłócić poważny nastrój uroczystości. Nie dość na tem.

Ta sama bojówka po wyrzuceniu jej z sali 18-ej zgrupowała się u wejścia do auli by na wychodzącą publiczność rzucać ordynarne obelgi pod osłoną śpiewanej „Roty".

„Wówczas na śpiewających hymn „Pierwszej Brygady" kolegów — rzuciła się uzbrojona w kastety i laski bojówka wszechpolska, prowokując bójki, które spowodowały ingerencję policji".

„Nie będziemy dłużej tolerować w walkach ideowych metod bojówek wszechpolskich.

Nie pozwolimy, by godność akademicką szarpały niepoczytalne grupki nienawiścią parskających fanatyków.

Karygodnych wybryków, podrywających w opinji publicznej godność akademika — dopuściła się niepoczytalna grupka Młodzieży Wszechpolskiej łącznie z idącemi w jej ogonku korporantami."

Ulotka „Myśli Mocarstwowej" zawiera takie myśli:

„Czujemy się w obowiązku uświadomić opinję publiczną, że większość młodzieży akademickiej nie solidaryzuje się i potępia wszelkie takie wystąpienia, za które, jako nie kulturalne, i nie licujące z godnością akademika, całą odpowiedzialność przyjąć muszą przedewszystkiem inspiratorzy i pół uświadomieni młodociani sprawcy.

„Czyżby wybryk niedzielny był potwierdzeniem już rozchodzącej się wieści, że koła t. zw. „narodowe" godzą się z myślą oddania steru władz państwowych w ręce komunizującej mafji masońsko - socjalistycznej?

Byłoby to zbyt daleko posunięte rozszerzenie paktu porozumiewawczego endecji z socjalistami na terenie Sejmu".

Te „wypowiedzenia" świadczą, że obłęd spływający z góry, przenika do umysłów sanacyjnej młodzieży akademickiej.

Z organizacyj akademickich

Ze szkoły nauk politycznych

Dn. 30. ub. m. odbyło się walne zgromadzenie studentów Bratniej Pomocy szkoły nauk politycznych. I w tym „Bratniaku" pełne zwycięstwo odniosła młodzież narodowa. Prezesem wybrano kol. Dębskiego.

Lwowski Komitet Akademicki.

Lwowski komitet akademicki ukonstytuował się w składzie następującym: prezes kol. Babel Władysław (wirylista, delegat czytelni akadem.). I-szy wiceprezes kol. Jarzembski Wiesław (wirylista, delegat bratn. pom. politechniki), II-gi wiceprezes kol. Załucki Roman, sekretarz kol. Dzierzbicki Stanisław, skarbnik kol. Hlasko Henryk, referat społeczny kol. Łukasiewicz Bronisław, wydział zagraniczny kol. Macieliński Adam (wirylista, delegat lwowskiego Koła Międzykorporacyjnego), referat imprez kol. Blum Roman, oraz kol. kol. Matłachowski Jan i Kownacki Tadeusz.

Walny zjazd A. Z. S.

W Warszawie odbył się walny zjazd delegatów centrali akademickich związków sportowych. Przybyli delegaci z Warszawy, Poznania, Lwowa, Wilna, Gdańska i Cieszyna. Przewodniczył kol. Szymański z Wilna, sekretarzował kol. Geisler z Cieszyna. Po przyjęciu sprawozdania zarządu i udzieleniu mu absolutorjum przez aklamację, wybrano nowy zarząd w składzie: prezes kol. H. Perzyński (ponownie); wydział wykonawczy kol.: B. Domosławski (ponownie); H. Konopacka-Matuszewska (ponownie), profesor Jurasz, H. Dąbrowski, H. Niezabitowski, K. de Valdeu. Delegatem do naczelnego komitetu akademickiego został kol. Władysław Stronczyński. Ukonstytuowanie się wydziału wykonawczego nastąpi d. 8. b. m.

— **Kolonje letnie „Bratniej Pomocy" W. S. H. w Kuźnicy Zbąskiej.** Zarząd „Bratniej Pomocy" w osobach kol. kol. prezesa Moskau A. i wiceprezesa Mertki zawarł w ostatnich dniach umowę z właścicielami Kuźnicy Zbąskiej o wydzierżawienie terenów na kolonje.

Legaciszki — akademicka kolonja wypoczynkowa pod Wilnem. Wileński Wojewódzki Komitet dla spraw pomocy polskiej młodz. akad. zakupił ośrodek majątku Legaciszki, mający przeszło 40 h. i przeznaczył go na akademickie kolonje wypoczynkowe.

„Bratnia Pomoc" U. P. zwraca się do wszystkich, którym dobro młodzieży akademickiej leży na sercu, z gorącą prośbą o zgłaszanie wolnych posad, czasowych zajęć, korepetycyj, do sekretarjatu (od godz. 8—15, św. Marcin 40, I p., telefonicznie 3946, przez cały dzień czynny telefon 1649).

Zarząd.

Przywileje dla żydów na wileńskim wydziale lekarskim. Jak donosi „Życie akademickie", dodatek akademicki do „Dziennika Wileńskiego", organ Wileńskiej Młodzieży Wszechpolskiej, żydowskim studentom medycyny dziekanat wydziału medycznego zaliczył w roku ub. ćwiczenia prosektoryjne mimo, że ci ich nie odbyli, gdyż gmina żydowska zwłok nie dostarcza. Autor notatki przy końcu wyraża nadzieję, że w b. r. akad. praktyki te nie będą powtórzone.

Kongres angielskiej młodzieży akad. Wyjechał do Londynu na kongres Związku narodowego angielskiej młodzieży akademickiej kierownik wydziału zagranicznego Związku polskiej młodzieży akademickiej kol. Olgierd Nosowicz. Na kongres ten, który odbędzie się w dniach 26 — 29 b. m. przybywają również delegaci innych zagranicznych związków narodowych.

Z Młodzieży Wszechpolskiej

Wileńskie Koło Młodzieży Wszechpolskiej na swem ogólnem zebraniu w dniu 4 b. m. powzięło rezolucję, potępiającą ostro „fakt brutalnego naruszenia wolności akademickiej i eksterytorjalności uniwersyteckiej, jaki miał miejsce w Poznaniu w dniu 23 ub. m."

Lwowskie Koło Młodzieży Wszechpolskiej wysłało do prezesa Klubu Narodowego prof. R. Rybarskiego pismo nast.: „Koło lwowskie Młodzieży Wszechpolskiej w związku z bandyckim napadem B. B. — składa Panu Prezesowi wyrazy czci i uznania za dzielne stanowisko w walce z bezprawiem. Załucki, prezes".

— **Komisja Wakacyjna Młodzieży Wszechpolskiej** dyżuruje we wtorki i piątki od 17 — 18 w lokalu organizacji (św. Marcin 65, w podwórzu, I. p.).

„Prima Aprilis" akademickie

Ostatnio ukazały się w handlu księgarskim nast. wydawnictwa:

Wygadanowski Jan. „Jak zostałem komunistą". Nakładem zjednoczonych wydawnictw „Gazety Zachodniej" i „Dziennika Poznańskiego".

Nowakini Józef. „Jak przewodniczy się na wiecach ogólno-akademickich". Garść wrażeń. Nakładem „Myśli Mocarstwowej".

Feng-Leer Roman. „Metodologja malowania chodników antypaństwowemi hasłami". Nakładem „Gazety Zachodniej".

Żarłowski Zbigniew. „Psychologja demagogji brzucha". Nakładem „Życia Uniwersyteckiego".

Żaroszewski Zdzisław dr. „Budowa czaszek członków młodzieży demokratycznej". Szkice z pogranicza psychopatologji. Nakładem „Związku Polskiej Młodzieży Dramatycznej".

Ziel-Koroniewicz Jan. „Czy „Bratnia Pomoc" jest współdzielnią?" Nakładem „Bratniej Pomocy" U. P.

Malec-ki Kazimierz. „Szkoda twoich łez dziewczyno". Zbiór piosenek. Nakładem „Wiadomości Akademickich".

Jan Iszewski. „O podnoszeniu wrzasków". Wrażenia z manifestacyj akademickich. Nakładem „Dziennika Poznańskiego".

Jarosz Wiesław. Moja ostatnia przejażdżka autem". Nakładem reporterów „Gazety Zachodniej".

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej

O godność narodową

Negacja jest przywilejem niewolników. Człowiek wolny działa i myśli pozytywnie, twórczo, postępkami jego kieruje poczucie własnej godności i pewność siebie, wynikająca z tego poczucia. Przysłowiowym w Europie przedstawicielem człowieka pewnego siebie i honorowego jest obecnie Anglik, „dumny syn Albjonu", może w największej mierze dlatego, że przywykł przeciwstawiać siebie, wolnego, niewolnym mieszkańcom znajdujących się pod władzą brytyjską kolonij. W przeciwieństwie do Anglosasów, Polska jest jednym z tych narodów, które nie zdołały dotąd wyrobić sobie w świecie większego znaczenia i szacunku. Świat nie pamięta o Grunwaldzie i Wiedniu, o Koperniku i Curie-Skłodowskiej, o Szopenie i Matejce, ale pamięta o naszej niewoli pod trzema zaborami i odnosi się do nas nieufnie. Utwierdza świat w tem mniemaniu nasze własne ustosunkowanie się do samych siebie. Jeżeli się mówi o własnym narodzie, że jest „narodem idjotów", i to mówi się głośno, bardzo głośno, trudno, żeby Francuzi, lub Włosi, czy ktokolwiek inny chciał sprzeczać się z nami i twierdzić, że jesteśmy „narodem bohaterów"! Dla patrzącego zdaleka cudzoziemca nasz brak poczucia godności narodowej jest wynikiem psychozy jarzma, wielkie narody będą nas w dalszym ciągu uważały za niewolników ze względu na wyrażaną przez nas negację.

Honor jest najwyższym skarbem człowieka! Godność narodowa jest najdostojniejszem bogactwem narodu. Co warte jest życie dla człowieka, który przekonany jest o swojej nikczemności? Co znaczy państwowość dla narodu, tęskniącego za kajdanami?

Kobieta wytwarza opinję narodową! Cudzoziemiec, w rozmowie z Polakiem myśli przedewszystkiem o jego przynależności zawodowej, gdyż załatwia z nim bądź to sprawy handlowe bądź polityczne. Jeżeli jednakże ma do czynienia z kobietą pamięta tylko o tem, że jest ona Polką i sąd jego urabia się na tej zasadzie. Począwszy od szczegółów toalety a skończywszy na takcie towarzyskim, manierach i moralności wszystko to przybiera cechy ogólne, przenosi się na naród i jego właściwości.

Opinja zewnętrzna jest w przeważnej mierze wynikiem, korelatem nastawienia wewnętrznego. Co naród sam o sobie sądzi i do czego się poczuwa to potrafi w większej lub mniejszej mierze narzucić innym narodom. Jednakże na to, żeby móc zasuggerować coś wielkiego i potężnego drugim trzeba samemu odczuwać wielkość. Kto para się małostkowością i nikczemnością, czyja wyobraźnia przepojona jest obrazami brudu i ohydy ten nie może u innych wywołać wizyj cudownych. A przecież tylko wówczas warto rozpoczynać radosną twórczość, zwycięski bieg, jeśli meta mieści się wysoko, a puhar zwycięstwa jest złoty i czysty!

Podobnie jak opinja towarzyska i społeczna jest w głównej mierze dziełem kobiety, podobnie i różne nastroje, prądy myślowe, sentyment mas, etc, etc, moda, sposób bycia i odnoszenia się do różnych spraw zależy od kobiet, od nich wychodzą impulsy i do nich wracają przetworzone.

Czem byłby naród gdyby kobieta na równi z mężczyzną poczuła się odpowiedzialną za jego honor, za godność narodową? Gdyby wszystko co mówi, myśli i czyni oświetliła we własnem sumieniu od strony interesu narodowego i dostojności imienia polskiego? Czem byłby naród i czem byłaby kobieta w narodzie? Kobieta nie zawsze i niedostatecznie pamięta o siłach któremi rozporządza. Wpływy kobiety ograniczają się często do małego koła bezpośrednich interesów życiowych, zamiary jej są obliczone na krótką metę. A jednak właśnie kobieta dzierży w palcach swych splątane nici losu mężczyzny. Kobieta potrafi znikczemnić bohatera i zniszczyć pracownika, ale potrafi także słabego natchnąć siłą i upadłego podnieść i poprowadzić drogą prostą. Dlaczego więc nie wykorzystuje mocy własnej dla wzmożenia siły duchowej w narodzie? Dlaczego drzemie, gdy pali się już dach nad głową?

Musimy uwierzyć w siebie, jeśli nie mamy popełnić samobójstwa, a na czele młodych, zdrowych, wolnych obywateli kraju, którzy mają poczucie własnej godności, którzy nie chcą iść na stos, tylko ku zwycięstwu, muszą stanąć kobiety. My naszego losu nie rzuciliśmy nigdzie, należy do nas, trzymamy go mocno w dłoni i będziemy walczyć o to by był najlepszy. My chcemy i dziś i jutro uznania w świecie i serc wszystkich w kraju!

O honor własny, o godność narodową dbać i walczyć trzeba, a zrozumieć to muszą w pierwszym rzędzie kobiety!

Klub nieprzyjaciół jedwabiu

Jedno z aktualnych haseł, jakie dziś wszędzie głosić należy jest, że to co my sami będziemy sądzili o sobie, to o nas pomyślą też i drudzy. Na razie jednakże, ponieważ myślimy o sobie. jako o narodzie rzeczy najgorsze lepiej żeby drudzy nas w tem nie naśladowali. Weźmy jako przykład przemysł i handel krajowy. Każdy kupiec uważa sobie za punkt honoru umieścić na towarze napis cudzoziemski, żeby klientowi wpoić przekonanie że nabywa coś z zagranicy. Robi się z tego zarzut kupiectwu, i słusznie, zamało jednakże robi się zarzutów społeczeństwu samemu, które ten stan rzeczy wywołuje. Mówiąc sobie prawdę w oczy bez ogródek trzeba wyznać że główną winę ponoszą tutaj kobiety! Gdyby się któregokolwiek dnia o jakiejkolwiek godzinie wstrzymało nagle ruch we wszystkich składach i przeliczyło kupujących, z pewnością wykazałaby statystyka, że 90 proc. klienteli składa się z kobiet. Kobiety zaopatrują w potrzebne przedmioty salon i kuchnię. łazienkę i pokój sypialny. Jeżeli więc Polka przekonaną jest, że wszystko co polskie to najgorsze będzie starała się żeby jej dom nosił piętno francusko - niemiecko - amerykańsko - żydowskie! Wówczas będzie uważała się za osobę modną - postępową, a zarazem praktyczną. A przecież? Czy tak robią inne narody... Francuzi. Czesi?

Może być, że czasem, niektóre rzeczy są oryginalniejsze zagranicą, ale cena ich jest zazwyczaj znacznie wyższa... w przeważnej mierze jednak wartościowuje się u nas towary nie według ich wyglądu i jakości, ale podług tego skąd pochodzi! A z takiem postępowaniem muszą kobiety już raz nareszcie skończyć!

Teraz, wobec nadchodzącego sezonu wiosennego i letniego, gdy większość kobiet zaopatruje siebie i rodzinę w letnią garderobę trzeba więcej niż kiedykolwiek przypominać o obowiązkach narodowych. Zarówno w interesie własnego budżetu, który przy obecnym kryzysie ekonomicznym napewno skurczył się znacznie, z drugiej strony w interesie całokształtu stosunków w kraju muszą kobiety starać się oszczędnie i rozsądnie postępować z pieniędzmi. Kupując zagraniczne jedwabie okradamy własną kasę i zubożamy przemysł krajowy, kupując towar polski wydajemy mniej pieniędzy i podnosimy ogólny stan ekonomiczny obniżając import do Polski.

Argumenty tego rodzaju — że ktoś w jedwabiu „lepiej wygląda", że jest on trwalszy i praktyczniejszy!, że „czemu ja mam nosić perkal, kiedy sąsiadka z pewnością wystąpi w sukni „crêpe de chine" itp. itp. opowiadania nie mają wielkiej racji bytu. O wszystkiem decyduje przecież moda. Gdyby nasi przemysłowcy rozumieli dobrze reklamę i jej psychologję ogłosiliby któregokolwiek dnia, że w Paryżu w tym roku żadna szanująca się gwiazda nie będzie nosiła jedwabiu. Trzebaby jeszcze nadrukować kilka żurnali w języku francuskim i niemieckim i rozrzucić po Polsce. Natychmiast wszystkie Polki wystąpiłyby w perkalikach!

Kobiety decydują o poziomie ekonomicznym kraju, kobiety wpływają na obniżenie, lub podniesienie się importu, kobiety wywołują bankructwa i bezrobocie, kobiety pracą i oszczędnością, przezornością i rozsądkiem mogą uratować dom własny i cudzy.

Ale? — — — Ale o toaletach niewieścich w dużej mierze decydują..... mężczyźni! Jeżeli żona ubierze się w perkal, mężowi z pewnością będzie imponowała jedwabna suknia sąsiadki. Albo też naodwrót. Ideowo usposobiony ojciec opowiada to i owo o popieraniu towarów krajowych, ale mówi sobie, żeby jego córki były ubrane „po parysku". Jedno skrzywienie twarzy, lub jeden błysk oka decydują o najpiękniejszych postanowieniach. Może zamiast nawoływać kobiety polskie do kupowania w tym roku polskiego perkalu lepiej byłoby nakłonić mężczyzn do zawiązania „Klubu nieprzyjaciół jedwabiu", których obowiązkiem byłoby krzywić się na widok każdej kobiety ubranej w towar zagraniczny. Taki klub miałby szczytne zadanie do spełnienia, członkowie jego musieliby naturalnie wystąpić w perkalowych krawatkach, ale, że mężczyźni posiadają silną wolę nie sprawiłoby im to z pewnością kłopotu.

Pel - Mel.

Zasłużone Wielkopolanki

Marja z Millerów Jaroczyńska

Marję z Millerów Jaroczyńską możnaby raczej nazwać „Poznanianką" gdyż tutaj urodziła się 10. XII. 1843 r. tu się kształciła, w Liceum Ludwiki, tu wyszła za mąż i owdowiała, w tem mieście rozwijała swoją obszerną działalność społeczną, narodową, charytatywną, tutaj wreszcie, na cmentarzu farnym, złożono jej śmiertelne szczątki na wieczny spoczynek, dnia 3 IV. 1912 r.

Posiadając wybitne zdolności muzyczne, wyjechała zagranicę, aby się dalej kształcić w muzyce i śpiewie, a szybkie postępy jakie robiła, dawały najpiękniejsze nadzieje dla dalszego ich rozwoju. Ale tęsknota za krajem, a zwłaszcza za miastem rodzinnem, przywołały ją z powrotem do serdecznie ukochanego Poznania, gdzie też w czasie powstania 63-go roku poznała i wkrótce poślubiła artystę malarza, prof. Marjana Jaroczyńskiego. Wzorowa żona i matka, niedługo miała się cieszyć słodyczą macierzyństwa. Tak bolesna strata jedynego, ukochanego synka Bogdana, nie złamała jej jednak. Cios ten przyjęła z poddaniem się woli Opatrzności i odtąd z zapałem i gorliwością, cały swój czas i siły, poświęcała pracy społecznej i narodowej.

W czasach największego ucisku pruskiego, organizuje potajemnie w swoim domu, zebrania dla niezamożnych dziewcząt, wyuczając je pięknych i praktycznych robót, korzystając równocześnie z tej sposobności, aby rozbudzać w młodych duszach poczucie obowiązku względem Boga i Ojczyzny, uświadamiając je katolicko i narodowo.

Śp. Marja Jaroczyńska, była czynną niemal w każdej organizacji katolickiej Poznania, a czego się podjęła, tego więcej nie porzucała, idąc wytrwale po linji wytkniętej sobie. Interesowała się żywo żłóbkami dla niemowląt, otaczała opieką i staraniem zakład Ś-tej Anny w Zegrzu, należała do Tow. Pań Miłosierdza Ś-go Wincentego a Paulo i czas dłuższy pracowała w Tow. Pomocy Naukowej dla dziewcząt. Przez szereg lat zasiadała w Radzie deputacji ubogich, w Magistracie miasta Poznania, gdzie z wrodzoną sobie żywością umysłu, orjentując się szybko, nagłem a często do-

wcipnem wystąpieniem, potrafiła pozyskać sobie radnych Prusaków, i w ten sposób wyjednać niejednokrotnie pomoc materjalną lub ulgi w niedoli rodaków.

Ale jedną z największych zasług śp. Marji Jaroczyńskiej, było założenie Zakładu dla starców „pod Opatrznością" na Śródce. Było to jej ukochane dzieło, dobrze malujące serce tkliwe na niedolę bliźniego. Któż bowiem bardziej zasługuje na współczucie jeżeli nie starzec niedołężny, niezdolny do pracy, pozbawiony rodziny i kąta własnego, gdzieby mógł skłonić głowę skołataną troskami i przeżyciami swojego, nieraz marnego żywota. A jeżeli taka istota samotna, zaznała kiedyś lepszej doli, jeżeli była otoczoną rodziną kochającą, we własnym domu, zaopatrzonym w to czego człowiek kulturalny i zasobny wymaga i potrzebuje, i naraz znalazła się pozbawioną tego wszystkiego, opuszczoną przez przyjaciół z lepszych czasów, gdy śmierć nielitościwa zabrała jej najbliższych i ukochanych, a do pracy wychowaniem swojem nie była przygotowaną, albo siły sterane już na taką pracę nie starczą, o ileż bardziej tragicznym jest los takiego rozbitka!

Marja Jaroczyńska odczuła to wszystko i o wiele więcej jeszcze, swoją subtelną duszą i gorącem sercem, i dla tych opuszczonych, najnieszczęśliwszych, stworzyła dosłownie z niczego, przytulisko. Nie mając bowiem ani grosza funduszu, starała się o pozyskanie ludzi dobrej woli dla swojego zamiaru, aby jako członkowie założyciele składali pewne ofiary, urządzała koncerty, przedstawienia amatorskie, zabawy różne, a niewyczerpaną była w tych swoich pomysłach. To też wkrótce, na miejscu skromnej lepianki, stanął okazały dom na rynku Śródeckim.

Po śmierci nieodżałowanego i szlachetnego męża, który nieraz był jej bodźcem i doradcą do czynów wzniosłych, pomimo głębokiego żalu i tęsknoty, nie złamała się na duchu i nie ustawała w pracy charytatywnej, działając wiernie i odważnie przez życie całe, w imię Boga i Ojczyzny.

Ostatniem jej dziełem, było założenie Zakładu Ś-go Kazimierza, przy ul. Skarbowej, schronienia dla samotnych, inteligentnych, niezamożnych, kobiet, podczas gdy zakład na Śródce, od tej chwili zostaje przeznaczony dla mężczyzn wyłącznie. Czem była śp. Marja Jaroczyńska, dla tych przygarniętych przez siebie istot, wystarczy zapytać się którąkolwiek z żyjących jeszcze tych, które ją znały i po dziś dzień ze czcią i ze łzami wdzięczności w oczach wspominają. Gdy się zgłaszała nowa kandydatka, p. Jaroczyńska, wypytywała ją najtroskliwiej o stosunki rodzinne, o przeżycia, o przekonania, a czyniła to w sposób tak dyskretny i serdeczny, że odrazu pozyskiwała sobie całą ufność nieszczęśliwej, której zdało się być wobec najbliższej przyjaciółki, siostry lub matki. Do zakładu Ś-go Kazimierza, przyjmują osoby posiadające pewien skromny fundusik, niewystarczający jednak na życie na własną rękę. Jeżeli kandydatka wyznała że posiada emeryturę pewnej wysokości, albo fundusik przynoszący jej niewielki dochodzik, p. Jaroczyńska, nigdy nie pozwalała, aby cały ten kapitalik został wpłacony do kasy zakładu, ale uważała że należy właścicielce pozostawić pewną sumkę do dyspozycji, dla zaspokojenia jakichś potrzeb, czy zachcianek osobistych aby nie pozostawała bez grosza. Było to rozumowanie logiczne i pochodzące z serdecznej troski o samopoczucie samotnej istoty.

Całą jej działalność cechowała gorąca miłość bliźniego, subtelna delikatność w obcowaniu z ubogimi i w przynoszeniu im pomocy, gorliwość w czynieniu dobrze, nieustawanie w pracy i w dążeniu do rozszerzenia jej zakresu. Dla takiej pracy sił jej zawsze starczyło. W pogodzie ducha, z uśmiechem na twarzy i słodyczą w oczach, zyskiwała sobie serca tych wszystkich z którymi pracowała i tych innych którym dobrze czyniła.

Marja Drohojowska.

ŻYCIE SOKOLE

Drużyna leszczyńskiego Sokoła

Po raz pierwszy od czasów istnienia Sokoła i Poznańskiego Okręgu Związku Piłkarskiego zdarza się w roku bieżącym dopiero, że pomiędzy 10 pretendentami do tytułu mistrza piłkarskiego naszego okręgu znalazła się również drużyna sokola z Leszna. — Wypadek ten zasługuje na specjalne podkreślenie, bowiem wchodzi tu w grę drużyna prowincjonalna, gdzie przecież trudno o większą konkurencję. W związku z tem podamy pokrótce historję powstania sokolej sekcji piłki nożnej w Lesznie i jej rozwoju.

Założono ją w 1928 r. z inicjatywy drh. Jakisa, który był też kierownikiem. Już w pierwszym roku istnienia drużyna zdobyła mistrzostwo kl. C i po objęciu kierownictwa przez dh. Muszyńskiego w następnym roku zdołała się wybić na czoło B-klasowych klubów zdobywając tytuł wicemistrza tej klasy i torując sobie tem samem drogę do kl. A. Ten rekordowy wynik osiągnięty został przedewszystkiem dzięki sprężystemu kierownictwu sekcji i poświęceniu drh. Jakisa i Muszyńskiego, poza tem jednolitemu składowi drużyny, niezmienianej w ciągu dwuch lat. Ponadto przyczynił się do tego niewątpliwie fakt posiadania wzorowego boiska i pilnego, oraz regularnego treningu członków.

Sekcja liczy obecnie 75 członków czynnych. Posiada trzy drużyny piłkarskie, które zgłoszono do mistrzostw rozgrywanych w naszym okręgu w klasie A, B i C. Na początku roku bieżącego przystąpił do sekcji w całości klub sportowy „Jutrzenka". Fuzję związek stwierdził, a graczy „Jutrzenki" przepisano na listę Sokoła. Dotychczasowe czarno - niebieskie barwy sekcji zostały zmienione i w przyszłości drużyna występować będzie w czerwonych koszulkach z białym kołnierzem, w białych spodeńkach z wyszytym sokolikiem na boku.

Najcenniejszą zdobyczą sekcji w pierwszym roku jej rozwoju było uzyskanie boiska i umożliwienie swoim członkom treningu. Grunt nabyto po długich staraniach z urzędu likwidacyjnego. Dzięki ofiarności i hojnym składkom członkom towarzystwa, oraz sympatyków wybudowano wzorowe ćwicznie z szatniami, i otwartą trybuną, wraz z przepisową bieżnią okalającą trawiaste boisko piłkarskie. Są ponadto jeszcze tereny do zaprawy dla różnych rodzajów sportu i dla gimnastyki. Słowem — całe urządzenie jest takie, że nie powstydziłoby się go niejedno najpoważniejsze towarzystwo w kraju. Koszt budowy wyniósł około 30 tysięcy złotych. Całość jest okolona drewnianym parkanem, który znów wokoło chroni żywy płot z grabiny.

Posiadanie takiego boiska niewątpliwie i nadal przyczyni się do rozwoju piłkarstwa w Sokole, pociągając za sobą siłą rzeczy również sport okoliczny, gdyż — jak informuje nas kierownik sekcji drh. Muszyński — z boiska korzystają również inne organizacje. Poza tem stacjonowany w Lesznie pułk ułanów co rok urządza na niem pokazy hippiczne, które cieszą dużem uznaniem wśród społeczeństwa. Imprezy sportowe ściągają w niedzielę tłumy publiczności a ostatnie zawody piłki nożnej gromadziły od tysiąca — nawet i ponad 2 tys. osób, co świadczy o zainteresowaniu miejscowej publiczności. Wogóle stwierdzić należy, że sekcja wraz z pozostałemi oddziałami walnie przyczyniła się do dalszego rozwoju i spopularyzowania sportu w okolicy.

Wiedząc jakie zadanie czeka drużynę sokolą w roku bieżącym, przygotowała się ona pilnie i należycie do obecnego sezonu. Sumienna zaprawa i stały a regularny trening, oparty na znakomitych fundamentach gimnastyki sokolej — nie powinny pozostać bez skutku. Już uwidoczniają się one w coraz lepszych wynikach. Na otwarcie sezonu sprowadzono drużynę „OKS" z Ostrowa, która uległa w stosunku 2 : 1. W spotkaniu rewanżowem w tydzień później w Ostrowie również zwyciężył Sokół w stosunku 3 : 2; ostatnio pokonali leszczyńscy sokoli kolejno tak poważnego przeciwnika jak „Legja", osiągając poprzednio nierozstrzygnięty wynik z „Posnanią".

Żywić należy nadzieję, że dziarski zespół nie spocznie na uzyskanych w tak krótkim czasie laurach i dążyć będzie do zdobycia nowych czego mu z całego serca życzymy. Równocześnie może przykład Leszna zachęci inne gniazda naszej dzielnicy w większych ośrodkach, aby poszły jego śladem. (fl)

Pokaz ćwiczeń w Berlinie

W niedzielę 30 marca zaroiła się życiem ćwicznia gniazda Charlottenburg. Zaimprowizowany pokaz przeszedł najśmielsze oczekiwania organizatorów. Stanęła przeszło setka, przyczem nadmienić należy, że trzy drużyny piłkarskie (około 40 druhów), były poza Berlinem na rozgrywkach z klubami niemieckiemi. Około 150 gości przyglądało się z zacickawieniem systematycznej lekcji ćwiczeń Sokoła.

O godz. 15 zabrzmiał marsz sokoli, a drużyny dziarskim krokiem przedefilowały przed obecnymi gośćmi i członkami Wydziału Związku. Wolne podstawowe ćwiczenia zrobiły dobre wrażenie, jak również popisy młodzieży, która widząc przyglądających się rodziców z werwą wykonywała wszystko. Po raz pierwszy pokazana gra w piłkę odbijaną wzbudziła zainteresowanie. Ćwiczenia na poręczy, koniu, drążku i kółkach świadczyły, że i ta dziedzina gimnastyki posiada dużo wprawnych amatorów. Z kolei gra młodzieży w piłkę balonową zabawiła wszystkich. Wybuchy śmiechu rozlegały się za każdym rzutem olbrzymiej piłki. Wreszcie w napięciu trzymała nerwy sztafeta z przeszkodami rozegrana pomiędzy gniazdami. Wdrapywanie się po drabinkach, przerzucanie przez drążek, bieg równoważny po belce i chód po żerdziach poręczy, dalej skoki przez konie i kozły, zakończone wspinaniem się po tyczce, — zamknęły ten bardzo ciekawy popis.

Sztafeta wahadłowa druhen dostarczyła sporo emocyj. Tak zapoznawana koszykówka dała impuls druhnom Charlottenburga i Weddingu do wyładowania swej energji. Znów walczyły z kolei druhny Berlina I i Schönebergu o zwycięstwo. Sztafety druhów, pochody, ćwiczenia ruchowe i oddechowe złożyły się na zakończenie lekcji.

Zastępca prezesa Związku, dh. Ign. Ochendal przemówił do zebranych, dziękując gościom za przybycie, a ćwiczącym za wytrwanie. Na zakończenie zabrzmiał sokoli chór; wśród miarowego kroku złączyły się dusze i serca obecnych w jednej myśli „Ramię krzep — Ojczyźnie służ!"

Oby wieczory takie częściej urządzano, a niezawodnie przyniosą one pożytek naszemu społeczeństwu. — Wdzięczni byli widzowie naczelnictwu za zorganizowanie pierwszej tego rodzaju lekcyj, a drużyny zahartowane na ciele, zgromadziły się później w auli na odczycie „Ksiądz Robak w Panu Tadeuszu" wgzl. podążyły na koncert ku czci Szopena, zadowolone ze spełnionego obowiązku.

Regulamin

biegu na przełaj o puhar przechodni Sokoła w Poznaniu

1. Ogólnopolski bieg na przełaj o puhar przechodni organizuje Sekcja Lekko - Atletyczna „Sokoła", w pierwsze święto Wielkiej Nocy, w dniu 20 kwietnia 1930 r. o godzinie 12 w południe.

2. Udział w biegu mogą wziąć wszyscy obywatele Państwa Polskiego którzy ukończyli 17 rok życia i zostali przez lekarza uznani za zdolnych do biegu.

3. Start i meta na boisku Sokoła.

4. Długość trasy wynosi 4000 m.

5. Podczas biegu obowiązują przepisy P. Z. L. A.

6. Zawodnik przybywający pierwszy do mety zdobywa puhar na przeciąg jednego roku, następnych 9 zawodników otrzymuje nagrody pamiątkowe.

7. Puhar staje się własnością zawodnika, o ile zdobędzie go trzy razy niekoniecznie z rzędu.

8. Zawodnicy zgłoszą się na godzinę przed startem przed komisję lekarską, w szatni na boisku.

9. Zgłoszenia zadodników przyjmuje do dnia 16 kwietnia 1930 r. dh Leon Strózyk, Poznań — ul. Staszica 17, przyczem wpisowe wynosi 50 groszy, które należy załączyć przy zgłoszeniu. Zgłoszenia bez wpisowego są nieważne.

Sekcja Lekko - Atletyczna Sokoła Poznańskiego.

Doroczny bieg

o puhar redakcji „Kurjera Poznańskiego"

Atrakcyjny ten i najdawniejszy w Polsce bieg, posiadający piękne tradycje, oraz doniosłe znaczenie jako czynnik propagandowy — odbędzie się w tym roku w dniu 27 b. m. tj. w niedzielę Przewodnią ze startem i metą na boisku Sokoła w Poznaniu na dystansie około 4 tys. metrów. Bieg jest specjalnie bogato uposażony w różne nagrody honorowe, których ilość w tym roku wzrośnie. Zawsze konkurencja ta była licznie obsyłana przez różne gniazda, niewątpliwie i teraz staną tłumnie zewsząd na starcie druhowie, a dla ułatwienia specjalnie sokole zgłoszenia do „Biegu Kurjera Poznańskiego" przyjmuje również (obok samej redakcji) drh. Ludwik Strózyk (Poznań ul. Staszica 17) przyczem wpisowe wynosi 50 gr.

Rada dzielnicowa

zbiera się w Poznaniu 27 b. m.

Przewodnictwo Dzielnicy Wielkopolskiej postanowiło zwołać doroczne posiedzenie Rady Dzielnicowej na dzień 27 kwietnia w Poznaniu. Obrady odbędą się prawdopodobnie w sali rady miejskiej. Zwraca się uwagę wszystkim okręgom, że wnioski w związku z tem zebraniem muszą być przesłane na dwa tygodnie przed jego terminem zatem najpóźniej do 13 bm. na ręce Przewodnictwa. Szczegółowe informacje oraz dokładny program otrzymają okręgi w najbliższych dniach

Bonifikacje dla gniazd

przestały obowiązywać z dniem 1 bm.

Związek uchwalił pod koniec ub. roku (o czem pisaliśmy w swoim czasie), że udziela się specjalne bonifikacje 50 - procentowe tym gniazdom, które w terminie do 1 kwietnia 1930 r. zapłacą zaległe składki czy to do Związku, czy też do swych Dzielnicowych Przewodnictw. Ponieważ termin ten minął zatem obecnie bonifikacje przestają już obowiązywać.

Co robią gniazda?

WZOROWE GNIAZDO

Odolanów. Odbyła się zabawa urządzona przez miejscowe gniazdo w sali p. Blocha zapełnionej doszczętnie druhami i obywatelstwem Odolanowa, które od pewnego czasu coraz więcej zajmuję się żywo akcją sokolą i popiera „Sokoła" we wszystkich jego dążeniach. W miłem nastroju bawiono się aż do rana. Z okazji imienin dha prezesa K. Namysła, zgotowały drużyna żeńska i męska gorące owacje nowemu prezesowi. Po przyjęciu gratulacyj od zarządu i wszystkich mu życzliwych prezes podziękował za pamięc. W związku z budową boiska i sokolni pod tegoroczny zlot okręg., ofiarował następnie na ten cel w charakterze pierwszej cegiełki 100 zł wzywając równocześnie do dalszego składania ofiar. Złożyli je druhowie: dr. Harembski (100 zł), Kasprzak Ludwik (100 zł), Górski Bolesław (100 zł), Zdanowski Jan (w naturze 300 zł), Namysł Władysław (w naturze 100 zł), Andrzejewski i Tomaszewski (w naturze 200 zł), Eretel Tadeusz (100 zł), Kothe Maksymiljan (100 zł), Cybichowski (50 zł) oraz p. Haremski z Konradowa (w naturze 400 zł). Razem złożono 1.650 zł. Ofiarodawcom należy się szczere i gorące podziękowanie za tak hojne datki które przyczynią się do szybszego zrealizowania wspomnianych planów. Z powyższych danych można skonstatować, bezsprzecznie i śmiało żec, że „Sokół" w Odolanowie w ostatnich czasach zdobył sobie bardzo liczne grono sympatyków i wiernych obrońców, oraz krzewicieli idei sokolej.

Wspomnienia pośmiertne

Ostrzeszów. Zmarł tu po przewlekłej chorobie i cierpieniach ś. p. druh Walerjan Dirska, długoletni chorąży i członek zarządu Sokoła ostrzeszowskiego, niestrudzony pracownik na niwie sokolej w czasach niewoli, skarbnik komitetu bud. pomnika Pol. Powst. w Ostrzeszowie oraz członek wielu towarzystw kulturalno-oświatowych. Poszedł w zaświaty pozostawiając w spuźciźnie swe czyny i pracę obywatelską.

Obrzęd pogrzebowy odbył się przy licznym udziale społeczeństwa, drużyn sokolich z Ostrowa i z Ostrzeszowa oraz innych towarzystw miejscowych, a 11 sztandarów w kondukcie świadczyło wymownie o zasługach zmarłego i jego wszechstronnej działalności społecznej. Po odprawieniu modłów nad mogiłą pożegnał zmarłego w gorących słowach jego kolega z czasów gimnazjalnych ks. prof. Racki uwypuklając prawy i bogobojny charakter zmarłego. Niechaj spoczywa w spokoju a ziemia ojczysta, którą bardzo miłował, niech mu lekką będzie!

Zebrania plenarne

Poznań I. — Śródmieście. Obradom w sali Stronnictwa Narodowego (św. Marcin 65) przewodniczył dh. prezes Czesław Meissner. Z władz organizacyjnych obecni byli prezes dzielnicy dh. Wolski oraz wiceprezes okręgu dh. Rączkowski. Na wstępie załatwiono szereg spraw bieżących, przyjęto kilku nowych członków oraz wysłuchano sprawozdania ze zjazdu Rady Okręgowej. Obszerny refera o działalności gimnasycznej oraz o sportowych sukcesach drużyny przedłożył dh. nacz. Stefan Weselik. Nad referatem tym wywiązała się dłuższa dyskusja, przyczem szczególną uwagę poświęcono oddziałowi młodzieży sokolej, wskazując na konieczność troskliwego opiekowania się nim oraz starania się o stały dopływ nowych sił do niego.

Pod koniec zebrania wygłosił dh. prez. Meissner interesujący i treściwy wykład, jak spędzić wakacje z korzyścią dla zdrowia, przyczem wskazywał na zbawienny dla organizmu ludzkiego wpływ słońca i wody a równocześnie dał krótki pogląd na wartości lecznicze licznych i znakomitych uzdrowisk polskich, które pod tym wyglądem bynajmniej nie ustępują podobnym uzdrowiskom zagranicznym. Bardzo ciekawego wykładu tego wysłuchano z żywem zainteresowaniem, a w nawiązaniu do niego zachęcał dh. Gaszak do licznego zapisywania się i czynnego udziału w sekcji pływackiej Okręgu Poznańskiego; apel ten poparł dh. prez. Meissner.

Ogólny przebieg zebrania był interesujący; szkoda tylko, że liczba obecnych w zbyt rażącej była dysproporcji do poważnej ilości członków tego najstarszego gniazda poznańskiego. Należałoby nie ograniczać swego udziału tylko do wielkich, uroczystych zebrań, lecz przychodzić także na zwykłe zebrania miesięczne i to nietylko z obowiązku organizacyjnego, lecz nawet w własnym interesie, bo zawsze można się czegoś ciekawego dowiedzieć, nie mówiąc już o tem, że i swego światła nie należy chować pod korzec.

Poznań - Wilda. — Zebranie gniazda męskiego odbyło się w lokalu p. Zawadkowej; przewodniczył dh. prezes A. Czarczyński. Naczelnik dh. Matyla zakomunikował wyniki okręgowego strzelania. Zawody te odbyły się 30 ub. mies., a pierwszą nagrodę uzyskał zespół wildecki złożony z 10 osób. Poza tem pojedyńczo pierwsza nagroda przypadła dh. Ciesielskiemu. Po zawiadomieniu, że 18 maja odbędzie się wspólna wycieczka do Swarzędza wygłosił dh. Jęczkowiak ciekawy i doskonale opracowany referat o likwidacji własności niemieckiej w Polsce. Po referacie zabierali głos druhowie: Jakób, Wojciechowski i in.

(z)

SPORT

Piłka nożna

„Polonja" — „Warta". Oto dwaj długoletni rywale walczący ze sobą zawsze w formie prawdziwie sportowej, to też ich spotkania należały zazwyczaj do najładniejszych w sezonie. Prawdopodobnie też niedzielny ich mecz który odbędzie się o g. 16 na boisku „Warty" zgromadzi niewątpliwie sporo publiczności, pragnącej zobaczyć naprawdę ładną grę. Przedsprzedaż biletów odbywa się w fir. Camera oraz w sekretarjacie od 15 do 19 i w niedzielę od 11 do 13.

Pięściarstwo

O mistrzostwo Polski. Losowanie par które odbyło się przed południem dało na dziś kilka ciekawych zestawień; dwa można uważać za finały. Walczy mianowicie Pyka ze Stępniakiem i Wocka ze Stibbem. O godz. 16 spotyka się osiem par które podajemy w kolejności wag: Pawlak (Ł) i Warczewski (Lw), Marks (Lw) i Bianga (Pom), Łukmin (Wil.) i Orlicz (War), Witkowski (Pom.) i Anioła (Pozn), Grabowski (Pom) i Strzelec (War), Gago (War) i Brolik (Lw), Garstecki (Śl) i Wiśniewski (Pz), Jucha (Lw) i Gruszka (War).

Wieczorem o godz. 20 w drugiem kole walczy 13 par mianowicie: w. musza: Michalski (Śl) i Kaźmierski (War), oraz Forlański (Pz) i Jaskółkowski (Pom); w kog.: Pyka (Śl) i Stępniak (Pz), oraz Staniszewski (War) i Cyran (Ł); w. piórkowa: Warecki (Pz) i Wagner (Lw), oraz Górny (Śl) i Wróblewski (Pom); w. lekka: Wochnik (Śl) i Głowacki (War); waga półśr.: Trzonek (Ł) i Gawlik (Śl) oraz Mirynowski Wl) i Arski (Pz); w. średnia Majchrzycki (Pz) i Wesner (Pom), oraz Wojtkiewicz (Wl) i Stahl I (Ł); w. płc.: Bindus (Pom) i Konarzewski (Ł); w. ciężka: Wocka (Śl) i Stibbe (Ł).

Sędziować będzie trzech sędziów na punkty, sędzia w ringu bez decyzji. Do każdej walki wystąpi inny skład aby wykluczyć punktowanie przez sędziego z okręgu, do którego należy jeden z walczących zawodników. Więc np. w pierwszej walce popołudniowej gdzie spotykają się zawodnicy Łodzi i Lwowa sędzią w ringu będzie p. Laskowski, na pkt. pp. Krakowski (Pom), Sadłowski (Śl) i Kolasiński (Pz). (kg)

Wioślarstwo

Walne zgromadzenie PKTW wybrało nowy zarząd w kładzie następującym pp.: przewodniczący — M. Garstecki („K. W. 04"), którego też upoważniono do kooptowania z „K. W. 04" sekretarza, zast. przewodniczącego — M. Stuermem (Tryton), skarbnik — Gawrońska (Pozn. Klub Wioślarski), przew. kom. sportowej — L. Chudziński (Tryton), komisja rewizyjna — por. Pająk (W. K. W.) i Kocaj (A. Z. S.) Postanowiono urządzić w dniu 15 czerwca regaty propagandowe z biegiem Warty o mistrz. Poznania. Delegaci jednogłośnie wyrazili ubolewanie że wydział wykonawczy P. Z. T. W. dopiero 3 bm. nadesłał projekt proponowanych regulaminów regatowego i turystycznego, czyli na trzy dni przed sejmikiem. Zalecono delegatom, by z uwagi na ważność szczególnie regulaminu regatowego dążyli do zwołania nadzwyczajnego sejmiku do Bydgoszczy w przeddzień regat o mistrz. Polski i aby dopiero na tym sejmiku uchwalono odnośny regulamin. W sprawie toru regatowego postanowiono czynić dalsze starania o uzyskanie możliwie jeziora w Ludwikowie. (kg)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Stanisława Kosmowska z d. Łaszczakówna, 23 l. Wanda Marja Bogajczykówna 8 m. 26 d. Stanisława Nowacka, robotnica, 70 l. Helena Falbierska 15 d Janina Mączyńska 10 m. 8 d. Jan Sobociński, czeladnik siodlarski, 40 l. Julja Paratowa z d. Dziedzicówna, 63 l. Mikołaj Bodzisko, urzędnik gospodarczy, 62 l. Helena Wenclewska 5 l. 11 m. Marjanna Haremska z d. Duszczakówna, 66 l. Leonarda Platerowska z d. Brykczyńska, wdowa, 84 l. Kazimierz Prokop 2 l. 2 m. 21 d. Aleksander Błażejewski, handlarz. 78 l. Jakób Kowalski, woźny Kasy Chorych, 38 l. Marja Chorjanówna 11 i pół dnia. Józef Kujawa 5 m. 10 d. Jarosław Jelewski 27 d. Edward Zgoła 8 l.. Piotr Krzyżankiewicz, emerytowany drukarz. 73 l. Teresa Chrzanowska, sekretarka pocztowa, 28 l. Stanisław Jabłoński, przemysłowiec, 63 l. Michał Rutkowski, malarz, 70 l.

RADJO

Programy radjofoniczne

Poniedziałek, dnia 7 kwietnia 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **13.00** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy pien. i zbożowej; gdz. **14.15** komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **16.30** „Obrazki miłosierdzia" (wygł. brat Cezary); godz. **16.40** „O dziecku głuchoniemem" (wygł. dr. K. Głogowski) cz. III.; godz. **16.50** odczyt T. C. L. p. t. „Kobiety w literaturze polskiej" (wygł. p. Kraszewski); godz. **17.10** lekcja gry szachowej (wykł. p. Jan Machalski); godz. **17.30** audycja regjonalna; godz. **17.45** koncert poświęcony twórczości Stanisława Moniuszki. Wykonawcy: Ork. 58 p. p. pod batutą kpt. Chmielewicza, Chór „Harmonja" pod batutą prof. Stefana Poradowskiego. Program: 1. Uwertura do op. „Jawnuta" (orkiestra), 2. a) Pieśń wojenna, b) Chochlik, c) Wróżba znachory, d) Kłębuszek (chór „Harmonja"), 3. Fantazja z opery „Straszny dwór" (orkiestra), 4. a) Przylecieli sokołowie, b) Serenada wiejska z op. „Verbum nobile", c) Postój piękna gołąbeczko (chór „Harmonja"), 5. Na skrzydłach pieśni (odegra orkiestra), 6. a) Poleć pieśni z miasta, b) Chór wiejski z kantaty „Milda", c) Modlitwa z „Mildy" (odśpiewa (chór „Harmonja"); godz. **18.45** nadprogram; godzina **18.55** audycja wesoła w wyk. p. Zygmunta Noskowskiego, art. T. P.; godzina **19.20** arje operowe w wyk. p. Włodzimiery Jarochowskiej (mezzosopran). Przy fortepianie Jadwiga Komorowska; w programie utwory Moniuszki: 1. Dumka z op. „Jawnuta", 2. Piosenka z „Wiesława", 3. Pieśń cygana z op. „Jawnuta", 4. Piosenka obłąkanej Ofelji z „Hamleta", 5. Piosenka Broni z op. „Hrabina"; godz. **19.40** odczyt p. t. „Świat książek" (wygł. J. E. Skiwski); godz. **20.00** interludjum muzyczne; godz. **20.10** odczyt p. t. „Geneza wojny 13-toletniej i wieczysty pokój toruński" (wygł. p. M. Płończak); godz. **20.30** koncert międzynarodowy z Berlina via Warszawa; godz. **22.00** sygnał czasu z Obserwatorjum Astr. U. P. — komunikaty PAT i sportowe.

Radjowa Akademja jubileuszowa T. C. L. Ku uczczeniu tak państwowo-twórczego święta Złotego Jubileuszu 50-lecia pracy oświaty polskiej na Ziemiach Zachodnich — pełnej zasług odrodzeniowych i nadziei na przyszłość — odbędzie się, w przededniu wielkich uroczystości publicznych (z ośrodkiem jubileuszowego zjazdu i Akademji w Auli U. L. w dniu 18 Maja) 2-godzinna uroczysta Akademja radjowa w Studjo Radja Poznańskiego o nadzwyczaj bogatym i nastrojowym programie. Po przemówieniu inauguracyjnem ks. dyr. Ludwiczaka, zasłużonego ćwierćwiekowego kierownika TCL, wystąpi w kilku oryginalnych utworach kompozycji mistrza prof. Nowowiejskiego chór męski „Echo" Poznań pod batutą samego kompozytora.

Dalszy program przewiduje śpiew art. oper. p. Dziewulskiej i tenora Kajetana Bojarskiego, recytację artysty Teatru Polskiego Władysława Brackiego, udział prof. Franc. Łukasiewicza (fortepian) i prof. St. Pawlaka (skrzypce).

Audycja zostanie transmitowaną także przez inne stacje polskie i odbędzie się od od godz. 20¼ do 22½.

NADESZŁY ŚWIEŻE
I PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI
baterje anodowe
AMMON
60 volt — 10 zł
90 volt — 14 zł
100 volt — 16 zł
120 volt — 19 zł
150 volt — 25 zł
STALE ŚWIEŻE ZAPASY
RADJOTON
POZNAŃ, Półwiejska 4, tel. 22-10.
dw 4580

20-ta Loterja Państwowa

Ciągnienie od 6 marca do 10 kwietnia.
(Bez gwarancji.)

W dwudziestym szóstym dniu ciągnienia 5-ej klasy główniejsze wygrane padły na numery następujące:

15.000 zł nr. 61689.

Po 10.000 zł nr. 84581 **187659.**

Po 5.000 zł nr. 101170.

Po 3.000 zł nr. 1956 99389 142354 143643 192556.

Po 2.000 zł nr. 20089 98534.

Po 1.000 zł nr. 49787 76596 85793 91764 92021 97922 99425 111447 118066 125612 131328 194384 194517.

Po 600 zł nr. 1872 9754 11500 67827 71036 88083 98407 120138 122895 143053 175934 176415 177393 187285 187479.

Po 500 zł nr. 2614 2788 3273 4249 5214 20209 10632 10737 11090 12032 12353 13025 18276 19126 19809 20950 21545 22406 23071 25990 26209 28701 29360 30994 34294 39021 41145 41302 41638 43307 44624 45663 47218 51670 52026 52203 52261 52848 53972 54113 59544 60168 60744 61031 62729 63506 64572 64951 69743 70170 72895 75970 77625 78078 78082 78473 80266 85818 86548 92378 93881 95804 99707 100042 101495 102098 103523 103914 104181 105882 105912 106766 107746 108013 108076 109297 109499 109708 110431 110458 111895 112359 113624 116586 117037 17052 118461 118470 119502 119604 120824 121442 123272 123629 123816 125877 125984 127335 128222 128560 132506 134166 136850 135889 137341 138283 139048 141246 141334 141715 144729 145181 146025 146933 149055 175357 177163 177278 178432 180338 180694 184069 184571 184973 185395 186214 187873 189298 190857 191057 193054 193559 194950 195427 195467 195521 198872 200854 201731 204909 207434 208510 208654 209732.

Po **250 zł** wygrały numery następujące:
1 5 16 122 93 264 314 412 682 877 99 940 1039 163 273 455 511 12 637 42 73 863 86 929 32 83 2035 168 211 60 450 70 510 29 638 797 894 3171 290 301 500 39 74 727 803 26 94 95 948 4051 83 286 325 26 85 418 73 596 613 721 49 802 912 63 5003 213 56 71 471 579 628 726 871 6055 112 14 62 91 334 435 554 629 717 53 90 910 55 7078 90 117 42 402 53 501 32 84 90 617 86 736 40 47 52 886 935 53 90 94 98 8029 42 75 92 199 233 482 97 627 95 753 92 814 85 978 90 9005 274 365 92 494 646 64 732 69 810 10126 236 65 395 663 90 719 11060 128 250 80 317 24 487 517 27 629 825 99 12106 328 32 38 45 458 517 84 88 820 13011 36 106 322 72 403 97 506 23 39 750 62 69 99 802 982 14108 261 375 495 497 589 610 710 949 15075 149 226 362 466 508 98 618 32 69 79 745 831 62 951 16014 94 129 87 415 33 520 608 735 880 915 17053 185 202 58 319 42 468 74 84 535 763 18079 238 332 64 546 621 27 28 99 706 965 19268 341 425 33 688 91 99 20011 242 50 319 52 688 705 38 88 827 969 21158 224 29 371 494 603 60 80 872 900 11 22017 62 262 398 472 539 739 996 23063 102 263 93 365 414 646 56 82 843 88 985 24010 161 86 232 74 323 478 547 91 704 33 95 888 930.

Losy I. Klasy
Państwowej Loterji Klasowej
są już do nabycia w najszczęśliwszej i najsłynniejszej kolekturze
Stefan Centowski,
Poznań, Al. Marcinkowskiego 5
Telefon 24-94. Konto P. K. O. 203-154.
Główna wygrana zł 750 tysięcy
Ogólna suma wygranych 32 miljony
Co drugi los wygrywa i dwie premje.
W mojej kolekturze padają stale największe i liczne wygrane więc kup los zaraz a fortuna ci się uśmiechnie i szczęście Cię nie ominie. Korzystaj ze szczęśliwej sposobności.
Łask. zlecenia pocztą załatwiam odwrotnie.
dw 4722/3

25073 126 32 52 76 286 92 552 85 693 807 13 23 31 35 97 925 26035 217 44 68 79 302 444 515 23 32 631 96 778 87 871 27342 46 432 84 512 644 51 706 33 43 811 976 28074 299 405 25 38 40 523 58 674 75 915 29036 192 252 615 74 701 19 826 69 953 84 30015 355 618 78 772 81 31391 519 615 55 81 748 810 32 99 961 32158 427 59 69 99 703 98 913 29 33060 152 56 64 245 93 302 460 543 600 49 53 882 34141 224 399 439 68 86 721 60 831 941 35045 78 129 71 278 549 720 72 939 36108 24 93 97 254 361 527 605 26 748 63 72 811 25 37046 297 336 452 94 603 96 738 45 78 843 38008 22 78 182 285 94 526 54 673 39337 419 551 56 675 92 745 820 29 918 85 40010 81 235 386 420 503 11 30 626 50 708 72 83 94 997 41079 151 71 76 218 64 356 733 840 42 49 81 42059 140 89 385 415 522 45 793 901 43053 202 72 338 401 526 649 62 866 44031 53 114 207 342 602 854 965 45124 51 343 597 659 71 745 46010 147 221 87 425 513 752 91 813 907 25 29 96 99 47067 78 155 66 245 51 89 424 639 95 801 91 960 48007 13 31 200 303 34 427 513 663 867 991 49267 322 561 824 816 57.

50113 71 252 335 54 63 73 405 12 502 39 48 875 96 958 51122 50 367 90 91 509 606 899 52043 74 164 78 217 34 90 325 29 64 87 430 34 583 629 53233 42 328 71 469 582 602 35 84 716 76 54034 64 115 20 79 212 330 35 40 67 465 508 72 76 98 627 62 798 881 957 55071 94 252 407 516 658 758 852 67 948 56007 13 168 310 411 69 88 516 26 661 63 742 73 808 96 917 57011 49 69 386 514 18 661 782 820 50 58123 56 74 80 267 398 432 90 662 815 937 99 59004 49 374 92 663 753 60017 74 97 157 227 55 327 39 78 81 476 81 628 91 746 939 76 99 61020 52 103 252 61 99 318 30 424 30 61 526 601 82 730 929 62185 99 205 62 347 410 65 512 54 644 738 46 60 854 941 89 63010 170 325 623 821 54 64206 88 32 53 71 703 71 852 87 93 66028 318 437 608 64 765 840 71 926 67039 52 103 6 64 69 207 29 94 320 90 427 654 762 842 68013 87 96 99 162 75 88 94 97 270 325 483 507 40 68 707 934 69220 464 70 82 668 706 12 87 97 811 63 926 78 70001 275 317 24 468 565 682 71062 224 352 63 80 566 74 89 795 853 54 910 72072 264 66 320 39 415 29 96 696 739 815 85 910 13 73018 49 137 213 73 331 50 686 760 95 856 984 74463 579 721 871 74 986.

75092 114 217 85 373 80 543 86 565 708 12 76210 334 65 80 424 96 506 35 73 837 82 77174 224 65 305 437 562 673 712 38 45 810 47 958 74 89 78039 73 147 50 76 85 218 97 712 38 45 810 47 958 74 89 78039 73 82 147 50 76 85 218 97 48 52 97 318 71 475 518 44 626 775 848 71 912 61 80049 83 317 464 568 717 833 947 81268 75 340 70 76 487 747 52 861 82125 264 93 365 455 56 627 42 75 705 976 83091 132 241 49 372 83 510 11 670 978 92 84028 59 139 65 232 373 445 48 53 529 57 603 65 827 59 916 33 85021 232 585 696 753 57 79 85 867 86016 108 91 228 643 814 31 90 936 87128 332 40 444 86 629 965 69 88156 94 251 340 63 438 68 81 83 666 814 68 923 31 89002 7 126 33 220 381 678 720 90008 34 142 50 86 329 463 73 505 677 706 83 99 822 73 96 91011 79 230 47 70 409 610 49 79 96 771 891 92011 14 29 46 232 50 330 74 436 93 530 603 39 724 863 968 97 93062 129 52-58 317 52 425 85 92 683 720 86 87 956 94111 78 349 69 436 519 28 86 614 712 76 820 41 95015 88 170 247 365 445 52 69 564 82 669 87 96028 106 39 58 86 283 470 532 638 65 75 709 811 97023 124 257 325 44 489 537 46 701 810 96 910 36 47 61 98074 166 312 54 436 624 742 925 73 99046 65 146 98 207 23 91 373 472 696 798 833 60 934 39 46.

100103 63 83 88 285 774 808 56 991 101034 105 9 224 54 62 64 316 21 506 16 92 616 20 40 73 719 43 901 63 102053 86 333 591 767 818 922 103122 63 77 87 240 96 376 475 595 620 803 949 104206 55 90 450 533 722 51 105040 58 117 66 281 382 419 41 46 810 935 50 106112 69 291 379 426 501 10 26 95 601 60 74 755 826 80 107000 66 363 571 612 16 29 42 52 97 701 6 71 978 108037 75 417 555 82 696 719 857 945 109025 58 61 77 200 436 55 578 89 704 26 804 51 99 905 17 46 59 110110 44 98 568 600 22 50 703 95 933 111098 114 89 419 67 542 54 68 84 978 112065 351 69 426 616 113022 65 390 95 419 31 518 623 49 753 842 76 939 114131 54 306 62 80 87 98 408 14 29 30 45 51 866 78 902 12 60 115044 103 549 693 725 29 31 48 938 116323 68 421 722 28 78 856 914 31 117187 227 31 361 462 63 590 647 70 917 118050 148 255 79 92 306 65 540 65 608 16 54 67 816 910 40 52 119277 385 444 542 657 84 87 96 828 32 954 120005 42 383 721 81 826 30 65 924 72 86 121047 136 75 234 44 52 88 354 459 88 97 636 75 96 869 936 90 99 122112 16 39 206 7 29 48 314 82 558 94 682 763 855 87 89 123042 267 98 345 58 516 32 71 795 928 124114 41 61 315 67 532 699 802.

125006 145 220 33 405 36 544 47 605 755 69 813 990 126071 72 91 214 42 315 36 62 496 572 712 76 97 835 127058 163 214 62 75 90 412 541 60 74 663 772 79 128086 101 245 304 18 86 427 757 83 85 92 805 28 38 53 97 129191 273 576 662 840 86 909 130073 82 223 378 401 60 71 599 671 782 879 927 131067 164 78 80 212 311 14 32 449 97 523 649 99 700 866 984 132085 106 38 214 92 328 453 83 587 644 91 94 724 41 848 65 910 57 133165 81 280 561 88 638 56 975 134026 265 361 626 844 96 941 135009 385 97 429 97 608 732 72 846 58 98 136125 209 66 315 574 614 32 724 92 842 80 137172 311 414 44 49 580 99 696 724 66 801 914 138094 188 486 567 99 851 68 922 139082 122 430 45 589 605 16 38 47 823 77 930 140033 160 286 94 410 509 15 609 68 766 819 48 141004 20 75 300 69 80 97 455 57 543 603 26 789 886 915 16 80 142048 138 50 71 282 362 408 78 595 600 6 717 862 75 143071 203 60 353 79 495 712 79 95 803 941 58 144005 40 87 121 362 72 73 512 14 64 613 26 28 37 746 862 986 145196 393 458 653 861 976 89 146137 49 83 360 420 50 64 210 19 50 73 783 809 21 920 40 147059 168 351 89 409 33 99 532 53 77 91 715 43 836 912 18 148031 66 207 14 514 779 838 985 149028 134 367 95 633 66 743 917 40.

150042 91 134 211 34 445 81 89 643 69 70 888 95 910 151078 181 261 345 48 433 613 703 71 839 74 152010 102 71 72 255 335 47 69 476 519 30 32 55 65 662 705 8 12 83 854 925 27 153016 20 238 362 592 730 843 49 82 923 154016 28 64 103 355 81 528 56 634 53 708 10 58 814 24 978 155142 47 61 87 98 259 303 44 426 771 892 93 156125 29 40 366 71 431 57 575 944 79 157000 272 88 327 59 84 457 70 501 5 12 677 735 88 813 16 73 158181 93 239 331 74 575 84 93 691 751 71 887 159092 152 276 88 350 80 505 53 665 76 756 833 923 77 160023 47 58 273 339 54 633 45 70 767 971 94 161003 176 231 451 65 69 85 633 55 83 786 914 41 162030 122 37 45 243 64 333 485 596 693 905 67 163397 401 67 500 5 679 86 767 813 73 901 43 52 91 164000 63 140 92 220 50 63 72 93 337 82 489 542 49 604 754 920 80 165131 205 45 52 319 96 554 601 825 73 84 166136 207 372 438 579 82 95 661 726 86 868 167071 109 236 341 437 95 586 636 41 45 703 4 11 45 979 82 168155 60 73 351 67 451 90 528 61 99 640 784 818 905 18 65 80 169044 137 201 12 89 488 92 94 510 663 709 832 927 170040 115 58 75 349 443 559 854 171112 84 397 484 609 82 757 94 894 932 172020 108 347 82 440 98 537 137017 133 233 462 669 842 44 174038 81 131 90 226 54 378 482 504 42 741 50 806 80 914 44 57 68.

175016 168 424 87 98 517 79 663 804 29 933 55 84 176036 170 358 81 539 757 95 923 68 75 93 177007 119 521 40 711 70 815 925 178223 301 421 85 97 653 708 11 80 855 56 71 82 179088 235 54 389 488 688 753 76 812 924 180166 230 72 99 460 507 628 964 181079 131 201 82 411 27 59 516 634 704 17 30 930 182083 86 90 115 22 260 408 718 70 809 83 93 935 183111 35 84 226 342 50 476 80 582 785 184139 63 254 422 531 607 41 708 809 12 920 185072 80 99 121 23 86 461 74 553 67 68 618 43 70 730 824 957 96 186007 109 211 42 85 304 7 10 32 463 537 98 604 18 32 57 86 706 42 84 932 83 92 187062 230 351 61 446 99 709 60 91 73 188025 92 221 322 415 35 726 31 825 79 83 95 189011 27 369 415 59 85 543 92 690 752 54 806 20 30 71 974 79 190133 57 229 300 451 72 549 614 45 73 883 191056 61 180 272 439 63 96 720 850 960 192004 82 136 58 342 54 588 699 793 859 952 193098 377 407 91 529 45 617 75 92 715 29 803 53 900 62 194085 317 19 43 60 547 76 650 89 834 45 930 93 195209 486 88 89 92 532 872 196052 103 233 300 35 529 79 683 702 833 197030 196 232 83 305 22 31 68 413 94 565 653 709 861 919 198208 76 327 62 64 432 61 63 84 91 96 548 632 66 761 82 820 46 199102 67 515 732 80 99 824 958.

20034 48 54 173 389 93 456 61 88 656 85 95 741 60 86 876 908 87 99 201154 99 226 87 309 48 68 593 714 33 27 202084 106 26 75 378 461 502 6 44 76 634 706 849 66 94 904 69 203126 28 221 25 90 375 488 614 836 204026 53 145 55 246 306 58 97 426 92 502 637 46 91 719 63 95 916 205000 8 141 71 295 305 436 86 511 16 20 618 84 771 879 906 206113 28 30 59 263 88 329 47 428 554 68 89 630 33 61 795 833 207128 42 98 325 49 99 439 696 99 798 208066 237 71 340 406 34 98 537 94 741 46 808 209363 65 93 96 465 562 644 730 46 62 89 824 923.

Laboratorjum Kosmetyków Higjenicznych
Dr. J. Świtalskiej
Warszawa, Krucza 31, tel. 102-77
Wysyła higj. kosmetyki za zaliczeniem, katalogi gratis. nw 10114

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **Kurjer 333.** Mąż miał prawo zarządu i użytkowania majątku Pani; wspólności majątkowej nie było. Co znaczy hipoteka „z zastrzeżeniem"? Czy może chodzi o hipotekę kaucyjną? Rozumiemy tak, że ma Pani obecnie odebrać kapitał z udzielonej przez Panią pożyczki, hipotecznie zabezpieczonej. Do kwitu mazalnego trzeba zezwolenia męża. Obecnie winna Pani, dobrawszy sobie adwokata, postępować tak: 1. wnieść przeciw mężowi skargę o zniesienie zarządu i użykowania; 2. wytoczyć skargę alimentacyjną. Odszkodowania żadnego płacić Pani nie potrzebuje. Natomiast z kontraktu ze szwagrem nic Pani prawdopodobnie nie wydobędzie, chyba po bardzo długim procesie. O przydzielenie adwokata na atest ubóstwa niech Pani wniesie do Sądu Powiatowego. (a. K.)

— **T. P. Poznań.** Nie potrzebuje Pan powiadomiać. (K)

— **Teatr.** Komunikatu takiego nie było. (K)

— **A. S. 66.** Handel domokrążny jest w licznych miastach województwa poznańskiego niedopuszczony; stało się to przez rozporządzenie Min. P. i H., wydane na skutek zabiegów zarządów odnośnych gmin miejskich. Niema innej rady, jak pozostać na wsi. (K)

— **M. S. z Kalisza.** Nie wiemy, o jaką to sprawę chodzi. (K)

— **150. I. F.** Kursy bywają urządzane co pewien czas i wtedy ogłasza się je osobno. Specjalnej szkoły niema. (K)

— **Mag.** Tow. Ubezp. „Piast" (Tow. Akc.), Warszawa, ul. Marszałkowska 124, prowadzi dział ubezpieczenia koni. Działu ubezpieczenia inwentarza żywego nie prowadzi żadne z istniejących w Polsce tow. ubezp. (K)

— **P. Wiktor Radwan - Paszkiewicz.** Sprawa nie jest jeszcze aktualna, gdyż dotąd nie nastąpiło ogłoszenie w Dz. Ustaw R. P. odpowiedniej ustawy wzgl. rozporządzenia ministerjalnego. (K)

— **Stały abonent.** 12 proc. najwyżej. (K)

— **P. L. Pracowity.** Konsulat holenderski w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31. (K)

— **P. Władysław S. Luboń.** Nie wiemy nic ponad to, co niedawno pisaliśmy, iż podobno jednak jest katolikiem. (K)

— **L. F. Grodzisk.** W myśl art. 10 ustawy o państw. podatku dochodowym od ogólnego dochodu należy odliczyć także bezpośrednie podatki państwowe i samorządowe z wyjątkiem państw. podatku dochodowego, dodatku specjalnego od tantjem, podatku od wzbogacenia się, podatku majątkowego, nadzwyczajnej daniny państwowej oraz daniny lasowej. (K)

— **A. W. 123.** Prawdopodobnie wkładki te utraciły wartość z powodu dewaluacji pieniądza. Radzimy zapytać zarząd spółki, czy i w jakim stosunku wkładki zostały prezliczone na złp. (K)

— **B. St. Poznań.** Równowartość 553,50 zł. Waloryzacja najmniej 18¾ proc. Stosownie do ugody lub do wyroku sądowego uzyska Pan, wraz z zaległemi odsetkami do końca 1924 r., najmniej 120,30 zł, najwyżej 642,05 zł; do sum tych należy doliczyć dalsze odsetki. (k)

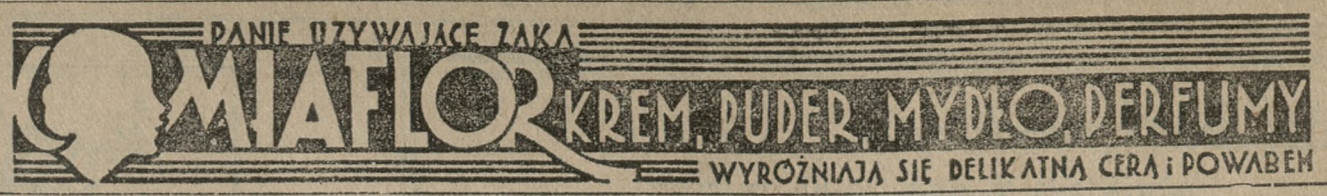

Pw 9658 Z 897

nw 10112

Mixin — najlepszy i najtańszy proszek mydlany
nw 10125

Dnia 3. b. m., o godz. 16,30 zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa i niezapomniana siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

Józefa Gołaska

w 53 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 6 kwietnia 1930 r., o godz. 6 po południu, z domu żałoby przy ulicy Ostrówek 10/11.

W ciężkim smutku pogrążeni

Władysławostwo Syllerowie z synami i rodzina.

zw 22746

W pierwszą rocznicę śmierci, ś. p.

Prof. Dra Antoniego Korczyńskiego

założyciela i pierwszego prezesa Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Chemicznego

odbędzie się

msza św.

za spokój Jego duszy, w poniedziałek, 7 kwietnia 1930 r., o godzinie 9,30, w kościele O. O. Franciszkanów, o czem zawiadamia

Zarząd Polskiego Towarzystwa Chemicznego

zw 22 748 **Oddział Poznański.**

W czwartek, dnia 3. 4. 1930, zmarł nagle na udar serca, opatrzony Olejami św., mój najdroższy mąż i najukochańszy, troskliwy ojciec, ś. p.

Hieronim Szłapka

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 7. 4. 1930, o godz. 4 po południu, z domu św. Józefa.

Ciężką żałobą dotknięta

żona z córkami.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Leszno, ul. Wolności 27. nw 10 140

W piątek, 4 kwietnia, zasnął w Bogu nagle, opatrzony Olejami św., nasz najdroższy i najlepszy mąż, ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Andrzej Piechowiak

restaurator

w 78 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 7-go b. m., o godzinie 17-ej po południu z domu żałoby, o czem donosi

nw 10139

w smutku pogrążona

Buk, Grodzisk, 5 kwietnia 1930. **rodzina.**

Brylanty

najkorzystniej w firmie

W. KRUK

jubiler, Poznań, ul. 27 Grudnia 6.

zw 22787

Poszukujemy

młodego chętnego człowieka do magazynu i ekspedycji. Zgłoszenia pisemne pod **zw 22775** do Kurjera Poznańskiego.

Dnia 4 kwietnia, rozstała się z tym światem, po długich i cierpliwie znoszonych cierpieniach, moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, teściowa i babcia, ś. p.

z Baranowskich

Franciszka Niezielińska

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 8 kwietnia, o godz. 5 po południu.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż, córki, zięć i wnuki.

Kostrzyn, w kwietniu 1930. zw 22 780

Za liczne i szczere wyrazy współczucia, okazane nam z powodu śmierci kochanego syna, brata, szwagra, bratanka i wujka, ś. p.

Wacława Bielawskiego

składamy wszystkim Krewnym, Znajomym a szczególnie Towarzyszom Zmarłego z oddziału motocyklowego Towarzystwa Sportowego Unja i Gronu bliższych Przyjaciół ś. p. Nieboszczyka

najserdeczniejsze podziękowanie

Marceli Bielawski z rodziną.

Poznań, 4 kwietnia 1930. zw 22 791

Dnia 3 kwietnia 1930 r., zasnął w Bogu, ś. p.

Ludwik Kitzman

wiceprezes Tow. Powstańców i Wojaków.

W Zmarłym straciliśmy gorliwego druha, którego z prawdziwym żalem żegnamy.

Cześć Jego pamięci!

Zarząd Tow. Powstańców i Wojaków na Wronki i okolicę.

nw 10 144

Dnia 3 b. m., o godz. 0,30, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Jan Nowacki

przeżywszy lat 77. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 6 b. m., o godz. 15,30, z domu żałoby na cmentarz parafjalny św. Wojciecha, o czem donosi Krewnym i Znajomym

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Naramowice, Poznań. zw 22 745

Dnia 3 b. m., zmarł Członek - jubilat Towarzystwa naszego, ś. p.

Piotr Krzyżankiewicz

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 6. 4. 1930, o godz. 4,45 po poł., z Zakładu św. Józefa.

O liczny udział w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Wypadek 168. zw 22 792

Motocykl Wanderer

z przyczepką najnowszej konstrukcji rocznik 1929/30, 5, 7 PS. 750 cm., z oświetleniem elektr. Boscha. Motocykl ten bardzo mało był używany i znajdował się w wyjątkowo dobrej opiece. Trzeba go zobaczyć ażeby ocenić. Gwarancja nowego motocykla. Sprzeda **Stefan Jagodziński, Poznań,** ul. Dąbrowskiego 83. Reprezentacja firmy „Wanderer".

zw 22 768

Ada Sari, słowik polski

odwiedziła w dniu 30 ub. m. nasz

salon demonstracyjny

Po wysłuchaniu swego własnego śpiewu, wykonanego z płyt gramofonowych przez nasz **„Elektrofon"** *obdarzyła nas znakomita artystka następującym autogramem:*

Z pełnym uznaniem dla firmy Radjoelektor' Wysłałam płyty swoje gramofonowe nagrywane przez Rozgłośnię „Elektrofon" - jestem zachwycona czystością i naturalnością brzmienia głosu którego nie zmienia się pomimo podwójnego nadania.

Ada Sari

Poznań 30/III 1930

Oto miarodajna ocena krajowej produkcji

„RADJOELEKTORA"!

„RADJOELEKTOR" Zakłady radjotechniczne Poznań, Ratajczaka 33.

Polecamy nasze:

Aparatury i rozgłośnie dla filmu dźwiękowego.
Rozgłośnie dla restauracyj, kawiarń i dancingów.

Oferty na żądanie.

Pw 70638-14.228

Czarująca świeżość ust i policzków

podnosi urok kobiety, o ile jest naturalna. Dlatego też krem "Khasana-Superb" koloru pomarańczowego jest tak wyróżniany. Nadaje on naturalną świeżość, nie farbuje, jak zwykła szminka. Wtarcie cienkiej warstwy nadaje twarzy wytworny różowy ton. Krem ten odznacza się indywidualnie na każdej twarzy, wszystkie jednak upiększa i odmładza. Naturalność wyglądu wyklucza nawet podejrzenie zastosowania jakiegokolwiek środka.

Tę samą własność przystosowania się do cery posiada pomadka do ust "Khasana Superb". Podkreśla delikatnie linję ust i nadaje im młodzieńczą świeżość. Szybkie naturalne działanie umożliwia dyskretne zastosowanie w każdej chwili.

"Khasana Superb" krem i pomadka do ust są niewrażliwe na wpływ pogody i wody i nie ścierają się przy pocałunkach, a jednakże nikt nie domyśli się, że były one zastosowane. Jedynie mydło może je usunąć.

Dr. Albersheim's

KHASANA SUPERB

Pomadka do ust Khasana Superb w złotej oprawce — wytworny ołówek do wykręcania z przykrywką na zawiasie, podwójna zawartość — Khasana-Superb róż do policzków.

Wszędzie do nabycia!

Kupcie jeszcze dziś na próbę małą pomadkę do ust i róż. Wszędzie do nabycia! Miejsca sprzedaży chętnie wskażemy!

Dr. M. Albersheim, Frankfurt n. M. - Londyn - Gdańsk

Tw 1363

Z powodów osobistych nie gospodarczych **sprzedam**

drukarnię

w Poznaniu (śródmieście) produkcja w 1929 roku, **zł 70.000, cena 60 000 zł.** Oferty poważnych reflektantów do Kurjera Pozn. pod **zwp 22776**

Mme Dygat-Zakrzewska

Parisienne diplômée

Professeur aux cours pratiques de langue française a quelques heures libres dans la matineê

S'adresser **Ogrodowa 12, au fond de la cour 2e étage à droite.** zw 22760

Przeprowadzamy
w naszej nowowybudowanej i w postępowy sposób

urządzonej fabryce karoseryj

naprawy karoseryj samochodowych

wszelkich typów.

Lakierowanie

najnowszym sposobem natryskowym.

Prosimy żądać ofert od

Polskiej Fabryki Karoseryj

„Superba"

Henryk Linke i S-ka, Parzęczew,

p. Góra, pow. Jarocin.

Pw 10618-14.205

Kto chce

PIANINO

dobrze i tanio zakupić niech się do największej Fabryki Pianin

B. SOMMERFELD

BYDGOSZCZ, UL. ŚNIADECKICH 56

zwróci nw 10137

Przedstawiciel: Wł. Rwiatkowski, Poznań, ul. Gwarna nr. 13.

PIERWSZORZĘDNE REFERENCJE!

Dogodne warunki spłaty. — Długoletnia gwarancja.

Osiedliłem się

Stefan Arendt, dentysta

Poznań, ul. Fabryczna 2a.

zw 22767

Ubikacje handlowe

składające się z dużego składu, piwnic, remizy, składnicy, biur, razem ca. 500 m², położone w śródmieściu, nadające się na hurtownię i przemysł, **wydzierżawię poważnej firmie od 1 maja r. b.** Agenci wykluczeni. Zgłoszenia do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 22 730

A. STYZIŃSKI i L. KOŃCZALIK, POZNAŃ

Św. Wojciech 25.

Niniejszem podajemy do łaskawej wiadomości, że z dniem 1 kwietnia 1930 r., otworzyliśmy zakład puszkarsko-mechaniczny i ślusarsko - mechaniczny.

Przyjmujemy również do reparacji przybory dentystyczne, numeratory, maszyny do pisania i liczenia, maszyny do szycia, gramofony, rowery, oraz wszelkich kas i przyborów biurowych. zw 22 758

Wykonanie solidne! Dostawa punktualna!
Ceny umiarkowane!

Niniejszem podaję do łaskawej wiadomości, iż z dniem 1 kwietnia 1930 r., przejąłem jw 3652

zakład fryzjerski

położony przy ul. Dąbrowskiego 38. Wykonuję wszelkie prace wchodzące w zakres **fryzjerstwa damsko - męskiego.**

Zadaniem mojem będzie Szan. Klijentelę fachowo i sumiennie obsłużyć. — Proszę o łaskawe poparcie.

Wojciech Mikulski, mistrz fryzjerski.

Poszukuje się na poszczególne powiaty **dobrych**

przedstawicieli

na motocykle niemieckie

„Zündapp"

Generalne przedstawicielstwo „MOTOR",
Poznań, ulica Dąbrowskiego 7.

Pw 10591-14.175

Książkowego

młodszego, lecz zdolnego, do samodzielnego prowadzenia konto - korentu i korespondencji rozliczeniowej z klijentami **poszukuje większe przedsiębiorstwo na Pomorzu.** Zgłoszenia z dołączeniem świadectw prosimy kierować pod dw 4716 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Poważna niemiecka fabryka lalek poszukuje

zastępcy

na województwo poznańskie. Reflektujemy tylko na panów, którzy są dobrze zaprowadzeni, posiadają odpowiednie znajomości fachowe i odnośny okręg regularnie objeżdżają. Zgłoszenia z podaniem referencyj pod **J. K. 14 869** do **Rudolf Mosse, Berlin S. W. 100.**

Tw 1364

Przez długi czas nie reklamowaliśmy się, gdyż pochłonięci byliśmy jedyną myślą przewodnią — **uszlachetnienia swych wyrobów!**

Nie szczędziliśmy w tym celu gotówki, pracy i czasu to też zainstalowaliśmy w swej fabryce, jako jedyni w Polsce, ostatniego wyrazu techniki kosztowne maszyny, wprowadziliśmy zakup najdroższych surowców i opracowaliśmy najsubtelniejsze recepty.

Wyniki tej pracy okazały się zdumiewające, to też obecnie możemy się poszczycić naszemi wyrobami, które zdystansowały nietylko krajową lecz i zagraniczną konkurencję.

Wykwintny smak, wysoce zdrowotne składniki oraz rzetelnie skalkulowane ceny — **same zareklamują obecnie nasze wyroby!**

Żądajcie ich wszędzie, **spróbujcie,** a sami się przekonacie o dobroci tychże.

Jako najnowszy wyśmienity swój produkt polecamy 125 gramową tabliczkę **„MASCOTTE“** (etykieta z siedmiu słoniami prawnie zastrzeżona) po cenie zł 1,50,—.

„GOPLANA“ Sp. Akc.,

Fabryka Czekolady w Poznaniu.

Pw 10896-14,196

Rekordowa łatwość pisania!

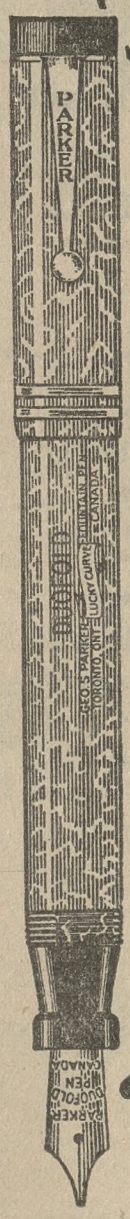

Jakże łatwo pisać piórem Parker Duofold!

Lekko, bez najmniejszego z Waszej strony wysiłku, sunie pióro po papierze—oto wszystko.

Pisząc piórem Parkera nie odczujecie nigdy zmęczenia. Drugą zaletą pióra Parker Duofold—to klasyczna prostota mechanizmu. Napełnianie odbywa się w ciągu kilku sekund za pomocą cieńkiej rurki wewnętrznej. Podczas pisania atrament spływa zawsze równomiernie.

Wystarczalność zapasu atramentu.

Olbrzymi zbiornik atramentu w piórze Parker Duofold pozwala za każdem napełnieniem na skreślenie 6.000 słów! Błyszcząca obsadka Parkera z masy permanitowej jest o 28% lżejsza od piór innych marek z wulkanizowanej gumy. Pięć jest wspaniałych barw, sześć różnych rodzajów stalówek, z których jeden jest napewno przystosowany do Twojej ręki. Zobacz pełny komplet piór Parkera w najbliższym większym składzie materjałów piśmiennych. Przekonaj się o wartości piór Parkera w porównaniu z piórami innych marek.

Pióra: Senior Zł. 80, Special Zł. 70, Junior Zł. 60, Lady Zł. 55. Ołówki automatyczne odpowiednio dobrane do piór od Zł. 30—do Zł. 40—Pestumenty z przedłużaczami do piór od Zł. 40—Zł. 250.

Parker Duofold

Generalne przedstawicielstwo na Polskę i Wolne Miasto Gdańsk

A. J. OSTROWSKI, Łódź

Piotrkowska 55

Tel. 203-54 i 215-40

nw 10 024

J. MARCINIEC tel. 26-26

Szkółki drzew

Poznań — Starołęka 4 minuty od dworca

poleca:

wszelkie drzewa i krzewy owocowe oraz ozdobne, drzewa alejowe, krzewy iglaste.

SPECJALNOŚĆ: Róże krzaczaste, pienne i pnące, Rododendrony, Magnolje, Sadzonki szparagów.

Zamówienia przyjmuje również:

Skład nasion: J. Marciniec i Synowie

Poznań, ul. Pocztowa 29, tel. 32-02. zw 22784

Obuwia za darmo

nikt nie daje — lecz po cenach fabrycznych wyroby krajowe sprzedaje

R. Krzyżańska, św. Marcin 66

zw 22763 **skład obuwia.**

TAJEMNICA ZDOBYCIA ŚWIEŻEJ I PIĘKNEJ CERY

Dbajcie o świeżą i piękną cerę! Wybierajcie ze szczególną starannością środki kosmetyczne, gdyż wszelkie zabiegi, dające zbyt szybko efektowne skutki, rujnują w krótkim czasie cerę na zawsze.

Po długoletnich badaniach udało się chemikom BERLIŃSKIEGO LABORATORJUM KOSMETYCZNEGO zdobyć tajemnicę młodej i pięknej twarzy o cudownie świeżej cerze, tryskającej zdrowiem i młodością:

PŁYN **SIMI** Berl. Labor. Kosmet., ostatni tego rodzaju wynalazek w dziedzinie kosmetyki, otrzymany zapomocą specjalnej nowej metody usuwa po krótkim użyciu wszelkie nieczystości skóry: wągry, fałdy, zmarszczki i nienaturalne zaczerwienienie skóry, nadając jej kwitnący i młodociany wygląd.

PŁYN **SIMI** ułatwia cyrkulację krwi, wchłaniając zużyte soki, powoduje dopływ świeżej limfy z głębszych tkanek podskórnych. nw 10 135

PŁYN **SIMI** nadaje soczystości suchej cerze i odtłuszcza cerę lśniącą, przyczem jest absolutnie nieszkodliwy, jak to stwierdzili specjaliści

Do nabycia w aptekach, składach aptecznych i perfumerjach.

Reprez. na Polskę „Proton“, Warszawa, św. Stanisława 9/11.

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli, braku energji, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledzionnicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka otrzymają bezpłatnie broszurę Dr. Weisego. Słabość nerwów.

Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK. Nr. 85.

Pw 9660-10,199

Aug. Hoffmann, Gniezno

Szkółki drzew owocowych i wielkie hodowle róż

Telefon 212. Kantor, ul. Trzemeszeńska 42

poleca na wiosenne zasadzenie

wszelkie drzewka i krzewy owocowe i ozdobne, rośliny żywopłotowe, konifery, róże, dalje etc.

w znanym najlepszym wyborze. zw 22426

Opisujący katalog oraz cennik bezpłatnie.

Najradykalniejszy środek dla cierpiących na

NAJSTARSZĄ PRZEPUKLINĘ

gdy nawet opaski różnych zagran. specjalistów nie pomogły, oraz wszystkie fałszywe wynalazki nie poskutkowały, usuwa jedyny specjalista z długoletnią praktyką dla cierpiących na rupturę, zapomocą mojego opatentowanego bandaża nr. 1209, który przynosi prawdziwą pomoc mężczyznom i kobietom. **S. KON, Warszawa, Sosnowa 13.** Prospekty na żądanie bezpłatnie. Przestrzegam przed naśladownictwem mojego środka przez fałszywych specjalistów, którzy powołują się na różnych profesorów i tylko pogarszają chorobę.

Pw 8940-62,119

Zamiana starych maszyn do pisania na nowe modele. Stała rozsprzedaż maszyn gruntownie odremontowanych z gwarancją i prawem zamiany.

SKÓRA i S-ka

POZNAŃ, Aleje Marcinkowsk. 23

BYDGOSZCZ, ul. Gdańska 163

Pw 9670-11,45

PATENTY

wzory i znaki ochronne w Polsce i zagranicą

MARCELI ZOCH,

inżynier dyplomowany rzecznik patentowy

Poznań, Przecznica 9.

Pw 9639-1,100

Na raty miesięcznie **20 zł**

EXPRESS

Kromczyński, Poznań

Al. Marcinkowskiego 5

Agenci do sprzedaży maszyn do szycia potrzebni

PIEGI

żółte plamy, opaleiznę usuwa, bieli skórę pod gwarancją aptekarza **Jana Gadebuscha**

„Axela“-Krem

1/2 słoika 2,50 zł, 1/1 słoika 4,50 zł, do tego **mydło „Axela“** 1 kaw. 1.25 zł. Do nabycia w drogerjach, składach aptecznych, perfumerjach i aptekach lub wprost w firmie J. GADEBUSCH, Poznań, ul. Nowa nr. 7.

Pw 10 392/3-14,90/a

W Puszczykowie

blisko dworca **na sprzedaż parcela,** wiadomość **Wierzbięcice 29, III ptr. l.**

zw 22 783

4000—5000 zł

poszukuję na I hipotekę gospodarstwa 50 morgowego, dam dobry procent. Zgłosz. skierować do Kurjera pod **zw 22782**

Sypialnie

stylowe, polerowane, w egzotycznych fornierach poleca korzystnie

Fabryka mebli stylowych

ROMUALD SZUBERT

Tel. 56-27 (dawn. Teodor Busse)

Grobla 6, II podwórze.

zw 9.09

TYLKO

Lakiery - Emalje - Farby marki

„SMOK“

są najlepsze i najtrwalsze.

Kto „Smokiem“ maluje, Nigdy nie żałuje. zw 22 785

Truskawiec-Zdrój

Sanatorjum i pensjonat djetetyczny

Dra M. Staszewskiego

dla chorób dróg moczowych i przemiany materji. Zgłoszenia **do 1 maja Przemyśl, ul. Mickiewicza 17, od 1 maja Sanatorjum Truskawiec.** zw 22726

W. Nowakowski i Synowie, Poznań

FABRYKA MEBLI

Oddział I.
Górna Wilda nr. 134

Oddział II.
ul. Przemysłowa nr. 32

Biura Centralne:
Górna Wilda nr. 134
Telefony: 29-72, 40-17, 11-91

Własna bocznica kolejowa

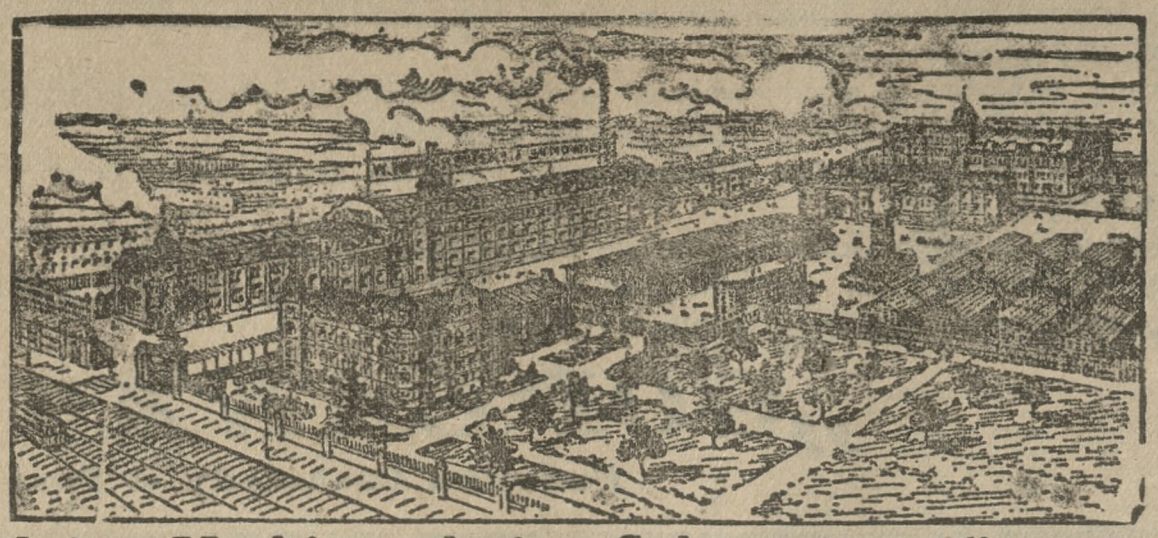

Magazyn i sprzedaż mebli
(hurtowna i detaliczna)
przy głównej fabryce
Górna Wilda nr. 134
Dojazd tramwajami nr. 4 przyst. fabr. Cegielskiego i nr. 7 i 8 przystanek ul. Traugutta w kierunku Wildy
oraz w składzie fabrycznym
przy ul. 27 Grudnia
narożnik Kantaka.

Sypialnie - Jadalnie - Męskie pokoje - Salony i wszelkie meble wyścielane

Od zł 1,275 **PARKIETY** Od zł 1,050 Od zł 1,375

w wielkim wyborze stale na składzie

PARKIETY

Na życzenie ustawiamy meble na miejscu!!!

Urządzenia Biur, Hoteli i Pensjonatów
Sprzedaż na dogodnych warunkach po cenach fabrycznych.

Na życzenie ustawiamy meble na miejscu!!!

Na wszelkie wyroby udzielamy kilkoletniej gwarancji.

Na życzenie dostawa mebli na prowincję samochodami meblowemi.

Pw 10618-14,190

Wielki obrót

Jan Okopiński

Mały zysk

Poznań, Pocztowa 1

poleca detalicznie na sezon wiosenno letowy
po bardzo niskich, ale stałych cenach

dla PAŃ	dla PANÓW
Pończochy w pięknych modnych barwach	**Skarpety** w pięknych deseniach
Kombinacje, majteczki jedwabne figi	**Koszule** dzienne i nocne
Rękawiczki	**Kołnierzyki**
Wstążki	**Krawaty**
Hafty	**Koszulki** } macco
Koronki	**Kalesony** } macco
Zaboty	**Kalesony sport.**
Chustki i chusteczki	**Szelki**
Bielizna	**Chusteczki do nosa**
Garsonki	**Chusteczki jedw.**
Żumpry i Swetry	**Kamizelki**

Ręczne robótki i wszelkie dodatki.
Wyprawy dla niemowląt. zw 22761

Baczność! **Baczność!**

Właściciele Domów

Wykonuję wszelkie prace dekarskie i blacharskie, pokrywanie nowych i reparacje starych dachów papą, dachówką, blachą i wszelkim innym materjałem po cenach przystępnych i na dogodnych warunkach **spłaty do 12 miesięcy** Z P. P. Właśc. większych realności i Posiedzicielami ziemskimi zawieram umowy na prace kontraktowe długoletnie. na warunkach nader korzystnych. Specjalność:

pokrywanie dachów blachą cynkową tłoczoną.

Liczne uznania i podziękowania od zadowolonych klijentów.

Ignacy Mandowski,
mistrz blacharsko-dekarski.
Przemysł Polski pokrywania dachów, Poznań, Grobla 3
Rok założenia 1907 — Telefon 34-69.
zw 22774

Obuwie

Rekord w cenie i wykonaniu

Ceny jednolite

Dla Pań:		*Dla Panów:*	
24,75	Bardzo trwałe **pantofelki bronzowe, czarne i lakierki**	34,75	**Bronzowe i czarne półbuciki** szyte z cielęcego boksu w modnych fasonach
29,75	Eleganckie **pantofelki czarne i kolorowe** z skór gemzowych i cielęcego boksu oraz lakierki na modnych obcasach	36,75	Nadzwyczaj trwałe i modne **półbuciki bronzowe, wiśniowe i czarne** z cielęcego boksu wykonanie **Goodyear-Welt**
34,75	Ostatniej mody **pantofelki kolorowe** w różnych odcieniach, **lakierki** oraz **zamszowe**	39,75	Elegancki **lakierowy półbucik,** wykonanie **Goodyear-Welt.**

Moje obuwie wykonane z najlepszych surowców, odznacza się elegancją i trwałością. Od ca 30 lat jest uznane jako pierwszorzędne i tanie. Pw 10634/5-14,32/3

Wybór olbrzymi. Ceny stałe.

LUDWIK KRUK

Największy skład obuwia

Stary Rynek 9, parter i I. piętro. Telefon 33-51

NASIONA

NARZĘDZIA OGRODNICZE

poleca Specjalny Skład Nasion

J. MARCINIEC i S-WIE

POZNAŃ, POCZTOWA 29.

Pw 10588-13.118 **Telefon 32-02.**

CENNIK na życzenie bezpłatnie i franco.

Przy **inwentarzach i bilansach** nieocenione są maszyny do **mnożenia i dodawania** ale **tylko najlepsze,** tylko **„ORIGINAL ODHNER“** i zapisujące **„SUNDSTRAND“!**

Gen. Repr.: **G. GERLACH – Poznań** Gwarna 14

Telefon 52-32 Pw 8357-2,67

„Atlantic“

Restauracja i Winiarnia
Koncert i kabaretowe występy
Poznań, St. Rynek 80/82.
Znizone ceny, niektóre do 50%. Wyborowa kuchnia, dobre napoje. Koncert do godz. 5-tej rano.
zw 22[illegible]1

Piękne Panie spać mogą

bez kłopotu, gdyż pomyśleliśmy już o stroju świątecznym.
Prawie

za darmo sprzedawać będziemy

podczas naszej reklamowej sprzedaży, rozpoczynającej się 6. kwietnia r. b.

konfekcję damską najmodniejszą

oraz **stroje i kapelusze**

wszystko w pierwszorzędnem wykonaniu i olbrzymim wyborze po po tak niezwykle przystępnych cenach, że

wywołamy zupełną rewolucję cen.

Próbny zakup prowadzi do stałego korzystania z usług naszych. Pierwszorzędni krawcy i krawczynie spełnią w naszym

oddziale miarowym

każde życzenia nadobnych pań. Wykonanie już w 24 godzinach. bez żadnych oddzielnych dopłat.

P. Szczawińska i S-ka

Poznań, ulica Wodna nr. 1.

Pw 10637-14.223

BRACIA MIETHE

Właściciel M. Kaczmarek, Poznań, ulica Gwarna 8, telefon 31-01. Od przeszło 50 lat znana z nadzwyczajnej dobroci własnych wyrobów czekoladowych i cukrowych.

POLECA NA WIELKANOC

codziennie świeże, bardzo smaczne z pierwszorzędnej czekolady wytwarzane jajka wielkanocne, zajączki, jajka z marcepanu napełniane likierem lub kremem, bomboniery. Wybór olbrzymi!!

DOBRY TOWAR Z SZLACHETNYCH SUROWCÓW, OTO → NASZA REKLAMA!

RÓŻE

krzaczaste, pnące i pienne w najpiękniejszych odmianach

ze Szkółek „Lemszczyzna-Szczekarków"

W bieżącym sezonie wiosennym specjalnie dla willi i ogrodów podmiejskich oraz letnisk posiadamy komplety złożone:

z 10 róż krzacz. w 5 odm. p/g wyboru Zakładu po wyjątkowo niskiej cenie zł 10,— za komplet
„ 20 „ „ „ 10 „ „ „ „ „ „ 18,— „
„ 30 „ „ „ 15 „ „ „ „ „ „ 25,— „

loco szkółki wysyłające.

Zamówienia prosimy kierować do Biura Sprzedaży.

nw 10145 **Warszawa, Boduena 2. Tel. 219-89**

Do wynajęcia po Hotelu Francuskim, Aleje Marcinkowskiego 13

2 SALKI

nadające się na **lokale handlowe** wszelkiego rodzaju oraz

kilka pokoi na biura względnie na pensjonat

Ewentualni reflektanci zechcą się zgłosić do

Poznańskiego Banku Ziemian S. A.

Aleje Marcinkowskiego 13, Wydz. Administracji Nieruchomości.

Pw 1630-14 225

OKAZJA Partja najlepszych kilimów wielkości 150×200 cm zamiast 200 tylko 158 zł

K K P

dywany

olbrzymie sortymenty w wszelkich gatunkach wielkościach i deseniach —

orjentalne dywany ręcznie wiązane krajowej produkcji — bez konkurencji

kilimy — pasiaki

chodniki i materjały do wykładania pokoi

kokos — manila — maty chińskie

serwety — narzuty — kapy

materjały na pokrycie mebli

kupuje się korzystnie w największym specjalnym magazynie

Kazimierz Kużaj

Centrala Dywanów

Poznań, ulica 27 Grudnia 9.

Po cenach wyjątkowych polecam wielki transport chodników włosowych - boucle w modnych wzorach.

Pw 9671/2 11.10.15

KTO

napisze imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzyma darmo broszurę, określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia. Pozna kim jest, kim być może. Warszawa, Redakcja „Wiedza Tajemna", skrzynka pocztowa 571. Załączyć znaczek pocztowy na przesyłkę. nw 10 072

Wielki wybór.

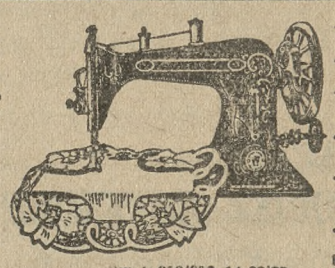

Pw 1358/359-14 22/28

Tanio ponieważ w mieszkaniu

Maszyny do szycia

światowej sławy. Część na składzie i do **„Singera".** Reperacje wszelkich systemów.

T. Konikiewicz

Poznań, Pl. Nowomiejski 1a

wejście z bramy

KTO ZNA TAJEMNICĘ

wykwintnej damy światowej, w jaki sposób ona swój wdzięk i piękność, swoją czarowną, delikatną, aksamitnie miękką cerę w obfitości zdobyła? Ona używa rano i wieczorem **Joghurt,** które u niej czyni cuda.

Ona nie zna żadnych dolegliwości w trawieniu, żadnego zmęczenia i słabości, żadnego znużenia i bólu głowy, nie jest poddana żadnym nastrojom i kaprysom, ona czuje się zawsze świeżą jak ryba w wodzie, ona jest tą idealną kobietą, która dumną jest ze swojej wdzięcznej, smukłej figury. Niech Pani dzisiaj jeszcze rozpocznie z naszym tak bardzo pożądanym **Joghurt!**

Codziennie świeże nabyć można we wszystkich odnośnych interesach, naszych składach i wozach.

Mleczarnia Poznańska

Telefon 33-44 **Sp. z o. o.** Ogrodowa 14

nw 10 152

Składu próżnego

w śródmieściu, mniejwięcej 5×7 mtr. obszernego, **poszukuje się celem dzierżawy,** wprost od gospodarza. Zgłoszenia do eksp. Kurjera pod zw 22 710

Duży lokal

przy Starym Rynku na I. piętrze **zaraz do wynajęcia** Zgłoszenia Kurjer Poznański Filja Stary Rynek pod rw 9414

Samochodu ciężarowego

poszukuje się celem kupna. Łask. oferty z podaniem siły nośności, znaku fabrycznego i ceny kupna, uprasza się pod 607 do **Biura Ogł. Kosmos,** Zwierzyniecka 6. nw 10 149

Akcyjne Towarzystwo Ubezpieczeń
poszukuje zdolnych i solidnych

reprezentantów

na życie i od nieszczęśliwych wypadków na prowizję lub pensję w Poznaniu i na prowincji. Oferty do Kurjera Pozn. pod **zw 22769**

Urzędnik gospodarczy

kawaler, w 26 roku, energiczny, sumienny i stanowczy, znający dokładnie intensywny system gosp. oraz książkowość „Szumana", z bardzo dobremi świadectwami, **zmieni z dniem 1. 7. 1930 posadę na żonatego.** Łaskawe oferty uprasza **M. Mieczkowski — Wilkowo-Polskie, pow. Śmigiel.**

zw 22 777

Niniejszem podajemy do łaskawej wiadomości Klijenteli naszej, że p. Jan Wegner z Miłosławia, z dniem 8 marca r. b.

nie pracuje w przedsiębiorstwie naszym,

wobec czego za wszelkie wpłaty inkasa p. p. uskutecznione na ręce p. Wegnera, po wyżej podanym terminie nie przyjmujemy żadnej odpowiedzialności.

Amerykański Młyn Parowy

zw 22 773 **Miłosław, Sp. z ogr. poręką.**

Kupując obuwie zagraniczne, przyczynisz się do powiększenia armji bezrobotnych w kraju a państwu stwarzasz bilans bierny. Przez kupowanie polskich wyrobów, liczba bezrobotnych maleje, wzbogaca się własny przemysł a państwo uzyskuje bilans czynny. dw 472

Do wykonania wytwornego i solidnego

OBUWIA

podług miary oraz reparacyj poleca wydział propagandowy przy Wolnym Cechu Szewckim w Poznaniu, następujących swych członków:

Bociański Roman — Fr. Ratajczaka 11a
Eliński Józef — Pl. Sapieżyński 8
Figiel — Rybaki 21a
Grzybowski Aleksander — Rynek Śródecki 2
Kuśnierski Wojciech — Zielona 5
Napierała Ig. — Al. Marcinkowskiego 3a
Norek Jan — Wały Królowej Jadwigi 2a
Przybył Walenty — Stary Rynek 4?
Skotarczak Maksym. — Strzelecka 10
Sołtysiak Józef — Półwiejska 30
Talarczyk Aleksander — św. Marcin 22
Wiśniewski Wł. — Piekary 1
Lewandowski Ign. — Jeżyce — Poznańska 44
Przeworski Stan. — Jeżyce — Kraszewskiego 28
Mąk Stan. — Łazarz — Kanałowa 7
Polcyn Jan — Łazarz — Wyspiańskiego 12
Chorzelewski M. — Wilda — Żupańskiego 20
Norek Wojc. — Wilda — Wierzbięcice 31a
Tomiak Piotr — Pamiątkowo.

SKŁADY WYTWORNEGO I SOLIDNEGO OBUWIA:

Bera Kazimierz — Garncarska 2
Glock Zdzisław — św. Marcin 32
Szymański M. — Wodna 1
Zmysłowski Fr. — Półwiejska 12
Rybelski Jan — Al. Marcinkowskiego 23
Borówka Konrad — Łazarz — Matejki 11
Stryczęński St. — Łazarz — Marsz. Focha 28
Dybowski Maks. — Jeżyce — Poznańska 1/3
Stróżyk Winc. — Jeżyce — Dąbrowskiego 41
Niedźwiecki St. — Wilda — Górna Wilda 58
Małecki Antoni — Główna — Sieroca 3
Małecki Piotr — Główna — Smolna 19.

BAD-NAUHEIM

Niemcy

Stacja pociągów pośp. D. linji Hamburg—(Berlin)—Kassel—Frankfurt n/M—Basel
45 minut od Frankfurtu nad Menem

Ciepłe źródła (30,5-34,4° C) solankowo-kwasowęglowe świat. sławy
Niezrównane dla chorych na **serce, arterje, reumatyzm, podagrę, bronchit oraz na choroby mlecza pacierzowego i nerwów.**
Wytworne rozrywki. — Sporty wszelkiego rodzaju.
Wszelkie nowoczesne środki kuracyjne Piękny i przyjemny pobyt wypoczynkowy
Pierwszorzędne utrzymanie przy umiarkowanych cenach. nw 10025
Prospekty w zarządzie kąpieli i w zarządzie miejscowości kuracyjnej Bad-Nauheim oraz w biurach podróży.

Szanownej Klijenteli

podaję do łaskawej wiadomości, że z rozszerzeniem zakresu działalności rewizyjno-powierniczej powiększyłem znacznie biura moje, przenosząc je z dniem 1 kwietnia r. b. **z ul. Fr. Ratajczaka 32, I piętro** na

Aleje Marcinkowskiego 13, I. ptr.

(dawniej HOTEL FRANCUSKI)

Prosząc o dalsze poparcie przedsiębiorstwa mego zapewniam, że powierzone mi prace rewizyjne wykonywać będę nadal jak najsumienniej i w najkrótszym czasie, utwierdzając zaufanie i uznanie, jakiem mnie dotąd darzono.

„Rewizor"

Biuro rewizyjno - powiernicze
FELIKS STĘPNIEWSKI,
sądownie zaprzysiężony rewizor ksiąg i rzeczoznawca na obwód Sądu Okręgowego **w POZNANIU.** zw 22762
Telefon biurowy 29-58, prywatny 54-98.

Najwytworniejsze i najmodniejsze

OBUWIE

własnego wyrobu poleca

Jan Rybelski

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23, tel. 28-02.

Nagrodzone na międzynarodowej Wystawie w Paryżu 1928 r. złotym medalem i wielką nagrodą (Grand Prix) i na P. W. K. 1929 r. w Poznaniu złotym medalem i nagrodą państwową.

Pw 10032-54.107

Kto

pożyczy inteligentnemu rolnikowi na dzierżawę

5-8000 zł

Łaskawe oferty do Kurjera **zw 22779**

T-wo Komand. STRAHL & Co., Glogau (Niemiecki Śląsk), Hurtownia win, istniejąca od 140 lat, poszukuje poważnego

PRZEDSTAWICIELA

wprowadzonego w lepszych hotelach, restauracjach i składach kolonjalnych, dla sprzedaży na dogodnych warunkach naszych pierwszorzędnych win (specjalność: deutsche Winzerweine).

Oferty z podaniem curriculum vitae, referencyj i z załączeniem fotografji sub: „b. G. 5852" do — **Rudolf Mosse, Breslau.**
Tw 1365

SALON WYSTAWOWY — POZNAŃ, WARSZTAT PODRĘCZNY — UL. ZWIERZYNIECKA 8

DKW

NOWE MODELE 1930 NADESZŁY!

PRZYJDŹ ZOBACZYĆ — A KUPISZ NAPEWNO!

DOGODNE WARUNKI KREDYTOWE
STAŁA WYSTAWA WSZELKICH MODELI I SPRZEDAŻ DETALICZNA

„POLMOTOR" HENRYK LINKE i S-KA **POZNAŃ** ULICA **ZWIERZYNIECKA 8** TEL. 69-77.

Pw 10 616-14.207

Salon Mód Pani Hanki

ulica Franciszka Ratajczaka 29

wykonuje

suknie, płaszcze

oraz

kostjumy sportowe i angielskie.

Krój i wykonanie pierwszorzędne.

Do ŚRODY przyjmuję jeszcze zamówienia, które wykonane będą na Święta Wielkanocne.

dw 4725

Sekretarz adwokacko - notarjalny

zdolny i sumienny, z długoletnią praktyką w swoim zawodzie, lat 30, obecnie na stanowisku kierownika biura adw. notarjalnego na Pomorzu, zmieni posadę z dniem 1 maja 1930. Chętnie obejmie odpowiednie stanowisko u adwokata lub w firmie handlowej i t. d. w Wielkopolsce lub na Pomorzu, najchętniej w Bydgoszczy. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 22 689

Zakład dentystyczny

dobrze prosperujący w Polsce Zachodniej, w mieście około 100000 mieszkańców, z powodu choroby korzystnie do **sprzedania zaraz.** Oferty do **„PAR", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 63,197**
Pw 10612-63,197

Poważna instytucja poszukuje od 15. 4. rb. dzielnego młodego

handlowca

obeznanego jednocześnie z książkowością i korespondencją w językach polskim i niemieckim. Piśmienne zgłoszenia wraz z odpisami świadectw oraz referencjami, uprasza się kierować do Biura Ogłoszeń **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 14,212 Pw 10 620-14,212

Brennabor

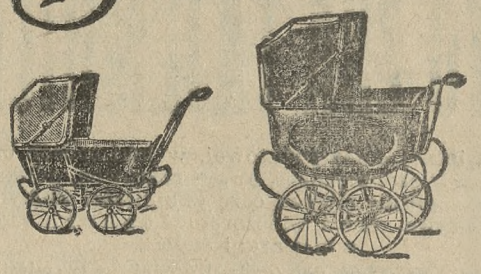

najlepsze wózki dziecięce na całym świecie!
Zastępstwo w Polsce i jedyna sprzedaż w Poznaniu

L. KRAUSE

Poznan, Stary Rynek 25/28

obok starego Ratusza

Największy i najstarszy dom handlowy wózków dziecięcych w Polsce

Zał. 1839 roku. **Telefon 50-51.**

nw 10150

Róże krzakowe

w tym roku jeszcze kwitnące, śliczne odmiany z nazwiskami 12 sztuk zł 18. włącznie portorji i opakowaniem wysyła za zaliczką wzgl. poprzedniem uiszczeniem nw 9682/8

Szkółka Róż B. KAHL, Leszno (Wlkp.)

Polsko-niem. korespondentka

poszukiwana.

JULJAN LANGER — UL. WIELKA 5.
nw 10 151

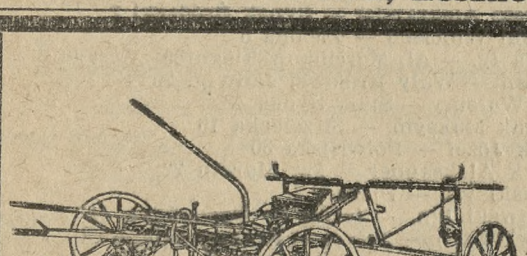

Najlepszy

w świecie przytem

tani

jest bezsprzecznie kilkakrotnie opatentowany z chlubnemi referencjami

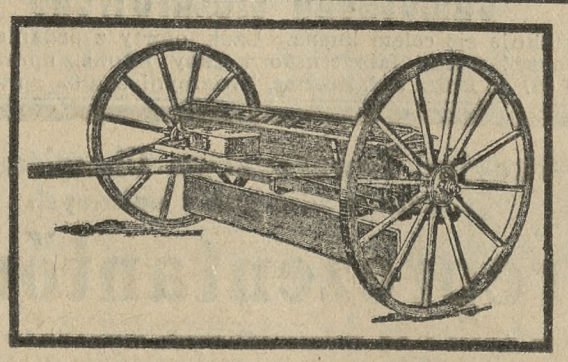

wypielacz Korona-Patent oraz **siewnik** do wszelkich sztucznych nawozów **Elite-Patent**

Wynalazcy i jedyni fabrykanci

NITSCHE i S-KA, Fabryka Maszyn, Poznań,

ulica Kolejowa 1—3.

Pw 10617-14.209

Skład

artykułów sportowych

dobrze zaprowadzony w Poznaniu w całości **korzystnie do sprzedania.** Bliższych informacji udzieli

Czesław Lausch,

Poznań, Pocztowa 22.

Pw 10728-58.121

LOTERJA PAŃSTWOWA

Losy I. kl.

21 Loterji Państwowej Klasowej

Główna wygrana:

zł 750 000

pozatem wygrane po złotych 350 000, 250 000, 150 000, 100 000 itd. na ogólną sumę zł 32 000 000

Co drugi los wygrywa!

Ciągnienie 17 i 19 maja.

Ceny losów 1/1 zł 40,—, 1/2 zł 20,—, 1/4 zł 10.—

Kolektury moje — dzięki wyjątkowemu szczęściu — cieszą się w całej Polsce nadzwyczajnem powodzeniem

Zamówienia załatwia się odwrotną pocztą. nw 10133

NAJSZCZĘŚLIWSZA KOLEKTURA LOTERJI PAŃSTWOWEJ

Juljana Langera

CENTRALA POZNAŃ WIELKA 5.

TEL. 1637 - P.K.O. 212-475.

ODDZIAŁY: WARSZAWA - GDYNIA

Tapety - Linoleum

ORWAT,

ul. Wrocławska 13.

Telefon 24-06.

nw 9365

KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH

WARSAM

POZNAŃ

JEŻYCKA 52

telef. 39-09 telef. 54-07

Pw 10638-1', 84

Do Szwajcarji

jadąc przyjmę zlecenia. Oferty do Kurjera Pozn pod **zw 22757**

Zakład Fryzjerski

z najnowszym urządzeniem pozy, najruchliwszej ulicy w śródmieściu, bardzo korzystnie zaraz na sprzedaż. Oferty do Kurjera pod **zw 22778**

Ucznia

lakierniczego przyjmiemy zaraz.

Brzeskiauto Sp. Akc

Poznań, Dąbrowskiego 29

Pw 10 622/623-14,223/4

Na liczne życzenia z prowincji **przedłużamy**

Tani Tydzień Radjowy

do dnia 12 kwietnia r. b.

Aparaty lampowe od zł 30,— i głośniki od zł 25,—

Poznańskie Towarzystwo Telefonów z. o. p.

Poznań, ul. Jasna 9 i ul. Fr. Ratajczaka 39.

Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 65/66.

Tania sprzedaż tylko w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 39.

Pw 10619-14,218

Święconka

smakuje najwyborniej, jeżeli takową podaje się na pięknym

serwisie stołowym

Na święta Wielkanocne

urządzam Wielką Sprzedaż

SERWISÓW OBIADOWYCH

z najlepszej porcelany krajowej lub zagranicznej **w cenie od zł 29 do 3000**

Wybór olbrzymi, ceny znacznie zniżone.

Serwis obiadowy powinien znajdować się w każdym domu.

Dalej polecam po **cenach zniżonych:**

KOMPLETNE SZTUĆCE — noże widelce. **MENAŻKI** do octu, oliwy. **KRYSZTAŁY** — zastawy stołowe. **KIELISZKI** — do wina i likieru od 40 gr. **SZKLANKI** do wody, piwa, herbaty od 15 gr. **TALERZE** 0,28, 0,35, 0,45, 0,95, 1,25, 1,50 zł. **POŁMISKI — SALATERKI** od 0,95 gr.

Wyprzedaję niżej ceny kosztów

WÓZIKI dziecięce, **ŁÓŻKA** metalowe, **MEBLE** ogrodowe.

Wszelkie sprzęty domowe i kuchenne.

Dla pp. urzędników na raty. bez wpłaty za bonem „Kredyt", lub „Szatniówka".

Przy gotówce 15% opustu. Pw 10128-14,228

„SERWIS", W. Ziętek, Poznań, 27 Grudnia 2.

Przy zakupie od 20 zł dodaję gratis lusterko wieczne.

Poszukujemy na stałe stanowisko dzielnego

PODRÓŻUJĄCEGO

dobrego fachowca branży drogeryjno - aptecznej, obeznanego z terenem woj. Poznańskiego i Pomorskiego. Reflektujemy tylko na przedstawiciela, który może się wykazać dobremi świadectwami i referencjami. Zgłoszenia z dot. odpisów świadectw oraz podaniem referencyj do

S. A. „HADROGA", Hurtownia drog. apteczn. — BYDGOSZCZ.

Pw 10 613-63,196

Z powodu zwinięcia przedsiębiorstwa, sprzedamy następujące pospieszne maszyny drukarskie:

Bohn & Herber, o szerokości ramy . . .	49 × 65
Maszynę pospieszną Worms, o szerokości ramy	70 × 100
König & Bauer, o szerokości ramy . . .	60 × 78

Wszystkie maszyny są dobrze utrzymane i gotowe do użytku.

R. F. FRANK T. z o. p. — RAWICZ (Wlkp).

nw 10 134

Długoletni kupiec

szuka posady inkasenta lub jakiegokolwiek innego zajęcia. Oferty do Kurjera pod **zw 22772**

LOKAL

w Gdyni, dwa duże wystawowe okna, przy głównej ulicy, **oddzierżawię zaraz** na zakład fryzjerski, skład obuwia, fortepianów, względnie księgarnię. Inne branże w tym samym domu już zastąpione. Zgłoszenia kierować pod zw 22 790 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Willę

7 pokoi, kuchnia, holl, łazienka, budynek gospod., śliczny ogród pół morgi, przy tramwaju — komfort. Cała wolna bez długu, za 60 000,— zł, **sprzedam.** Wpłaty 45 000,— zł. Zgłoszenia **„PAR"**, 27 Grudnia 18, pod 58,120 Pw 10 627-58,120

Na ubogich miasta Poznania złożyli: Firma W. Becker, właśc. p. Łukomski 20,— zł; p. Jasiewicz Stanisław, ul. W. Garbary 18, 10,—; p. Marja Piechocka, ul. Szamarzewskiego 36, 20,—; p. Łazuk Stefan, ul. Patr. Jackowskiego 36, 10,—; Firma „Złota Kula", św. Marcin 25, 50,—; hrabina Skórzewska przez Bank Miasta Poznania, 200,—; Kawiarnia Esplanada, Plac Wolności, 33,40; Zachodnio - Polska Hurt. Rur, św. Marcin 27, 350,—; p. Kazimierz Nowosielski, adwokat, ul. Pocztowa 15, 300,—; p. K. Drecki, Górna Wilda 96, 20,—; p Tadeusz Powidzki, 20,—; Teatr Wielki, zebrane kary porządkowe, 150,—; I. St., 10,—; p. Budzyński, budowniczy, Plac Wolności 11, 50,—; I. D., 25,—; p. Kapczyński, zakład blach., św. Marcin 69, 20,— zł. zw 22 781/a

Za dary składamy na tej drodze imieniem ubogich podziękowanie.

Polecam do budowli

drzewo budowlane i stolarskie oraz materjał budowlany po bardzo niskich cenach i udzielam długoterminowego kredytu hipotecznego według ugody.

WOJCIECH PAETZ,

Poznań, ul. Przemysłowa 28 b. Telefon 14-12.

Skład drzewa. Filja w Swarzędzu, pow. Poznań. Telefon 50.

d 4675

Kasa Chorych powiatu morskiego z siedzibą w Wejherowie, poszukuje zaraz

sanitarjuszki - higjenistki

dla nowotworzącego ośrodka zdrowia. Reflektuje się tylko na siłę wykwalifikowaną, posiadającą praktykę. Oferty z świadectwami fachowemi, dokumentem urodzenia, własnoręcznie pisanym życiorysem i t. p., nadsyłać należy do dnia 15 kwietnia 1930 r. do wyżej podanej Kasy Chorych w Wejherowie, ul. Sobieskiego 72. nw 9865

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W czwartek, dnia 10 kwietnia 1930 roku, o godzinie 3 po południu, sprzedawać będę w Gminie Krzesiny publicznie najwięcej dającemu za gotówkę: z 22 770

krowę, 8 prosiąt, 8 proszczaków, maciorę, 80 ctr. ziemniaków, wagę decymalną, drzewo, powózkę i różne inne towary.

Zbiórka przed Urzędem Gminnym.

J. Łojek, komornik obw.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, 9 kwietnia 1930, o godz. 10, przy ul. Wielkiej 15, sprzedam najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: **wszelkiego rodzaju porcelany, jak: talerze, filiżanki, półmiski, miski, serwisy obiadowe, serwisy do kawy, wyroby emaljowe i aluminjowe, jak wiadra, bańki, garnki, filiżanki, oraz wyroby szklane jak szklanki, kieliszki, różne kryształy, widelce, noże, wszelkie przybory kuchenne, a to w wielkich ilościach i wiele innych rozmaitych rzeczy prowadzonych w składzie porcelany. Przy końcu całe urządzenie składowe, jak: stoły, regały i t. p.** nw 10 153

Sprzedaż odbędzie się nieodwołalnie. Obejrzeć można pół godz. przed przetargiem.

Krawczyk, kom. sądowy, Dąbrówki 14.

Firma W. Pluciński, Inowrocław, ul. Król. Jadwigi 37 i Rynek 20, Magazyn konfeckji damskiej i artykułów męskich, właściciel kupiec W. Pluciński, wniosła o odroczenie wypłat po myśli rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 6. 3. 1928 r. (Dr. Ust. 27, poz. 244). Celem rozpoznania wniosku wyznacza się termin na dzień 29 kwietnia 1930 r., godzina 11, w podpisanym sądzie, pokój 36. Na rozprawę mogą przybyć wierzyciele celem udzielenia sądowi wyjaśnień. nw 9868

Inowrocław, dnia 2 kwietnia 1930 r.

Sąd Powiatowy.

7. N. 10/29.

UCHWAŁA

W sprawie zapobiegnięcia upadłości nad majątkiem firmy Telesfor Górny w Kruszwicy, po myśli art. 37 rozporządzenia Prez. Rzplt. z 6. 3. 1928 (Dz. U. 27, poz. 244), po wysłuchaniu nadzorcy sądowego i wyjaśnień dłużnika, zarządza się otwarcie postępowania układowego. Po myśli i art. 40, 41 i nast. wyż. cyt. rozporz., dotychczasowy nadzorca Wincenty Kołodziej w Inowrocławiu, ul. Toruńska, zaprzysiężony rewizor ksiąg handlowych, przeprowadzi sprawdzenie wierzytelności. nw 9869

Inowrocław, dnia 1 kwietnia 1930 r.

Sąd Powiatowy.

W administracji miejskiej, potrzebny jest **pomocnik biurowy,** obeznany z wszelkiemi pracami administracji miejskiej. Pobory według grupy XIII. z każdorazowemi dodatkami, przyznanemi urzędnikom państwowym i 15 proc. dodatku komunalnego. dw 4727

Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw przyjmuje

Magistrat Starogard.

LICYTACJA MEBLI

na Giełdzie handlowej, ul. Stawna 13, przy ul. Wronieckiej.

W poniedziałek, dnia 7 b. m., o godzinie 11 przed południ. sprzedawać będę dobrowolnie najwięcej dającemu za gotówkę: Pw 10 631-54,105

kompletną sypialnię jasno - dębową z lustrami i marmurami, 2 osobne szafy do garderoby jasno - dębowe, duże łóżko żelazne lepsze niklowane, łóżko żelazne dziecięce, 5 rozmaitych lamp elektr., 2 lampy mosiężne na nocne stoliki i wiele innych lamp do mieszkania.

Przedmioty są w dobrym stanie.

Władysław Wojciechowski

uprawniony licytator i taksator, ul. Stawna 13. Tel. 28-68.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Rękawiczki
znanej dobroci warszawskiej fabryki Romana Talikowskiego. — Przedstawicielstwo zwierzyniecka 7, I. Ceny fabryczne. zdw 41 777

Meble
po zniżonej cenie poleca Pluciński. Wodna 7. Odstawiam własnym samochodem. zdw 41 846

75
mórg, dobra ziemia, 1 plan budynki masywne, inwentarze kompletne korzystnie sprzeda Agencja, Długa 5. zdw 41 844

Skład
kolonialny 2 pokoje sprzedam. — Żórawia 7. zdw 41 839

Przedsiębiorstwo
w ruchu w Poznaniu, dające miesięcznie około 2 000 czystego zysku, z powodu posiadania drugiego, za 8 000 zł. tylko gotówką, zaraz na sprzedaż. Pośrednicy wykluczeni. Oddam jedynie Polakowi zamieszkałemu stale w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 41 922

Rzeźnictwo
w pełnym biegu z mieszkaniem, zapędem elektrycznym, zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 41 881

Lokal
restauracyjny w bardzo ruchliwej ulicy Poznania, dobrze zaprowadzony, dla inwalidy z koncesją, jest do sprzedania z urządzeniem i przyległem 3-pokojowem mieszkaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 885

Żenisz się?
Śpiesz do Z. Leszczyńskiego, ul. Wielkie Garbary 23, narożnik Dominikańskiej, po ślubne obrączki, pierścionki, zegarki na rękę, kieszonkowe i wszelka inna biżuterję. Tamże zegary stojące i osobne mechanizmy Backera. Przekonaj się! Najtaniej! zdw 41 886

Obrazy
Wywiórski, Setkowicz, Augustynowicz, Skoczylas, korzystnie. — Siemiradzkiego 11, I. p., prawo. zdw 41 880

Świeczniki bronzowe
antyczne korzystnie. Siemiradzkiego 11, I p., prawo. zdw 41 879

Jadalnię dębową
elegancką na 12 osób korzystnie. Siemiradzkiego 11, I p., prawo. zdw 41 878

Pianino
różne meble, lampy, dywany korzystnie. Siemiradzkiego 11, I p., prawo. zdw 41 877

Skład
towarów krótkich, okolica Starego Rynku, na każdą branżę, oddam. Oferty Kurjer zdw 41 896

Skład
konfekcji, ul. Kramarska, z towarem tylko za gotówkę na sprzedaż. Oferty Kurjer rw 9 409

Wózek
sportowy tanio na sprzedaż. — Szczepaniak. Klasztorna 2. rw 9 398

Na sprzedaż
4 repozytorja, dług. 6 metr., 5 metr. 2×3 metr. nowszego stylu, oszklone, jasno polerowane, okazyjnie na sprzedaż. Skład fortepianów, św. Marcin 41. zdw 41 892

Pianino
prawie nowe tanio sprzedam, Fr. Ratajczaka 11 a, IV. wejście, parter, lewo. zdw 41 891

Ecke
pianino tanio do sprzedania. Rybaki 7, parter, lewo. zdw 41 890

Wózek
dziecięcy na resorach na sprzedaż. Hein, Półwiejska 38 a. zdw 41 832

Futra
Polecam tanio wielki wybór pięknych lisów w różnych kolorach, na sezon wiosenny. Łajewski, Poznań, Fredry 1. zdw 41 934

Gospodarstwo
260 mórg 2—3 klasy, 30 łąki, 40 buraków, reszta pszenica, żyto, ziemniaki, dom 9 pokoi, wszystko masyw budowane, powiat Mogilno, sprzeda Nowakowski, Poznań Główna, Nadolnik 7. zdw 41 746

Opony
balony Michelin 14 razy 50, 2 nowe sprzedam. „Piast", św. Marcin 47. zdw 41 744

Majątki
gospodarstwa, kamienice, domy poleca „Piast", św. Marcin 47. zdw 41 743

Wózek
dziecięcy tanio sprzedam. Szymański. Strzałowa 6, parter. zdw 41 748

Wóz
dwucalowy, szory tanio sprzedam. Górna Wilda 106. rw 9397

Skład
tytoniu, artykułów szkolnych — mieszkaniem, urządzeniem, miasto pograniczne, sprzedam za 500 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 929

Kapelusze
damskie poleca w najnowszych fasonach wyjątkowo tanio Z. Bobowska, Poznań Stary Rynek 70 narożnik ul. Nowej P 9124-7.107

Kanapy
leżanki, kluby, materace najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zdw 41 295-6

Wyprzedaż
całkowita damskiego obuwia 30 procent taniej oraz męskie w dużym wyborze 27 Grudnia 2, w podwórzu. Górecki. zdw 32 059/60

Meble
wysprzedaje po cenie fabrycznej. li tylko za gotówkę. Magazyn mebli, Woźna 12. (Butelska). rw 9 230-1

Tanio
sie ubierzesz umeblujesz w Domu Komisowym, św. Marcin 78a Pw 7 418

Przy najniższych cenach najpiękniejsze obrazy
tylko w firmie Witold Leworski, Wrocławska 36. Pw 10 384/5-14,72/3

Gramofony Płyty, Naprawy
tanio. „Kastor", św. Marcin 55. zdw 41 941/2

Leżanka
łóżka żelazne, lampy naftowe, kanapy, radjo tanio sprzedam. Wiatr, Jackowskiego 40. zdw 41 492

Austro - Motoretto
z rowerem sprzedam 250. Gacka, Reja 1. zdw 41 768

Morgę ziemi
Dębiec, za 6.000 zł sprzeda Dudek, Wielkie Garbary 34. zdw 41 769

2
nowe platformy, jedna ciężarowa, druga na 40—45 centnarów, zaraz do sprzedania. Szymałka, Bukowska 9. zdw 41 818

Złoto, srebro, brylanty
kupuje stale Zygmunt Kutzner, św. Marcin 50. zdw 41 815

Ślubne obrączki, zegarki
Najtańsze źródło zakupu Zygmunt Kutzner, św Marcin 50, (narożny dom ul. Kantaka). zdw 41 814

Brylant 3 karatowy
i butony 3 karatowe, piękne kamienie, sprzedam. Maciejewski, Wały Zygmunta Augusta 10, IV. (tylko w niedziele). zdw 41 809

Dom
masywny ogrodem Poznaniu, wtem czternaście ubikacyj, zaraz do sprzedania. Przy objęciu cztery ubikacje wolne. Zgłoszenia: Winiary, Stanisława 14. zdw 41 835

Pianino
bardzo dobry dźwięk, krzyżowe, płyta metalowa, zagraniczne, bardzo dobrze utrzymane, sprzedam okazyjnie. Młyńska 3, restauracja. zdw 41 833

Parcelę
1.000 m.², ul. Chociszewskiego, tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 41 828

Dla piekarza!
W większem mieście powiatowem okazyjnie zaraz na sprzedaż dwupiętrowy dom z piekarnią, wolna od dnia 1 maja r. b. Wpłaty 20 tysięcy zł. Oferty Kurjer zdw 41 920

Sprzedam
trzy otomany warszawskie bufety, stoliki z szklanemi płytami. Telefon 59-97. zdw 41 916

Lis
mało używany na sprzedaż. — Grześkowiak. Kramarska 25. rw 9 415

Płaszcz
męski wiosenny, dwustronny, prawie nowy i damski tanio na sprzedaż. Dąbrowskiego 65, II., lewo. zdw 41 502

Dom
piętrowy z wolnem 3 pokojowem mieszkaniem przy Żabikowie z dogodnemi warunkami do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 520

Pianino
o silnym, pięknym tonie korzystnie. Św. Wojciech 2 a, III., prawo. zdw 41 488

Parcela
pomiędzy Szelągiem a Naramowicami około 3 200 m. kw. przy głównej budującej się ulicy za zł 5.50 za metr kw. zaraz za gotówkę do sprzedania. Oferty do Kurjera zdw 41 527

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz, Wielka 13. Klienteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem. Pw 9757

Maszyny
dwie do pisania, nowczesne, sprzedam tanio. — Skarbowa 20, skład. zdw 41 484

Pinczerka
maleńkiego, rasowego sprzedam. Dowiedzieć się: skład cygar, nar. Dąbrowskiego, Jasnej. zdw 41 481

Skład paszy
z elektrycznem urządzeniem, w pełnym biegu na sprzedaż. Oferty do Kurjera zdwp 41 526

Dwa
angielskie łóżka, dobrze utrzymane, pluszowa, czerwona kanapa, dobermann pinczer czujny, tanio na sprzedaż. Półwiejska 24, I., lewo. zdw 41 524

Aparat
fotograficzny „Ica" 18×24. Ul. Orzeszkowej 15 między 6—8. zdw 41 523

Sprzedam
wózek sportowy, Grunwaldzka 23 III. piętro. zdw 41 521

Sprzedam
firanki na weneckie okno. Wiadomość Lipkowska, ul. Murna 1. zdw 41 515

Przyczepkę
motocyklową sprzedam za 260 zł. Adres Kurjer zdw 41 571

Wirówkę
750 litrów, bardzo mało używaną, na zapęd pasowy lub ręczny, 2 opony, jedna dętka, 120×820, korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia: Mleczarnia Dolsk, powiat Śrem. zdw 41 570

Skład
urządzenie, piwnicę sprzedam, cena 2.000, 11—2, 4—6, Długa 5, III., prawo. zdw 41 480

Wózek
dziecięcy, jak nowy, sprzedam tanio. Pawlicka, ul. Marszałka Focha 39. zdw 41 479

Drukarnię
(pospieszna, tyglówka, gilotyna, 3 regały pisma itd.) sprzeda za 20.000 Kaczmarek, Poznań, Rybaki 19. zdw 41 577

Motor elektryczny
Siemens Schuckert, 3 PS, 220 volt z rozrusznikiem za zł 700 na sprzedaż. Hugo Chodan, dawn. Paul Seler, Poznań, ul. Przemysłowa 23. zdw 41 672

Meble
szafa garderob., stół, bieliźniarka, książki powieściowe tanio sprzedam. „Polmetal", Żupańskiego 17, II. zdw 41 670

Rzeźnictwo
z mieszkaniem, warsztatem, wraz z całem urządzeniem do przejęcia zaraz z powodu choroby. Położenie w dzielnicy Poznania przy przystanku tramwajowym. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 41 582

Płaszcz
damski latowy i zimowy. Tyrakowska, Mielżyńskiego 22, 4. wchód. zdw 41 666

Rower
na cynglach sprzedam. Długa 7, w podwórzu, prawo. zdw 41 660

Motocykl
2 taktowy pasek, 500 zł zaraz. — Siemiątkowski, Jeżycka 15, II. wdz 41 659

Wózek
dziecięcy i wanienkę sprzedam. Marszałka Focha 38, m. 5. zdw 41 657

Łóżka
2 na sprzedaż. Poznańska 8/10, Teicherowa. zdw 41 656

Pianino
najnowszego systemu bardzo korzystnie na sprzedaż. Za Bramką 5 a, parter, lewo. zdw 41 654

Smoking
na średnią osobę tanio do nabycia. Górna Wilda 28, II., lewo. zdw 41 645

Ogródek
działkowy na Wildzie na sprzedaż Żupańskiego 20, II., prawo. zdw 41 641

Plac
986 m² obok Zakładu Djakonisek natychmiast sprzedam. Oferty Kurjer zdw 41 639

Maszynę
szewcką długą Singera damską, regały, stół składowy. Kotowski, Główną 116 zdw 41 853

Materace
sprężynowe, nakładki, leżanki najtańsze tylko w pracowni Wielkie Garbary 9. zdw 41 751-2

Singera
maszyna okrągłe czołenko, rower męski, skrzypce. Poznańska 38, III., lewo. zdw 41 708-9

Warsztat
maszyn rolniczych w dobrej okolicy sprzedam lub wydzierżawię zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 217/8

Powózka
lekka parkowiec wolant na sprzedaż. Dąbrowskiego 58, jw 3 656-7

Wózki
dziecięce pociąga ceratą, reparuję kółka, gumy na składzie. — Siodlarnia, Szewska 11, tel 13-53. zdw 41 804-5

Magiel
dobrze utrzymany na sprzedaż. Ul. Grodziska 37, naprzeciw radjostacji. zdw 41 504

Skład
skór w ruchliwem mieście powiatowem zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 41 533

Wózek
dziecięcy, jak nowy, sprzedam. Kubiaczyk, Wawrzyniaka 43, podworze, prawo, IV. jw 3651

Tanio
sprzedam dwukołowy angielski wózek na gumach (dog-cart) na jednego konia z uprzężą lub bez, mało używany, Śniadeckich 1, I. piętro, prawo. zdw 40 761

Wózek
dziecięcy sprzedam. Zacisze 4, III., prawo. zdw 41 264

Do sprzedania:
1 używaną, obecnie jeszcze w ruchu ryflarkę do ryflowania wałków młyńskich i od śrutowników. Łaskawe zapytania w firmie Fr. Rubel, Poznań, Wenecjańska 2, telefon 15 07, warsztat szlifowania i ryflowania. zdw 40 465

Plac
pod 5 piętrowy dom Sienkiewicza sprzedam. Oferty Kurjer zdw 41 173

Place
pod willowe domy, Sienkiewicza, sprzedam. Oferty Kurjer zdw 41 172

Duży
biały elegancki wózek, Brenabor, na sprzedaż. Gen. Chłapowskiego 26, III. piętro, wprost. zdw 41 464

Wózek
z budką sportowy na sprzedaż. Grudzieniec 53, I. zdw 41 372

Plac
budowlany 483 kwm. w Poznaniu z działek miejskich przy ul. Warszawskiej sprzedam zaraz. Zgłoszenia w Agencji Kurjera Poznańskiego Kępno, Rynek 45. ny 10 129

Sprzedam
ubranie smokingowe w dobrym stanie, Mozer, Matejki 7. zdw 41 373

Jadalnię
elegancką, jak nową, masyw dąb, krzesła w skórze, sprzedam 2.100. Oferty Kurjer zdw 41 549

Sprzedam
tanio eleganckie suknie damskie oraz ubrania męskie Codziennie 15—17, Matejki 30/31, wejście główne, prawo. zdw 41 544

Restauracja
oraz wyszynk wódek z pewną koncesją w śródmieściu sprzedam. Zgłoszenia Hotel National, św. Marcin 30, telefon 16 46. zdw 41 542

Psa
Dobermanna, rasowego, młodego, sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 41 541

Zegarek
Patek osiemnastokaratowy, okazyjnie Bracia Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 10 297-13.209

Na Wielkanoc
sprzedaje tanio włóczkowe, wełniane, jedwabne garsonki, suknie kloszowe jumpry, pulowery swetry itd. „Tricot". Rom. Szymańskiego 10, III. przy placu Świętokrzyskim. Pw 10 561-54.81

Salony
mahoniowe, komody orzechowe, mahoniowe, brzozowe, toalete, witryny, bibljoteki, stoły krzesła, fotele, świeczniki żydowskie, weneckie, srebrne tace, półmiski, cukierniczki, zastawy do owoców porcelane dekoracyjną, kryształy, bronzy, obrazy tanio Bracia Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 10 345-13.200

Meble
wszelkiego rodzaju nowe i używane. Najdogodniejsze warunki spłaty Stefan Pahl ul. Marszałka Focha 29 magazyn mebli telefon 64-25 Pw 9 121 6.73

Darmo
katalogi najlepszych gramofonów i płyt „Parlophon" wysyła po nadesłaniu znaczka pocztowego „Polska Płyta". Warszawa Marszałkowska 104 — 7 nw 10 077

Skład
papieru w śródmieściu do nabycia. Adres Kurjer zdw 40 058

Płyty — Gramofony
ostatnie nowości, w wielkim wyborze najkorzystniej. Tani Skład, Poznań, Woźna 10. zdw 41 457

Kasa
registracyjna, nadająca się do restauracji na sprzedaż. Zgłoszenia W. Napierała, Drogerja pod Murzynem, Półwiejska 39. zdw 41 256

Skład
kolonjalny z mieszkaniem z powodu zmiany branży Informacje Spółdzielnia kupiecka, Gołębia 2. zdw 41 694/95

Pończochy
Bemberga od 4 zł, Fil d'Ecosse welniane w olbrzymim wyborze, bogaty asortyment deseni i kolorów najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Poznań, Wielkie Garbary 40. zdw 41 943-4

Biżuterje
perły, kolczyki, djademy, paski złote, szale, apaszki, ostatnie nowości, kupisz najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Poznań, Wielkie Garbary 40. zdw 41 937-8

Garsonki
golfy, pullowery, jumpry, wełnę, kupisz najtaniej w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Poznań, Wielkie Garbary 40. zdw 41 939-40

Skład
urządzeniem, towarem, 2 pokoje, kuchnia 5 000 sprzeda Misiorny, św. Marcin 15, I. zdw 41 821-2

Pierze
świeże darte, niedarte, puch poleca — Stanisław Dyczkowski, ulica Wierzbięcice 13. zdw 41 531/2

Pianino
krzyżowe korzystnie. Wierzbięcice 17, wys. parter, lewo. zdw 41 871

Rower
sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 41 870

Stoły
regały, żelaza krawieckie sprzedam. Mostowa 4, I. lewo. zdw 41 861

Tokarnię
precyzyjną dla mechaników sprzeda Tyrchan, Przemysłowa 27. zdw 41 811

Pianino
krzyżowe sprzedam. Św. Marcin 47, III., prawo. zdw 41 797

Maszynę
damską, dobrze szyjącą sprzeda za 70 zł. Knapik, Zwierzyniecka 20, IV, duży wchód. zdw 41 796

Majątki
gospodarstwa wielki wybór, mamy do sprzedania i do wydzierżawienia bardzo wiele z rąk niemieckich Agropol, Poznań, Dąbrowskiego 2. zdw 41 686

Parcele
Śródmieściu, Łazarzu, Jeżycach, Ratajach, Wildzie, Dębcu, Ławicy, Solaczu, Winiarach pod dowolną budowę, dogodnych warunkach sprzedam. Zgłoszenia: Hodowaniak, „Biuro Pracy", Plac Wolności 9, dom ogrodowy, III. piętro. zdw 41 782

Drzewka
owocowe, maliny, porzeczki, agresty wysokopienne, agresty krzaczaste, krzewy ozdobne i róże w najnowszych odmianach poleca Bolesław Anders, zakłady ogrodnicze, Poznań, ul. św. Wawrzyńca 34 a. zdw 41 784

Wózek
sportowy na sprzedaż. Wierzbięcice 19, w podwórzu, parter, Drachowski. zdw 41 638

Wulkanizacja
Wieksze nowoczesne parowe urządzenie tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 636

Willa
czynszowa na prowincji, przeszło 5 000 rocznego dochodu, wolne 4 pokojowe mieszkanie, na sprzedaż. Gotówka 35 000 Zgłoszenia do Kurjera zdw 41 635

Wilk
bardzo ostry na sprzedaż. Jezuicka 3, skład kolonjalny, zdw 41 629

Skład
pokój, kuchnia, nadaje się na każde przedsiębiorstwo, zgodą gospodarza. Gerhardt. Prądzyńskiego 10. zdw 41 593

Papilotami
nawijanie włosów, daje piękność i powab cena tuzina 3, 4 i 5 zł. płyn do zwilżania włosów but. 1,50 zł. Rurki, pudry, szminki tanio Wenzlik, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 19. dw 4720

Samochód
nasz nowy „Chevrolet" sześciocylidrówkę tanio sprzedamy. Biuro Techniczno - Agrarne, plac Wolności 9. zdw 41 827

Dobermana
sprzedam tanio. Jablecki, Gen. Prądzyńskiego 54. zdw 41 770

Sprzedam
regał i stół składowy dębowy. Stolarnia Michalak, Wielkie Garbary 52. jw 3663

Pianino
zagraniczne, krzyżowe, silnej budowy, Woźna 10, podwórze, prawo, III. zdw 41 715

Sprzedam
dom w Poznaniu, wpłaty 20 tysięcy. Spieszne zgłoszenia Jeżycka 8, I. piętro. zdw 41 793

Łódź wyścigowa
dla jednego wioślarza i sternika, na sprzedaż. Informacje J. Maximovicz, Rogoźno, Wlkp., Fabryka „Młynotwórnia". zdw 41 592

Klubowy
garnitur elegancki, jak nowy, sprzedam, 290, Kwiatowa 13, Lewicki. zdw 41 611

Skład
perfumeryjny i drogeryjny na prowincji, gdzie 12 000 mieszkańców, w bardzo ruchliwem miejscu na sprzedaż. Obrót zeszłoroczny wynosił 200 000. Skład z towarem i mieszkaniem 3 pokojowem zaraz do objęcia za 5 500. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 610

Skrzypce
dobre tanio sprzedam. Wieklinski, Strzelecka 19, II., prawo. zdw 41 609

Sprzedam
wózek sportowy z budką, mało używany Sobkowiak, Strumykowa 35, I piętro. zdw 41 676

Fiat typ 521
użyty 7,000 km., prawie nowy, okazyjnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 41 723.

Pianino
„Echa" Adres wskaże Kurjer zdw 41 702

Do sprzedania
zaraz 6 hektarów dobrej pszennoburaczanej ziemi, wtem las i łąka, miasto powiatowe Bóbrka, koło Lwowa, za cenę 2.500 dolarów. — Bliższa wiadomość zarząd szkoły gospodarczej w Radłowie — koło Gdyni poczta Mały Kack. zdw 41 674

Wysprzedaje
tanio serwisy niewykupione. — Malarnia Porcelany, Czartorja 8. zdw 41 759

Opel
limuzynę tanio sprzedam, przyjmuję samochody w komisowa sprzedaż. Poznań, Dąbrowskiego 33, lakiernia. zdw 41 757

Kompletne
urządzenie fryzjerskie korzystnie do nabycia. Adres wskaże Kurjer zdw 41 741

Samochód
marki „Morris" w dobrym stanie oraz dwa żagry dla taksówek tanio sprzedam Zgłoszenia przyjmuje w godz. 3—7 po południu Kozłowski, ul. św. Rocha 14. zdw 41 229

Róże
krzewy, owoce, wysadki rabarberu, szparagów, bzy, winokrzewy kupuje sie najlepiej u Pilińskiego, ogrodnictwo Górczyn, Szosa okrężna obok warowni 9, telefon 70 06. zdw 41 214

Wózek
dziecięcy (sportka) sprzedam. — Kosowski, Wrocławska 13, w podwórzu, lewo, III. zdw 41 344

Kapelusze Krawaty Bieliznę

najkorzystniej w firmie „Elegant". Poznań, Wrocławska 30 zdw 41 459

Najpiękniejsze melodje
są nagrywane na płytach „Parlophon" Katalogi wysyłamy bezpłatnie po nadesłaniu znaczka pocztowego. „Płyta Polska", Warszawa, Marszałkowska 104, 7. nw 10 076

Na Święta
najpiękniejszym podarkiem są parlophony i gramofony z firmy „Polska Płyta" Warszawa Marszałkowska 104 — 7 Katalogi darmo po nadesłaniu znaczka pocztowego. nw 10 075

Rower
męski półwyścigowiec prawie nowy sprzedam. Wargocki, Marszałka Focha 139, w podw. od 4—5. zdw 40 544

Sprzedam
parcele, 1.200 kw. metr. przy ul. Pamiątkowej po 2 dol. za mtr., warunki według umowy. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 41 029

Okazja
Używany „Jazz Band" tanio sprzedam w składzie instrumentów muzycznych ul. Wrocławska 23/25. zdw 40 814

Samochody
Okazyjna sprzedaż nowych i używanych samochodów czterodrzwiowych karetek Forda najnowszego typu. Miejsce szofera oddzielone oszkloną przegródką. Dogodne warunki. „Autoruch", Sp. z ogr. odp. w Poznaniu Fabryka karoserji autobusowych, ciężarowych ambulansowych i t. d. Specjalność warsztatów: Naprawa Fordów. Ul. Marszałka Focha, narożnik ul. Pałacza, telefon 77-75. Pw 9 673 13.57

Motocykle
Rex Acme tylko najtańsze, najpewniejsze Koszczyński, Pasaż Kino Apollo. zdw 40 091

Samochód „Tatra“
limuzyna stała w dobrym stanie, z dwoma kołami zapasowemi i kufrem, natychmiast na dogodnych warunkach od sprzedania Oferty do Kurjera zdw 40 629

Sprzedam
kolonjalkę mieszkaniem 2 pokoje kuchnia w Poznaniu. Oferty zd 41 289

Kino
w pełnym biegu w dwóch miastach dobrze prosperujące, z własnym prądem elektrycznym, bardzo korzystnie, tylko gotówka za 8 000 zł sprzedam zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 164

Parcele
przy ul. Dąbrowskiego, Poznań, zaraz do sprzedania. Wiadomość ul. Dąbrowskiego 149. zdw 41 248

Futra
lub skóry chcesz kupić naprawdę tanio?! przyjdź do składu futer Dobrowolskiego Marcina 1. zdw 37 604

Meble
Kompletne sypialnie 800.— kompletne jadalnie 900. olbrzymi wybór kuchennych urządzeń, kanapy, leżanki, stoły, krzesła. Marcin Żytkowiak, tylko Chwaliszewo 5 zdw 39 260/1

Wózków
dziecięcych wybór „Światek dziecięcy“ Kraszewskiego 11. zdpw 40 057

Minorki
czystej rasy, dwuletnie kury, koguty, jaja wylęgowe sprzedaje Skotarek, Poznań, Przemysłowa 35 biuro. zdw 40 372

Smoking
w bardzo dobrym stanie, mało używany na średnią figurę sprzedam. Staszica 11/13 parter. zdw 40 495

Pianino
zagranicznej marki, prawie nowe sprzedam. Oferty Kurjer zdw 40 943

Skład
2 pokoje kuchnia sprzedam. — Adres Kurjer zdw 40 965

5 KUPNA

Brylanty
złoto srebro itd kupuje F Tarkowska Poznań Plac Wolności 11 Pw 9656-10.111

Piekarni
i cukierni lub kawiarni dobrze prosperującą poszukuje się zaraz. Zgłoszenia z dokładnemi warunkami nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 40 695

Pianino
kupię za gotówkę Oferty Kurjer zdw 41 228

Kupię
kilka tysięcy falcówki, dachówki, za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 255

Lekarskie
narzędzia, urządzenia, kwarcówkę, pocetostat- kupuję Kurjer zdw 40 949

Sypialnię
modną, mało używaną kupię za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 231

Kupię
używaną chłodnicę samochodową marki Brenabor. J. Borowczak, Wieleń (Noteć), ul. Kościuszki 36 pow. Czarnków. zdw 41.551

Urządzenie
składu, ewentualnie drogerji kupię za gotówkę. Oferty Kurjer zdw 41 493

Brylanty
kupię okazyjnie. Oferty Kurjer zdw 41 483

Koncesji
na dorożkę samochodową poszukuję. Oferty Kurjer zdw 41 510

Jazzband
kupię używany, lecz w dobrym stanie. Z. Ratajczak, ul. Chwaliszewo 64. zdw 41 604

Wózek
(Sportka) dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer zdw 41 603

Kupię
używany, lecz w dobrym stanie ociembiacz do mleka na 700 litrów na godzinę. Oferty do Kurjera zdw 41 643

Która
mleczarnia oddałaby tygodniowo dobrego masła za gotówkę? Oferty do Kurjera zdw 41 642

Willę
7 pokojową, masywną, z ogrodem w Poznaniu kupię za gotówkę. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 41 640

Praktyke
dentystyczną kupię lub wydzierżawię. Miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer zdw 41 633

Kupujemy
majątki, gospodarstwa, resztówki, kamienice Agropol, Poznań, Dąbrowskiego 2 zdw 41 687

Harmonjum
kupię. Oferty Kurjer zdw 41 710

Fortepian
kupię. Zgłoszenia z ceną Kurjer pod zdw 41 767

Repertuar
nut i książek po organiście kupię. Oferty Kurjer zdw 41 704

Parcelę
kupię ewentl dam w zamian pierwszorzędne pianino. Oferty Kurjer zdw 41 703

Prom
drewniany lub żelazny w dobrym stanie dług. około 16 m., szer. 5 m. nabędę za gotówkę zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 733

Kupuję
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy. Dom Komisowy Podgórna 2 Pw 8311

Kupię
8—10 kanap, kilka stołów i krzeseł restauracyjnych. Młyńska 3, restauracja. zdw 41 834

Kupię
kino wędrowne Oferty z podaniem marki i ceny Kurjer rw 9 417

20 — 80.000 zł
wpłace przy kupnie kamienicy. — Oferty Kurjer zdw 41 726

Rehpinczera
rasowego kupię — tylko pieska. Oferty Kurjer zdw 41 899

Kupię
1 biurko kilka stołów, krzeseł wiedeńskich używanych. Oferty Kurjer zdw 41 897

Deski
łaty, kantówkę z rozbiórki kupię. Spieszne oferty Kurjer zdw 41 907

6 KAMIENICE

Kamienica
Łazarz, dochód 18 500 cena 190 tysięcy zł. wprost od właściciela. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 41 211

Kamienica
blisko Poznania zaraz do sprzedania, 4 pokoje i kuchnia dla kupującego zaraz do objęcia. Adres Kurjer zdw 41 662

Dom
donosi 10.700, cena 90.000, wpłaty 60.000, sprzeda „Komis“, Sew. Mielżyńskiego 25 a. zdw 41 819

Kamienica (duża)
w Poznaniu narożnikowa, nowa, centralne ogrzewanie, elektryczność natychmiast do sprzedania. Cena 250 000, wpłaty 150 000 Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 41 910

Kamienica
z wolnem mieszkaniem i składem w Chodzieży. Zamkowa 18, na sprzedaż. Wietecki, Chojnice. Nowemiasto 7 Tamże Marke Piano i maszyna do pisania na sprzedaż. zdw 41 918

Kamienica
w Poznaniu 3-piętrowa, dochód 20 000, cena 170 000, sprzedam. — Restauracja, Półwiejska 38 a. zdw 41 882

Kamienicę
sprzedam, dochód 28 000, 5 składów, mieszkania komfortowe, — wpłaty 120 000—150 000. Oferty Kurjer zdw 41 888

7 PIENIĄDZ

Zł 50.000,—
listy hipoteczne nieruchomości miejskich wkrótce płatne, zabezpieczenie pierwszorzędne całości lub częściowo odsprzedam korzystnie. Oferty do Kurjera pod zdw 40 247

1.000 zł
pożyczki szukam na rok. Procent pokój z kolacją i śniadaniem. — Oferty Kurjer dw 4703

5 — 7.000 zł
poszukuję pożyczki, pewna hipoteka lub weksel z zapewnieniem hipotecznem, % według umowy. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 137

Pożyczki
większej za dobrem oprocentowaniem poszukuje się. Zabezpieczenie hipoteczne na cegielni położonej w Wielkopolsce, wartości 400 000 zł ewentualnie także współpraca. Łaskawe zgłoszenia do „Par“, Poznań, Al. Marcinkowskiego pod 14.87. Pw 10 557-14.88

Pieniądz
to potęga, a naród zamożny rządzi światem. Nawet przy szczupłych oszczędnościach można szybko i bez trudu stworzyć milionową fortunę rodzinną. Sprawa poważna, dotąd nieznana, warta namysłu. Po bliższe szczegóły pisać pod zdw 41 163 do Kurjera.

10 do 20 000.— zł
poszukuje się na I. hipotekę na duży dom w Poznaniu. Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 453

Urzędniczka
państwowa poszukuje pożyczki 350 zł na 3 miesiące, procentem. Oferty Kurjer zdw 41 563

Wdowa
z ładnem mieszkaniem poszukuje pożyczki 300 zł, procent podług ugody. Oferty Kurjer zdw 41 497

Prośba!
Która szlachetna osoba pożyczyłaby 10.000 zł byłemu powstańcowi, Wielkopolaninowi, inwalidzie na 3 lata na założenie zakładu przemysłowego. Gwarancja — urządzenie zakładu. Oferty Kurjer zdw 41 567

Weksle
kupieckie krótko terminowe z dobremi żyrami za odpowiednim damnem kupuję. Kurjer zdw 41 754

3 — 6 000 zł
lub więcej pożyczki na I. hipotekę willi w Puszczykowie poszukuję. Zgłoszenia do Kurjera zdw 41 574

Administrację
domu przyjmę wzamian wypożyczę 8.000. Oferty Kurjer zdw 41 589

30 000 — 40 000 zł
poszukuję na dom duży w Poznaniu, I. hipotekę. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 41 587

20.000 zł
poszukuję na I. hipotekę kamienicy wartości 600 000. Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 41 734

Pożyczki
od 500 do 1 000 zł. na dobry procen i gwarancję poszukuję. Oferty Kurjer zdw 41 893

Poszukuję
małej pożyczki od 1500 do 2000 zł, daję 10% rocznie przy oddaniu gotówki gratyfikacji 100%, gwarancja pewna należn. sumy 150 000 złotych, odcedowane przez notarjusza od tej sumy. Interes zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 41 926

Fryzjer
przyjmie wspólnika. Oferty Kurjer zdw 41 740

1.000 zł
pożyczki poszukuję gwarancję pokój dam kawalerowi. Oferty Kurjer zdw 41 808

Poszukuje
pożyczki za stałą posadę i procent. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 875

1.500 — 2.000 zł
pożyczki, dobra gwarancja, krótkoterm. poszukuję. Oferty Kurjer zdw 41 898

Wspólnictwo
z powodu wyjazdu na autobus oddam za 2.500 zł. Oferty Kurjer zdw 41 831

8 DO WYNAJĘCIA

6 pokojowe
mieszkanie komfortowe wydzierżawię za półtorarocznym czynszem. Czarnecki Ratajczaka 13. zdw 41 461

Pokoik
z meblami 600. Jezierny. Półwiejska 26 a. zdw 41 443

Mieszkanie
2 piękne pokoje przedpokój, kuchnia w willi ul Szczepana 14 Dębiec wprost od gospodarza bez odstępnego Wiadomość u administratora na miejscu. zdw 40 669

3 pokoje
kuchnia przy placu Wolności, dom ogrodowy I. piętro: zupełnie umeblowane, odstąpię za 12 000 zł. Dzierżawa 120 Oferty Kurjer Poznański zdw 41 565

7 pokoi
cztery kompletnie umeblowane oddam za 14 000 zł. Okolica placu Wolności I. piętro, dom ogrodowy. Dzierżawa 500 miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 564

2
mieszkania na prowincji po 3 pokoje i kuchnia do wydzierżawienia, nowe Zgłoszenia do Kurjera zdw 40 378

Natychmiast
oddam w dzierżawę lub sprzedam wolną willę Puszczykowie, cena przystępna. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 566

Mieszkanie
siedmiopokojowe, komfortowe, za zgodą gospodarza wynajmę. — Zwrot kosztów 3.000 zł. Czynsz 450 miesięcznie, rok naprzód. — Oferty Kurjer zdw 41 572

Mieszkanie
pokój i kuchnia, wraz z meblami sprzedam. Adres Kurjer zdw 41 669

1 pokój
wolnem wejściem od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 736

Wydzierżawie
zaraz mały dom z ogrodem i rolą, dzierżawa rok zgóry. Palacza 36. zdw 41 724

Trzy
małe mieszkania do wynajęcia. Józef Bajer. Mur. Goślina. zdw 41 763

Mieszkanie
5 pokojowe w nowym budynku. Oferty Kurjer zdw 41 829

Próżne
mieszkanie 1 pokojowe do wynajęcia. Czynsz 2 letni 1.500. Oferty Kurjer zdw 41 830

Pokój
kuchnia od gospodarza za dzierżawę. Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 41 902

Mieszkanie
pokój, kuchnia, 1 500 czteroletnia dzierżawa. Jackowiak, Junikowo. zdw 41 915

Łazarz
wynajmę dużą próżną kuchnię. Zgłoszenia Kurjer rw 9 416

2 pokoje
słoneczne, kuchnia i balkon, elektryczne światło, blisko Poznania. Miejsce wycieczkowe. Komunikacja bardzo dobra. Objęcie na dogodnych warunkach. Spieszne oferty do Kurjera zdw 41 862

5 pokojowe
mieszkanie Słowackiego oddam za udzieleniem pożyczki 20 000 I hipoteka. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 675

Mieszkanie
4 pokojowe odstąpię. Prusa 18, Jeżyce, II. p., lewo. zdw 41 732

Biura
sześciopokojowe, parterowe, śródmieście, wprost właściciela, dzierżawa miesięcznie. Zgłoszenia: Hodowaniak, „Biuro Pracy“, Plac Wolności 9, dom ogrodowy, III. piętro. zdw 41 783

Pokój
z kuchnią 20 minut od tramwaju wynajmę. St. Maślona. Junikowo. zdw 41 843

Pokój
obszerny od gospodarza, 900.— policzona rok dzierżawa. „Centrum“ Żydowska 5. rw 9 406

Sześćpokojowe
komfort, centralne dzierżawa naprzód 10 000. Kurjer zdw 41 900

Mieszkania
różnych wielkości poleca Misiorny, św. Marcin 15, I. zdw 41 825

Mieszkanie
eleganckie, 2 pokojowe, piętro, meble 3.500 Adres Kurjer zdw 41 901

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
2—4 pokoi próżnych w pobliżu ul. Wjazdowej z używaniem kuchni i łazienki zaraz wzgl. później. — Na życzenie dzierżawę zgóry. Oferty pod 591 do Biura Ogł. Kosmos, Zwierzyniecka 6. nw 10 099

Poszukuję
mieszkania frontowego 3 pokojowego lub większego przy ul. Patrona Jackowskiego, pomiędzy 30—42, przy zgodzie natychmiast gotówką, cena obojętna. Oferty do Kurjera zdw 40 349

Poszukuję
1—2 pokoi, kuchni, czynsz 2 lata zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 40 893

Pokoju
z kuchnią poszukuje młode małżeństwo wprost od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 41 487

Mieszkania
2—3 pokojowego z kuchnią poszukuje samotna osoba. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 566

120 — 150.— zł
miesięcznie za 2 pokoje z kuchnią dam gospodarzowi. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 568

Poszukuję
wprost od gospodarza mieszkania kuchnia 1—2 pokoi za większym czynszem kwartalnym bez odstępnego. Oferty Kurjer zdw 41 529

Szukam
pokoju, kuchni, place dzierżawę rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 650

2 500 zł
dam za 2 pokoje, kuchnia. Oferty Kurjer zdw 41 634

Poszukuję
3—4 pokoi wprost od gospodarza za czynszem 2 letnim. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 696

Dwóch pokoi
z kuchnią poszukuje młode małżeństwo wprost od gospodarza na Jeżycach. Dzierżawa zgóry. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer jw 3662

Poszukuję
2 pokoi z łazienką, nieumeblowanych, najchętniej wprost od właściciela domu, od dnia 1. 5. ewtl. czynsz płatny zgóry za 6—12 miesięcy. Położenie w centrum miasta wzgl. w okolicy św. Łazarza. Zgłoszenia adjutantura 3 p. lotn. Ławica. Pw 10 610-54,98

Próżnego pokoju
z używaniem kuchni poszukuję możliwie wprost od gospodarza. Adres Kurjer Poznański zdw 41 749

Inżynier
poszukuje 2—4 pokoi. Cena obojętna. Oferty Kurjer zdw 41 903

Mieszkania
2—4 pokojowego poszukuję. Place dzierżawę zgóry lub kupię meble. Oferty Kurjer zdw 41 824

2 pokoje
na biuro, ul. Pocztowa lub Al. Marcinkowskiego, poszukuję. — Oferty Kurjer zdw 41 948

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
1 pokój bez kuchni, frontowy, na 1 lub 2 z kuchnią, dopłata. Okolica obojętna. Oferty Kurjer dw 4701

Skład
z mieszkaniem przy ruchliwej ulicy zamienię na dwa pokoje z kuchnią. Oferty Kurjer zdw 41 747

Mieszkanie
3 pokojowe z komfortem przy ul. Marsz. Focha zamienię na większe w Poznaniu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 41 731

11 POKOJE UMEBL.

Centrum
ładny pokój 2 inteligentom na stałem stanowisku wynajmę. Obejrzeć od 1. Mielżyńskiego 22 I., front. zdw 41 233

Pokój
dwom panom z pościelą wynajmę zaraz, Półwiejska 29, parter prawo. zdw 41 259

Pokój
słoneczny, czysty, 1—2 inteligentnym panom. Żupańskiego 5, I. prawo. zdw 40 079

Duży
słoneczny pokój, elektryczność, 2 panom wynajmę. Skryta 1, I., prawo. zdw 41 501

Pokój
słoneczny, wspólny wynajmę dla skromnych panienek lub panów zaraz lub później. Mostowa 31, III., prawo. zdw 41 496

Pokój
dla pań lub panów. Zgłoszenia: Starolęcka 7, skład zdw 41 490

Pokój
dwuosobowy. Wierzbięcice 53, III., prawo. zdw 41 508

Pokój
na biuro zaraz wynajmę. Wielkie Garbary 48. I. piętro, prawo. zdw 41 673

Ratajczaka 10, I
Stancja dla inteligentnej panienki. zdw 41 667

Pokój
umeblowany dla lepszej osoby do wynajęcia. Wierzbięcice 5, III., lewo. zdw 41 658

Pokój
umeblowany lepszemu panu lub pani wynajmę. Szamarzewskiego 26 a, II., lewo. zdw 41 647

Niekrępujące
wejście, słoneczny. Szwajcarska 20, III., lewo. zdw 41 598

Pokój
duży, słoneczny, dobrze umeblowany, całodzienne utrzymanie, dwom panom lub małżeństwu zaraz lub 15. IV oddam. Piechocka, Rzeczypospolitej 4, III. zdw 41 625

Solidnemu
lokatorowi wynajmę umeblowany pokój. Mickiewicza 29 Zgłoszenia telefon 67-68, godz 14-15. zdw 41 623

Pokój
czysty od 15. 4. lub 1 maja wynajmę. Marszałka Focha 15 a, I. piętro, lewo. zdw 41 588

Pokój
słoneczny z niekrępującem wejściem, dla dwóch pań, panów do wynajęcia. Łukaszewicza 50, III. piętro, front, B. M. zdw 41 618

Pokój
lepszemu panu lub pani. Adres wskaże Kurjer zdw 41 616

Pokój
lepszemu panu, elektryczność. — Niegolewskich 1, II., prawo. zdw 41 612

Pokój
umeblowany do wynajęcia zaraz. Działyńskich 7, I., prawo. zdw 41 608

Przyjmę
na pokój jednego pana lub dwóch Zgłoszenia skład kolonjalny Strumykowa 35. zdw 41 677

Pokój
na 2 osoby wynajmę. Szewska 11, III. piętro, prawo, równocześnie sprzedam skrzypce artystyczne. zdw 41 697

Elegancki
słoneczny pokój, telefon z utrzymaniem dla 1 lub 2 osób. Wały Ważów 3 b, II. zdw 41 691

Panią
na wspólny pokój przyjmie. Skryta 10, I., lewo. zdw 41 682

Śródmieście
pokoje frontowe dwuosobowe, stałe, chwilowo. Aleje Marcinkowskiego 17 a, II., lewo. zdw 41 690

Przyjmie
panienki. Grobla 6. Winkler. zdw 41 244

Swobodny
umeblowany pokój frontowy wolny. Kaźmierczak, Marsz. Focha 30, III. zdw 41 700

2 pokoje
przyległe dla 4 panów razem lub oddzielnie zaraz, elektryczność. Półwiejska 23, front, II., lewo. zdw 41 710

Słoneczny
pokój 1 lub 2 umeblowane wynajmę światło elektr. Grunwaldzka 5, front, parter, prawo. zdw 41 771

Pokój
dobrze umeblowany zaraz do wynajęcia, drugi mniejszy od 1 maja. Działyńskich 9, II., lewo. zdw 41 766

Pokój
wolny Staszica 9, I., prawo. jw 3666

Frontowy
pokój bez pościeli dla 2 lepszych panienek lub bezdzietnego inteligentnego małżeństwa od 15. 4. do wynajęcia. — Strzelecka 28 b, III., lewo. zdw 41 774

Pokój
do wynajęcia. Plac Sapieżyński 2 a, III., lewo. zdw 41 713

Rynek Wildecki
pokój światłem elektr., dwom panom zaraz — 15 kwietnia. — Dobrzycka, Wierzbięcice 49, I p. zdw 41 721

Elegancki
pokój do wynajęcia. Kraszewskiego 11, III., lewo. zdw 41 802

Pokój
inteligentnemu panu wynajmę zaraz lub 15. 4. 30 r. Dąbrowskiego 27, I. m. 12. zdw 40 541

Pokoje
duży i mały. Śniadeckich 21, II. lewo. zdw 41 758

Pokój
utrzymaniem. Wiza, Wrocławska 13. zdw 41 798

Pokój
lepszemu panu (om). Kwiatowa 9, parter, prawo. zdw 41 772

Panienki
wspólny pokój wolny. Rybaki 15, zdw 41 820

Pokój
dla pana lub bezdzietnego małżeństwa. Kręta 6, wysoki parter, prawo. zdw 41 823

Pokój
dla 2 panów. Półwiejska 38 a. IV. zdw 41 909

Dwa
pokoje umeblowane z używaniem kuchni małżeństwu lub panom do wynajęcia. Informacje Przecznica 1 a, skład. zdw 41 847

Słoneczny
dobrze umeblowany pokój, inteligencji wynajmę. Dąbrowskiego 33, III. lewo. zdw 41 859

Pokoje umeblowane
poleca „Informator“, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 41 867

Elegancki
pokój dwom panom wynajmę — Plac Sapieżyński 5, III., prawo. zdw 41 738

Pokój
panu wynajmę. Zielona 1, parter, lewo. zdw 41810

Panom
niekrępujący do wynajęcia. Kanałowa 7, IV. zdw 41 806

Centrum
pokój z elektr., część z utrzym., inteligentnemu panu lub pani wynajmę. Ratajczaka 28, I., lewo. zdw 41 786

Pokój
umeblowany, czysty, słoneczny wynajmę. Półwiejska 32, I. prawo. zdw 41 866

Pokój
duży, słoneczny, frontowy 2—3 osoby, utrzymanie lub bez. Grunwaldzka 17, I p. zdw 41 895

Pokój
dla małżeństwa lub 2 panów. — Graniczna 5, Pawlicki, Łazarz. zdw 41 873

Pokój
wolny dla pana. Łakowa 7 a, parter, lewo. zdw 41 884

Elegancki
pokój wolny. Szewska 20, III., lewo. rw 9 411

Zł 20,—
pokoik dla spokojnej pani. Wierzbięcice 31, IV. piętro, prawo, front. rw 9 404

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
próżnego słonecznego, obszernego z używaniem kuchni poszukuje małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 41 546

Bardzo
solidny spokojny lokator szuka możliwie na Łazarzu dwóch pokoi, z których jeden częściowo umeblowany, drugi próżny, u samotnej starszej pani, może Niemki, od 7 maja, ewentualnie obydwóch próżnych. Oferty Kurjer zdw 41 507

Kupiec
podróżujący poszukuje stałego pokoju, ewentualnie wspólnego na 3—5 dni w miesiącu. Niekoniecznie z łóżkiem, wystarczy leżanka. Oferty pod zdw 41 602

Urzędniczka
solidna, stała lokatorka szuka niekrępującego czystego pokoju umeblowanego z elektrycznością, łazienka, w inteligentnym domu. Oferty Kurjer zdw 41 607

Małżeństwo
z 8 letnim synkiem poszukuje skromnie umeblowanego pokoju z używaniem kuchni. Oferty z ceną Kurjer zdw 41 753

Pokoju
eleganckiego z utrzymaniem przy Starym Rynku poszukuję od 1. 5. Oferty Kurjer zdw 41 719

Pokoju
umeblowanego w centrum poszukuje urzędnik prywatny. — Oferty z warunkami skierować do Kurjera zdw 41 794

Niekrępujący
pokój umeblowany blisko Placu Wolności, światło elektryczne, używanie łazienki dla kawalera poszukiwany. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 912

Pan
poszukuje pokoju tanio od maja. Jeżyce, Łazarz. Oferty Kurjer zdw 41 681

Pokoju
umeblowanego od 15. 4. śródmieście do 30 zł. Oferty Kurjer zdw 41 840

Poszukujemy
pokoi umeblowanych. „Informator", Ratajczaka 15. zdw 41 869

Młode
małżeństwo poszukuje dużego umeblowanego pokoju w śródmieściu z używaniem kuchni. Pościel własna. Kurjer rw 9 401

13 LOKALE

Lokal
biurowy, elegancko urządzony, telefonem, plac Wolności oddam. Oferty Kurjer zdw 41 362

W moim
domu handlowym, przy ul. Woźnej 12 i W. Garbarach 19 są wolne wielkie lokale na parterze, piętrach i w suterenach. Jasne, suche ubikacje na handel, przemysł, biura, restaurację i składnicę. Centralne ogrzew., winda, elektr. dla osób i towarów, siła, światło. Klucze u portjera. Informacje u właściciela. Telefon 34-58. Centrala Dywanów, Kazimierz Kuźaj, ul. 27. Grudnia 9. Pw 10 601-14,183

Obszerne
ubikacje, zdatne na stolarnię, ślusarstwo, instalatorstwo itp. przy ul. św. Marcina do odnajęcia. Zgłaszać się Aleje Marcinkowskiego 22, pokój 50 od godz. 8 do 10 i od 15 do 16. zdw 40 837

Obszerny lokal
w którym się mieści dobrze prosperujący skład tapicerski, połączony z hurtownią przyborów tapicerskich, nadający się także na inną branżę jest od 1 maja do wynajęcia. St. Wojcieszak, Krotoszyn. zdw 41 540

Ubikacje
w różnych wielkościach, nadające się na cele handlowe, jak i przemysłowe, do wydzierżawienia w zakładach firmy Hempowicz — Automobile, Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49, telefon 65-15 zdw 41 665

Skład z piwnicą
przy głównej ulicy w centrum oddam. Oferty Kurjer zdw 41 683

Ubikacje
handlowe, duże okno wystaw., centrum miasta odstąpię za zgodą gospodarza, nadaje się na auto - salon lub bank. Oferty Kurjer zdw 41 739

Pokój
na biuro. Adres Kurjer zdw 41 826

Ubikacji
na pracownię malarską szukam. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 735

Skład
z dużem oknem wystawowem na św. Marcinie oddam. Adres Kurjer wskaże zdw 41 945

Ubikacja
na składnicę, hurtownię, w śródmieściu do wynajęcia. Furmanowicz, Pocztowa 31 a. rw 9 402

Skład
towarów krótkich i konfekcji — kopalnia złota — okazyjnie odstąpię bez towarów. Mroczkowski, św. Marcin 68, telefon 18-93. zdw 41 842

14 DZIERŻAWY

Składnicę
około 300 m². z bocznicą kolejową, światło elektryczne, biuro z telefonem, wydzierżawię częściowo lub przyjmę wszelkiego rodzaju towary, meble itp. do magazynowania. Zgłoszenia Kurjer zdw 40 770

Dzierżawa
850 mórg Pomorze, objęcie 70 000. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 41 212

Skład
bławatów, dobrze prosperujący wraz towarem i większem mieszkaniem na Pomorzu zaraz do wydzierżawienia lub sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 917

Sołacz
Obszerny plac zalesiony przy nowej szerokiej ul. Ceglanej i Urbanowskiej w całości lub częściowo na ogród latowy do wydzierżawienia. Ul. Niegolewskich 4, I., lewo zdw 39 966

Restauracja
w Lesznie przy ruchliwej ulicy z przyległem mieszkaniem, dobrze prosperująca, natychmiast z powodu objęcia innego objektu do wydzierżawienia. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno, Komeniusza 42. nw 10 097

Do wydzierżawienia
w Poznaniu domek parterowy, cztery pokoiki, kuchnia, warsztat, stajenki, podwórze, ogródek bez wjazdu. Nadaje się na warsztat rzemieślniczy lub składnice. — wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer rw 9 384

Poszukuję
dzierżawy majątku 1 000—1 200 mórg dobrej ziemi wprost od właściciela w Poznańskiem lub na Kujawach. Przejęcie inwentarza według umowy. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 41 560

Stajnia
do wydzierżawienia. Wierzbięcice 37, plac. zdw 41 558

Stajnię
wydzierżawię. Cybińska 12. zdw 41 506

Poszukuję
dzierżawy 500—700 mórg. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 530

Poszukujemy
dzierżawy ogrodu warzywnego. Oferty Kurjer zdw 41 718

Ogrodnictwo
7 mórg z mieszkaniem wydzierżawię. Oferty Kurjer zdw 41 868

Kiosk
wydzierżawię zaraz przy ostatnim przystanku tramwajowym Nr. 3, Droga Dembińska 20. zdw 41 889

15 LETNISKA

W Puszczykowie
wydzierżawię na sezon letni dwa mieszkania 4 pokojowe z kuchniami i ogrodem. Może być też jedno 8 pokojowe. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 41 337

Zakopane
Ajencja Siemanowskiego zawiadamia, że obecnie posiada kilka okazyjnych objektów i parcel do sprzedania oraz pensjonaty do dzierżawy. nw 10 094

Zakopane - „Januszek"
ulica Chałubińskiego, pensjonat Wandy Rychlickiej z Poznania. Kuchnia wykwintna. Piękny, rozległy park. Cena 8.50. zdw 41 130

W Puszczykówku
na sezon latowy do wynajęcia 2 pokoje umbelowane z kuchnią i trzy oddzielne z używalnością kuchni. Gorazdowska. zdw 41 550

Poszukuję
pokoju z kuchnią, lub 2 pokoi z kuchnią w Puszczykówku przy dworcu na sezon latowy. Proszę o dokładny adres i cenę do Kurjera pod zdw 41 491

Letnisko
Poszukuję na lipiec, sierpień jednego lub dwóch pokoi, kuchni, umeblowanych, bez utrzymania, blisko lasu, jeziora. Pożądana leśniczówka. Oferty Kurjer zdw 41 594

Podczas wakacji
najchętniej w leśniczówce poszukuję 2 pokoi słonecznych z utrzymaniem dla 2 osób i 3 dzieci, o ile możności gdzie las i woda do kąpania blisko mieszkania, w okolicy Poznania. O szczegółowe oferty upraszam. Schaeferowa, Poznań, Mielżyńskiego 23, III. zdw 41 813

Nowoczesna
12 pokojowa willa, słoneczna (elektryczność, łazienka, wodociąg, kanalizacja), z dużym, południowym tarasem, z dużym ogrodem, w malowniczem uzdrowisku (kąpiele mułowe) w Beskidach śląskich (Ustroń), do wydzierżawienia (ewentualnie na pensjonat) na sezon letni, ewentl. na dłużej. Zgłoszenia proszę kierować: „Słoneczna", Ustroń, Śląsk cieszyński. zdw 41 919

16 OSOBISTE

„Ola"
Gdzie adresować?. rw 9 412

21 ZGUBY

Zgubiłem
książkę wojskową na nazwisko Wiza Władysław, wystawioną P. K. U. Poznań, którą unieważniam. zdw 38 787

Zagubione
papiery wojskowe unieważniam. Sierszulski, Rataje. zdw 41 393

Osobę,
która skradła torebkę z zawartością z mieszkania strychowego, przy ul. Fr. Ratajczaka 19, proszę o zwrot okularów, klucza do bramy i dwóch medalików. — Przedmioty proszę oddać w składzie artykułów żywnościowych p. Pawlaka, św. Marcin 66-67. zdw 41 364-5

22 ROZMAITE

Dziecko
jednoroczne, dziewczynkę, bardzo spokojną, ładną, zdrową, oddam bezpłatnie za własne. Łaskawe oferty upraszam Kurjer zdw 40 784

Futerka
wiosenne, zamówienia — modernizacja przyjmuje mistrz kuśnierski z Warszawy, wykonawca nagrodzonych modeli futer na P. W. K. Ratajczaka 26, III., front. zdw 41 272

Tanio
stroję fortepiany. Oferty Kurjer zdw 41 420

Dziecko
11 miesięczne oddam na własne. Adres Kurjer zdw 41 274

Akuszerka
Kleinwächterowa w Poznaniu, centrum miasta, ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro, lewo, drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdw 31 763

Tłumaczy
i przepisuje na maszynie angielskie, francuskie, niemieckie, polskie — szybko, tanio. Spandowska, Aleje Marcinkowskiego 24, podwórze, prawo, II. nw 9 791

Pracownia
sukien i okryć poleca nowości na sezon wiosenny i letni — Salon mód, Łukowska, Kantaka 2. zdw 32 039

Pluskwy
z zarodkami wytępiam radykalnie wydymieniem, gazami trującemi tępię szczury itd. Amicus, Maleckiego 15, II. zdw 38 371

Portrety
fotografje artystyczne wykonują Bracia Pecherscy, Al. Marcinkowskiego 8, telefon 3955. dw 3 834

Dachy szklane
naprawia Szklarnia Jasińskiego, św. Marcin 48, telefon 16-72. dw 4 685

Podnoszenie
oczek w pończochach, swetrach, kompletach. Skarbowa 8, I., prawo, Szafrańska. zdw 41 152

Szafa
żelazna do pieniędzy na sprzedaż. Konopnickiej 15, I. zdw 41 552

Dziecko
(dziewczynkę) inteligentnych rodziców przyjmie na wychowanie. Kto? wskaże Kurjer Poznański zdw 41 537

Krawcowa
wykonuje suknie, płaszcze, elegancko, szybko, tanio, przeróbki. Piotra Wawrzyniaka 27, II., prawa. zdw 41 559

Obiady
smaczne, obfite 80 groszy. Półwiejska 9 b, I. piętro. zdw 41 554

Reprezentacja
w Starym Rynku, która zastępuje bardzo poważne firmy w kraju i zagranicą, tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer 41 513

Wykonuję
suknie od 8, płaszcze do 20 zł. — Nowakowa, Składowa 12. zdw 41 575

Jak nowe
będą używane krawaty po oczyszczeniu i przeróbce. 60—70 gr za sztukę. Słupińska, u pp. Kustosz, Ogrodowa 12. zdw 41 477

Oddam
dziecko na wychowanie. Oferty Kurjer zdw 41 476

Koncesję
alkoholową odstąpi inwalida. Oferty Kurjer zdw 41 671

Obrazy na raty
kupisz najtaniej tylko w firmie Ig. Krzewiński, Strzelecka 31. zdw 41 664

Bernardyn
wyrosły, ładny okaz, oraz mały, czystej rasy, sprzeda Mechowo, poczta Kobylnica. zdw 41 649

Pensjonat
dla przyjezdnych. Jadwiga Zielewicz, Wały Jana III 11, przy Zamku. zdw 41 646

Obiady
kresowe, smaczne. Kantaka 8/9, III., brama, prawo. zdw 41 626

Bieliznę
sztywną do prasowania przyjmuję. Grobla 9, podwórze, III. piętro, prawo. zdw 41 599

Prywatnie
smaczne obiady, godzina czwarta, okolica „Opery", poszukuje urzędniczka prywatna. Oferty Kurjer zdw 41 590

Krawcowa
szyje tanio garderobę damską i dziecięcą. Św. Wawrzyńca 14, w podwórzu, lewo. zdw 41 621

Tapicer
Lewicki, Grobla 4, naprawia materace 3.—, leżanki 4.—. zdw 41 613

Przyjmuje
bieliznę do prania znacznie taniej od wszytskich pralni. Wszelkie cerowanie skarpet gratis, Bieliznę mogę zabrać z domu i dostawić w oznaczony czas. Ożarowska, Józefa 3. zdw 41 680

Malarskie
prace wykonuje szybko i tanio. — Tynecki, Rzeczypospolitej 9. zdw 41 684

Krawcowa
wykonuje suknie, kostjumy, płaszcze, solidnie, tanio. Łąkowa 7, parter, lewo. zdw 41 717

Wytwórnia trybów gramofonowych
naprawy gramofonów wykonuje długoletni specjalista. Jeżycka Centrala Mechaniczna, Kraszewskiego 1, wprost Rynku Jeżyckiego. jw 8659

Malarskie
prace wszelkiego rodzaju wykonuje Zygalski, Szamarzewskiego 10, III. zdw 41 712

Krawcowe
dochodząca, wykonuje akuratnie garderobę damską, dziecięcą, przeróbki, bieliznę, też wyjazd. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 725

Zaciągam
oczka w pończochach akuratnie i szybko. Strzelecka 2, II., podwórzu. Koniecka. zdw 41 848

Dzielny
malarz wykonuje prace akuratnie po cenach przystępnych. — Oferty Kurjer rw 9396

Panie
wykonuję kapelusze według żurnali. Mistrzyni stroju, Wroniecka 24 zdw 41 800-1

Kapelusze
przerabiam, polecam najnowsze wiosenne modele, farbuję i czyszczę po niskich cenach. Dawniej Piekary 10, teraz Wały Jana III 12, parter. Fijałkowska. zd 41 185

Płaszcze
suknie wiosenne wykonuje elegancko i tanio. Słowackiego 39, III., prawo. jw 3 664-5

Grafologja chiromantka
przepowiada przeszłość i przyszłość z linij pisma i kart i cały stan życia. Wielkie Garbary 20, I. piętro, lewo. zdw 41 580/81

Przyjmuje
wszelką bieliznę do prania, prasowania, prężenie firan. Wykonuje starannie, czysto, tanio. — „Promień", Pralnia. Wielkie Garbary 42. rw 9 413

Gobeliny — Dreliszki Giergowicz
Małe Garbary 9 poleca najtaniej wszelkie artykuły tapicerskie, szpagaty, gurty, płótna, pakuły, włókno, włosie, sprężyny, wate. zdw 41 850

Żaluzje
naprawia Stolarnia Głoger, Kantaka 5. zdw 41 730

Polecam
się jako kucharka na wesela i uroczystości rodzinne. Zgłoszenia Szkolna 11, u p. Baranowskiej zdw 41 780

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Strzelecka 23-24, wykonuje szybko, sumiennie wszelkie pasy, bandaże do po ciąży, operacji itp. Biustonosze wszelkiego rodzaju oraz reparacje. zdw 41 779

„Mascotte" Salon Robót Ręcznych
Pas. Apollo, tel. 1822. Rysujemy haftujemy, malujemy bogaty wybór znane niskie ceny. Ściśle fachowa obsługa, hurt. detal. Prosimy obejrzeć nasza wystawę. zdw 41 921

Ostrzeżenie
przed nabyciem 2 weksli po 400 zł od pana Starzyńskiego, płatnych 5. 4. i 5. 5. 1930., z żyrem Pauliny Olszewskiej, — ponieważ doręczono nieprawnie. zdw 41 887 Witold Dembski.

Drogowskaz
Poznań — Skrytka pocztowa 400 ułatwi Ci dyskretnie nawiązanie znajomości w celach matrymonjalnych. Dołączyć 25 gr. znaczek. zdw 41 935

Suknie
płaszcze, kostjumy przerabiam, wykonuję niedrogo. Św. Marcin 78, II., lewo. zd 41 699

23 OŻENKI

Który
z inteligentnych panów nawet bez stanowiska pragnie się szybko i dobrze ożenić niech napisze do największego biura „Postęp", Warszawa, Senatorska 38. Wysyłamy dyskretnie kilkadziesiąt ofert. Pw 10 407-62,218

Mrówka
Piotr. Ostrów (Wlkp.), Kościuszki 2. Poważne partje dla pań i panów. Zgłoszenia tylko piśmienne gdyż stale w podróży. zdw 41 017

Kawaler
lat 30, blondyn, inteligentny, miły i przystojny, z bardzo zacnej poważnej i majętnej rodziny, posiadający własne większe przedsiębiorstwo zbożowe, które ma zamiar ewentualnie przenieść do Poznania, poszukuje żony. Panny do lat 27 z majątkiem 50 do 60 tysięcy złotych zechcą z całem zaufaniem skierować oferty o ile możności z fotografją do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 167

Wdowa
w średnim wieku (3 pokoje, fortepian) poszukuje celem zamążpójścia wyższego na stałej posadzie do lat 60. Oferty zdw 41 619 filja Marsz. Focha 36.

Kawaler
kupiec lat 38, przystojny, z własnym składem, poszukuje towarzyszki życia. Panie odpowiednie raczą wyczerpujące oferty z fotografją przesłać do Kurjera zdw 41 947. Pośrednictwo krewnych lub znajomych mile widziane.

Kawaler
lat 27, wysoki brunet, idealnych poglądach, posiadający przedsiębiorstwo w Poznaniu, poszukuje odpowiedniej partji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 548

Które
z pań dopomogą 25-letnim przystojnym, brunet blondyn, bez stanowiska. Cel matrymonjalny. — Zgłoszenia z fotografją Kurjer zdw 41 555

Kawaler
Wielkopolanin, lat 23, blondyn, wysokiego wzrostu, z zawodu kupiec, szuka znajomości pani celem ożenku, może być z 1 dzieckiem. Majątek dla wspólnego dobra pożądany. Rodzice mile widziani. Sprawa honorowa. Zgłoszenia z fotografją do Kurjera zdw 41 579

Który
starszych zamożnych panów pragnie uszczęśliwić sierotę, moją bratankę, przystojną, miłego, wesołego usposobienia, lat 24, lecz biedną. Cel matrymonjalny. Panowie poważni, szlachetnego usposobienia raczą swoje oferty złożyć do Kurjera zdw 41 586

2 panie
z towarzystwa, przystojne, lat 36, dla braku znajomości poszukują dwóch lepszych sympatycznych panów. Najchętniej przyjezdnych. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 41 628

Która
z bogatych pań zechciałaby pomóc młodemu, wykształconemu, inteligentnemu kupcowi w celu otwarcia własnego przedsiębiorstwa. Cel małżeństwo. Zgłoszenia pod 110 Kurjer Poznański, Gdynia. nw 10 130

Panna
lat 36, z mieszkaniem, szuka znajomości pana, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 41 475

Panienka
inteligentna, przystojna gotówka 30 000 wyjdzie za pana na wyższem stanowisku. Zgłoszenia, biuro matrymonjalne „Rekord", Skarbowa 15, telefon 40-18. zdw 41 692

Dla
mej siostry, ciemno - blondynki, średniego wzrostu, przystojnej, gospodarnej panny, lat 27, bezнagannej przeszłości lecz z posagiem skromnym szukam męża. — Panowie, którym zależy na spokojnem ognisku domowem, zechcą zwrócić się z zaufaniem, gdyż ścisła dyskrecja, do Kurjera zdw 41 689

Dwóch
inteligentnych, wykształconych młodzieńców, nawiążą korespondencję z paniami ze średn. ewtl. wyższem wykształceniem z nie przekroczoną 23 wiosną. Cel matrymonjalny. Pierwszeństwo mają rodowite Wielkopolanki. — Zgłoszenia do Kurjera pod dw 7414

Kawaler
lat 29, inteligentny, miły i dobrego serca, bez majątku, lecz biegły i pracowity, szuka pani w celu ożenku. Panny lub wdówki do lat 35, niezależne, którym chodzi o dobrego męża, raczą przesłać oferty do Kurjera Pozn. pod zdw 41 923

Urzędnik
państwowy pragnie współżycia towarzysko - gospodarczego. Cel matrymonjalny. Łaskawe oferty wdów, emerytek lub nauczycielek, możliwie z mieszkaniem, przyjmie Kurjer zdw 41 728

Panna
dobrze wychowana, spokojnego charakteru, z gotówką 15 000 zł wyjdzie zamąż. Oferty inteligentnych, poważnych, solidnych panów przyjmie Kurjer zdw 41 727

24 NAUKA

Lekcyj
niemieckiej stenografji udzielam Młyńska 3, III., lewo. zdw 41 102

Angielka
udziela lekcyj gruntownie. Kurjer zdw 41 334

Stenografji
prywatnie udzielam. Oferty Kurjer zdw 39 970

Niemieckiego
francuskiego udzielam tanio. — Oferty Kurjer rw 9379

Zł 150,—
kosztuje zawodowy kurs szoferski przy najstarszych kursach kierowców samochodowych J. Piątkowskiego, Poznań, ul. Piotra Wawrzyniaka 28/30. Telefon 78-80. Zapisy codziennie! zdw 40 272

Francuskiego
lekcyj udzielam, Wały Zygmunta Augusta 1, II., prawo zdw 40 398

Księgowości
wyuczam według wszystkich systemów do pewności bilansowej w 6 tygodniach. Po wyuczeniu staram się o posady. Skrzypczak, plac Działowy 5, III. Początek 8 kwietnia. zdw 41 519

Niemieckiego
kto udzieli gruntownie? Oferty Kurjer zdw 41 573

Student
udzieli korepetycyj za pokój, względnie utrzymanie. — Oferty Kurjer zdw 41 661

Energiczny
pedagog przygotowuje do egzaminów gimnazjalnych i umieszcza. Zgłoszenia Fabryczna 35a, IV., prawo. zdw 41 356-7

Nauczyciela
starszego lub nauczycielki do języka polskiego poszukuję. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 41 776

Księgowość
bilansy, stenografja, korespondencja. Ogrodowa 16, II. zdw 41 775

Kursy kroju
szycia damskiego. Wpisy przyjmuje Klawiterowa, Marji Magdaleny 1, III., prawo, narożnik Raczyńskich. dp 4627/8

Szkoła Języków Kursy Gimnazjalne Marji Romington
Strzelecka 8. zdw 41 841

Wieczorny kurs stenografji polskiej
w dniach najbliższych. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 946

Nauczycielka
uczy francuskiego, angielskiego, przygotowuje do gimnazjum. — Oferty Kurjer zdw 41 876

25 MUZYKA

Lekcje
muzyki. Młyńska 3, III. zdw 40 140

Lekcyj
fortepianu udzielam. Łatwa metoda. Wały Zygmunta Augusta 1, II., prawo. zdw 40 397

Bankowcy
poszukują do amatorskiego kółka muzycznego wiolonczelisty. Najchętniej przyjmie się uczni wyższej klasy gimnazjalnej względnie studenta. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 41 762

Lekcyj
gry mandoliny, gitary, udzielam. Patschowska, Podgórna 13. zdw 41 750

Duet damski
wolny od 1. V. Barbara Siarczyńska. Inowrocław, ul. Jakóba 4, II. zdw 40 792

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Książkowa - kasjerka
6-letnią praktyka, pisząca również na maszynie, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 41 266

Panienka
która pracowała przy bufecie chciałaby douczyć się ekspedycji w składzie cukierniczym. Oferty Kurjer zdw 41 258

Technik dentystyczny
biegły w złocie, kauczuku, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 41 279

Poszukuję
posady z kaucją 3 000 zł w poważnych przedsiębiorstwach biurowego, inkasenta lub woźnego. Wykształcenie w zarysie 6 klas gimn. Oferty do Kurejra zdw 40 839

Panienka
z dobrej rodziny, mówiąca po niemiecku, muzykalna, znająca gospodarstwo domowe, szuka posady do wyręczenia pani domu, wychowania dzieci, względnie innego zajęcia od 15. IV. lub 1. V. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 40 778

Książkowa-maszynistka
samodzielna poszukuje posady także na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer zdwp 41 317

Freblanka
doświadczona polecona, dobrej rodziny szuka posady Zgłoszenia Dams, Wielkie Garbary 8. zdw 40 925

Osoba
w starszym wieku szuka posady do małych dzieci lub do zarządu domen Oferty prosze do Kurjera Poznańskiego zdw 41 116

Biuralistka
młodsza poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 369

Młynarz
samotny lat 27, obeznany z motorami ssąco-gazowemi poszukuje posady od 15 kwietnia lub później. Łaskawe zgłoszenia A. Balcer, Kłecko, pow. Gniezno. zdw 41 444

Aptekarska
siła techn. męska, 12-letnia praktyka, obeznany tylko w aptekpracach szuka zaraz posady Łaskawe oferty Kurjer zdw 41 465

Bankowiec
poszukuje posady w banku lub przedsiębiorstwie handolwem, ośmioletnią praktyką. Zgłoszenia Kurjer zdw 40 860

Książkowa
rutynowana, z kilkoletnią praktyką, obeznana z prowadzeniem żurnalu amerykańskiego, z świadczeniami społecznemi i sprawami podatkowemi władająca językiem niemieckim, poszukuje posady w poważnem przedsiębiorstwie Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 41 196

Korespondentka
polski francuski, niemiecki, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 147

Panienka
z liceum i szkołą handlową poszukuje posady najchetniej jako praktykantka do urzędu lub banku. Łaskawe oferty Kurjer zdw 41 240

Młodszy handlowiec
z ukończoną szkołą handlową i kilkuletnią praktyką biurową w większem przedsiębiorstwie przemysłowem szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 41 280

Stenotypistka
polsko-niemiecka z stenografją poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdpw 40 418

Młynarz
obeznany z nowoczesnemi maszynami oraz obsługą motoru ssącego, poszukuje posady w parowym lub motorowym młynie Łaskawe oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 433

Kierownik tartaku
kawaler energiczny, obeznany specjalnie w wytwórczości budulca i stolarki, poszukuje posady. Miejscowość i termin objęcia obojętne. Zgłoszenia łaskawie do Kurjera zdw 41 263

Kierownik
cegielni rutynowany zmieni posadę od 1 lub 15 kwietnia. Świadectwa kwalifikacyjne i referencje do dyspozycji. Oferty Kurjer pod zdw 41 924

Inteligentna
młoda, przystojna panienka poszukuje posady sekretarki. Znajomość polskiego, niemieckiego, francuskiego angielskiego, pisanie na maszynie. Oferty Kurjer zdw 41 936

Gosposia
znająca kuchnię wykwintną poszukuje posady w Poznaniu. Oferty proszę kierować: Miodowiczówna, Słupia, poczta Jeziorki. zdw 41 872

Posługaczka
poszukuje posługi zaraz do południa lub po południu. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 874

Absolwentka
prywatnej szkoły handlowej, z dobrem niemieckiem w piśmie i mowie poszukuje posady na wieś lub mniejszem mieście. Zgłoszenia z podaniem warunków do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 41 908

Mistrz
maszyn rolniczych, kawaler, lat 31, obeznany z reparacjami wszelkich maszyn rolniczych, parowych, motorowych, traktorów, światłem elektrycznem, z prawem wyzwalania uczni, poszukuje odpowiedniej posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 41 478

Rybak
kawaler, obejmie samodzielną posadę. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 583

Gospodyni
w średnim wieku, pracowita, sumienna poszukuje posady od 15. 4. Oferty Kurjer zdw 41 663

Starsza
inteligentna bona z kilkoletnią praktyką, z dobremi poleceniami, poszukuje posady do mniejszych dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 742

Dziewczyna
wiejska, starsza, z dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami, poszukuje posady od 15. 4., najchętniej w lepszym domu. Łaskawe oferty Kurjer zdw 41 651

Stenotypistka
biegła w stenografji polskiej i niemieckiej, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 41 606

Ślusarz - maszynista
10 lat praktyki, zna się również na motorach ropowych i elektryce, poszukuje stałej posady. — Oferty Kurjer zdw 41 644

Kierownik
oddziału prawnego i podatkowego z długoletnią praktyką sądową przyjmie zajęcie. Oferty Kurjer zdw 41 148

Panna
z szyciem wyręczeniem pani domu, chętnie do 2 osób. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 630

Gosposia
szuka posady. Oferty Kurjer zdw 41 624

Praczka
uczciwa szuka prania. — Oferty Kurjer zdw 41 597

Pierwszorzędny
kuchmistrz warszawski poszukuje zaraz lub później angażu na sezon letni. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 41 617

Dziewczyna
z dobremi świadectwami, umiejąca gotować, poszukuje posady, najchętniej do 1 —2 osób. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 615

Szofer
poszukuje posady, 7 lat praktyki, wszelkie reparacje i wulkanizacje. Oferty Kurjer zdw 41 614

Ogrodniczy
pomocnik szkoła, 7 letnią praktyką, z dobremi świadectwami szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 41 693

Młynarz
kawaler, lat 26, dzielny, w swym zawodzie poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera dw 4713

Dziewczyna
uczciwa, pracowita do wszystkiego z gotowaniem, szuka posady do bezdzietnego państwa lub do samotnej osoby od 15. 4. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 706

Dziewczyna
samodzielnie gotująca, szuka posady lub za pokojową od 15. 4. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 705

Zawodowa obciągaczka
do cukierków poszukuje pracy. — Oferty Kurjer jw 3654

Samodzielna
dobra krawcowa poszukuje posady. Adres Kurjer zdw 41 711

Młoda osoba
poszukuje posady z dobrem gotowaniem dla 2 osób lub do samotnej osoby zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 720

Krawiecki
pomocnik szuka pracy na lepszą miarową zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 807

Absolwent
farmacji z paromiesięczną praktyką, poszukuje posady w aptece. Łaskawe zgłoszenia pod zdw 41 765

Dwóch
młodych pomocników młynarskich poszukują od 15 lub 1 maja posady Zgłoszenia Kurjer zdw 40 416

Inteligentna
panna przyjmie posadę ekspedjentki lub praktykantki biurowej za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 40 442

Książkowy
z dłuższą praktyką poszukuje zaraz lub później jakiegokolwiek zajęcia, ewentualnie podróżującego. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera pod zdw 41 539

Dziewczyna
porządna i chętna poszukuje miejsca z gotowaniem od 15. 4. do Kurjera Poznańskiego zdw 41 569

Panienka
uczciwych rodziców poszukuje posady jako uczennica do składu żywnościowego z utrzymaniem. Oferty proszę do Kurjera zdw 41 525

Biegła
prasowaczka poszukuje pracy poza domem. Ceny umiarkowane Wielkie Garbary 50, parter, lewo, Ratajczyk, u p. Nowak. zdw 41 788

Krojczy
początkujący, jednak z gwarantowanym dobrym krojem zagranicznej akademji, poszukuje praktyki za małem wynagrodzeniem, wykonuje też duże sztuki oraz wszelkie krojki na męskie i damskie modele. Łaskawe oferty Kurjer zdw 41 854

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 41 781

Stolarz
poszukuje pracy odpolerowania mebli i wszelkie reparacje poza domem. Zgłoszenie Kurjer Poznański zdw 41 787

Ogrodnik
samodzielny lat 23, dobra praktyka, poszukuje posady w ogrodnictwie przemysłowem lub majątku. Oferty możliwie do 15 kwietnia uprasza Kurjer zdw 39 258

Pokój
i kuchnia w Górczynie od gospodarza za wskazanie stałej posady biurowej lub pomocnika handlowego. Oferty Kurjer zdw 41 281

Gospodyni
w średnim wieku, uczciwa, poszukuje posady zaraz lub 15. — Oferty Kurjer zdw 41 267

Posługaczka
uczciwa, poszukuje posługi z praniem lub sprzątania. Oferty Kurjer zdw 41 349

Inteligentna panienka
z ukończonym kursem stenografji polskiej i pisania maszyną, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 41 394

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 40 930

Maszynistka
z ładnem pismem szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 048

Stenotypistka
i stenografistka jako początkująca szuka posday. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 41 471

Praczka
poszukuje prania poza domem lub sprzątania. Oferty Kurjer zdw 41 397

Młynarz
lat 25, katolik, obeznany dobrze ze wszystkiemi maszynami nowoczesnych młynów, znający się na motorach spalinowych i wodnych młynach przyjmie posadę pomocnika lub kierownika w mniejszym młynie. Stawi kaucję. — Adres do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 429

Wykwalifikowana
pielęgniarka poszukuje posady, do dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 469

Młynarz
lat 25, poszukuje stałej posady w parowym lub motorowym młynie. Wykonuje mniejsze remonty przy motorach ssących. Łaskawe zgłoszenia do Orędownika Wielkp. pod zd 41 432

Krawiecki
pomocnik z dłuższą praktyką, poszukuje posady. Spieszne oferty do Orędownika Wielkp. zd 41 790

Cena 10 groszy.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Kurjera Poznańskiego

rozpoczną wychodzić od poniedziałku, 7 kwietnia 1930 roku, następnie co poniedziałek rano o godzinie 7. „Wiadomości Sportowe“ informują o wynikach rozgrywek sportowych w kraju i zagranicą. Do nabycia w ekspedycji centralnej, św. Marcin 70 i wszystkich filjach oraz u kolporterów ulicznych.

Cena egzemplarza 10 groszy.

Szukam
posady ekspedjentki lub praktykantki biurowej za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 40 416

Inteligentna
panna przyjmie posadę ekspedjentki lub praktykantki biurowej za skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 40 442

Książkowy
z dłuższą praktyką poszukuje zaraz lub później jakiegokolwiek zajęcia, ewentualnie podróżującego. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera pod zdw 41 539

Stolarz
kawaler budowlany i na meble poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 41 384

Panna
skromna, uczciwa, z lepszej rodziny, znająca szycie, robótki, z dobremi poleceniami, poszukuje posady do dzieci. Miejscowość obojętna Zgłoszenia Agencja Szlaty, Wronki. nw 10 128

Dyrektryza
krojczyni starsza, długoletnia praktyka z dyplomem poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 40 964

Czeladnik
piekarski poszukuje posady najchętniej jako drugi. Miejscowość obojętna. Stanisław Krzyżaniak, Kiszewo, p. Oborniki. zdw 41 536

Szukam
posady początkującej ekspedjentki lub kasjerki. Znam język niemiecki, ewentualnie na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 556

Osoba
w średnim wieku, z dobrego domu, biegła, przyjmie posadę do pomocy w gospodarstwie domowem, w składzie i towarzystwa do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdw 41 930

Panienka
mająca z siedmioma klasami gimnazjalnemi, przyjmie posadę bony do (1—2) dzieci. Może udzielać pomocy w lekcjach. Od 15 maja lub zaraz. Oferty Kurjer zdw 41 928

Osoba
inteligentna, z znajomością prac w gospodarstwie rolnem, przyjmie posadę woźnicy, najchętniej za służącego do wszystkiego u samotnego pana od 1. 5. 1930 r., lub 15. 5. 1930 r. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 41 812

Wolontarjusz
drogeryjny z ukończoną szkołą handlową poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 41 865

Do Właścicieli Ziemskich
Były wyższy wojskowy, zwolniony przedwcześnie na emeryturę, w sile wieku, przyjmie chętnie stanowisko zastępcy właściciela. Fachowa znajomość rolnictwa, specjalnie hodowla koni i bydła. Referencje znanych osób w Poznańskiem. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 553

Sierota
zdrowa, religijna, kochająca dzieci, znająca szycie i robótki ręczne, z dobremi świadectwami poszukuje posady od 15. 4. lub 1. 5. Oferty Kurjer zdw 41 500

Sierota
uczciwa, pracowita, zna szycie, poszukuje pracy. Łaskawe oferty Kurjer zdw 41 498

Biurowy
z własną maszyną do pisania poszukuje posady stałej. Praktyka na kierowniczych stanowiskach. Wymagania skromne. — Oferty Kurjer zdw 41 495

Poszukuję
posady w przedsiębiorstwie budowlanem lub mierniczem. Znajomość prac biurowych, pisania na maszynie i rysunków. Wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 41 494

Ceramik
fachowiec z ukończoną szkołą ceramiczno ceglarską, z kilkuletnią praktyką, znający książkowość szuka pracy. Oferty do Kurjera zdw 41 517

Samodzielna
korespondentka w języku niemieckim, znająca wszelkie prace biurowe, biegła stenotypistka poszukuje posady stałej lub godzinowo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 516.

Osoba
inteligentna, znająca język polski i niemiecki, ręczne roboty i szycie, zajmie się dziećmi, domem lub chorą osoba od 1. 5. r. b. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdwp 41 512

Żelaźniak
obznajmiony również pracami biurowemi, branża rowerowa i maszyn do szycia, poszukuje od 15. 4. lub 1. 5. posady, miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 41 576

Praczka
poszukuje prania. — Rybaki 28, Maciejewska, p. Karmińska, zdw 41 511

Dyrektryza
rutynowana, z pierwszorzędnemi świadectwami z długoletnią praktyką warszawską wedlug najnowszych modeli w zakresie krawieckim szuka stałej posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 851

Emeryt
młody kawaler, szuka jakiejkolwiek posady kancelaryjnej, magazyniera lub inkasenta, podróżującego. Może złożyć 100 zł kaucji w gotówce, względnie większą gwarancję. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 981

Syn
uczciwych rodziców pragnie wyuczyć się krawiectwa. Zgłoszenia: Krawczyk, Kościelna 22. zdw 41 595-6

Kaucji
1 000 złotych złoży młynarz-kawaler, dzielny, z znajomością księgowości, dobre świadectwa, lub jako inkasent, woźny, magazynier. Kurjer zdw 41 914

Dziewczyna
na wskroś uczciwa ze skromnem gotowaniem szuka zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 41 911

Inteligentna
panna, która prowadziła dotychczas u swych rodziców skład kapeluszy i tow. krótkich — z powodu ich odumarcia i likwidacji interesu przyjmie posadę jako kierowniczka - dyrektryza w podobnym interesie. Reflektuje się tylko firmy poważne. Łaskawe oferty prosze skierować do Kurjera zdw 41 849

Pisarz podwórzowy
poszukuje posady w majątku. — Oferty Kurjer zdw 41 856

Sierota
szuka jakiejkolwiek pracy zaraz. Oferty Kurjer zdw 41 528

Cukiernik
samodzielny z kilkuletnią praktyką, poszukuje posady ewentl. zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 41 737

Pomocnik
krawiecki z 6 letnią praktyką poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 41 789

Gospodyni
wdowa ewangeliczka poszukuje posady zaraz lub 15. 4. Oferty Kurjer zdw 41 785

Pomocnik
piekarski z kilkuletnią praktyką poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 41 863

Kowal - ślusarz
z dwuletnią praktyką ślusarską, znający automatyczne spawanie, szuka pracy zaraz. Oferty Kurjer zdw 41 774

Dziewczyna
starsza poszukuje posady do starszych osób zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 243

Mechanik
na knyty i tłocznie szuka posady. Oferty Kurjer zdw 41 206

Rusznikarz
szuka posady. Oferty do Kurjera zdw 41 204

Pomocnik
kominiarski szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 220

Przystojna
panienka poszukuje posady jako początkująca maszynistka lub kasjerka. Oferty skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 40 875

Dziewczyna
do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer zdw 41 224

Bufetowa
z dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 41 168

Osoba
starsza z odpowiedniemi kwalifikacjami przyjmie posadę kierownika oddziału prawnego i podatkowego. Oferty Kurjer zdw 41 148

Za
uzyskanie posady inkasenta lub woźnego dam pokój umeblowany z używaniem kuchni na przeciąg ½ roku bezpłatnie, małżeństwo bezdzietne niewykluczone. Oferty Kurjer zdw 41 193

Emerytowana nauczycielka
wiek średni, zdrowa i kochająca dzieci, przyjmie posadę na wsi do dzieci z zakresu szkoły powszechnej, ewentualnie przygotuje do egzaminu do gimnazjum lub seminarjum Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 41 183

Panienka
pracująca w jednem z najpoważniejszych pism, z praktyką, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 350

Parkieciarz
dzielny w swym zawodzie poszukuje pracy przy układaniu nowego jak odnawianiu starego parkietu. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 095

Biegła
maszynistka ze znajomością stenografji polskiej poszukuje posady najchętniej zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 084

Nadmłynarz
lat 38, pod każdym względem zaufany, teoretycznie i praktycznie dobrze obeznany, produkujący tylko towar jakościowy, obrotny i energiczny kierownik, posiadający dobre świadectwa i referencje poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 40 872

Prasowaczka
początkująca poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 41 156

Dziewczyna
uczciwa z samodzielnem gotowaniem szuka pracy od 15. Oferty Kurjer zdw 41 268

Kuchmistrz
dzielny w swym zawodzie poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer zdw 41 200

Początkująca
stenotypistka znająca książkowość, z praktyką biurową poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 40 456

Panienka
z ukończoną prywatną szkołą handlową, znająca język niemiecki, piszącą biegle na maszynie, obejmie posadę początkującej biuralistki. Kurjer zdw 40 514

Książkowa - kasjerka
z kilkuletnią praktyką, z znajomością stenografji polsko - niemieckiej poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdpw 40 417

Książkowa
z dwuletnią praktyką u rewizora ksiąg, piszącą na maszynie, przyjmie posadę najchętniej zaraz. Oferty Kurjer zdw 40 826

Poszukuję
posady kasjera, zawiadowcy składnicy lub t. p., kaucja 6 000 zł. Łaskawe zgłoszenia upraszam do Kurjera Pozn. zdw 40 560

Szofer
żonaty, kilkuletnią praktyką, wysłużony kawalerzysta, w wolnym czasie inne prace, usługę dworską, ujeżdżanie koni i t. d szuka posady od 1. 5. do miasta lub na wieś. Stanisław Leciej — Edwardowo, poczta Poznań. zdw 40 680

Gosposia
młodsza, sumienna, znająca trochę szycia, poszukuje posady do wszystkiego w skromnym domu. Wyjedzie również z państwem zagranicę. Oferty Kurjer zdw 41 284

Posługaczka
poszukuje posługi zaraz, najchętniej Wilda, Łazarz. Oferty Kurjer zdw 41 283

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 41 312

Szofer
kupiec, abstynent, poszukuje posady do auta osobowego lub ciężarowego, chętnie na wieś. We wolnych godzinach praca biurowa. Oferty Kurjer zdw 41 321

Dziewczyna
zaufana poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer zdw 41 319

Panienka
do dzieci z szyciem poszukuje posady od 15 kwietnia. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 306

Dziewczyna
do dzieci poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 41 304

Starsza
służąca z dobrem gotowaniem, poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 41 299

Poszukuję
pracy, dam 300 zł kaucji. Zgłoszenia do Kurjera zdw 41 331

Posługaczka
uczciwa, poszukuje posługi z praniem lub sprzątania. Oferty Kurjer zdw 41 349

Inteligentna panienka
z ukończonym kursem stenografji polskiej i pisania maszyną, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 41 394

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 40 930

Maszynistka
z ładnem pismem szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 048

Stenotypistka
i stenografistka jako początkująca szuka posday. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 41 471

Praczka
poszukuje prania poza domem lub sprzątania. Oferty Kurjer zdw 41 397

Młynarz
lat 25, katolik, obeznany dobrze ze wszystkiemi maszynami nowoczesnych młynów, znający się na motorach spalinowych i wodnych młynach przyjmie posadę pomocnika lub kierownika w mniejszym młynie. Stawi kaucję. — Adres do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 429

Wykwalifikowana
pielęgniarka poszukuje posady, do dzieci. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 469

Młynarz
lat 25, poszukuje stałej posady w parowym lub motorowym młynie. Wykonuje mniejsze remonty przy motorach ssących. Łaskawe zgłoszenia do Orędownika Wielkp. pod zd 41 432

Krawiecki
pomocnik z dłuższą praktyką, poszukuje posady. Spieszne oferty do Orędownika Wielkp. zd 41 790

28 WOLNE MIEJSCA

Elewka
zaraz potrzebna. Majętność Kołaczkowo Września poczta Borzykowo. Zgłoszenia pisemne zdw 40 800

Kucharza
dzielnego z warszawską kuchnią, z dobrem poleceniem poszukuje od 15. IV. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem pensji uprasza Restauracja Dworcowa, Tczew. zdw 41 165

Apteka
poszukuje od 1. V. r. b. młodszego pomocnika aptekarskiego i rutynowanej siły pomocniczej męskiej z znajomością języka niemieckiego. Łaskawe oferty z podaniem pretensji oraz referencyj proszę skierować do Apteki w Pelplinie (Pomorze). dw 4 696

Panienka
przystojna, inteligentna, uczciwa, posiadająca praktykę, potrzebna zaraz do cukierni i kawiarni. Zgłoszenia z fotografją i odpisem świadectw Goplanka, Kruszwica, Rynek 22. zdw 41 258

Apteka
w Poznaniu poszukuje asystenta farm. lub magistra z praktyką. Referencje, warunki „Par“. 27, Grudnia 18. Pw 10 591-58.119

Panienka
skromna, dobrze wychowana, znająca szycie i robótki poszukiwana do 2 dzieci (2½ r. i ½ r.) Zgłoszenia z podaniem świadectw referencji i dołączeniem fotografji. Drowa Lexowa. Chorzów G. Śl., Kościelna 1. zdw 41 426

Dentysty
pracującego samodzielnie operatywnie i technicznie poszukuje się zaraz jako kierownika praktyki dent. na Pomorzu. Zgłoszenia śpieszne z podaniem pensji miesięcznej uprasza się nadsyłać pod adres: J. Sochaczewski, Łasin, (Pomorze). zdw 41 425

Potrzebna
służąca do wszystkiego ze skromnem gotowaniem, wyłącznie z dobremi świadectwami. Ulica Słowackiego 19, piętro II, między 3 a 4.30 po poł. zdw 41 450

Niania
do 2-letniej dziewczynki potrzebna od 15 kwietnia. Pożądana znajomość pielęgnacji niemowląt. — Zgłoszenia pisemne z kopjami świadectw Wyganowska, Gozdowo p. Września. zdw 41 205

Akwizytorów
wymownych i dobrze prezentujących się poszukuję. Śniadeckich 30, II., 4—7. zdw 40 291

Młodej
inteligentnej, dobrze prezentującej się osoby znającej korespondencję handlową, perfect niemieckim i polskim, możliwie gospodarstwo domowe — poszukuje się jako sekretarki oraz wyręczycielki pani domu. Warunki dobre, wygody dom katolicki. Reflektuje się tylko na osobę niezależną do lat 30 uczciwej rodziny. Wyczerpujące oferty własnoręcznie kierować Częstochowa, skrytka 200, względnie do Kurjera zdw 40 665

Poszukuje
się kilka zdolnych pań i panów jako handlarzy domokrążców do zbierania zamówień na artykuły dziennej potrzeby. Na odpowiedź załączyć znaczek. Zgłoszenia do Dr. Kwaśnik, Nowy Bieruń, Górny Śląsk. Pw 9673-71,89

ŻAŁOBNE

Garsonki, Bluzki, Swetry, Pończochy, Rękawiczki

stale w wielkim wyborze po najniższych cenach poleca

S. KACZMAREK

ul. 27 Grudnia 20.

Pw 10 590-14.173

Kolporterów
do pokupnego wydawnictwa za wysoką prowizją poszukujemy. Reklama Polska, Aleje Marcinkowskiego 6. zdw 41 933

Uczeń
piekarski, silny, chętny, od 16 lat, syn uczciwych rodziców może zaraz zgłosić się. Poznań, Mylna 15, piekarnia. zdw 41 627

Przyjmie
na kurs fryzierstwa damskiego. Salon fryzierski. Zgłoszenia Kurjer zdw 41 455

Dwóch szoferów
na dorożkę samochodową z kaucją 1 000 zł poszukuję. Oferty Kurjer zdw 41 509

Uczennica
do krawieczczyzny damskiej i dziecięcej potrzebna. Św. Czesława 12, II. piętro, lewo. zdw 40 902

Młodsza
dziewczyna do wszystkiego potrzebna zaraz. Palacza 36, I. zdw 41 668

Dwie
młodsze ekspedjentki z branży obuwia potrzebne zaraz. Poznań, ul. Kramarska 22, I. piętro. zdw 41 652

2 ekspedjentki
dzielne, uczciwe, branży czekoladowej mogą się zaraz zgłosić z świadectwami w firmie Walerja Patyk, Aleje Marcinkowskiego 6. zdw 41 931

Potrzebna
bufetowa do obsługi gości, przystojna, zgrabna, zaraz. Adres Kurjer zdw 41 637

Akwizytorów
Poszukuje się kilku dzielnych akwizytorów z kaucją na miasto Poznań i prowincję, oraz w wszystkich wielkich miastach Rzeczypospolitej Polskiej. Zgłoszenia przyjmuje dnia 6 b. m. od godziny 11—14. Karlewicz, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 8, III. piętro. Zgłoszenia z prowincji: Poznań, skrzynka pocztowa 454. zdw 41 778

Podróżujących
na Poznań, tylko dobrze zaprowadzonych w składach kolonjalnych, drogerjach, hotelach, jadłodajniach itp. przyjmiemy. Szafranek & Gronowski, Poznań, Pocztowa 11. Tel. 27-88. Pw 10 609-14.214

Poszukuję
rutynowanego sekretarza adwokackiego. Wiadomość w Kurjerze zdw 41 291

Poszukujemy zdolnych zastępców!
Do sprzedaży losów na raty. Nasi zastępcy zarabiają miesięcznie ponad zł 4 000 nie ponosząc żadnego ryzyka, ponieważ wszelkie na raty sprzedane premjówki i dolarówki przechowujemy we własnym skarbcu. Niskie ceny i najlepsze prowizje, patent P. K. P. Piszcie natychmiast: Lombardowy Bank Spółdzielczy, Lwów, Mickiewicza 4. Pw 10 360-72,61

Służąca
dobrze polecona do wszystkiego potrzebna zaraz. Marsz. Focha 65, skład obuwia. zdw 41 171

Młodsza
fryzjerka. Wjazdowa 8. zdw 41 098

Służąca
z dobremi poleceniami zaraz potrzebna. Graniczna 15, I., prawo. Łazarz. zdw 41 458

Krawcowe
młodsze do ręki potrzebne. Władysław Reichelt, Stary Rynek 90. rw 9 410

Potrzebne
zdolne panienki do szycia. Świadectwa konieczne. Salon Mód. Ratajczaka 29, parter, dw 4 721

Maszynistka
biegła polsko niemiecka, na godziny po południowe. Krakowski, Wielka 7. rw 9 405

Apteka
w Ostrowie poszukuje asystenta (tki) po pierwszym egzaminie zaraz lub później. Referencje i podanie warunków: W. Mierzejewski. zwd 41 600

Dziewczę
do lżejszych prac domowych i dzieci bez spania. Adres Kurjer zdw 41 632

Krawcowa
dobra ręczniarka potrzebna. Czesława 16 a, parter, prawo. zdw 41 631

Dziewczyna
uczciwa potrzebna. Poznańska 58a, I. narożnik Mickiewicza. zdw 41 698

Kucharka
umiejąca dobrze gotować i piec chleb, której zależy na stałej posadzie potrzebna zaraz lub 15. 4. rb. Zgłoszenia z odpisem świadectw przyjmuje Maj. Zimin p. Pierzchno, powiat Średzki. zdw 41 622

Czeladnika
krawieckiego potrzebuje. — Kielpiński, Ogrodowa 19. zdw 41 679

Zamienię
intratną, stałą posadę kierowniczą w zakresie przemysłowym w Poznaniu — na podobną w Poznaniu lub prowincji. Wymagana książkowość, wykształcenie handlowe, dobre formy. Zgłoszenia bez szczegółów Kurjer Poznański zdw 41 688

Dziewczyna
do wszystkiego, umiejąca dobrze gotować, z dobremi świadectwami potrzebna od 15. IV. 1930 — Zgłoszenia ul. Dąbrowskiego 23, parter, lewo. zdw 41 518

Uczeń
mechanik może się zgłosić. Kraszewskiego 1, jw 660

Uczeń
piekarski może się zgłosić. — Handke, Żórawia 19. jw 3667

Pomocnik
krawiecki potrzebny. Świątek, Al. Marcinkowskiego 20 zdw 41 714

Potrzebne
zdolne panienki do ręki. Matejki 60, II., prawo. zd 41 803

Krawcowa
do damskiego szycia potrzebna. Adres wskaże Kurjer zdw 41 764

Posadę
stałą za wypożyczeniem 1 500—2 000 zł, procent. Oferty zdw 41 745

Służąca
do wszystkiego potrzebna Strzelecka 8, restauracja. zdw 41 864

Pw 10721-14.216

Żądnych wrażeń i silnych podniet

zapraszamy do kina

COLOSSEUM, św. Marcin 65

gdzie najurodziwsza i najpopularniejsza **Dolores del Rio** występuje jako dzika

„PANTERA".

Woźny
poszukiwany, kaucja 1 000. Oferty Orędownik zd 41 904

Młody
pomocnik krawiecki do ręki zaraz potrzebny. J. Wolnowski, Szamarzewskiego 20-22. zd 41 707

Uczennica
do krawieczczyzny. Adres wskaże Orędownik Stary Rynek r 9 400

Krawca
na duże sztuki przyjmie Krysiak, Dąbrowskiego 64, II. j 3 658

Praczki
czystej, sumiennej, potrzebuje Kielpińska, Ogrodowa 19. zd 41 678

Uczeń
chcąc wyuczyć się dobrego krawiectwa, może się zaraz zgłosić. Kaczmarek, mistrz krawiecki, Wielka 17. zd 41 605

Uczeń
fryzjerski, który się już uczył, może się zaraz zgłosić. Niegolewskich 10. zd 41 620

Krawczyń
kilka na stałe, tylko wpracowane starsze siły przyjmie Pilińska, Lodowa 1, Łazarz. zd 41 505

Samodzielne
krawcowe na płaszcze damskie. Roemer, Szewska 12 zdw 41 470

Fryzjerka
potrzebna Bydgoska 5 (Środka). zdw 41 407

Służąca
do wszystkiego potrzebna od 15. 4. Czyż Szamarzewskiego 28. zdw 41 442

Posługaczka
potrzebna zaraz z Łazarza. Ul. Drużbackiej 8. zdw 41 215

Dziewczyna
do wszystkiego. Niegolewskich 16, Gulczyńska. zdw 41 298

Posługaczka
dwa dni tygodniowo potrzebna. Mostowa 31, II., lewo. zdw 41 343

Introligator
dzielny do naciągania map na płótno potrzebny zaraz. Konrad Rozynek, Mylna 20 Zakłady Graficzne. zdw 41 499

Ekspedjetnka
z branży sprzętów kuchennych może się zgłosić. Jan Deierling, skład żelaza, Poznań Szkolna 3. Pw 10 604-14.185

Pończochy - Skarpetki

wszelkie gatunki poleca korzystnie detalicznie i hurtownie D. H „Julpol" firma chrześc. **Poznań, Rzeczypospolitej 3.**

Cenniki hurtowe bezpłatnie.

2 ekspedjentki
dzielne, uczciwe, branży czekoladowej mogą się zaraz zgłosić z świadectwami w firmie Walerja Patyk, Aleje Marcinkowskiego 6. zdw 41 441

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem, obeznana z hodowlą drobiu potrzebna od 1. 4. Majetność Micharzewo, poczta Wągrowiec. zdw 41 424

Szofera - mechanika
do ciężarówki, trzeźwego z dobremi referencjami przyjmie zaraz. Nowakowski i Synowie, Górna Wilda. Pw 10 599-14.182

OSZCZĘDNOŚCI

od 1 złotego począwszy, przyjmujemy i oprocentowujemy na dogodnych warunkach.

Przy wkładzie 10 złotych wypożyczamy skarbonki domowe

Za zobowiązania Banku Miasta Poznania odpowiada cały majątek stołecznego miasta Poznania, wynoszący przeszło 250 miljonów złotych

BANK MIASTA POZNANIA

(dawniej Miejska Kasa Oszczędności)

instytucja bankowa prawa publicznego o pupilarnej pewności.

CENTRALA: Poznań, ul. Nowa 10.
ODDZIAŁY: Poznań, ul. 27 Grudnia 19.
Poznań, św. Łazarz, M. Focha 50.

nw 10119

Szofera mechanika
trzeźwego, obowiązkowego, z kilkuletnią praktyką, z dobremi świadectwami i poleceniami poszukuje zaraz jako kierownika do dwóch samochodów ciężarowych na stałą posadę. Kaucja we wysokości zł 1 500—2 000 wymagana. Warunki objęcia posady wraz z odpisem świadectw i referencje zgłosić do Agencji Kurjera Poznańskiego, Gniezno 118. nw 10 120

Służąca
uczciwa i czysta, z dobrem gotowaniem do wszystkiego, 2 osoby, potrzebna zaraz. Zgłoszenia od 11—5 Ul. Dąbrowskiego 53/55, I. piętro, prawo. zdw 41 547

Dziewczynka
poza szkolna do lekkich prac domowych potrzebna zaraz. Nowak, Marsz. Focha 100, suterena, przy kościele. zdw 41 545

Książkowa
początkująca potrzebna od 1. 5. Kaucja konieczna. Oferty Kurjer Poznański zdw 41 543

Prasowaczki
dobrze wykwalifikowanej na sztywną bieliznę poszukuje Marciniak, Gdynia, Skwer Kościuszki. nw 10 122

Gospodyni
na majątek ziemski potrzebna zaraz lub 15 kwietnia, która zna wykwintne gotowanie, pieczenie i wszelkie zaprawy. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 41 535

Uczeń
piekarski syn uczciwych rodziców może się zgłosić Rynowiecki, Poznań, Półwiejska 32. zdw 41 557

Służąca
z długoletniem świadectwem, dobrze polecona, z dobrem gotowaniem, do wszystkiego bez prania, do dwóch osób może się zgłosić tylko w niedziele pomiędzy 4 a 5 godziną. O ile możliwe wiejska, lecz nie koniecznie. Solyga, Podgórna 10 a. zdw 41 485

Krawcowa
w dom potrzebna. Nowicka, Dąbrowskiego 56. zdw 41 522

Uczni i panienek
poszukuje firma handlowa. Zgłoszenia do „Par", Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 14.215 Pw 10 611-14.215

Kosmetyki
nauka. Niezamożnym bezpłatnie za praktykę popołudniową — „Orient", Staszica 8, III. jw 3653

Poszukuję
młodszego pomocnika krawieckiego. Malewski, Grobla 27. rw 9399

Technik budowlany
starszy, samotny, obeznany z kalkulacją drzewną i prowadzeniem ksiąg handlowych do dwutrakowego tartaku, połączonego z budownictwem na stałą posadę zaraz potrzebny. Oferty z życiorysem i poważnemi referencjami do Kurjera Poznańskiego zdw 41 927

Dziewczyna
z gotowaniem potrzebna. K. Stryczyński, Dąbrowskiego 3, I. zdw 41 954

Chłopiec
do posyłek z porządnej rodziny może się zgłosić. M. Malinowski, Stary Rynek 57. Pw 10 602/3-14.184

Poszukuję
cyzelera z kaucją zł 3.000, posada stała. Oferty Kurjer zdw 41 817

Służąca
z dobrem gotowaniem potrzebna. Podgórna 7, I. zdw 41 836

Czeladnika
obuwniczego przyjmie Sieja, Dąbrowskiego 1. zdw 41 760-1

Restauracja Cechowa
poszukuje samodzielnego, obrotnego kierownika z dłuższą, samodzielną praktyką. Kaucja konieczna. Zgłoszenia o godzinie 17 w biurze, Sew. Mielżyńskiego 23. zdw 41 837

Kuchmistrz
obeznany z kuchnią warszawską na stałą posadę do pierwszorzędnej restauracji potrzebny. Zgłoszenia Plac Wolności 5, restauracja. zdw 41 913

Panienki
do dzieci, szyciem i robótkami poszukuję od 15 kwietnia. Adres wskaże Kurjer zdw 41 855

Panienka
znająca krewieczyznę potrzebna do pomocy zaraz. Masztalarska 2, II piętro, lewo. zdw 41 791

Ucznia
z zamiłowaniem do malarstwa — przyjmie Zbąski, Piekary 19. zdw 41 883

Młodszy
pomocnik krawiecki oraz początkujące panienki do szycia potrzebni zaraz. Adres wskaże Orędownik zd 41 860

Przyjmę
zaraz na stancję bezpłatnie porządną dziewczynę z własną pościelą za drobną pomoc domową. Zgłoszenia wieczorem od 7—9. Kulski, Traugutta 6, boczny dom lewo, IV. p. r 9 403

Posługaczka
z praniem, prasowaniem na przed południe potrzebna. Seinmetz, Wielkie Garbary 36. zd 41 758

Febra, Tyfus, Cholera

i inne straszne choroby, to skutki picia wody z zanieszczyszczonych studzien.

Kto przezorny, ten czemprędzej nakrywa studnię, by się nie zanieczyszczała, a do czerpania wody używa pompy.

Pompy poleca w wielkim wyborze i korzystnie

J. KOPCZYŃSKI i SP.

Rok zał. 1893 **POZNAŃ** Telef. 60-42

Marszałka Focha 127.

Fabryka pomp i przedsiębiorstwo wiercenia studzien.

Ilustrowane cenniki na życzenie bezpłatnie.

Kierowniczka
ogródków działkowych dziecięcych potrzebna od 1 maja. Wymagane doświadczenie i kwalifikacje ochroniarskie, ewentualnie znajomość ogrodu. Świadectwa, informacje: Begalowa. — Aleje Marcinkowskiego 20. zdw 41 905

Ucznia
lub wolontarjusza inteligentnego, z ładnym charakterem pisma — przyjmie Reklama Polska, Aleje Marcinkowskiego 6. Zgłoszenia osobiste z życiorysem. zdw 41 932

Samodzielna
dziewczyna młodsza do wszystkiego zaraz. Patrona Jackowskiego nr. 19, parter prawo, dziś, jutro 5—7 godz. zdw 41 889

Zastępcy losowi
wszystkich banków (żydowskich) winni natychmiast zgłosić się we własnym interesie do Generalnego Zastępcy jedynej polskiej instytucji Ludowego Banku Spółdzielczego. Zaznaczamy że niemamy nic wspólnego z żydowską firmą Stanisławowską o podobnem brzemieniu. Wypłacamy regularnie najwyższą prowizje i wysokie premje, dajemy szczegółowe, miesięczne obliczenia prowizyjne. Zgłoszenia osobiste lub piśmienne: Nowastowski, Poznań Podgórna 7. zdw 26 174-5

Szofer
potrzebny na autobus z kaucją. — Oferty Kurjer zdw 41 862

Uczeń
może się zaraz zgłosić. — Mistrz piekarski, Bernard Kryger, Mosina, ul. Poznańska 98, powiat Śrem. zdw 41 591

Żyrardowskie pończochy i skarpety

prowadzi stale hurtownia Pw 10361-14,65

KAZIMIERZ TWAROWSKI, Poznań,

St. Rynek 76, I. p. obok apteki Pod Lwem. **Tel. 10-21.**

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Moralność Pani Dulskiej".
Casino: „Arcyzłodziej z Damaszku".
Collosseum: „Pantera".
Dom Rzemieślniczy (ul. Fr. Ratajczaka 21): „Krzyż na Skale".
Edison, ul. 27 Grudnia 20: „Jeszcze jedna kobieta" (z Billie Door).
Metropolis: „Szarlatan".
Odeon: „Księżniczka Olga".
Renaissance: „Zemsta Hiszpana".
Słońce: Judyta i Holofernes.
Wilsona: „Biała Noce".

Gjur Watch

PRECYZYJNY CHRONOMETR

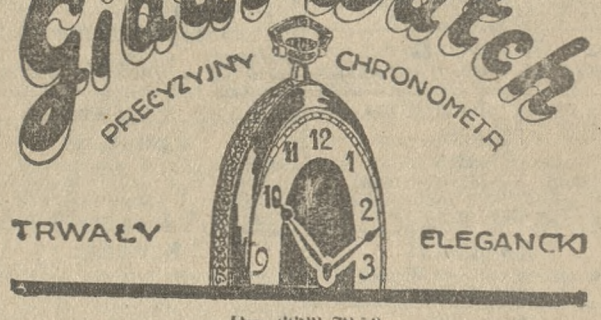

TRWAŁY ELEGANCKI

Pw 6623-72,53

Z powodu likwidacji

Miejskie Biuro Kwaterunkowe wyprzedaje po bardzo korzystnych cenach:

łóżka metalowe, koce, poduszki, powłoczki, garnitury umywalniane, umywalki, wieszaki, krzesła etc.

Sprzedaż odbywa się w gmachu Samorządów P. W. K. obok hotelu „Polonia", ulica Grunwaldzka, wejście narożnik Śniadeckich, od godz. 9 do 16.

zw 22 786

Humor zagraniczny

Pan (przemawiający do radja)
= Pardon, omyliłem się. Niech Europa raczy mi wybaczyć!... (Humorist London) S. F.

Przedpłata za kwiecień 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70 z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80 pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawn. nie odpowiada za doręczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr, przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przed południ. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.